

Фразеологія

ділової

мови

учасн.

Стигматизаційний

Глосник

822 15 7.12.27

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

Уложили

В. Підмогильний—Є. Плужник

ДРУГЕ ВИПРАВЛЕНЕ ВИДАННЯ.

Видавниче Товариство

„ЧАС“

Київ—1927

06 10 [491.79]

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

Уложили

В. Підмогильний — Є. Плужник

43395

ДРУГЕ ВИПРАВЛЕНЕ ВИДАННЯ

Видавниче Товариство

„ЧАС“

Київ — 1927

Зв. покр. зм. УРСР — 1954/IV

$4(c)P-3 = 4(c)Y +$
 $+ 4(c)Y-3$

Київський Окрліт ч. 1109

Зам. 787—500

Трест „Київ-Друк“, 6-та друкарня, вул. Леніна 1

Від складачів.

Гостру потребу на систематизовану фразеологію української ділової мови відчуваємо аж надто гостро по наших установах. Бід бувши курси українізації, засвоївши елементи морфології української мови та її синтакси, радянський службовець, проте, безсилий проти „мовних штампів“ звиклої російської мови, не маючи під рукою не тільки остаточно фіксованої української ділової фразеології, а навіть того матеріялу, що давав би йому хоч навід, коли не нормативну відповідь.

Зважаючи на цю гостру потребу і під увагу беручи цілковитий брак не тільки суто ділової української фразеології, а навіть загальної, ми й узялися зредагувати той потрібний у діловодстві матеріял, що змогли використати його з передніших словників та фразеологій, відповідно освітивши його придатним матеріялом із говірної мови наших установ та подекуди подавши нові форми на ті російські звороти, де теперішні українські переклади не можна було визнати за вдалі.

Звичайно, тепер ще не може бути й мови

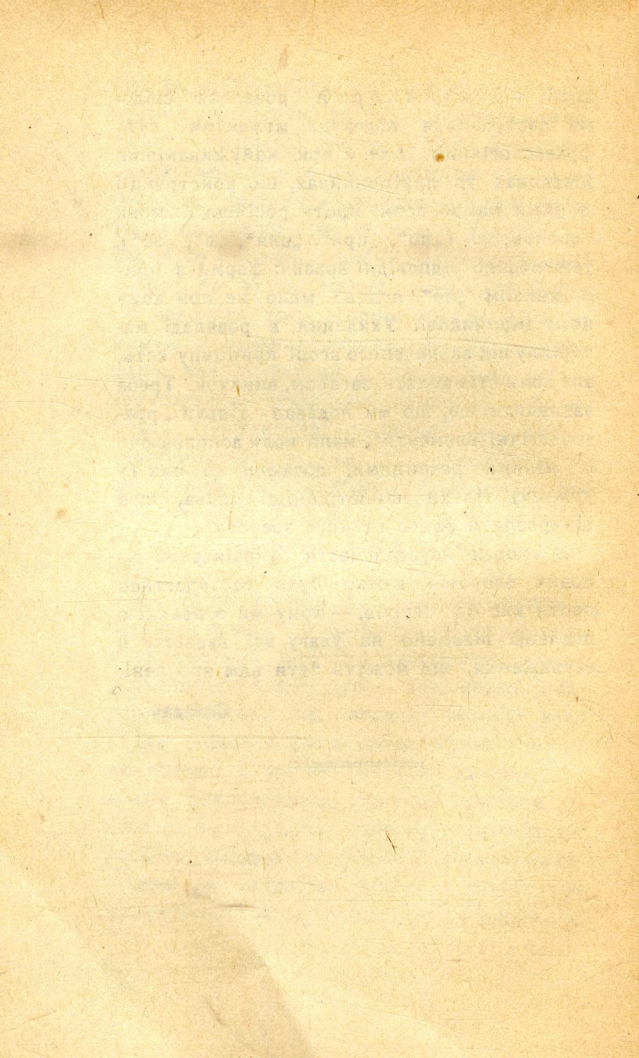
про те, щоб охопити російські ділові звороти цілком та подати до них відповідні „каноничні“ українські форми. Кожен, хто користуватиметься цим словником, мусить на це зважати і підходити до поданого далі матеріалу до певної міри критично, вдумуючись раз-у-раз у кожен потрібний йому російський зворот, бо часом подана українська форма не покриває того зворота цілком, а часом кожна з поданих паралельно українських форм має особливий відтінок. Коли під час користування звичайним словником трапляються „ув'язнення“ замість „висновки“, „чагарництво“ замість „кустарництво“, то ще негативніші наслідки може дати безоглядне користування словником фразеологічним, де матеріал багато й багато складніший.

Маючи за основне своє завдання подати в оглядній формі той матеріал, що українська мова вже має, щоб тим полекшити даліше розроблення й уніфікацію української ділової фразеології, ми надавали великої ваги справі розкладу цього матеріалу за певним принципом і, не без певного вагання, поклали упорядкувати російські звороти за іменником цього звороту, гадаючи так досягти більшої наочности й надати матеріалові як - найдоцільнішої до користування форми. Ради цього принципу як-найбіль-

шої практичності довелося свідомо поступитися подекуди моментом суто фразеологічним. Але й при найуживаніших дієсловах та приіменниках, що конструкції з ними мають певні проти російської мови особливості („по“, „при“, „для“, „в“, „за“), теж подано відповідні зразки; форми з приіменником „по“ подано мало не при кожному іменникові. Ухилення в розкладі матеріялу від зазначеного вгорі принципу єсть, але вони становлять, загалом, виняток. Треба зазначити ще, що ми подавали тільки „фразеологічні елементи“, мало коли доповнюючи їх цілими реченнями, додаючи до них (у дужках) тільки найпотрібніші слова, щоб підкреслити рацію певного звороту.

В умовах неусталености українських ділових зворотів важко було застерегтися проти хиб та огріхів, — тому ми з великою подякою візьмемо на увагу всі вказівки й зауваження, що можуть бути нам зроблені.

Складачі.

А.

А—а; алé; (межд.)—а; га; (выраж. нетерп., досады)—а; от; ет.

А не то—а то; ко́ли-ж ні, то.

А ни ни—а-ні-же; а-ні-ні.

А ну-ка—ось ну́; ану́-бо.

А по сему—а тому́; а че́рез те.

А то ведь и...—а то й.

А именно—а саме.

А впрочем—а втім; а щотé.

А почему же—чому́ ні; а чом-же.

А почему нет—а чом не так.

А как же—а як-же; ато́ж.

АБСОЛЮТНО—абсолю́тно.

Абсолютно все—те́ть (чи́сто) все, всі.

Абсолютно черный, новый и т. п.—чорнісінький, новісінький і т. ин.; абсолю́тно чо́рний, но́вий і т. ин.

Абсолютно не—абсолю́тно не; нія́к у сві́ті не.

АБСУРД—абсу́рд; безглу́здя; нісені́тниця; дурні́ця.

Казаться абсурдом—скида́тися на дурні́цю; відго́нити абсу́рдом.

АВАНС—ава́нс.

В виде аванса—як ава́нс.

АВОСЬ—мо́же; мо́же чи не.

На авось—на ща́стя; нава́нн'я; на відча́й; на пропа́ле.

Авось либо—мо́же та́кий.

АВТОРИТЕТ—авторитéт.

Ссылаться на авторитет—здава́тися на авторитéт, на поща́ну чи́ю.

АДРЕС—адреса.

Сопроводительный адрес — супровідна адреса.

По адресу—на адресу.

Не по адресу—не на ту адресу.

АДРЕСАТ—адресат.

Нахождение адресата—відшукання адресата.

За ненахождением адресата, прошу вернуть письмо—коли не знайдено буде адресата, прошу повернути листа.

Возвращается за ненахождением адресата—повертається, бо не знайдено адресата.

АЗАРТ—газард; запал.

Войти в азарт—розпалітися; розогніти.

АКОМПАНИМЕНТ—акомпанімент; супровід.

Под аккомпанимент—в супроводі.

АККУРАТНО (о п р я т н о, ч и с т о)—акуратно; охайно; чепурно; (т о ч н о, и с п о л н и т е л ь н о) —справно; дбало; ретельно.

АКТ—акт.

Акт о недостатке и порче товаров—акт про недостачу та пошукання товарів.

Акт об утрате накладной—акт про загублену накладну.

Акт об исключении груза из очереди—акт про відлучення вантажу з черги.

Нотариальный акт—нотаріальний акт.

Обвинительный акт—акт обвинувачення.

АЛФАВИТ—абетка.

По алфавиту—за абеткою.

АНАЛИЗ—аналіза.

По анализу—після аналізу.

Подвергнуть анализу—взяти на аналіз.

АРГУМЕНТ—аргумент; резон; довід; доказ.

Приводить аргументы—подавати аргу-
менти; ставити резони.

АРЕНДА—оренда; посесія.

Брать в аренду—орендувати; брати на
оренду; держати на оренді; наймати.

Сдавать в аренду—здавати на оренду;
наймати кому.

Отдавать в аренду—пускати в оренду.

АРЕСТ—арешт; ув'язнення.

Взять, посадить под арест—заарештува-
ти; узяти за (під) охорону, до арешту,
під арешт.

Домашний арест—домове ув'язнення.

АХИНЕЮ НЕСТИ—теревені правити; нісе-
нітницю, дурницю плести, верзти.

Б.

БАЛАНС—баланс.

Баланс выходной, заключительный—ба-
ланс вихідний, кінцевий.

Баланс вступной, начинательный—ба-
ланс вступний, початковий.

Баланс генеральный—баланс генераль-
ний.

Баланс ликвидационный—баланс ліквіда-
ційний.

БАНКРОТСТВО—банкрутство.

Злостное банкротство—зловмісне бан-
крутство.

БАРЫШ (прибыль при прода-
же)—барыш; зиск; прибуток; жористь;
надбійка.

Получить барыш—убарышувати; зароби-
ти; зискати.

БЕГ—біг; гін.

На бегу—на бігу.

Отправиться в бега—змандрувати; піти в
мандри.

Находиться в бегах—бути в мандрях; на втіках; бути втікачем.

БЕГСТВО (действие)—утікання; (результат)—утеча.

Обратить в бегство—повернути на втіки.

Обратиться в бегство—кинутись тікати; пуститись на втіки; наживати п'ятами.

БЕДА—ліхо; біда; недоля; лиха година; пригода; причина.

На беду—на лихо.

Беда да и только—ліхо та й годі.

Не беда—дарма, байдуже.

Придет беда—до лиха прийдеться.

Попасть в беду—доскочити лиха, біди; ускочити в халепу, в ліхо.

Наскочить на беду—нахопитися на ліхо.

Избавить,-ся, спасти,-ся от беды,—вирятувати,-ся; вимотати,-ся, випорнутися з біди.

Набраться беды—зазнати лиха.

Переживать (испытывать) беду—бідувати; бідувати; бідувати.

Пережить беду—перебідувати.

Причинить беду кому—напастивати когось.

Взвести беду на кого—накинути, прикинути пеню когось.

Наделать себе беды—напитати собі лиха, біди.

Разразилась беда—окопалося ліхо.

Навлечь беду—накликати ліхо.

Натворить (наделать) бед—наробити шкоди, клопоту.

В том-то и беда—то-то бо й ліхо.

Помочь беде—зарядити лихові.

Помочь кому в беде—порятувати, підрятувати когось.

Предотвратить беду—запобігти лихові.

Как на беду—як на ліхо; як на те.

- Будет вам беда**—набіжитє ліха.
Беда стрясась—ліхо спіткало, скоїлося; спіткала напасть, лиха година.
Мне грозит беда—на мене біда кладється.
Нажить беду—набігти ліха.
БЕДНО—убо́го; бі́дно; мізе́рно; нужде́нно; злиде́нно.
Бедно на что—то́нко на що.
БЕДНОСТЬ—убо́зтво; убо́гість; бі́дність; нестáтки; зли́дні.
Впасть в бедность—ді́йти до вбо́зтва.
Бедность одолела—зли́дні обсі́ли.
Довести до бедности—зубо́жити; збі́дніти.
БЕДНЫЙ—убо́гий; бі́дний; незамо́жний; нужде́нний; злиде́нний.
Бедный чем—бі́дний на що.
Прикидываться бедным—збі́днюватися.
Стать бедным—збі́дніти; (бо́лее бе́д-
ны́м)—збі́днішати.
БЕДСТВО—лі́хо; бі́да; ли́ха годи́на; зне-
гі́ддя; недо́ля; злиго́дні.
Испытать бедствия—набра́тися, вазна́ти
бі́ди, ли́ха, го́ря.
БЕЖАТЬ—бі́гти; бі́гати; (у бе́га ть)—ті-
ка́ти.
Не в силах бежать—не підбі́жү.
Бежать в рассыпную (о мно́гих)—по-
росну́ти в ро́зтіч.
Бежать без памяти—бі́гти не свої́ми
нога́ми.
Бежать из тюрьмы со взломом—ви́лама-
тися з в'язни́ці.
Бежать со всех ног—що-ду́ху бі́гти.
Бежать, чтоб перенять—бі́гти напла-
ре́йми.
БЕЗ—без.
Без всякого—без ні́якого.
Без удержу—без упи́ну.

Без умолку—не втаваючи.

Без устали—без утоми.

БЕЗДЕЛЬЕ—неробство; гульки.

От безделья—знічів'я; знічівля.

БЕЗОПАСНОСТЬ—безпе́ка; безпéчність.

Быть в безопасности—бути ubezпéченим.

Основывать безопасность на чем—безпéчитися на чому.

БЕЗРАЗЛИЧНО—байдужно; байдужливо.

Это (мне) безразлично—байдуже ; дарма; однаково мені до того; про мене.

Совершенно безразлично—байдужісінько; однаковісінько.

БЕЛЫЙ—білий.

Белой масти—білий на масть.

Белым как полотно делаться (страшно бледнеть)—полотніти.

БЕРЕЧЬ—берегти; стерегти; глядіти; доглядати.

Беречь одежду, вещи—жалувати одéжу, рéчі.

БЕСЕДА—розмова, бала́чка.

Вести беседу—провадити мову; справляти бала́чку.

Вступить в беседу с кем—зайти в розмову з ким; розмовитися з ким; розбала́катися з ким.

БЕСПОКОЙСТВО—неспо́кій; турбо́та; кло́піт.

Причинять кому беспокойство—завдавати кло́поту ко́му; кло́потати ко́го; закло́почувати ко́го.

Избавиться от беспокойства—збу́тися турбо́т.

Извините за беспокойство—вибача́йте за кло́піт.

БЕСПОКОИТЬ, -СЯ—турбува́ти, -ся; непоко́їти, -ся; кло́потати, -ся.

Не беспокойтесь—не турбуйтесь.

Это его мало беспокоит—це його не дуже болять.

Об этом не беспокойтесь—цим не клопочіться.

Он совсем не беспокоится—він і гадки не має.

Одно меня беспокоит—одна річ мене неpokоїть, турбує.

БЕСПОРЯДОК—бэзлад; безладдя.

Производит беспорядок—робіти бэзлад.

БЕССИЛЬНЫЙ—безсилий.

Бессильный что-либо сделать—нездольний.

БЕССТЫДНЫЙ—безсоромий; сороміцький; без сорому.

Бесстыдно врать в глаза—у живі очі брехати.

БИЛЕТ—білет.

Обратный билет—поворотний білет.

Банковый билет—банкнота.

БИТЬ—біти.

Бить баклуши—біти байдики; байдикувати.

Бить в ладоши—плéскати.

БИТЬСЯ—бітися.

Биться об заклад—заставлятися; закладатися.

БЛАГО—добро; щастя.

Общее благо—загальне добро.

БЛАГОВОЛЕНИЕ—ласка; добрість; прихильність.

Снискивать чье-либо благоволение—запо-бігати ласки в ко́го; добуватися ко́му до ласки; підходити ко́му до ласки; за-служуватися на ласку.

Потерять благоволение—відпасти ласки; втратити ласку.

БЛАГОДАРНОСТЬ—дяка; подяка; (чувство благодарности) — вдячність.

Приносить благодарность—віддавати подяку; складати подяку.

Не стоит благодарности—нема за що дякувати.

Рассыпаться в благодарностях—с м. Рассыпаться.

БЛАГОДАРИТЬ КОГО—дякувати кому.

Покорно благодарю—щиро, уклінно, крiсно дякую.

Благодаря кому, чему—завдяки кому, чому, (при отсутствии элемента благодарности—вследствие чего)—бо; тому що; через те, що; тим-то.

БЛАГОНАДЕЖНЫЙ—благонадійний; певний.

Будьте благонадежны—будьте певні.

БЛАГОПОЛУЧНО—гарiзд; добре; щасливо.

Окончиться неблагополучно, благополучно—вийти на зло, добре.

БЛАГОРАЗУМНЫЙ—розвiжливий; розвiжливий; розсудливий.

Быть благоразумным—мати розум; держати розум (добрий) у половi.

Благоразумный совет—розумна, добра порада.

БЛАГОСКЛОННО—прихильно; ласкаво; доброзичливо.

Благосклонно смотреть—поглядати прихильним оком.

БЛАГОСКЛОННОСТЬ—доброзичливість.

Снискивать благосклонность, добиваться благосклонности—с м. Снискивать благоволение.

БЛАГОСОСТОЯНИЕ—добрo, добрoбут.

По благосостоянню—добробутом.

По своему благосостоянню (пожертвовать)
—на свою спроможність (пожертвувати).

БЛИЗОСТЬ—блізкість; близина; близ.

По близости—поблизу.

БОГАТСТВО—багáтство; багаті́рство; добрò.

Жить в богатстве—багатирювати; параздувати.

Пожить в богатстве—ро́зкоши (ро́зкошів) вазна́ти.

БОГАТЫЙ — багáтий; (состоятель-
ный)—замо́жний; (великолеп-
ный)—лі́шній, розкі́шний.

Богатый чем (углем, рудою)—багáтий на
що (на вугілля, на руду).

Чрезвычайно богатый—багатю́щий; бага-
те́нний.

Богатая фантазия—бу́йна уя́ва.

Стать богатым—забагаті́ти.

БОЙКИЙ—меткий; жва́вий; мото́рний.

Бойкий на язык—языка́тий.

Бойкое место—лю́дне місце.

БОК—бік.

Бок-о-бок с кем, о-бок—по́пліч ко́го, чо́го;
по́біч ко́го, чо́го; о́бік ко́го, чо́го, з
ким, чим.

О-бок расположенный—узбі́чний.

По боку—геть; на́бік.

Отдываться боками—плати́ти свої́ми бо-
ка́ми.

Память бока—облама́ти бо́ки.

Лежать на боку—байдикува́ти; ба́йдики
бі́ти.

С боку припека—п'яте ко́лесо до во́за.

БОЛЕЕ—бі́льше.

Более нужный, добрый, новый и т. п.—
потре́бні́ший, до́бри́ший, но́ві́ший і т. ин.

Более чем достаточно—задѣситъ.

Более или менее—бѣльш-менш.

Тем более—наѣто; то бѣльше; тим бѣльше;
(в концѣ предложенья)—і зов-
сім; і поготів.

БОЛЕЗНЬ—слабѣсть; хорѣба; хѣрість; недѣ-
га; нѣмѣч.

Болезнь повальная (эпидемия)—пѣшестъ.

По болезни, за болезнью—чѣрез хѣрість;
недѣту; нездѣжаючи.

БОЛЕТЬ—болѣти; недѣжати; нездѣжати; хо-
рувати; хѣрити; слабувати.

Болезь чем—слабувати на що.

У меня болит что—мені болѣть що.

БОЛЬ—бѣль.

С болью—бѣлізно; з бѣлем.

От боли—з бѣлю.

Крик боли—бѣлізний крик.

Полный боли—болѣющий.

Причинять боль кому—заѣдавати бѣлю
комѣ; вражати когѣ.

БОЛЬНОЙ—слабѣй; хѣрий; нѣмѣчний; квѣ-
лий.

Тяжело больной—трудний.

Смертельно больной—смертѣнный.

Быть больным чем—слабувати, нездѣжа-
ти на що.

Сказаться больным—обѣявитися хѣрим.

БОЛЬШИЙ—бѣльший.

Становиться бѣльшим—бѣльшати.

Все больший и больший—що-раз бѣльший.

Столь, настолько большой—такій велѣ-
кий; оттакій; оттакѣнный.

Самое большее—що-найбѣльше.

**Самое большее можно заплатить три руб-
ля**—вѣд сѣли три карбѣванці цѣна.

БОЛЬШИНСТВО—бѣльшѣсть.

Значительное большинство—чимала більшість.

Подавляющее большинство — переважна більшість.

Большинством голосов—більшістю, перевагою голосів.

БОРЬБА—боротьба.

Вступить в борьбу—стати до боротьби; розпочати боротьбу.

Достичь борьбой—вибороти собі що.

Вести борьбу—точити, провадити боротьбу.

Меры борьбы—заходи до боротьби.

БОЯЗНЬ—боязнь перед чим, до чого; страх.

Из боязни—з страху; ради страху.

БРАК—шлюб; (п о р ч е н о е)—брак; вибірки.

Вступать в брак—брати шлюб; братися; дружитися, одружитися з ким.

Расторгнуть брак—розірвати, розв'язати шлюб.

Гражданский брак—цивільний шлюб.

БРАНИТЬ—лаяти; сварити.

Бранить на чем свет стоит—на всі заставки лаяти.

БРАТЬ—брати.

Брать в счет работы—брати на відробіток.

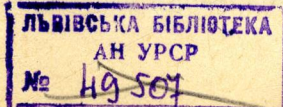
Брать начало—зачинатися.

БРОСАТЬ—кидати; (о с т а в л я т ь)—кидати; лишати; залишати; відкидатися від кого.

Бросать в жар, в холод—брати жаром, холодом, морозом; обсіпати жаром, снігом.

Бросать на произвол судьбы—кидати на призволяще.

БРОСАТЬСЯ—кидатися наперед; вихвататися.

Бросаться в глаза—набігати, впадати на очі; брати очі; вбирати в себе очі.

Бросаться из одной крайности в другую—кидатися з (одного) краю до (другого) краю.

Бросаться бежать—кидатися бігти; тікати; пускаться навтіки.

БРОШЕННЫЙ—кинутий.

Брошенный без внимания—занеханий.

Брошенный на произвол—кинутий на призволяще.

БУДУЩЕЕ—майбутнє; будучина; прайдешність.

В будущем—надалі.

В недалеком будущем—незабаром; невдовзі.

БУМАГА (п и с ч а я, к н и ж н а я)—папір; (к а н ц.)—лист; папір.

Составить бумагу—скласти листа.

Бумага входящая—папір вступний.

Бумага исходящая—папір вихідний.

Бумага препроводительная—супровідний лист.

Ценные бумаги—цінні папери.

Бумага гербовая—гербовий папір.

Актовая бумага—актовий папір.

Бумага государственная—папір державний.

Деловые бумаги—ділові листи, папери.

Бумага копировальная—папір копіювальний.

Бумага папиросная—цигарковий папір.

Бумага оберточная—бібула.

Бумага официальная—лист офіційний.

Бумага писчая—писальний папір.

Бумага почтовая—папір листовий, поштовий.

Бумага пропускная—папір промока́льний; промока́льниця.

На бумаге—листо́вно; на письмі.

Бумага к делу—папéри до діла; папéри до спра́ви.

Бумаги к исполнению—папéри до ви́конання.

Направляют бумагу—надсила́ти папéри, листі.

Откуда бумага и ее краткое содержание—зві́дки лист та ко́роткий змі́ст його́.

За каким номером бумага—яке́ число́ листа́; під яки́м число́м лист.

Подшивать бумаги—підшива́ти листі́, папéри.

БУХГАЛТЕРИЯ—бухгалте́рія.

Бухгалтерия двойная—бухгалте́рія подвійна.

Бухгалтерия итальянская—бухгалте́рія іта́лійська.

БЫВАТЬ—бува́ти; (с л у ч а т ь с я)—трапля́тися.

Как не бывало—як лиз злизав.

Как ни в чем не бывало—на́че й не було́ нічо́го; любе́нько; любісі́нько.

Ничуть не бывало—зо́всім ні.

Этому не бывать—цього́ не бу́де.

Бывают часто у кого—учаща́ти до ко́го.

БЫВШИЙ—коли́шній; (п р о ш е д ш и й)—мину́лий.

Бывший давно когда-то—давно́коли́шній; давнові́дбу́тий.

Бывший очень давно—поза́коли́шній.

Бывший перед этим—дотепе́рішній.

Бывший вот тогда-то—отоди́шній.

Бывший ранее—попе́редній; передні́ший.

БЫСТРО—шві́дко; ху́тко; прі́удко; жва́во.

Быстро быстро—швидко-пріудко.

Как можно быстрее — як-найшвидче;
притьмом.

Быстро гнать—гнати гоном.

БЫТНОСТЬ—перебування.

В бытность мою там—коли я був там; за
перебування мого там.

БЫТЬ—бути; (быть чем) — бути за
кого.

Быть тактичным—знатися на речах.

Быть секретарем и т. п.—секретарювати
і т. ин.; бути за секретаря і т. ин.

Быть сведущим в чем — знатися на
чому.

Быть расположенным к кому—бути при-
хильним до кого.

Быть осведомленным—мати відома; бути
поінформованим, обізнаним.

Быть на чеку, быть осторожным—матися
на бачності.

Быть похожим на кого—бути схожим з
ким; скидатися на кого.

Быть по сему—хай так буде.

Полезным быть кому—у пригоді стати
кому.

Быть позади всех—пасти задніх.

Быть нужным—бути в знадобі.

Быть вынужденным—мусити; бути при-
неволеним.

Быть непричастным—бути, лишатися в
боці.

Не может быть удовлетворено—не можна
задовольнити.

Быть кому неприятным собеседником—
не до мови бути кому.

Быть считанным—підрахунком, на облі-
ку бути.

- Быть угрожающим**—погрозувати.
Быть напечатанным—вийти друком.
Быть злым на кого—лихим оком дивитися на ко́го; ва́жко ди́хати на ко́го.
Быть на виду, на глазах—пе́ред очі́ма бу́ти.
Быть на примете—бу́ти на о́ці.
Должно быть—ма́бусть; пе́вно.
Быть довольным чем—бу́ти задово́леним із чо́го.
Быть годным к чему—надáтися, надава́тися до чо́го.
Был таков—зник.
Так и быть—га́рзд; до́бре; хай так.
Как быть?—що ро́бити; що почáти.
Как бы там ни было—хоч що бу́ло; хоч що бу́де.
Быть в ладах с кем—до́бре тривáти із ким.
Быть в кампании с кем—спілкува́ти з ким.
Быть забытым—пі́ти в непа́м'ять.
Быть может—мо́же бу́ти; бува́; ча́сом.
Будьте так любезны—як-що, ко́ли ла́ска ва́ша.
Будет вам—знáтимете.
Будет и на нашей улице праздник—бу́де й на на́шому ті́жні свя́то.
Было да сплыло—бу́ло та загу́ло.
Будет по (нашему)—ви́йде на (на́ше).
И не было никогда—нема́ й заво́ду.
Одно и то же будет—на одно́ ви́йде.
БЮДЖЕТ—бюдже́т.
Бюджет городской—бюдже́т міськйй.
Бюджет местный—бюдже́т місце́вий.
БЮРО—бюро́.
Бюро справочное, информационное—бюро́ до́відок, інфо́рмаці́йне.
Упаковочное бюро—бюро́ паку́нків.

Бюро адресное—бюрó адресóве.

Бюро фабрично-заводских предприятий—
бюрó фабрічно-заводських підприємств.

В.

В, ВО—у (в); до; за; з; на; по.

В Харькове, в Киеве, в учреждении и т. п. (где?)—в Хárкові, в Кі́йві, в устанóві і т. ин.

В Харьков, в Киев, в учреждение и т. п. (куда?)—до Хárкова, до Кі́йва, до устанóви і т. ин.

В учреждениях, в заведениях, в городах и т. п.—по устанóвах, по за́кладах, по міста́х і т. ин.

Во внимание к, в уважение к и т. п.—з ува́ги до, з пошáни до і т. ин.

В розницу, в рассрочку и т. п.—на рóз-дрі́б, на ви́плат і т. ин.

В заседании, в собрании, в совещании и т. п.—на засі́данні, на збóрах, на на-ра́ді і т. ин.

Во изменение, в исполнение, в ответ и т. п.—змі́няючи (на змі́ну), ви́конуючи, відпові́даючи і т. ин.

В деньгах, в векселях, в валюте и т. п.—грі́шми (прош́има), вексе́лями, валю́тою і т. ин.

В (тот) год, день, месяц и т. п.—(тогó) ро́ку, дня, мі́сяця і т. ин.

В (двадцати) километрах, метрах и т. п.—за (два́дцять) кіломе́трів, ме́трів і т. ин.

В заведование кого, в правление кого и т. д. (время)—за чийóго завіду-вання; за чийóго управлі́ння і т. ин.

ВАЖНО—ва́жно, важли́во; (с досто́ин-ством)—пова́жно, вели́чно, пи́шно.

Это не важно—це малова́жно; це пусте́;
ба́йду́же.

Важно само по себе—важли́во само́ з себе́.

ВАЖНОСТЬ—вага́; важли́вість; значні́сть;
(с п е с ь)—пи́шність; пи́ха.

Велика важность—вели́ке діво, діло.

Иметь (большую) важность — ва́жити
(ду́же).

Придавать важность — надава́ти ваги́,
вагу́ чо́му.

ВАЖНЫЙ—важли́вий; ва́жний; значні́й.

Быть важным (иметь значение)—
ва́жити.

Оказаться важным (возьмет значение)—зава́жити.

ВАЛ—вал; (н а с ы п ь)—оки́п.

Валом валить—пла́вом плисти́; хма́рою
йти́.

ВАЛИТЬ—вали́ти; (н а з е м л ю)—валя́ти;
зва́лювати; (в о д н о м е с т о)—наки-
да́ти; (и т т и м а с с о ю)—су́нути; ва-
ли́ти.

Валить вину на кого—зверта́ти на ко́го.

ВАЛЮТА—валю́та.

Устойчивая валюта—ста́нівка валю́та.

Неустойчивая валюта—хистка́ валю́та.

Обесценивающаяся валюта—знеці́нна ва-
лю́та.

Падающая валюта—пада́ща валю́та.

В (твердой) валюте—(ста́лою) (валю́тою).

ВБИВАТЬСЯ—вбива́тися.

Вбиваться в милость кому-либо—підхо́-
дити під чию ла́ску.

ВБЛИЗИ—поблі́зу; бли́зько чо́го; недале́ко
чо́го.

Вблизи находящийся—поблі́зький.

ВВЕДЕНИЕ—запрова́дження; впрова́джен-

- ня; заведення; (предисловіе) — вступ; передмова; переднє, вступнє слово.
- Введение в действие какого-либо закона**— надання чинности, сили якому закові.
- Введение кого-либо в ошибку**—призведення ког до помилки.
- Введение во владение**—увід у посідання, володіння; уводини.
- ВВЕРНУТЬ**—ввернути.
- Ввернуть словцо**—вкїнути, прикїнути слівце.
- ВВЕРХ**—вгору; догорі; нагору.
- Вверх ити**—нагору йти.
- Вверх ногами, дном**—догорі ногами; шкеребєрть.
- Вверх лицом**—горілиць.
- Вверх по реке (против течения)**—проти воді.
- Вверх на гору (к вершине горы)**—під гору.
- ВДОВОЛЬ**—до схочу; в смак.
- Вдоволь насмотреться**—напасти очі.
- ВДРУГ (внезапно)**—враз; раптом; зненацька; нагло; вмить; (сразу, разом)—разом; відразу; враз.
- Как вдруг**—аж; аж ось; як ось; коли раптом.
- ВЕДАТЬ**—відати, знати що; (чем)—завідувати, орудувати чим; доглядати що.
- Ведать не ведаю**—сном і духом не знаю.
- ВЕДЕНИЕ**—ведіння; провадження.
- Ведение бухгалтерских книг**—книжкування.
- Ведение дела**—провадження справи.
- ВЕДЕНИЕ**—відання.
- Находиться, быть в ведении**—перебувати

у віданні, під орудою чиєю; підлягати кому.

ВЕДОМО—звісно; сказано.

Без ведома—без відома.

С ведома—з відому; за відомом.

Ведомо (тебе) что...—звісний (ти), що...

ВЕДОМОСТЬ—відомість.

Требовательная ведомость—відомість на платню; вимогова відомість.

Сводная ведомость—зведена відомість.

Отчетная ведомость—звітна відомість.

Оборотная ведомость—оборотна відомість.

Товарная ведомость—товарова відомість.

Денежная ведомость—грошова відомість; відомість на гроші.

Ведомость на выплату жалованья, денег—відомість на виплату платні, грошей.

Вкладочная ведомость—вкладна відомість.

ВЕДОМСТВО—урядництво; офіція.

Состоять в ведомстве, под ведомством—бути в урядництві; (п о д ч и н я т ь с я к о м у)—бути під віданням, під урядом чийм; підлягати кому.

ВЕЖЛИВОСТЬ—увічливість; звичайність; чемність.

Из вежливости—з увічливости; для звичайности; для годіться.

ВЕЗДЕ—скрізь; усюди; повсюди.

Решительно везде—геть скрізь; геть усюди; по всіх усюдах.

ВЕЗТИ—везті.

Везти кому—щастити; таланити; добре вестіся; фортунити кому.

Ему везде везло—йому скрізь таланило.

ВЕК—вік; століття; (э п о х а)—вік; доба.

Сообразно с воззрением века—по (своєму) вікові.

Во век, на веки—до віку; навік; поки віку.

В кои-то веки—колі-не-колі; вряді-годі.
ВКСЕЛЬ—вѣксель.

Произвести уплату по векселю—сплатити вѣксель.

Простой вексель—звичайний вѣксель.

Бланковый вексель—бланковий вѣксель.

Переводной вексель—переказний вѣксель.

Обратный вексель—зворотний вѣксель.

Пред'явить вексель ко взысканию—пода-ти вѣксель до суду на ко́го.

Пред'явить вексель к платежу—пода́ти вѣкселя до опла́ти.

Вексель на пред'явителя—вѣксель на по-давця́.

Учитывать вексель—дисконтувати вѣк-сель.

Переучитывать вексель—передисконто́ву-вати вѣксель.

Учет векселей—ді́сконт векселі́в.

Погасить вексель—оплатити вѣксель.

Держатель векселя—власник вѣкселя.

Получатель векселя—векселеодбі́рник.

Отстрочить вексель—відкла́сти (те́рмін) вѣкселя.

Просроченный вексель—перетрима́ний, за-да́внений вѣксель.

Протестовать вексель—протестува́ти вѣк-селя.

Протестованный вексель—протесто́ваний вѣксель.

Вексель на пред'явление—вѣксель на по-да́ння.

Приобретатель векселя—набува́ч вѣкселя.

По векселю—за вѣкселем; на вѣксель.

Валюта векселя—вѣксельна валюта, ва́р-тість.

По пред'явленні векселя—на подання
векселя.

Дружеский вексель—дружній вексель.

ВЕЛЕТЬ—веліти; казати; загадувати.

Не велено делать—заказано робити.

ВЕЛИЧИНА—величинá; величінь; розмір;
міра.

Одной величины—однієї міри; однаковий
завбільшки.

По (своей) величине—(своїм) розміром;
завбільшки.

Величиною—завбільшки; більшиною з
кого, з що, як хто, як що.

Какой величины—який завбільшки.

Постоянная величина—стала величинá.

ВЕРА—віра.

Обратить в свою веру—повернути на
свою віру.

Изменить вере—зламати віру.

Потерять веру в кого, что—зневірятися в
кому, чому.

Потерявший веру—зневірений.

Обращенный в новую веру—новонавер-
нений.

ВЕРИТЬ—вірити; няти (інняти), давати ві-
ри, віру кому, чому.

Не верить своим ушам—на свої вуха не
ввіряти.

Поверите ли—чи поймете віри.

Не верится—не йметься віри.

ВЕРНО—вірно; (не с о м н е н н о) — пев-
но; напевно; дійсно.

Вернее всего—певніше за все; найпевніш.

ВЕРНЫЙ—вірний; певний; незрадливий;
(т о ч н ы й, п р а в и л ь н ы й) — спра-
ведливий; правдивий.

Верным оставаться чему—держатися чого;
(к о м у)—додержувати вірности кому.

ВЕРОЯТНОСТЬ—правдоподібність; імовірність; можливість.

Допустить вероятность—дати віру чому.

По всей вероятности—десь; найпевніш.

ВЕРХ—верх; гора.

С верхом—з наspoю.

Брать, одерживать верх—гору брати; подужати.

До верху—до верху; вщерт.

ВЕС—вага; (значение)—вага; повага.

Весом (на вес)—на вагу; вагою.

Отпускать, принимать на вес—давати, брати вагою.

На вес отпускаемый—важений.

Весом (в смысле количеств. наречия)—завважки.

Иметь вес (переносно—значении)—мати вагу; важити.

Полный вес—ціла вага.

Действительный вес—дійсна вага.

Терять вес, в весе—втрачати на вазі.

Человек с весом—значна людина.

ВЕСТИ—внести; (направлять)—проводити.

Вести себя—поводитися.

Вести себя по отношению к кому-либо—триматися проти кого.

Вести себя достойным образом—шануватися.

Плохо вести себя—не шануватися; эле поводитися.

И ухом не ведет—і гадки не має.

ВЕСТЬ—вість; вістка; звістка.

Без вести—бэзвісти.

Плохая весть—недобра звістка.

Дать весть о себе—подати звістку; дати-ся чути про себе.

Подавать вестъ—давати звістку.

Без вести пропавший—безвісний.

ВЕСЬ, ВСЯ, ВСЕ—увесь (весь), уся, усé;
усенький, -а, -е; цілий, -а, -е.

**Весь без исключения, совершенно весь,
решительно весь**—геть увесь; чісто
весь.

Во всю—що-сіли; що-дүху; на всі за-
ставки.

После всего—по всьому.

В добавок ко всему—до всього (того).

При всем том—з усім тим; по-при все те;
а протé.

Только всего, всего на всего—разом тіль-
ки; усього разом; разом; разом
тільки.

Все равно—однаково; байдуже; про мене.

Более всего—найбільш; над усé; перед
усім.

Всего лучше, дороже и т. п.—найкраще,
найдорогше; над усе краще, дорог
ше і т. ин.

Все на все—усé чісто; геть усé.

**Все более и более, все дальше и дальше
и т. п.**—що-раз більше; що-раз далі;
де-далі більше і т. ин.

Всего (и тог)—разом.

Больше всего—над усé; більш за все.

Вот и все, да и все тут—та й годі; та й
край.

Без всего—без нічого.

Все таки, а все таки, а все же—а такий;
протé; а протé; втім; а втім; все-ж;
а все-ж.

Только и всего (и конец)—та й по-
всьому.

Все обстоит благополучно—все гаразд.

Все вместе (взято е)—все фразом.

Все ни по чем—все дарма.

Всего доброго, лучшего—всього найкращого.

Во всю ивановскую—на всі заставки; з усієї сили.

ВЕЧЕР—вечір.

Под вечер, к вечеру—над вечір; проти вечора.

Каждый вечер—щовечора; щовечір.

В тот вечер—того вечора.

Однажды вечером—одного вечора.

Добрый вечер!—добрийвечір!

ВЕЩЬ—річ.

Обычная вещь—звичайна, світова річ.

Осуществимая вещь—річ здійсненна.

ВЗАД—назад.

Ни взад, ни вперед—ні туди, ні сюди.

ВЗАЕМ, ВЗАЙМЫ—у позику; в позичку.

Брать взаймы—позичати в когось; брати в позику, в позичку.

Давать взаймы—позичати когось; давати в позику, в позичку.

Набрать взаймы—напозичати; напозичатися.

Роздать взаймы—порозпозичати.

Взятый взаймы—позичений.

ВЗВОДИТЬ—зводити.

Взводит напраслину—прикидати пеню, напасть; натягати напасть на когось.

ВЗГЛЯД—погляд; (з р е н и е)—зір.

На взгляд—на око; на погляд; як глянути.

Ошибочный взгляд—хібний погляд.

На взгляд хороший—на огляд добрий.

Охватить, окинуть взглядом—скіннути, зглянути оком що; зирнути по чому.

Метать взгляды—скидати оком.

Привлекать взгляд—брати очі; вбирати в себе очі.

Проникать взглядом—пройма́ти по́глядом.

Смерить взглядом — обмі́рити по́глядом, очі́ма.

С первого взгляда—на пер́ший по́гляд.

Устремить взгляд—уш'я́стися очі́ма в що; вто́пити очі́ в що.

Потупить взгляд—спусти́ти очі́.

Бросить взгляд—скину́ти о́ком, очі́ма, по́глядом.

Вырабатывать взгляды—дохо́дити до по́глядів.

Предвзятий взгляд—упере́джений по́гляд.

Высказывать свой взгляд—висло́влювати свою́ думку, по́гляд.

На мой взгляд—на мій по́гляд; з по́гляду мо́го; на мою́ думку; як на ме́не; по-мо́бму.

Как на чей взгляд—як на чію́ думку.

ВЗГЛЯДЫВАТЬ—погляда́ти; спогляда́ти; позира́ти.

Взглядывать быстро—зі́ркати; зво́дити очі́; скида́ти очі́ма на ко́го.

Взглядывать искоса (не до во́ль но)—погляда́ти скрі́ва.

Взглядывать исподлобья—погляда́ти з-під ло́ба.

Взглядывать друг на друга—скида́тися очі́ма; погляда́ти між собо́ю; ззира́тися.

ВДОХНУТЬ—зі́дхну́ти.

Вдохнуть полной грудью — ди́хну́ти на по́вні гру́ди.

ВДУМАТЬ—здума́ти; задума́ти; надума́ти, а́ся; на́мислити; в думку́ взяти́; за́гада́ти собі́.

Вздумалось—на думку́ спа́ло; заману́лося.

ВЗИРАТЬ—споглядати; позирати.

Не взирая на то, что...—дарма (даром), що...; не вважаючи на те, що...; без огляду на те, що...

Не взирая ни на что (с л е п о)—бездіч; безоглядно.

ВЗМАХ—замах; помах; мах.

Одним взмахом—з маху; з одного маху; за один мах.

ВЗНОС—внесок; (в к л а д)—вкладка.

Взнос вступительный—вступне; вписове.

Членский взнос—членський внесок; членське.

Ежемесячный взнос—щомісячний внесок; щомісячна вкладка.

Взнос гербовой пошлины—подача гербової оплати.

Взнос (в банк) в погашение, покрытие долгов—вкладка на оплату боргів.

Взнос на текущий счет—вкладка на біжучий рахунок.

Страховый взнос—страхова виплата.

ВЗРОСЛЫЙ—дорослий.

Взрослым стать—дувіти в літа; дорости; дійти літ; дійти до зросту.

ВЗЫСКАНИЕ—справляння; правіжка.

Подать ко взысканию—позов скласти, заложити на кого.

Денежное взыскание—грошова кара, пеня.

Взыскание административное — адміністративне стягання (д е н е г); (на каз а н и е)—адміністративна кара.

Подвергнуть (денежному) взысканию — накласти (грошову) кару на кого.

Судебное взыскание—судове стягання (прошей, податків з кого).

Подлежит взысканию—належить до стягання.

ВЗЫСКИВАТЬ (д о л г)—п'равити; (п о д а т ь, н е д о и м к у)—стягати; (з а в и н у)—карати.

Не взыщите—не осудіть; вибачте.

ВЗ'ЕСТЬСЯ НА КОГО—завзятися, заповзятися на ко́го.

ВЗЯТКА—хабар.

Дать взятку кому—дати хабара́ кому́; підплатити ко́го; (и р ю н.)—дати ќуку в р́уку.

Брать взятки—бра́ти хабарі́; хабарюва́ти.

Падкий на взятки—хаба́рний.

ВЗЯТЬ—узя́ти; забра́ти; діста́ти.

Взять на себя (от кого)—переня́ти на се́бе.

Всем взял—хоч куди́; на все зда́тний.

Ни дать, ни взять—сте́менно, сте́менні-сінько.

Взять в ежовые рукавицы—взя́ти в ла-бе́ти, в ті́сні р́уки.

Взять на поруки—взя́ти на пору́ки.

Взять под стражу—взя́ти за гра́ти; за-арештува́ти.

С чего вы взяли?—зві́дки вам прийшло́?

Что, взял?—а що, ш́йма́в?

ВЗЯТЬСЯ—узя́тися.

Взяться за что (за к.-либо дело)—захо́дитися, ста́ти, взя́тися до чо́го, ко́ло чо́го.

Взяться энергично, упорно—завзятися на що́; прихопи́тися до чо́го.

Откуда ни возьмись—де (не) взя́вся.

Откуда ни возьмется—де не ві́рветься, візьметься.

ВИД (о б р а з, ш а р у ж н о с т ь)—ви́гляд, о́браз, подо́ба; (л а н д ш а ф т)—крайо́-вид, ви́д; (р а з н о в и д н о с т ь)—ві́дміна.

В таком виде—в тако́му ви́гляді.

- В наилучшем виде**—як найкраще; в найкращому вигляді.
- По внешнему виду**—зовні; з зовнішнього вигляду.
- На вид, с виду**—на вигляд; на погляд; на око; на взір; з вигляду; з погляду.
- При виде**—бачучи; побачивши.
- Под видом кого, чего**—наче-б то хто, що; ніби-то хто; у вигляді когó, чогó.
- В виду изложенного**—через те; тому; з огляду на зазначене.
- Иметь вид кого, чего**—мати подóбу, вигляд когó, чогó; виглядати як, немов хто, що, ким, чим.
- Делать, показывать вид**—удавати що; виставляти себе, як що.
- Принимать какой-либо вид**—прибирати якогó вигляду.
- Не показывать и вида, что...**—і навзаки не даватися, що...
- Не показывать вида кому**—не даючись на знак комú.
- На виду**—на оці; на видноті.
- На виду быть у кого**—бути перед очима в когó.
- Иметь в виду кого, что**—мати на увазі когó, що; (рассчитывать на кого, что)—вважати на когó, що; (принимать во внимание кого, что)—уважати на когó, що; мати когó, що на думці.
- Имелось в виду**—була думка.
- Имея в виду, что**—маючи на увазі, що; уважаючи на те, що.
- В виду того, что**—через те, що; з огляду на те, що.
- В виду чего**—через це; уважаючи на це; з огляду на це.

В виду (изложенного)—зважаючи на (це), на (сказане).

В виду (издания постановления)—в зв'язку з (виданою постановою).

Ставить кому на вид—класти на увагу кому; подавати кому на увагу що; за-уважувати.

Випустить, потерять из виду—забути; занехати; занедбати що; з голови викинути що; спустити з уваги, з очей.

Для виду—про (людське) око; для ради годиться.

Ни под каким видом—жадним способом; ні в якому разі.

В видах чего—за-для чого; маючи на увазі що.

В (служебных) видах—з причин (службових).

Иметь виды на кого, что—важити, б'яти на ко́го, на що; накидати оком на ко́го, на що.

Виды на урожай, на будущее—сподіванки на врожа́й, на майбу́тнє.

В виду многочисленности чего—зважаючи на вели́ке число́ чо́го.

В виду наличия (чего)—зважаючи на те, що є (що).

В нетронутом виде—неза́йманий.

В жидком, твердом виде—рі́дкий, твердий.

В виде прогонных и суточных—як про-го́ни та добо́ві.

Вид на жительство—па́шпорт; свідо́цтво на прожи́вання.

Все виды (налогов)—всі, які є (податки).

Всех видов (помощь)—всі́яка (допомо́га); яка́ тільки є (допомо́га).

Видать виды—нади́витися; бува́ти в бу-ва́льцях.

Дерзкий вид—зухва́лий ви́гляд.

В таком виде представлять дело—так уявля́ти спра́ву.

Растерянный вид—спанте́личений ви́гляд.

Величественный вид—вельі́чний ви́гляд.

В нетрезвом виде—нетверезий.

ВИДЕТЬ—ба́чити; (у с ма т р и в а т ь, з а м е ч а т ь)—доба́чати.

Собственными глазами видеть—на вла́сні о́чі ба́чити.

Видеть что в ком, в чем—вба́чати що в ко́му, в чо́му.

Плохо видеть—недоба́чати.

Не видеть (не хотеть видеть) чего—не ма́ти о́че́й на що.

Видишь ли, видите ли—бач, ба́чте.

Я вижу его насквозь—зна́ю його́ як облу́пленого.

Видеть не могу—а́ні на о́чі!

ВИДИМОСТЬ (явн о с т ь) — ви́ди́мість; (ка жу щ и й с я ви д) —подо́ба.

Для видимости—про лю́дське о́ко; про сла́ву.

По видимости—з о́гляду; ма́буть; напе́вно.

ВИДНО—ві́дко; ві́дно; зна́ти; ви́дати.

Из этого видно—зві́дци розі́мно; зві́дци ба́чити.

Как видно—ві́дко; зна́ти; ма́буть; либо́нь; де́сь.

ВИНА—прові́на; прові́нність.

Взводит, взваливать вину на кого—зверта́ти на ко́го.

Вменять, ставить кому в вину—приві́нювати ко́му що; ста́вити за прові́ну ко́му що.

Искупать вину—поку́тувати, споку́тувати прові́ну.

Сознаться в вине—повиннитися; призна-
тися до вини.

Чувствовать за собою вину перед кем—
почуватися до вини проти ко́го.

Без вины—безвинно; безневинно.

По (чьей) вине—з (чиєї) вини, причини.

По своей вине—самохіть.

Быть, послужить виною чего—спричиня-
тися, спричинитися, чому́ і до чо́го;
привинитися до чо́го.

ВИНОВАТЫЙ—винний.

Виноватый перед кем—винний проти
ко́го.

Быть виноватым—бу́ти винним; бу́ти
в вині; завини́ти кому́ чим.

Чем (я) перед (вами) виноват?—що (я
вам) винен? Що, чим (я вам) завинив?

Я же не виноват, что...—я-ж не причи-
ною, що..

Виноват—вибачайте; вибачте; пробачте.

ВИНОВНЫЙ—винний.

Признать себя виновным—визнати свою
провину; визнати себе за винного;
признатися до вини.

ВКУС—смак.

На вкус—на смак.

Со вкусом (одеваться)—до смаку́ (одяга-
тися).

По вкусу—до смаку́; у смак; до вподоби;
до сподоби.

По своему вкусу—собі до смаку́; на свій
смак; до свого смаку́; собі до вподоби;
до своєї вподоби.

Находить вкус в чем—смакува́ти в чо́му.

Иметь вкус в чем—смак зна́ти в чо́му.

Во вкусе чего—на смак; на мані́р; на
стиль.

Войти во вкус—розласитись; добрати смаку.

Мне по вкусу было...—мені до вподоби було...

По вкусу приходящийся—уподібний; сподібний.

Мне более по вкусу было бы...—мені уподібніше було-б...

ВЛАДЕНИЕ—володіння чим і над чим, посідання, держання чого; (то, чем владею т)—володіння, посілість.

Быть во владении кого—бути, перебувати під чиїм володінням; у посіданні (в) ко́го; бути під ким.

Вводить во владение чем—вводити до володіння над чим; ув'язувати в що (в маєтність).

Вводится, вступать во владение—вступати до володіння.

Взять, получить во владение—обняти що; отримати під владу що; (от кого ли б о)—перейняти що під володіння.

Принять во владение—взяти під владу; володіння; посісти що.

ВЛАДЕТЬ—володіти ким, чим; держати, посідати що; (действовать чем)—орудувати чим.

Владеть собой—керувати собою; панувати над собою.

Владеть языком, оружием и т. п.—орудувати мовою, зброєю і т. ин.

Не владеющий собою—від себе незалежний; над собою не пан.

ВЛАСТЬ—влада; (начальство)—влада, уряд.

Иметь власть что-либо делать—мати силу що робити.

Это не в (моей) власти—не (моя) на це сила; це не від мене залежить.

Приобрести власть над кем, чем—силу, гóру взяти над ким, над чим; забрати владу над ким, над чим.

Нахедиться, быть под чьею властью—бути під ким, під чиєю владою, володінням, зверхністю.

Иметь под своею властью что—мати що в своїй руці; мати, держати що під собою; бути владним над чим.

Подчинить своей власти—підторну́ти під себе, під свою рúку, волю, владу.

Переходить во власть—перехóдити під ко́го, під чию рúку, владу.

Облекать властью—надати сили, права ко́му.

Отдавать под власть, во власть—піддава́ти під ко́го, під чию рúку.

Освободить, -ся из под власти — ви́зволи-ти, -ся, з-під чиєї вла́ди, з-під ко́го.

Власть военная, гражданская—влада військова, цивільна.

Власть местная, центральная—влада місцева, центрáльна.

Высшая власть—найви́ща, зверхня вла́да.

Подчинять (своей) власти—скорáти, підбивáти під (свою) вла́ду; підторта́ти під (себе).

ВЛИЯНИЕ—вплив.

Иметь влияние на кого—мати вплив на ко́го; мати силу, ва́гу над ким.

Оказывать (большое) влияние на кого, что—(дуже) вплива́ти на ко́го, що; справля́ти (вели́кий) вплив на ко́го, що; явля́ти (вели́ку) силу над ким, чим.

- Подвергаться влиянию**—підпа́дати впли́-
вові, під вплив; зазнава́ти на собі
впли́ву.
- Приобретать влияние**—забира́ти си́лу;
здобува́ти вплив; набира́ти впли́ву.
- Под влиянием**—під впли́вом.
- Покорить влиянию**—с м. **Покорить.**
- По своему влиянию**—сво́ім впли́вом.
- По чьему влиянию**—під, за чи́м впли́вом.
- ВЛОЖЕНИЕ** (в п и с ь м о)—до́лучення;
вкла́дка.
- Со вложением денег**—з до́лученням гро́-
шей; з грошово́ю вкла́дкою (лист).
- При вложении**—вкла́даючи.
- ВМЕСТЕ**—уку́пі; ра́зом; зара́зом.
- Соединять вместе**—гуртува́ти.
- Вместе с тем**—ра́зом з тим; зара́зом.
- ВМЕСТО**—замі́сть; замі́сто: намі́сть.
- Вместо того, этого**—натомі́сть.
- Вместо того, чтобы ехать, делать и т. п.**—
намі́сть (щоб) ї́хати, ро́бити і т. ин.;
де-б, що-б ї́хати, ро́бити і т. ин.
- ВМЕШИВАТЬСЯ**—втруча́тися; (и р о н.) —
встрява́ти.
- И он туда вмешался**—і він туди́ встра́в.
- ВНЕ** (ч е г о)—по-за (чим).
- Вне себя**—неста́мно; у нестя́мі; не тям-
лячи себе́.
- Быть вне себя**—не́тямитися.
- Вне досягаемости**—недося́жний.
- ВНЕШНИЙ**—зо́внішній; (н а р у ж н ы й)—
знадві́рний; надві́рний.
- По внешнему виду**—с м. **Вид.**
- ВНЕШНОСТЬ**—зовні́шність; ви́гляд.
- По внешности**—на по́гляд; на о́гляд; на
о́ко; з по́гляду; зоко́ла; на взір.
- Внешностью** (о л ю д я х)—на вро́ду; на
облі́ччя; на ви́гляд.

Подозрительная внешность — непевний вигляд.

ВНИЗ—вниз; наніз; донізу; (к земле, на землю, на пол)—додолу; на дім; долі; (под гору)—з горі.

Вниз под что-либо, под низ—наспід.

ВНИЗУ—внизу; нанизу; сподом; (в долине, на полу)—долі; долом; долиною; на долині.

Внизу под чем-либо (на дне)—сподом; на споді.

Внизу лежащий (нижний)—спідній; доліншній.

ВНИМАНИЕ—увага.

Обращать внимание на что-либо—звертати увагу на що; уважати на що; зважати на що; класти увагу на що; брати до уваги; (находить привлекательным)—накидати когось, що оком; (сжалиться)—зглянутися на когось.

Обращать внимание на себя (быть принятым во внимание)—спадати комусь на увагу; притягати, привертати до себе чію увагу.

Обратите внимание—уваж, уважте; вважай, уважайте.

Сосредоточивать внимание—збирати, зосереджувати увагу на когось, чому.

Оставлять без внимания—залишати, полишати без уваги; не звертати уваги на що; легковажити що; занехаяти; занедбати.

Принимать во внимание (в соображении)—брати, взяти що на увагу; зважати на що; уважати на що; мати що на увазі.

Направлять внимание — скерувати увагу.

Принимая во внимание—беручи до уваги що; зважаючи, уважаючи на що; маючи на увазі що; з уваги на що; з огляду на що.

Отвлечь внимание—відвернути, відтягти увагу від чого.

Представляют чьему либо вниманию—подавати комусь до уваги що; ставити що перед очі, на очі.

Отвратить, отвлечь внимание—відвернути увагу.

Оказать внимание—дати увагу комусь; показати увагу; зробити ласку.

Относится со вниманием к кому, чему—віддавати увагу комусь, чомусь; ставитися уважно, з увагою до когось, чого.

Внимание наше было занято тем—ми турбувалися про те.

Усиленное, строгое внимание — пильна увага.

Во внимание к...—з уваги на, до...

Достойный, заслуживающий внимания,—вартий уваги; (справедливый)—слухний.

Вниманию (сотрудников)—на увагу, до уваги (співробітників).

Привлекать внимание—звертати увагу; брати очі на себе.

ВНИМАТЕЛЬНО—уважно; пильно.

Внимательно следит за кем, чем—пильнувати когось, чого.

ВНОВЬ—знову; знов.

Вновь (собразованный)—ново (утворений).

ВНУШЕНИЕ—навіювання, навіяння комусь чого; (уговаривание, убеждение)—намовляння; умовляння; намоб-

ва; (в ы г о в о р) — нага́на; застере́ження.

Делать внушение (в ы г о в о р) — ви́читу-вати ко́му; ро́бити застере́ження; (с и л ь н е е) — вислòблювати ча́гану.

Следовать чьим-либо внушениям — іти за чийми намо́вами.

ВОДИТЬ — води́ти.

Водить знакомство — зна́тися з ким.

ВОЗДУШНЫЙ — повітряний.

Воздушный флот — повітряна флòта.

Воздушные замки — химери.

Строить воздушные замки — думка́ми ба-патіти; химери га́няти.

ВОЗЗРЕНИЕ (с о з е р ц а н и е) — спо́глядан-ня; (в з г л я д) — по́гляд.

Вырабатывать свои воззрения — дохо́дити (до) своїх по́глядів; ви́робляти собі по́гляди.

ВОЗЛЕ — бі́ля; ко́ло; кра́й; бли́зько ко́го, чо́го; (р я д о м) — о́біж (о́біч, по́біж, по-біч); по́пліч; по́руч ко́го, чо́го; суме́жно з чим.

Возле дверей — о́двір.

Возле кого, чего проходить — і́ти проз ко́го, що.

ВОЗМЕЩАТЬ (п о п о л н я т ь) — на́долу́жу-вати, на́долу́жити; (у б ы т к и, р а с-х о д ы) — (по)верта́ти, (по)верну́ти; по-крива́ти, покрі́ти; відшко́довувати, відшко́дувати.

ВОЗМОЖНО — мо́же бу́ти; можли́ва річ; можли́во.

Насколько возможно — я́ко (як) мо́га; як спро́мòга.

Насколько возможно шире, лучше и т. д.
— як-найши́рше, як-найкра́нще і т. ин.

Возможно ли? — чи мо́же бу́ти?

Возможно что...—ма́буť чи не.

ВОЗМОЖНОСТЬ—змо́га; спромо́га; спро-
мо́жність; можли́вість; (с р е д с т в о)—
спо́сіб.

Беспрепятственная возможность—до́бра
змо́га.

**По возможности, по мере возможности, в
меру возможности**—по змо́зі; по спро-
мо́зі; по можли́вості.

Как только возможно—я́ко-мо́га.

Нет возможности—не змо́га; не спромо́га;
не си́ла; ані спо́собу.

Не было возможности—не було́ змо́ги,
спромо́ги; можли́вості; не було́ як; не
си́ла була́.

Иметь возможность—ма́ти спромо́гу; зду́-
жати; спромага́тися.

Получить возможность чего—спромогті́-
ся, спомогті́ся на що; ма́ти змо́гу; ді-
ста́ти змо́гу.

Давать возможность—дава́ти змо́гу; спо-
мага́ти на що.

**Предвидится, возникает возможность че-
го-либо**—запо́ситься на що.

Имеющий возможность—спромо́жний.

Не имеющий возможности—неспро-
мо́жний.

Неограниченные возможности—необме́же-
ні можли́вості.

ВОЗМОЖНЫЙ—возмо́вий; мо́жний.

Всеми возможными средствами—усіма́
возмо́вими за́собами.

Делать возможным, невозможным—умож-
ли́влюва́ти; уневозмо́жливлюва́ти.

ВОЗНАГРАЖДАТЬ—винагоро́джува́ти.

Вознаграждать за убытки—вдішкодо́ву-
ва́ти.

ВОЗНАГРАЖДЕНИЕ—винагоро́да; відпла́та; віддя́ка.

Вознаграждение кого—винагоро́да ко́му.

ВОЗНАМЕРИТЬСЯ—намі́ритися; нава́житися; узя́ти думку, на́мір.

Твердо вознамериться—напо́сістися.

Вознамериваться сделать что-либо—нава́жуватись зробити що.

ВОЗРАЖАТЬ—заперечува́ти; (о т в е ч а т ь) — відпо́відати.

Возражать на что—перече́тити чо́му; заперечува́ти ко́му.

На все это можно бы возразить так—у всьому́ цьо́му мо́жна-б заперече́тити так.

ВОЗРАЖЕНИЕ—заперече́ння; (о т в е т) — відпо́відь.

Без возражений—не спереча́ючись; не заперечу́ючи.

Без возражений!—не спереча́тись!

Не допускающий возражения—безсупе́речний.

ВОЗРАСТ—ві́к; порá; літа́; доба́.

Возрастом—завста́ршки; літа́ми.

Детский возраст—дитя́чий ві́к; дитя́чі літа́.

Выходит из детского возраста—з діте́й вихо́дити.

Юный возраст—юна́цький ві́к.

Зрелый возраст—му́жні літа́; дійшли́й ві́к.

В зрелом возрасте—в літа́х.

Достичь зрелого возраста—уви́йти в літа́.

Среднего возраста—се́реднього ві́ку; се́редніх літ.

Пожилой возраст—літні́й ві́к.

Предельный возраст—кра́йній ві́к.

Преклонный возраст—старечий, похилий вік.

ВОКРУГ—навколо; навкруті.

Вокруг да около—коло та навколо.

ВОЛЯ—в'оля.

Давать волю—давати по́пуск; пошукáти кому́.

По своей воле—по вóлі; по своїй (влáсній) вóлі: із (влáсної) вóлі; своєю вóлею; з дóброї вóлі; самóхить; охóтою.

Не по своей воле—несамóхить; не своєю вóлею; не з влáсної вóлі.

Против воли—невóлею; наперекір собі.

Волей-неволей — рад-не-рад; хоч-не-хоч.

Действовать наперекор чьей воле—іти прóти чиеї вóлі.

Исполнять (чью) волю—вволя́ти, вво́лити чию́ вóлю.

ВОН (о т с ю д а)—геть, гетьте; (на р е ч и е)—геть.

Вон там—он; ген; óнде; ген там; аж он.

Из рук вон—ка́зна-що.

Вон куда—он куді́.

Вон туда—онтуді́; геть туді́.

Вон где—óнде; он, онó.

Вон тот—отóй; онто́й.

ВООБРАЖАТЬ—уявляти.

Мне вообразилось—ме́ні зда́лося.

ВООБЩЕ—взагалі́.

Вообще говоря—загалом ка́жучи́, беручи́.

Вообще и в частности—взагалі́ й зокре́ма.

ВО-ПЕРВЫХ—по-пе́рше; раз.

Во вторых—по-ду́рге; удру́ге.

Во первых вы обязаны, а во вторых...—раз, що ви зобов'язані, а дру́ге (по-дру́ге)...

ВОПРОС—пита́ння; запита́ння; за́пит; (п о л о ж е н и е д е л а)—спра́ва; рі́ч.

Вопрос выяснен—спра́ву з'ясовано.

Вопрос задается кем—пита́ння йде від ко́го.

Не предрешая этого вопроса—не розв'язуючи наперед цієї спра́ви.

Обсуждать вопрос—обговóрювати пита́ння.

Вопрос подвергнется детальному обсуждению—спра́ву бу́де докладно обмірковано.

Предлагать вопрос—ста́вити пита́ння; за-питувати; пита́ти.

Подымать вопрос—зніма́ти; підно́сити пита́ння.

Снимать вопрос (с повестки)—зніма́ти пита́ння (з порядку де́нного).

Возникает вопрос—повста́є, виника́є пита́ння.

Возбуждать вопрос—пору́шувати пита́ння, спра́ву.

Сложный вопрос—складна́ спра́ва; складне пита́ння.

Разрешать вопрос—розв'язувати пита́ння, спра́ву.

По вопросу о чем—в спра́ві чо́го.

Рабочий вопрос—робітниче пита́ння, ро-бітні́ча спра́ва.

Больной вопрос—пеку́ча спра́ва.

Очередной вопрос—чергова́ спра́ва.

Денежный вопрос—грошовá спра́ва.

Освещать вопрос—висвітлювати спра́ву, пита́ння.

Ставить вопрос на очередь—с м. **Очередь.**

Продовольственный вопрос—харчова́ спра́ва.

Ставить вопрос ребром—ста́вити пита́ння рю́ба.

ВОСКРЕСЕНИЕ (д е н ь)—неді́ля.

В воскресенье—в неділю; неділею.

В одно воскресенье—котро́сь (одної) неділі.

Каждое воскресенье—щоденділі.

Каждое воскресенье **бывающий**—щодендільний.

ВОСПОЛЬЗОВАТЬСЯ — покористуватися; скористуватися чим, (з) чого; (использовать)—використати що.

Воспользоваться (удобным) случаем—використати нагоду.

ВОСПЫЛАТЬ—запалати; запалітися; розпалітися.

Воспылать жаждой работы, деятельности—запалітися до праці, до діяльності.

ВОСТОРГ—порив; захват перед чим; захоплення чим.

Какой восторг—яка різкість; сама різкість.

Приводит в восторг—поривати; (увлекать)—захоплювати.

Не помнить себя от восторга—нетямитися з радіщів.

Замирать от восторга перед чем—умлівати над чим.

ВОСТОРЖЕСТВОВАТЬ—взяти гору, верх.

Восторжествовать над препятствиями, врагами, трудностями и т. п.—подолати, перебороти перепони, ворогів, труднощі.

Я (он и т. д.) восторжествовал—я (він і т. ін.) переміг; мій (його і т. ін.) верх.

ВОСТРЕБОВАНИЕ—домогання; зажадання.

Писать до востребования—писати до запитання.

ВОТ—от; он; ось; отó; оцё.

Вот же—отó-ж.

А вот же!—ба!

Вот что—ось що.

Как вот—аж; аж ось; аж от.

Вот еще!—отó; ат; ет!

Вот как!—он як! ось як! овва́!

Вот и все—та і вже; та й по всьóму.

Вот то-то и есть—а то-ж-то; отóж-то й воно́.

Вот потому, поэтому—отó-ж; тим-то.

Вот-вот—ось-ось; от-от.

И вот—так от.

Вот именно—атóж.

ВПАДАТЬ—запада́ти; впада́ти; (о р е к а х)
—влива́тися.

Впасть в несчастье—на біду зйті́; діста́-
тися в біду.

Впасть в тоску, в меланхолию—занудьгу-
ва́ти; вки́нутись в ту́гу.

Впасть в уныние—дійти́ до зневіри; вда́-
тися в (тяжкú) ту́гу; (тяжко) засуму-
ва́ти.

Впасть в многословность—вда́тися (вкй́-
нутися) в багатомовні́сть.

Впасть в бессознательное состояние—зне-
притомні́ти; втра́тити свідомі́сть.

Впасть в обморочное состояние—зомлі́ти;
умлі́ти.

Впасть в нищету—збідні́ти; зубóжити.

ВПЕРЕД (на р е ч и е м е с т а)—вперéд,
наперéд; (на р. в р е м е н и)—поперé-
ду; наперéд; надалі́; (м е ж д о м е т и е)
—вперéд! руша́й!

Вперед выдаваться—виставля́тися.

Вперед выскакивать—вирива́тися.

Ходить взад и вперед—ходи́ти туди́ й
сюди́; снува́ти.

Вперед, впредь так не делай—надалі́ так
не роби́.

Ни вперед, ни назад—ні туди́, ні сюди́.

ВПЕЧАТЛЕНИЕ—вра́жіння.

Производить впечатление—справляти, робити вражіння на ко́го.

Производить сильное впечатление—вражати коѓо.

Производить неприятное впечатление—пříкро вражати коѓо.

По первому впечатлению—з найпершого вражіння.

ВПИСЫВАТЬ—вписувати.

Вписывать в список, книгу—заводити до списку, до кни́ги.

ВПЛОТЬ ДО ЧЕГО-ЛИБО—аж до; до са́мого, са́мої.

ВПОРУ—впо́ру; вчас; вча́сно; у свій час; са́ме в час; до р́ечі.

Быть в пору (о б ю д е ж д е, о б у в и)—бути в мі́ру, до мі́ри.

ВПРЕДЬ—наперёд; да́лі; нада́лі.

Впредь до изменения—(аж) до (да́льшої) змі́ни.

Впредь до выяснения, получения и т. п.
—до́ки з'ясовано буде, до́ки одержано буде й т. ин.

ВПРОДОЛЖЕНИЕ ЧЕГО—прот́ягом чо́го; на прот́язі чо́го; че́рез що; крі́зь що; за чо́го.

ВПРОЧЕМ—прот́е; вті́м; а прот́е, а вті́м; (в н а ч а л е ф р а з ы)—зр́ештою.

ВРАЖДА—ворогува́ння, ворожне́ча.

Питать вражду к комунибудь, враждовать с кем—ворогува́ти прот́и ко́го.

Исконная вражда—да́вня ворожне́ча.

ВРАТЬ—брехати.

Врать сильно—тяжко брехати.

Врать искусно—щі́льно брехати.

Врать в глаза—в живі́ о́чі брехати.

ВРЕД—шкода́; (п о в р е ж д е н и е)—ва́да.

Вред причинять, приносить, наносить—шкóду чинити; шкóдити; вáдити; шкідливим б́ути.

Непоправимый вред—непоправна шкóда.

Во вред пойти—вийти на шкóду.

Вред терпеть—ма́ти шкóду.

Во вред—на шкóду; на втрату.

Во вред служить—і́ти на шкóду; зашкóдити; пошкóдити.

Делать вред—шкóду робіти, чинити; шкóдити.

ВРЕМЯ—час; порá; часі́на; до́ба.

Короткое время—малі́й час; часóчок; часі́нка; малá часі́на.

В короткое время, за короткое время—за малі́й час; не за вели́кий час; за малу́ часі́ну.

Продолжительное время—вели́кий час; до́вший час.

Рабочее время—робітні́й, робóчий час.

Во время, во времена ко́го, чо́го—за ко́го, за чо́го; за часі́в ко́го, чо́го; під що́; підча́с чо́го.

Со времени—від ча́су, від часі́в.

До времени—до яко́гось ча́су; по́кіль що́.

С какого времени—відко́ли; з яко́го ча́су.

С этого времени—відтепе́р; з цьо́го ча́су.

С того времени—відто́ді; з то́го ча́су; з тих часі́в.

Со времени (революции, ревизии и т. п.)—від ча́су (револю́ції, реві́зії і т. ин.).

С давнего времени—з да́вніх часі́в; з да́вньої да́внини́; з да́внього да́вна; з да́вніх да́вєн.

С незапамятных времен—з да́вніх да́вєн; від найда́вніших часі́в.

С того времени, как—з то́го ча́су, як; відко́ли.

С некоторого времени—з якогось, від якогось часу.

В какое время?—якого часу?

Около того времени—близько того часу.

В это время—тим часом; в цей час; під цей час.

А в это время—аж тут; аж під цей час.

В то время—тоді; того часу; в той час; під той час; тими часами; на той час; на ту пору.

В то же время—рівночасно; одночасно; в той такий час; в той самий час.

В одно время—заразом; одночасно.

В одно и то же время—за одним захо-дом; одночасно.

Тем временем—тим часом; поки-що.

В то время, как—тим часом як..

Все время—раз-у-раз, раз-по-раз.

Раньше времени—без часу.

В свое время—за свого часу; свого часу; в свій час; (с в о е в р е м е н н о)—своє-часно.

Во-время—вчасно; впору; на свій час.

Не в свое время, **не** во-время—невчасно; не в час; не свого часу.

Всему свое время—на все свій час.

Для своего времени—як на свій час; як для свого часу.

Во всякое время—повсякчас; повсякчасно.

Это было не в наше время—це ще не за нас було; не в наші часи те діялося.

В недавнее время—недавніми часами.

В прежнее время—попередніми часами; за попередніх часів; давніших літ; перше; попереду.

В последнее время—останнім часом; останніми часами.

В старое время—за давнього часу; в старовину.

По теперешним временам—як на тепер; як на ці часи.

До последнего времени—до недавна.

В другое время—іншим часом.

До сего, до настоящего времени—досі; до цього часу.

До того времени—доти, дотіль.

До поры до времени—поки-що; доки-що; до слушного часу; до часу.

До позднего времени—допізна; до пізньої години.

На время—на час; до часу; про час.

На некоторое время—на якийсь час.

На неопределенное время—на безрік.

На вечные времена—на вічні часи; на безвік; у вічний час.

Спустя, через некоторое время—по часі; згодом, пере́годом, пере́людя (якийсь час); неза́баром; невдо́взі; туди́ далі; по якийсь годині; за якимсь часом.

Спустя долгое время—по довгому часі.

Продолжительное время—довго; чимало часу.

В непродолжительном времени—неза́баром; незадо́вго.

С течением времени—де-далі; з часом; із бігом часу.

В течение некоторого времени—протя́гом, на протязі якого́сь часу.

В течение непродолжительного времени—не за великий час; протя́гом, на протязі недо́вгого часу.

От времени до времени—час від часу; з часу до часу.

По-временам, время от времени—часами; десь-не-десь; коли́-не-коли́; десь-коли́сь.

В ночное время—уночі; нічною добою; нічної доби; вночішнього часу.

В любое время—коли хочете.

Время дообеденное—задобіддя; задобідня година.

В обеденное время—в обіді.

Время послеобеденное—пообідній час; сполуденок.

Время года—поря, доба року.

В свободное время—на дозвіллі; гулящого часу; вільного часу; гуляючи.

Есть время—є коли.

Отсутствие свободного времени—ніколько.

Не хватать, не доставать времени—ніколитися.

Нет времени—немає коли; ніколи; не маю часу.

Удобное, благоприятное время—добра нагода; добра година; слушний час; сприятлива година.

Належащее время—півний, слушний час.

Потребуется много времени—с м. **Требовать.**

Неблагоприятное, бедственное время—лихий час; лихоліття; тяжка година; знегіддя; знегода.

В условленное время—умовленої години; як умовлено.

В лучшие времена—за кращих часів.

Указанное время—зазначений час.

Определенное время—півний, визначений, призначений час, термін.

В определенное время—півного часу; за півний, визначений час; (в определ. сроки)—півними термінами.

Теперешнее время—теперешні часи; цьогочасність.

Старые времена—старі часі; давнина; старовина; старосві́тчина.

В настоящее время—на теперішній час.

До настоящего времени—доні́ні; до-тепер.

На будущее время—нада́лі; на да́льший час; на майбу́тнє.

По настоящему времени—на теперішній час.

В давние времена—да́вніми часа́ми; у да́вні да́вна.

Относящийся к этому, к тому, к новому времени—цього́часний; того́часний; то-ді́шний; ново́часний.

Требующий, отнимающий много времени—заба́рний; зага́йний.

Время летит—час бі́жить; час не зми́гнє́ться.

Время прибавочное (для работы)—надробо́чий час.

Время упущено—проми́ну́то час; (ш у т я) —porá перепори́лася.

Время идет—час ми́нає, пли́не.

Время скоро проходит—час шви́дко упли́ває.

Время терять—га́яти час; марнува́ти час.

Выиграть время—ви́гадати час.

Время поступления бумаги—час всту́пу папéру.

Во сколько времени—за скі́льки ча́су; за який час.

В рабочее время—робі́тною, робо́чою по-ро́ю; в робо́чу по́ру; в робо́чий час.

Улучить, выбрать время—ви́гадати годі́ну; доба́ти ча́су.

Свободное время—дозві́лля; гуля́щий час.

Нет свободного времени—часу немає; (о т р а б о т и)—виробу немає.

В какое время—в яку годину; в яку пору.

Как-раз в то время—саме тоді; саме під той час.

На это требуется много времени—на це треба багато часу; це відберé багато часу.

Летнее время—літо.

В летнее время—влітку; вліті; літньої доби.

Нужно идти с духом времени—треба потрапляти часові.

ВСЕ—все, усé.

Все решительно, совершенно все—геть усé; чісто все; геть чісто все; дóчиста.

ВСЕОРУЖИЕ—пóвно збрóення.

Во всеоружии—при пóвній збрóї.

Во всеоружии опыта и знания—геть узбрóений дóсвідом та знанням.

ВСЛЕД—слідкóм; слідóм; услід.

Вслед за тем—слідóм за тим.

Итти вслед за кем—йтí за ким.

ВСЛЕДСТВИЕ ЧЕГО—чéрез те; в наслідок тóго; а томú; з тієї причíни.

Вследствие того, что...—мáючи на увазі, що...

Вследствие изложенного—томú; зважаючі на скáзане.

Вследствие ходатайства, прошения—зважаючи на клопотання, прохання.

ВСПЫЛИТЬ—запалітися; розпалітися; спалахнути; загорітися гнівом.

Вспылив—з óпалу.

ВСТАВАТЬ—вставати.

Вставать с места—підводитися.

Вставать поспешно—схóплюватися.

Вставать против кого—повставати проти ко́го.

ВСТРЕЧА—зустріч; (встречание) — (зу)стрічання.

При первой встрече—з першої зустрічі.

Навстречу кому, чему—назустріч ко́му, чо́му.

Выйти на встречу кому—вийти проти ко́го.

ВСЯКИЙ—усякий, усяк, усяке; ко́жен, ко́жний.

Решительно всякий—кожнісінький; геть усякий.

Без всякого—без ніякого.

Во всяком случае—у всякому, в ко́жному ра́зі.

Всяко бывает—усяко, усякого бува́є, трапля́ється.

Всячески—всіма́ спосо́бами, на всі лади́.

ВТЕЧЕНИЕ—протя́гом; на протязі́; че́рез що́; за чо́го.

Втечение (целого) года, дня...—протя́гом (у́сього, ці́лого) ро́ку, дня...; че́рез (у́вєс) рік, де́нь...

ВХОДИТЬ—вхо́дити; увіхо́дити; всту́пати.

Входит (вникать) во что—вдава́тися (ши́льно) в що́; дохо́дити (до чо́го); до-дивля́тися до чо́го; догляда́тися до чо́го.

Он ни во что не входит—він ні про що́ не дба́є.

У (меня) вышло что—ви́вівся (я) з чо́го.

ВЫБИРАТЬ—виби́рати.

Выбирать кого чем—оби́рати ко́го за (на) ко́го.

Выбирать по вкусу—добира́ти собі́ до смаку́.

Выбирать по одиночке—визбі́рувати.

ВЫБОР—вйбір; (о товарах)—дйбір; (о людях)—обрання.

Выбор предоставить—дати до вйбору; по-лишити на вйбір.

Производить выборы—переводити вйбо-ри; вибирати.

Выбер пал на...—вйбір припав на кого, вйбором спинились на ко́му.

Большой выбор чего—багато до вйбору чо́го.

ВЫВОД—вйсновок.

Делать вывод—робити вйсновок; висно-вувати.

ВЫГОВОР—вимова; говірка; (наказан-и е)—нагана; догана; дйкір.

Делать выговор—вимовляти ко́му; робі-ти ко́му догáну; (упрекать)—дорі-кати, висловлювати догáну.

Получать выговор—діставати догáну.

Строгий выговор—гостра догана.

ВЫГОДА—зиск; ко́ристь; бариш; вйгода.

Извлекать выгоду—ма́ти з чо́го зиск; ко-рі́стуватися з чо́го; барищувати на чо́му.

ВЫДАВАТЬ, ВЫДАТЬ (что)—видавати, ви́дати що.

Выдавать кого (предать)—вика́зувати, ви́казати на ко́го; зра́дити ко́го.

Выдавать себя за кого—видавати, ви-ставляти себе́ за ко́го.

ВЫДАЧА—видава́ння; вйдача.

Выдача денег—вйплата.

ВЫДВИЖЕНИЕ—висува́ння.

По выдвижению (получить должность)—з висува́ння (діста́ти поса́ду).

В порядке выдвижения—як висува́ння; для висува́ння.

ВЫДЕРЖИВАТЬ—видѣржувати; витримувати; (г о р е, с т р а д а н и е)—терпіти.

Выдерживать что (тон, стиль, характер и т. п.)—додѣржувати чого (тону, стилю, характеру и т. ин.).

ВЫЗЫВАТЬ—клікати; викликати.

Вызывать что (быть причиною чего)—призводити до чого; спричиняти що; спричинятися до чого.

Вызывать кого на что—зрушити кого на що.

Это вызывается (многими причинами)—це залѣжить від (багатьох причин).

ВЫНОСИТЬ—виносити; (п е р е ж и в а т ь)—витѣрплювати; стѣрплювати.

Вынести унижение—дїзнати наруги.

ВЫНУЖДЕННЫЙ—приневолений; вїмущений; примущений; змущений; присилуваный.

Быть вынужденным—мусити; бути приневоленим.

ВЫПИСЫВАТЬ—виписувати.

Выписывать книги, газеты—передплачувати кнїги, газети.

ВЫПЛАТА—вїплата.

На выплату (к у п и т ь)—навїплат (купити).

ВЫРАЖАТЬ,-СЯ—висловлювати, -ся; (о б н а р у ж и в а т ь ч т о)—виявляти, -ся; (о п р е д е л я т ь)—визначати, -ся.

Выразить на письме—висловити листовно; списати.

Если можно так выразиться—коли можна так висловитися; сказати-б.

Выражать нетерпение—нетерпелївитися.

Выражать в рублях, червонцах—показувати карбованцями, червїнцями.

Средства, выразившиеся в сумме (140) руб.

—кошти, що становлять (140) карб.;

кошти на суму (140) карб.

ВЫРАЖЕНИЕ — висловлювання; вислів;
(л и ц а)—ви́раз.

Находить выражение в чем—ви́лива́тися
в чо́му.

Без выражения—безви́разно.

Придавать выражение (л и ц у)—надава́ти
ви́раз (обли́ччю).

По выражению (лица)—з ви́разу (об-
ли́ччя).

ВЫРУЧАТЬ—рятува́ти; (т ю р г.)—вторго́ву-
вати.

Суммы, вырученные от продажи—су́ми
від про́дажу чо́го; су́ми вторго́вані за
що; ви́торг за що.

ВЫСКАЗЫВАТЬСЯ—висловлюва́тися.

Высказаться в чью пользу—ви́словитися,
озва́тися за ко́го.

Высказываться в чем—висловлюва́тися,
обзива́тися про що.

ВЫСОКИЙ—висо́кий.

Самый высокий—найви́щий.

Высокий ростом—висо́кий на зрі́ст.

ВЫСОТА—височи́нь; височи́на; в́исота.

Высотой—завви́шки.

На одной высоте с чем, кем—врі́вні з
чим, ким.

ВЫТЕКАТЬ—ви́ті́кати, то́читися.

Вытекать из чего—ви́плива́ти з чо́го.

ВЫХОД—ви́хід; (у х о д)—ви́дхід.

Перед выходом (в ы х о д я)—на ви́ході;
п е р е д у х о д о м—на ви́дході.

Выход из положения—ряту́нок; поряту́-
нок; ра́да; пора́да.

Нет выхода (безвы́ходное поло-
же́ние)—нема́ ра́ди; кінці в край.

Из этого нет **выхода**—на це нема́ ра́ди.
Найти выход—за́ра́дити ко́му або́ собі;
 да́ти собі ра́ду; за́ра́дити собі з чим.

По выходе—вийшовши.

ВЫХОДИТЬ—вихо́дити.

Выходить наружу—виявля́тися, пробива́-
 тися, виступа́ти (наве́рх).

Выходить из себя—аж із шку́ри вила́зи-
 ти; із се́бе пну́тися; аж нестя́митися.

Выходит—вихо́дить: (сле́довате́ль-
 но)—о́тже; (сле́дует ду́мать—
 ви́падає.

Вышло по моему, как я говорил—на моє
 вийшло; на моє сло́во спало́.

Вышли (у меня) все деньги—(я) ви́тра-
 тився з гро́шей.

Из этого ничего не выйдет—нічо́го з то́го
 не бу́де.

Вышло все—(вже) по всьо́му.

У меня вышло хорошо (мне уда-
 лось)—я вда́в до́бре.

ВЫЧЕТ—відрахува́ння; виверта́ння.

Сделать вычет из жалованья—відрахува́-
 ти, ви́вернути з платні́.

За вычетом—вірахува́вши.

ВЫШЕ—ви́ще від ко́го, від чо́го, над ко́го,
 що; по́над ко́го, що; по́верх ко́го.

Нет выше—нема́ в світі́ над що́, як що́.

Быть выше всего—переви́щувати все.

Выше (своей стоимости)—по́над (свою́
 ва́ртість).

Делаться выше—ви́щати; підви́щуватися.

Вышестоящий орган—ви́щий о́рган.

ВЫЯСНЕНИЕ—ви́яснення; з'ясува́ння.

До выяснения чего—до́ки ви́ясниться,
 з'ясу́ється що́.

По выяснении—ви́яснивши; з'ясува́вши.

Г.

ГДЕ—де.

Где бы—де-б.

Где бы ни—хоч де; де не.

Где бы то ни было—хоч-би де; (где по-пало)—аби-де.

Кое-где—де-де; де-не-де; подекуди.

Где-же—де-ж; де-то.

Где-нибудь—де-бۇдь; де-небۇдь; десь.

Где-нибудь в другом месте—де-інде.

Где то—десь; де-то.

Где угодно—де-хоч (хóчте).

Вот где—ось-де; он-де; аж-ось.

Да где уж—та-ба.

Где уж тебе—куді тобі.

Где уж, где там—де там; де-ж пак.

Где наше не пропадало—куді наше не йшло.

ГИБЕЛЬ—загін; загібель; (бедственное положение)—безголів'я; (несметное множество)—сила; сила-силенна; безліч.

Привести к гибели—довести до загіну.

ГЛАВА—голова; (в книге)—розділ; (к упол)—ба́ня.

Во главе—на чолі.

Быть во главе—стояти на чолі; вести перёд.

ГЛАВНЫЙ—головний; найстарший; чільний.

Главное—головне.

Самое главное—найголовніше; головна річ; суть.

ГЛАЗ—о́ко.

В глаза—в о́чі; у вічі.

Прямо в глаза—у живі о́чі.

Зоркие глаза—бачу́чі о́чі.

На глазах—пéред очі́ма.

За глаза—поза́очі.

- За глаза станет—аж на́дто ста́не.
 Во все глаза—на все о́ко.
 На глаз—як гля́нути; (як) на о́ко.
 С глазу на глаз—віч-на-віч; сам-на-сам.
 С глаз чьих—з-пе́ред ко́го.
 Своими глазами—на свої (власні) о́чі.
 Простым (невосруженным) глазом—на ві́льне о́ко; прóстим (го́лим) о́ком.
 Одним глазом—на одне́ о́ко.
 И в глаза не видал—і на о́чі не ба́чив.
 Прочь с глаз—геть з-пе́ред очéй.
 В глаза бросаться—впада́ти в о́ко (о́чі); бра́ти о́чі на се́бе.
 Быть в глазах (на в и д у)—в о́ці бу́ти.
 Не спускать с глаз—ма́ти на о́ці.
 Мелькать перед глазами—набіга́ти на о́чі.
 Показываться на глаза—дава́тися у ві́чі.
 И глаз не показывает—і очéй не пока́зує.
 Попадаться на глаза—наверта́тися на о́чі.
 Пыль в глаза пускать—напуска́ти туману́.
 Хлопать глазами—кліпати очима; дупати очі́ма.
 Глаза разбежались—о́чі забі́гали.
 Следить глазами—зорі́ти.
 Глаза колотъ чем—викида́ти на о́чі що; вибива́ти о́чі чим.
 Искать глазами—позира́ти.
 Окинуть глазом—о́зирну́ти; о́ком обня́ти.
 Открывать, закрывать глаза—розплі́щувати, заплі́щувати о́чі.
 Охватывать глазом—о́ком сяга́ти; згля́нути; засягті́.
 Не смыкать глаз—о́ком не стина́ти.
 Лишь бы с глаз долой—оби́ з очéй.
 Глаз нельзя оторвать—аж о́чі вбира́є.
 Куда глаза глядят—сві́т за о́чі.
 ГЛАЗОМЕР—о́комі́р.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

На глазомер—на око.

ГЛАСНОСТЬ—гласність; привселюдність.

Предавать гласности—розголошувати; по-давати до вселюдної відомості.

ГЛУБИНА—глиб; глибина; глибін; глибочінь; глибо́кість.

Глубиною, в глубину—завгли́бшки.

В глубине—на споді.

Во всю глубину—на всю глибочінь.

Из глубины—зглибо́ка; з-під спода.

Проникать в глубину чего-либо—засягати вглиб чо́го; брати (що) зглибока.

Не отличаться глубиной (о мысли и т. п.)—не глибо́ко сягати.

ГЛУБОКИЙ—глибо́кий.

Очень глубокий—глибочезний; глибоче́нний.

Глубокая печаль—тяжка́ туга.

Глубокий траур—вели́ка жалоба.

Глубокий поклон—низький уклі́н.

ГЛУПОСТЬ—неро́зум; дурний ро́зум; ду́рість; ду́рощі; (мелочь, пустяк)—дурни́ця.

По глупости—з дурно́го ро́зуму.

Вот глупости—дурни́ця!

Делать глупости—дурни́ці робіти, ви-робляти.

ГЛУПЫЙ—неро́зумний; дурний; на ро́зум небага́тий.

Глупо—неро́зумно; по-дурно́му; немудо́ро.

Совершенно глупый—дурнісінький.

Глупым сделаться—здурні́ти; подурні-шати.

Глуп как пробка—дурний як пеня.

ГЛУХОЙ—глухий.

Глухое место—глушина́.

Глухая ночь—глу́па ніч.

ГЛЯДЕТЬ—диві́тися; позира́ти.

Не глядя—наосліп; сліпцём.

Того и гляди—так і дивісь; от-от.

ГНЕВ—гнів; гнівання; серце; пересердя.

Разразиться гневом—скипіти від гніву.

В гневѣ—утнівівшись; під гарячу руку (руч).

Воспылать гневом—загорітися гнівом.

От гнева—з гніву.

Вскипеть гневом—скипіти; запалитися.

Возбуждать гнев в ком—гнівѣти, розлютовувати когo.

ГОВОРИТЬ—казати; говорити; мовити про, за когo, що; (бесѣдовать)—розмовляти.

Говорить на каком-либо языке—говорити якоюсь мовою; (на многих языках)—багатьма мовами.

Говорить в свою пользу—на свою руч горнути.

Говорить в защиту кого—говорити в обороні когo; промовляти за ким, за чим.

Говорить в тон кому—мовити під лад, кому.

Начинать говорить—знімати мову.

Продолжать говорить—казати далі; провадити (далі).

Говорить будто заученное—вчитувати.

Говорить вздор—теревенити, правити нісенітниці; торочити; верзти язиком; дурніці верзти, правити; пліскати.

Говорить наобум—говорити навмання.

Говорить не стеснясь—говорити (казати) без обрізків.

Говорить сквозь зубы—підіти.

Говорить речь—промовляти.

Говорить по чьему-либо адресу—на чий сторoну (адресу) казати.

Говорить в шутку—на сміх, на жарт, жартом, жартомá казати.

Говорить медленно, протяжно—говорити вивагом.

Говорить обиняками—говорити манівцями.

Говорить и так, и этак (противоречиво)—двоїти; гнүти й тудї й сюди.

Говорить пространно—розводитися.

Говорить по правде—на правду казати.

Говорить намеками—казати наздогад.

Говорить по наслышке—від людей казати.

Говорить наизусть—казати з уст.

Говорят—кажуть (люди).

Говорят (же) вам, что...—казано-ж бо вам, що...

Говорить на чей счет—казати на карбчий.

Поговорить толком, детально—поговорити до пуття, докладно.

Откровенно говоря—щиро кажучи; правду кажучи.

Собственно говоря—властиво.

Говоря словами (такого-то)—мовляїв (кажучи) словами когось; мовляїв хтось.

Не говоря о чем-либо—поминаючи щось.

Коротко говоря—найшвидче сказати; коротко кажучи.

Не говоря дурного слова—не казавши лихого слова.

Говорите толком—кажіть ладом.

Говорить кстати, удачно, толково, дельно—казати до ладу, до пуття.

С ним мне неприятно говорить—він мені не до розмови.

Говорить несообразное—казати такé, що й купи не держиться.

Нечего и говорить, не стоит и говорить—шкюда й казати; шкюда й мови.

Ну вот он и говорит—отóж він і каже.

Да говорите же—та ну-бо кажіть.

Одинаково говорить (т о с а м о е)—казати в юднó.

ГОВОРИТЬСЯ—говѳрїтися; казатися; промовлятися.

Как говорится—мовляв; як той казав; як той мовляв; сказано; як то кажуть.

Так говорится—так кажуть.

Говорится о...—мóва мóвитися про.

ГОД—рік.

Текущий год—цей, потóчний, біжýчий, рік.

В этом, нынешнем году, сего года—цього ро́ку; цей рік.

В прошлом году—тотó ро́ку; мину́лого ро́ку; торік.

Позапрошлый год—по-за тóй рік.

В позапрошлом году, третьего года—по-зáторік.

Будущий год—настýпний рік.

В будущем году—на́рік.

Год тому назад—(бóде) томý рік.

Из года в год—рік-у-рік; рік-повз-рік.

С небольшим (три) года—(три) ро́ки з чимсь.

Прежде окончания года—раніш (пéред тим), як скінчиться рік.

В прежние годы—за коли́шніх (давніших) ро́ків.

До истечения года—до ро́ку.

В (1907) году—(1907) ро́ку; в (1907) ро́ці.

В один год—одно́го ро́ку; за оді́н рік.

Год от году, каждый год—що-ро́ку; ко́жного ро́ку; що-рік.

В год (три тисячи платы)—(три тїсячі) річно.

Через год (после чего)—за рік (по чому); у рік (за чим).

Каждый год—щоріку.

В продолжение (всего) года—через (цілий) рік; протягом (цілого) року.

Два раза в год—двічі на рік.

Такой-то год пошел кому-либо—на такий рік пішло, звернуло кому; у такий рік уступив хто.

Круглый год—цілий рік; цілісінський, увесь рік.

Полгода—півроку.

Высокосный год—переступний рік.

Учебный год—шкільний, академічний рік.

Время года—пора року.

Молодые годы—молодий вік; молодощі.

Годы проходят—літа (роки) минають.

В молодые годы—віку молодого; за молодощів.

Пока позволяют года—поки слугати літа.

ГОДНЫЙ—придатний, адатний, годящий на що, до чого.

Годный к употреблению—ужитковий.

ГОЛОВА—голова.

Заирать голову—дёрти голову; (и р о н и ч н о)—кірпу гнѹти.

Повесить голову—похнюпитися; похнюпити голову (ніс).

Покачать головой—покрутіти, похитати головою.

Кивнуть головою—кивну́ти головою.

Стоять, постоять головою за кого, что—важити життям за ко́го, що; відважувати, відважити життя за ко́го, що.

Поплатитися головою—накладати, напозити головою (душєю); заплатити своєю головою.

Сложити голову—лягти головою; наложити головою.

С голови до ног оглянути кого—обміряти, обкинути когось поглядом від голови до ніг.

Очертя голову—наосліп; сліпма.

Слома голову—стрімголов; прожогом.

Голова кругом идет—голова обертом іде; голова туманіє.

Голова кружиться у кого—вернеться світ кому.

Голова болить у кого—голова болить кому, когось.

Голова закружилась у кого—заморочило голову кому; заморочилась голова кому.

Как снег на голову—нежданно-негаданно; несподівано.

Из-под головы—з-під голів.

Приходить в голову—спадати, спливати кому на думку.

Забрать себе в голову—вбрати собі в голову; взяти собі думку; вкинути в голову собі що.

Засело что-либо в голове—запало щось у голову; уралося у голову кому.

Не выходит из головы—не сходити, не виходити, не спадати, не йти з думки; стояти кому на думці.

Ломать себе голову—морочитися з чим; клопотати голову собі; сушити собі голову.

Снимать голову—стигати голову.

Взбрело в голову кому—ухопилося голови кому; спало на думку кому.

Потерять голову—стерятися; заморочитися; не дати ради собі.

Вбивать себе в голову—взяти собі думку; забрати в голову; убити собі в голову.

Вбить вдалбливать в голову кому—втопмачити ко́му в голову; вкидати, вкинути ко́му в голову.

Выкинуть из головы—спустити з думки що.

Вниз головою—сторч; сторч головою; сторчака; догори ногами.

Забивать кому голову—морочити голову ко́му; памороки забивати ко́му.

На голову разбить—побити в пень.

Сколько голов, столько и умов—що голова, то й розум.

ГОЛОД—го́лод.

Товарный голод—товаровий го́лод.

Сносить голод—терпіти го́лод.

ГОЛОС—го́лос.

Говорить грубым (низким), высоким (тонким) голосом—говорити товсто, тонко (тоненько).

Вполголоса—півго́лосом.

Во весь голос—на повен го́лос; на цілий (свій) го́лос.

Не своим голосом—не своїм го́лосом.

Понижать голос—прити́щувати го́лос.

Повышать голос—підви́щувати го́лос.

Голоса недостает у кого—го́лосу не стає ко́му; го́лосу не відтягне хто.

Слабый голос—ти́хий го́лос.

В один голос—одного́лосно.

Голос совести—го́лос сумління.

Слышен голос—чути го́лос.

Совещательный голос—дора́дчий го́лос.

Решающий голос—ухва́льний го́лос.

Избирательный голос—ви́борчий го́лос.

Иметь право голоса—ма́ти пра́во на го́лос.

Поднима́ть го́лос—підно́сити го́лос.

Взя́ть го́лос—забра́ти го́лос.

Подава́ть го́лос на ко́го-ли́бо—подава́ти го́лос за (на) ко́го; го́лосува́ти за (на) ко́го; віддава́ти го́лос ко́му.

Подача го́лосов—го́лосува́ння.

Избира́ть пода́чей го́лосов—обира́ти го́лосува́нням.

По большинству го́лосов—бі́льшістю (перева́гою) го́лосі́в.

ГОЛЫЙ—го́лий.

Го́лые слова, фа́кты—самісі́нькі слова́, фа́кти.

Го́лая исти́на, пра́вда—щи́ра, чи́ста пра́вда.

Го́л как со́кол—го́лий як бу́бон, як ту́рецький святи́й.

ГОРА—го́ра.

В го́ру—на го́ру, під го́ру.

Под го́ру—з го́р.

По го́ре—го́рою.

И́ти в го́ру (п р и о б р е т а т ь з н а ч е н и е)—і́ти вго́ру; си́лу бра́ти, забира́ти; у си́лу вбива́тися.

Как на ка́менную го́ру наде́яться—покла́да́тися на ко́го, мов на тверди́й му́р; ці́лко́м (як на се́бе) здава́тися на ко́го; ці́лко́м звіря́тися на ко́го.

Не за го́рами—незаба́ром; невдо́взі.

Как го́ра с плеч—як ка́мінь із се́рця.

Го́рой сто́ять за ко́го—розпина́тися за ко́го (за ким).

Го́ра роди́ла мыш—зроби́в з лемі́ша шва́йку.

ГОРАЗДО—бага́то; бага́цько; дале́ко; геть.

Го́раздо лу́чше, ху́же—дале́ко краще́, гі́рше.

ГОРЕ—горе; лихо; біда.

Предаватися горю—в ту́гу вдава́тися.

Жгуче горє—пекуча журба́; живий, пекучий жаль.

Горє охватывает—жаль, журба́ берє, обнімає, обпортає.

С горя—з жалю́; з журби́; з го́ря.

И горя мало—ба́йду́же; ні га́дки.

Причинять горє кому-либо—завдава́ти, робіти, чиніти ко́му жалю́, ту́ги.

На горє себе—собі на́ лихо; собі на безголі́в'я; собі на го́ре.

Изведать, претерпеть горє—набра́тися го́ря, ли́ха; перегорюва́ти; випити гірко́ї.

Мыкать, терпеть горє—го́ре терпі́ти; поневі́рятися; бідува́ти.

Испытать много горя—зазна́ти ба́гато ли́ха; набра́тися ли́ха.

Предотвратить горє—запо́бігти ли́хові.

Помочь, пособить горю—ли́хові зара́дити.

Постигло горє ко́го—упа́ло го́ре на ко́го; спобі́гло горє ко́го; спіт́кало ли́хо ко́го.

Не зная горя—безжу́рно; незнапа́сно.

С горем пополам добыть—прозгорува́ти.

ГОРЛО—го́рло; горля́нка.

Во все горло—на́ все го́рло.

Заткнуть кому горло—заткну́ти пельку ко́му; заці́тькати ко́го.

ГОРОД—мі́сто.

В город—до мі́ста; на мі́сто.

Центр города—середмі́стя.

Ни к селу, ни к городу—ні сі́ло, ні впало́; ні до ла́ду, ні до при́кладу.

ГОРОДИТЬ—горо́дити.

ГОРЯЧИЙ—гаря́чий.

По горячим следам—по те́плому слі́ду.

Сгоряча—зга́рячу; зо́палу.

Городить вздор—верзти; плéскати.

ГОТОВНОСТЬ—готівність; охота.

В готовности—напоготові.

С готовностью—охоче; дуже радо; з охотою; залюбки.

ГОТОВЫЙ—готовий; наготовлений; злагоджений; зладжений; злаштований; (с о г л а с н ы й, с к л о н н ы й)—готовий на що; охочий; ладен; радий; радніший.

Готовый к услугам—готовий до послуг, до послуги.

Быть готовым, наготове—бути напоготові.

(Я) все готов (для вас) сделать—(я) радніший все (для вас) зробити.

Готовые деньги—готівка.

ГРАНИЦА—межа; грань; (только политическая)—кордон.

Провести границу между чем—покласти межу.

Выйти из границ, перейти границы—перебрати міри; перейти, ступити через край.

Проводить границу чего—обмежовувати що.

ГРЕХ—гріх.

Вводит в грех—на гріх, до гріха призводити; до гріха доводити.

Есть тот грех—ніде, нема де гріха по-таїти; нема де правди діти.

С грехом пополам—так-сяк; через верхі.

ГРОБ—труна, домовина.

До гроба, по гроб—до смерти; повік; поки світ сонця.

Одной ногой в гробу—на тонку пряде.

Вогнать в гроб кого—на той світ загнати.

Д.

ДА—так; егé; (н о)—алé; та; так.

Конечно да—егé-ж; авжé-ж; атóж.

Да (говорите) же!—та ну-бо (кажіть); ка-жіть-но.

Да будет—хай, нехай б́уде.

Да и ну—та й давай; та й ну, нум.

Да ведь—та-ж; таджé-ж.

Да и—та й.

ДАВАТЬСЯ—дава́тися.

Не дается мне что-либо (н е у д а е т с я)—не в́дам цьогó; мені цьогó не в́дати.

Не дается мне в руки—не йме́ться мені; до рук мені не да́ється.

ДАВАТЬ—дава́ти.

Дай-ка, дайте-ка—дай лиш, лишéнь; да́й-те лиш, лишéнь.

Давай, давайте (н у-к а)—ну; нум; ну́мо; давай; дава́йте.

Давать отступное—одчіпного дава́ти.

Давать в обрез—видавце́м дава́ти.

Дать себя обмануть—да́тися на підмо́ву.

Дать знать—повідо́мити, спові́стити когó; да́ти, пода́ти зві́стку ко́му; опові́стити когó.

Дать всем—обда́ти (всіх).

Дать себя знать, помнить, почувствовать—дава́тися зна́ти ко́му; дава́тися в зна́кї, в тямкї; уві́рятися, ушп́катися ко́му.

Давать взамен чего—дава́ти замі́сть чо́го; підста́вляти чим.

Давать на подержание—позича́ти на де-якій час.

Давать письменное обязательство—дава́ти пи́сане зобов'язання.

Давать понять—дава́ти на ро́зум, на здо́гад ко́му; дава́ти в до́гади ко́му.

Дать маху, промах—схибити; (ш у т л.)—шпака вбити.

Ни дать, ни взять (т а к о й)—достоту (такий); точнісінько (такий).

Дать нахлобучку—прочуханку дати.

ДАВНИЙ—да́вній; давні́шній; (п р е ж-ний)—ко́лішній.

Очень давний—даве́зний; позако́лішній; (с к о и х-т о в е к о в)—в́ідко́лішній.

ДАВНО—да́вно.

Не так давно—не так да́вно; не що-да́вно; неда́вно.

Довольно давно—да́вненько.

Давно когда-то—да́вно ко́лісь.

Очень давно—в́ідда́вна; да́вним-да́вно.

Давно прошедший—позако́лішній.

Давним давно—хт́о-зна ко́лі.

ДАВНОСТЬ—да́вність; да́внина́.

Пришедший в давность—зада́внений; за-да́внілий.

По праву давности—пра́вом да́вность.

Погасительная давность—зада́внення; ка-сува́льна да́вність.

ДАЛЕЕ—да́лі.

Чем далее—що-да́лі.

И так далее—то-що.

Далее итти некуда—що са́ме нікуди.

ДАЛЕКО—дале́ко.

Очень далеко—ге́ть дале́ко.

Дальше—да́лі.

Чем дальше—де-да́лі; що-да́лі.

Как можно дальше—я́к найда́лі; що-най-да́лі.

Далеко (тебе) до...—куди́ (тобі) до...

Далеко больше, чем—ге́ть бі́льше ніж (як, за); пере́йшло́ за.

Далеко не так—зо́всім не так.

ДАЛЬНЕЙШИЙ—дальший.

В дальнейшем—надалі.

ДАЛЬНОСТЬ—далечинь; далекість.

За дальностью расстояния—через далечинь.

ДАР—дар; дарунок; (да р о в а н и е)—дар; хист; здібність.

Принести в дар—подарувати.

ДАРОВАТЬ—дарувати.

Даровать помилование, амнистию—помилювати, амністувати.

ДАРОВОЙ (п р и ш е д ш и й с я д а р о м)—дармовий; даровий; (п о д а р е н н ы й)—дарований; подарований.

ДАРОМ—дурно; задурно; даром; дарма; за так грошей; (н а п р а с н о)—марно; даремно; надаремне; дурно.

Чуть не даром—за-півдарма.

Совершенно даром—дурнісінько.

Даром что...—дарма що...

Не пройти даром—не мину́тися так (дурно); дітися знакі.

ДВЕРЬ—двері.

Под дверью—під дверима.

У дверей—коло дверей.

При закрытых дверях—неприлюдно; за зачиненими дверима.

При открытых дверях—прилюдно; привселюдно.

Указать на двери—показати на виступці

Хлопать дверьми—грюкати, прикати дверима.

ДВИГАТЬ, -СЯ—рухати, ся; рушати; сьовати, ся; сунути, ся; посувати, ся; (о частях машин)—ходити.

Двинуться (о т п р а в и т ь с я) **куда**—по-дітися куді.

Двигаться медленно—посуватися звільна;
(о езде)—плуганитися; (о ходьбе)
—чвалати.

ДВИЖЕНИЕ—рух; хід.

Движение рефлекторное (невольное)
—відрух.

Движение вперед (о культуре)—
поступ.

Прийти в движение—заворушїтися; взятися рухом.

Приводить в движение—давати рух чому.

Без движения—нерухомо.

ДВОР—двір; подвір'я; (место под двором)—дворйще.

На дворе—надворі.

Во дворе—у дворі; на подвір'ю.

Задний, черный двор—задвірок.

Находящийся во дворе, выходящий во двор—надвірний.

Со двора—знадвору.

Не ко двору—не до діла; не до речі.

Постоялый двор—заїзд.

ДЕБАТЫ—дебати; суперечки.

Жаркие дебаты—палкі дебати.

ДЕЖУРСТВО—чєрга; (на часах)—варта.

Дежурство принять—заступити чєргу.

Дежурство здать—здати чєргу.

Мое дежурство—я чергую.

ДЕЙСТВИЕ—дія; діяння; (поступок)—
учинок; (о машине)—хід; (в пьесе)
—дія, акт; (юрид.)—чинність, сила.

Образ действия—поведінка; поводження.

Иметь действие—мати силу.

Привести машину в действие—пустити
машину в хід.

Место действия—місце дії, чїну.

Оказывать, производить действие—діяти на ко́го; (в л и я т ь)—вплива́ти на ко́го, що.

Какое действие это произвело на него?—як це на ньо́го подіяло? я́кий вплив, вра́жіння це на ньо́го ма́ло (спра́вило)?

Распространять действие (закона) на что—поширюва́ти чинни́сть (зако́ну) на що.

Обратное действие—зворóтна відворóтна сила.

Оскорбить действием—знева́жати чинно́, чино́м.

ДЕЙСТВИТЕЛЬНО ДО...—ма́є си́лу до...

Действительно так—спра́вді так.

ДЕЙСТВИТЕЛЬНОСТЬ—ді́йсність.

В действительности—на ділі; спра́вді; наспра́вді.

Соответствующий действительности—с м. Соответствующий.

ДЕЙСТВОВАТЬ—діяти; чинити; ору́дувати; (о м а ш и н а х)—ро́біти, працюва́ти (к р о м е т о г о с м. Делать).

Действовать по своему—чинити по-сво́єму; ходи́ти сво́ім ро́бом.

Действовать заодно с кем против кого—чинити проти́ ко́го спі́льно з ким; на́кладати з ким проти́ ко́го.

Действовать справедливо, дурно—чинити спра́ведливо, пога́но; ходи́ти пра́вим, ли́хим ро́бом.

Действовать на кого—діяти на ко́го; (в л и я т ь)—вплива́ти на ко́го.

Действующий—що діє; ді́яльний; (о з а к о н а х)—чинний.

Действовать в качестве кого—виступа́ти за ко́го.

ДЕКРЕТ—декрёт.

Издавать декрет—видавати декрета про що; задекретувати що.

ДЕЛАТЬ—робити; діяти; чинити.

Делать (свое дело) исправно—справлятися; правити діло.

Делать скачками—прихланцем робити.

Делать усердно—робити щиро; прищадати до роботи; пильнувати роботу, праці.

Делать что-либо плохо, неумело, неаккуратно, нетщательно—партачити; базграти; поганити.

Делать очень медленно—длубатися; марудитися; робити як мокре горіть.

Делать легко, как бы играя—за іграшки робити.

Делать иначе—переиначувати, переинакувати.

Основательно делать—покладаючи робити.

Делать по своему—чинити своєю волею; своїм робом (ладом) ходити; узяти своєю волею.

Делать по чьему приказанию—робити, чинити з чийого наказу.

Делать кому приятнее—догоджати кому; робити кому приємність.

Делать дурно—зле чинити.

Делать наперекор—всупереч іти кому.

Делать большие шаги—широко ступати.

Что будешь делать?—що маєш робити?

Решительно ничего не делает—нічогосінько не робить; і за холодну воду не береться, не візьметься.

От нечего делать—знічів'я.

Делать кого чем—наставляти, настановляти когось за (на) когось.

Делать круг—колувати; крута накидати.
Ничего не поделаешь—нічого не вдієш;
 немає раді.

ДЕЛАТЬСЯ—ставати; робитися.

Делаться хуже, глупым, добрым, добрее
 и т. п.—гіршати; дурнішати, добрі-
 шати...

Делаться сильным—вбиватися в потугу,
 в силу.

Делаться известным (с л а в н ы м)—уби-
 ватися в славу.

ДЕЛО—діло; справа; (т р у д)—праця; ро-
 бота; (п о с т у п о к, д е й с т в и е) —
 вчинок, дія.

Плохо дело!—кєпська справа, робота! зле!

Круг дел—обсяг справ.

Смотреть за делом—наглядати за спра-
 вою.

Дело о ком—справа когo.

Странное дело—дивна річ! чудасія! чуд-
 нота!

По своему делу—за своїм ділом; за своєю
 справою.

По этому (служебному) делу—в цій
 (службoвій) справі.

Справиться с делом—дати (собі) раду із
 справою.

Оставлять дело без движения—тишати
 справу без руху.

Дело подвернулось кстати—справа наго-
 ділась.

По делам службы—в справах службoвих.

Обнять дело—збагнути справу.

Браться за дело—братися до справи; за-
 ходжуватися коло справи; стати до
 справи.

Браться не за свое дело—не за своєю спра-
 ву братися; шітися не в своє діло.

Вести (удачно) дело—провадити (гаразд, щасливо) справу.

Дело обстоит так—справа стоїть так.

Обращаться по делу—вдаватися, звертатися в справі, з справою.

Дело подходит к концу—справа доходить кінця, кінчається.

Дать делу другой оборот—повернути справу (на інакше).

Дело начато—справу розпочато.

Известное дело—звісно; звичайно; відомо річ; сказано.

Темное, подозрительное дело—непевна справа.

Дело окончено—справу кінчено.

Приостановить дело—припинити справу.

Дело проиграно—справу програно.

Погубить дело—занапастити справу.

Общее дело—спільна справа.

Дело требует рассмотрения—с м. Требувать.

Дело житейское—світова річ.

Дело обыкновенное—звичайна річ.

Дело, не терпящее отлагательства—с м. Отлагательство.

Дело случая—випадкова річ.

Обделывать дело—оборудувати справу.

Виданное ли, слыханное ли дело—чи видано, чи чувано.

Дела нет до чего—байдуже про що.

Дело ладится—справа налагоджується.

Не твое дело—не твоя справа; не твоє діло.

Это дело другое—це що інше; це інша річ.

В чем дело?—що сталося? в чому річ? про що річ? про що йдеться?

Дело в том—річ у тім.

Дело вот в чем—річ ось яка.

Дело только в том, чтобы—річ тільки в тому, щоб; річ тільки про те, щоб.

Дело за небольшим стало—діло за малим стало.

В том-то и дело—а тож-то; отож-то й є; тож-то й вонó.

Не в том дело—не в тім річ; не про те річ; не в тім сила; не про те мова мовиться.

То ли дело—інша річ; краще як; нема в світі, як.

Не к делу—не до діла; не до речі; не в лад.

На деле доказывать—ділом довести.

Если дело до чего дойдет—коли вже до чого дійдеться; як до чого (того) ряд дійде.

Текущие дела—поточні справи.

Дело говорить—мовити до речі.

Помочь делу—зарядити справі.

Мое дело сторона—моя хата з краю.

Понимать в деле—розумітися на справі.

Затруднительное дело—клопітна, морочлива справа.

Экстренное дело—пильна справа.

Возбуждать дело—порухувати, розпочинати справу.

Плевое дело—дурни́ця; шустé; ка-зна-що.

Приобщать к делу—прилучати до справи.

Спешное дело—особиста, власна справа.

Статочное ли дело?—чи можлива річ? чи годиться-ж?

Дать ход делу—зрушити справу; дати хід справі.

Какое вам дело?—що вам до того?

А мне что за дело—а мені що до того? а мені якé діло?

Что дело, то дело—що правда, то правда.
Это особое (другое) дело—це інша річ;
це інша стаття.

Расследовать дело—розслідувати, розвідати
справу.

Это дело!—це добре! це гаразд! це до-
діла!

Управляющий делами—керівник справ.

То и дело—раз-у-раз; раз-по-раз.

Управиться с делом—упоратися з спра-
вою.

В самом деле, на самом деле—справді.

Гражданское дело—цивільна справа..

Уголовное дело—карна, кримінальна
справа.

Поручать кому ведение дела—доручати
кому провадити справу.

Судебное дело—судова справа.

Внешние дела—закордонні справи.

Начинать судебное дело—підіти у позов.

Тяжебное дело—позов.

По-делом—за діло.

Военное дело—військова справа.

Вести дело к тому (так, чтобы...)—керму-
вати до того, щоб; гнати на те, щоб.

Относящийся, неотносящийся к делу —
с м. **Относится.**

Безотлагательное дело—пильна справа.

Торговое, коммерческое дело (пред-
приятие)—торговельне, промислове
підприємство.

Дело лежит без движения—справа не-
рушає.

По делу вору и мука—катюзі по за-
служі.

Ведение дела—провадження справи.

Дело мастера боится—дільника й діло
боїться.

Немного дела—діла не скільки.

Дело табак—кѣпська справа.

Умно вести дело—з розумом провадити справу.

Это дело можно считать потерянным — цю справу можна вважати за пропавшу.

Ну и дела—ну й робота.

ДЕНЬ—день; дніна.

Присутственный день—урядовий, службовий день, днина.

Неприсутственный день—неурядовий, неслужбовий день, дніна.

День-деньской—увесь день; цілісінський день.

Два дня назад—пéред двомá днями; за два дні пéред цим; два дні томú.

Днем—удень.

В тот день—того дня.

На тех днях—тíми днями.

На днях—цíми днями.

На следующий день—назáвтра, другого дня.

Любой (какой угодно) день—щéрший ліпший день.

На другой (второй) день—другого дня.

На другой день утром—на рáнок.

В один из дней—одногó дня.

Третьего дня—позавчóра; передучóра.

В течение дня—за день.

В продолжении целого дня—чéрез цілісінський день; прóтягом цілого дня, цілої дніни.

День за днем идет—день по дню минає.

Несколько дней (подряд) — кíлька день (пóспіль).

В течение первых дней—у пéрвих днях.

Изо-дня в день—день-у-день; день крізь день; день при дніві.

Днем за днем—день за день.

Со дня на день—день від дня.

Каждый день—що-дня; що-день; день-у-день.

С каждым днем—що-дня; від дня до дня.

Каждые два, три дня—за два—три дні; по двох—трьох днях.

По сей день—по цей день; понині; аж досі.

Рабочий день—робітний, робочий день.

Добрый день (приветствие)—добрий-день.

Желать доброго дня—на день добрий (на добридень) давати.

ДЕНЬГИ—гроші; (средства)—кошти.

Большие деньги—великі гроші; великі кошти.

Мелкие деньги—дрібняк; дрібні гроші.

Серебряные деньги—срібняк.

Медные деньги—мідняк.

Отсутствие денег—безгрошшя.

Обращение денег—обіг грошей.

Взыскивать деньги—стягати гроші з кого.

Собирать деньги—збирати гроші; назби-рати грошей.

Свободные деньги—гулящі гроші.

Кровные деньги—кривавиця.

Наградные деньги—нагорода грошми.

Наличные деньги—готіві гроші; готівка.

Бумажные деньги—паперові гроші.

Прогонные деньги—прогони.

Подъемные деньги—дорожнє; допомічне.

Суточные деньги—добові гроші.

Кормовые деньги—харчові гроші.

Из-за денег—через гроші.

- Отпускать деньги — видавати, давати гроші.
- Представлять деньги — подавати, здавати гроші.
- Предоставлять деньги — уділяти гроші, кошти.
- Выдавать деньги — виплачувати гроші.
- Собраться с деньгами — спромогтис на гроші.
- Обратить в деньги — обернути на гроші.
- Потерять деньги — загубити гроші; (в операции) — втратити гроші.
- Требовать деньги — травити гроші.
- На чистые деньги — на готові гроші.
- Лишние деньги — зайві гроші; лежачі гроші.
- Недостаток в деньгах — грошова скрута; сутужно на гроші.
- Выдача денег — виплата грошей.
- Возврат денег — повертання, повернення грошей.
- Остальные деньги — решта грошей.
- За неполучением денег (в конце фразы) — бо не одержано гроші.
- За деньги — за гроші; заплатно.
- За деньгами — по гроші.
- Денег не хватает — бракує, не стає грошей.
- Не стало денег — забракло грошей.
- Деньги падают — гроші падають.
- Деньги обесцениваются — гроші знецінюються.
- Вносить деньги кому — платити гроші кому; (к уда) — вкладати гроші куді.
- Забронировать деньги за учреждением — забезпечити гроші за установою.
- Не имеющий денег — безгрошовий.
- На это я издержал все деньги — на це я поклав усі гроші.

У меня вышли все деньги—я витратився з грошей.

Ассигнованные деньги—асигновані гроші, кошти.

Ассигнованные банком деньги — гроші, що асигнував банк.

ДЕРЖАТЬ, -СЯ—тримати, ся; держати, ся.

Держать себя—поводитися; триматися.

Держать экзамен—складати іспит.

Держать наготове—тримати, держати на поготові.

Временно держать у себя—передержувати когось, що.

Держать пари—закладатися; битися об заклад; іти, заходити в заклад.

Держаться вместе—гурту, купи триматися; кунитися.

Держаться за одно—тримати за ким; в один гуж тягти з ким.

Держаться стойко, твердо—міцно триматися, кріпитися.

Держаться на стороже—матися на бачності; бути сторожем з ким.

Держаться своего—додержувати свого; не відати, -ся свого.

Держать слово — ю м. Слово.

Держать в ежовых рукавицах—в тісних руках держати.

ДЕТСТВО—дитинство; дитячі літа; вік дитячий, дитинячий.

С детства — з дитинства; змалку; змалечку.

Впадать в детство—здитинюватися.

С раннего детства—з малого мальства; з пуп'янку.

ДЕЯНИЕ—дія; діло; вчинок; (множ.)—діяння.

Незаконное деяние—незаконний учинок.

- Преступное деяние**—злочин.
- ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ**—діяльність; чин; акція.
- Побуждать к деятельности кого**—поставити до діяльності когo; розворушити когo.
- ДИВО**—дівo; чудо.
- На диво**—на дівo; напро́чуд; наавдивo-вижу.
- Диву дался**—дівoм дивува́вся; здивува́вся.
- ДЛИНА**—довжина́; довгість.
- Длиною, в длину**—завдо́вшки.
- ДЛЯ**—для; на; до.
- Для меня, тебя, для всех...**—мені, тобі, всім...
- Для магазина, учреждения...** (н у ж н o)—мага́зину, устанoві... (тре́ба).
- Для начала, для образца...**—на поча́ток, на зразо́к...
- Материалы для сведений, отчетов...**—ма-теріяли до відомoстів, звідомлень...
- Шкаф для бумаг, ящик для писем и т. п.**—ша́фа на папéри, скринька на листи́ і т. ин.
- Срок, день...** для сдачи, подачи и т. п.—те́рмін, день... здава́ти, подава́ти і т. ин.
- Для исполнения ограждения...**—щоб ви́конати, захи́стити...
- Для чего?**—на́що? наві́що? для чо́го?
- Не для чего**—нема́ чо́го; нема́ на́що; ні-чого.
- Для того, что**—бо; то́му що; че́рез те, що.
- ДО**—до; пе́ред.
- Душ (верст и т. п.) до двадцати, сорока и т. д.**—душ (версто́в і т. ин.) з два́д-цять, со́рок і т. инш.
- До революции, до войны и т. п.**—пе́ред револю́цією, пе́ред війно́ю і т. ин.

До того, что—аж.

ДОБИВАТЬСЯ — домагáтися; дохóдити;
(п р е з р.) — допи́нáтися; доп'я́стися
чогó.

Добиваться судом—доправля́тися.

ДОБРО—добро́.

Идет к добру—на до́бре йде́ться; на га-
ра́зд йде́ться.

Нет худа без добра—лі́хо не без добра́.

Добро пожаловать—про́симо; про́симо до
госпо́ди.

Добро бы—хоч-би-ж; хай-би вже.

ДОБРОТА—до́брість; (м я г к о с т ь)—лагі́д-
ні́сть.

По доброте—з до́брости.

Проявить доброту — показáти (свою́) до́б-
рі́сть; яви́ти ми́лість.

ДОБРЫЙ—до́брый; ласка́вий; (х о р о ш и й)
—до́брый; га́рний; хоро́ший.

Добренький—ласкаве́нький.

Стансвиться добрым—добрі́шати; ласка-
ві́шати.

Будь добр, будьте добры (п о ж а л у й-
с т а)—будь, бу́дьте ла́ска; будь ла́ска;
бу́дьте ласка́ві; зроби́, зробі́ть ла́ску;
спаси́бі тобі, вам.

Чего доброго—бува́, бува́є ча́сом; хто зна.

В добрый час—час до́брый вам; на до́брый
час.

ДОБЫВАТЬ—добува́ти; здобува́ти; видобу-
ва́ти; (ш у т л.)—добіга́ти чогó; (п р и-
о б р е с т ь)—придба́ти.

**Добыть (з а р а б о т а т ь) с трудом, с го-
рем пополам**—загорува́ти що; розгору-
ва́тися на що.

Трудно добыть что—тру́дно, суту́жно
на що.

ДОВЕРЕННОСТЬ—довіреність; доручення; (по л н о м о ч и е)—уповноваження.

По доверенности—за довіреністю; за дорученням.

Выступать по доверенности—чинити на підставі довірености.

Совершать доверенность—складати довіреність.

Заверять доверенность—засвідчувати довіреність.

Уничтожить доверенность—скасовувати довіреність.

ДОВЕРИЕ—віра; довіра; довір'я.

Заслуживающий доверия, достойный доверия, внушающий доверие—віри гідний; вірогідний; певний.

Внушать (с о б о ю) доверие—викликати, будити довіру.

Не заслуживающий доверия, не внушающий доверия—невірогідний; (с о м н и т е л ь н ы й)—непевний.

Лишать доверия—позбавляти віри; одбирати довіру.

Утратить, потерять доверие к кому—зневірися комусь або в когось.

Утратить, потерять доверие чье—відпасти віри; втратити віру чию; виходити з довір'я.

Оказывать доверие—вірити комусь; на когось; здаватися на когось; давати віри комусь.

Снискать чье-либо доверие—запобігти чийей віри; привернути до себе чию віру.

Злоупотреблять доверием—надуживати чийесь віри (довіри); обертати чию віру на зло.

Питать доверие—няти віру комусь; діяти віри комусь.

ДОВОД—дóвід; дóказ.

Обра́таться к доводам—бра́тися до до́казів.

ДОВОЛЬНО — дово́лі; до́сить; до́сталь; по́лно)—го́ді; бу́де.

Довольно тебе (ему и т. д.)—бу́де з тебе (з його́ і т. ин.).

Довольно об этом—го́ді (дово́лі, бу́де) про це.

Довольно много—багате́нько; чимáло.

Довольно долго (холодно, твердо и т. д.)—довгéнько (холоднéнько, твердéнько і т. инш.).

Довольно большой—чимáлий; величе́нький.

Довольно с меня и этого—ста́не мені й цьо́го.

ДОВОЛЬНЫЙ—задово́лений; вдово́лений; заго́джений.

Быть довольным чем—бу́ти задово́лено-му з чо́го.

Остаться довольным — задово́льни́тися, вдово́льни́тися.

Я этим не доволен—я з цьо́го не ра́дій.

Он ничем не доволен—йому́ не догoдіш.

ДОВОЛЬСТВИЕ—пoстачáння.

Довольствие провиантное—хaрчува́ння.

Довольствие квартирное — примі́щення; помéшкання.

Довольствие путевое—по́дорожні вида́тки.

ДОГОВОР—до́говір.

Арендный договор—о́рендний до́говір.

Заклю́чать догово́р—скла́дати до́говір; учиня́ти, укла́дати до́говір.

Растoргну́ть догово́р—скасува́ти, зірва́ти до́говір.

Наруша́ть догово́р—злама́ти, пору́шувати до́говір; відкида́тись до́говора.

Договор словесный, письменный—до́говір на слова́х, на письмі.

Обуславливать что договором—зумовляти що в до́говори.

По договору—за до́говором; з до́говору.
ДОГОНКА—догónя.

В догонку—навдо́гін ко́му, за ким.
ДОЖИДАТЬСЯ—дожидáти, ся; чекáти; (с оттенком надежды)—споді́ватися.

Дожидайся!—а́тож!

ДОЗВОЛЯТЬ—до́зволяти.

Дозволять себе что—до́пускáтися чо́го.

Не дозволено—не вільно.

ДОЗНАНИЕ—ді́знáння.

Дознание производить—чи́нити, ро́бити ді́знáння.

ДОКАЗАТЕЛЬСТВО—до́від; (подтверждение) — до́каз; (свидетельство) — сві́дощтво; (доказывание)—до́све́діння.

В доказательство—на до́від; на до́каз.

Доказательства письменные—до́води листові́.

Доказательства вещественные—речові до́кази.

Доказательства косвенные—посере́дні до́кази.

Веские доказательства—ва́жні, пова́жні до́кази.

За отсутствием доказательств—с м. О́тсутствие.

ДОКАЗЫВАТЬ—до́водити; (подтверждать данными)—до́казува́ти.

Доказывать свои права на что—до́водити свої́х прав до чо́го; сві́дчити свої́ права́ до чо́го.

Доказывать свое—сво́го дово́дити.

Доказывать на деле—ділом дово́дити.

ДОКАНЧИВАТЬ—докі́нчувати; закі́нчувати;
заве́ршувати.

Доканчивать делать—доробля́ти.

Доканчивать чтение, писание и т. п.—
до́читувати, до́писувати, то-що.

ДОКЛАД—до́повідь.

Заслушать доклад—ви́слухати до́повідь.

По докладу (прения)—про до́повідь, з
прі́воду до́повіді (обговóрення, диску́-
сії).

Докладывать о ком—спові́щати про ко́го.

Без доклада не входит—не спові́стив-
шись, не за́ходить.

На доклад—на до́повідь.

Входит с докладом—до́повідати.

Вносит доклад в собрание—подава́ти
до́повідь до збо́рів.

ДОКУМЕНТ—доку́мент.

**Документом, документально засвидетель-
ствовать**—посві́дчити доку́ментом; за-
документува́ти.

Документ бесспорный—доку́мент безсу-
перечний.

Документ подложный—підрóблений,
фальшо́ваний доку́мент.

Документ засвидетельствовать—засві́д-
чити доку́мента.

Документом подтвержденный—доку́мен-
том підтве́рджений.

Оправдательный документ—випра́вд-
ний, випра́вдувальний доку́мент.

Служить документом—пра́вити за до-
ку́мента.

ДОЛГ—борг; по́зика; по́зичка; (о б я з а н-
н о с т ь)—обов'язок; повинні́сть.

Первым долгом—передусім; найперше.

- Сомнительные долги—нешевні борги.
 Исполнять долг—чинити обов'язок.
 Отсрочивать долг—поборгувати; відкла-
 сти виплату боргу.
 Изменять своему долгу — зрадити свою
 повинність.
 Забирать в долг—боргуватися; брати на-
 бір, на віру.
 В долг—набір; позикою; боргом.
 Входить в долги—запозичатися.
 Брать в долг, набирать в долг—позичати
 в ко́го; боргувати в ко́го; брати набір
 у ко́го; напозичатися.
 Влезать в долги—заборюватися.
 Давать в долг, верить в долг — позичати
 ко́му; давати набір ко́му.
 Залезть в долги—запру́знути в боргах.
 Взятый в долг—позичений; борговий.
 Взять за долг—одібрати за борг.
 Покрывать, погашать, долг—сплачувати,
 виплачувати борги; виплачуватися з
 боргів.
 Поверить в долг—повірити набір.
 Требовать долг—пра́вити борг.
 Взыскивать долги—стяга́ти, виправляти
 борги.
 Долг гражданский—громадянський обов'я-
 зок.
 Долг погашенный—борг сплачений.
 Возврат долгов—повернення, повертання
 боргів.
 По долгу (службы) — з обов'язків (служ-
 бових).
 Отпускать в долг—давати набір, в кре-
 дит.
 Считать долгём—еважа́ти за обов'язок.
 Сложить долг с кого—дарувати ко́му
 борг.

Отдавать последний долг (умершему)—
віддавати останню шану (небіжчикові).

ДОЛГИЙ—довгий.

Довольно долгое время—чималий час.

Довольно долгий—довгенький.

Отложить в долгий ящик — одсунути на
бэзрік.

Вот и вся не долга—оце й усе; оце й по-
всьому.

Долго ли до беды—чи далёко до біди.

ДОЛЖЕНСТВОВАТЬ—мусіти; має (зробити,
написати).

Должен (сделать, написать) — повинен
(зробити, написати).

Должен деньги—вінен гроші.

ДОЛЖНО—слід; треба; (полагается)—
належить; (пюдобаєт)—годиться.

Должно быть—мусить бути; повинно;
(вероятно)—мабуть; певно; либонь.

Не должно быть—не повинно бути.

Как должно—як слід; як мусить бути.

Как быть должно—як має бути; як ви-
падає.

ДОЛЖНОСТЬ—посада.

Состоять в должности—бути, перебувати
на посаді.

Сложить должность—зріктися посади.

Занимать должность—обіймати посаду;
(адміністр.)—держати уряд.

Искать должности—шукати посади.

По вступлении на должность—обійнявши
посаду.

Поступить на должность — стати на по-
саду.

Смещать с должности, отрешать, отстра-
нять, отчислять от должности—усувати,
скидати з посади.

Вступити в должность—обняти посаду.

Назначать на должность—призначати на посаду.

Сдавать должность—зложити посаду; (к о м у)—здавати посаду кому.

Оставлять должность—кидати посаду; уступатися з посади.

Исправлять чью должность—заступати когo на посадi; заступати чию посаду.

Исправляющий должность—заступник.

Определять на должность—настановляти, призначати на посаду.

Временно исполняющий должность—тимчасовий заступник.

Ответственная должность—відповідальна посада.

Вакантная должность—вільна, гуляща посада.

По должности—з обов'язків службових.

ДОЛЯ—частка; пай; пайка; (с у д ь б а)—дóля.

Третья доля—третина.

Пятая доля—п'ятина.

Десятая доля—десятина.

Вступать в долю—приставати до спілки.

Принимать в долю—прийма́ти до спілки.

На (вашу) долю приходится—на (ва́шу) частку припада́є.

Делить на доли—паюва́ти.

Прийтись, пасть на долю—припа́сти ко-м у́; припа́дати на па́йку.

Выпасть на долю—судитися кому́; спіт-ка́ти когó.

ДОМ—дім; будинок; (д о м а ш н и й к р о в)—домі́вка; домі́вля; госпо́да; осе́ля.

Торговый дом—торго́вий, торгове́льний дім.

Детский дом—дитячий будинок, дім.

Дом отдыха—будинок для відпочинку.

Дом постоянный (заезжий)—заїзд.

Дом принудительных работ — будинок примусової праці.

Дом в два этажа—будинок на два поверхи.

Дома—вдома; дома.

Домой—додому.

На дому принимать—вдома приймати.

ДОМАШНИЙ—хатній; домовий.

Домашние животные — свійські, хатні тварини.

Домашний скот—худоба.

Домашняя птица—дروбина.

Домашний обиход—хатній ужиток.

ДОНЕСЕНИЕ—повідомлення.

По донесениям с мест—за дописами, відомостями з місць.

Секретное донесение—таємне повідомлення.

ДОПОЛНЕНИЕ К ЧЕМУ—додаток до чого; доповнення.

В дополнение—як додаток; на додаток до чого.

ДОПРОС—допит.

Снимать вопрос—допитувати когось; вчиняти допит когось.

Подвергнуть вопросу—взяти на допит; допитувати.

Произвести вопрос—вчинити допит.

ДОПУСКАТЬ—пускати; допускати; попускати; (предполагать) — припускати.

Допустим—покладімо; припустімо.

Не допускать чего (предотвратить что)—запобігти чомусь.

ДОРОГА—дорігга; шлях; путь.

Дорога большая, торговая—бітій шлях;
великий шлях; гостінець.

Проезжая дорога—проїзний шлях.

Железная дорога—залізниця.

Окольная дорога—манівець.

По дороге (с кем)—по руді з ким.

Собираться в дорогу—лаштуватися, ла-
годитися в дорóгу, в путь.

Сбиваться с дороги—запубіти дорóгу;
стропітися.

**Найти дорогу, стать на настоящую доро-
гу**—вийти на певний шлях.

Напасть на дорогу—набігти, вхопіти
тропй.

Стать поперек дороги кому—заступити
стéжку; стáти поперек шляху; стáти
на перешкоді; зав'язати дорóгу.

Без дороги—навмання; манівцями.

Снаряжать в дорогу—с м. **Снаряжать.**

ДОРОЖИТЬ ЧЕМ—дорожити чим; шанува-
ти що; стояти за чим; (ценить)—
цінувати що; складати велику ціну
на що.

Он очень дорожится—він і ціни не
складé.

ДОСАДА—прикрість; досáда; нудóта.

Какая досада!—яка шкода!

С досадой—прикро; з сёрцем.

Подавлять досаду—здавлювати своє
сёрце.

Причинять досаду кому—чинити при-
крість кому.

Досада разбирает—досáда берé, забирає.

ДОСТАВАТЬ—доставати; досягати; добува-
ти; роздобувати; вистачати; ставати.

Не доставать—бракувати.

ДОСТАВКА—довіз; пристава; пристáвка;
(поставка)—постачання чого кому.

Почтовая доставка—пересилання поштове.

С доставкой на дом—з привозом (приносом, приставкою) додому.

ДОСТАТОЧНО—доволі; досить.

Более чем достаточно, совершенно достаточно—задосить.

Достаточно кому—бу́де з ко́го.

Достаточно для чего—стає, вистачає на що.

Достаточно хорошо—гарáзд; добре.

ДОСТАТОЧНЫЙ (з а ж и т о ч н ы й) — замóжний; (у д о в л е т в о р и т е л ь н ы й)—достáтний.

Быть достаточным (б е з л.)—ставáти; ви-стачáти.

ДОСТИГАТЬ КУДА, ДО ЧЕГО—дохóдити чсгó, до чóго; досягáти чогó, до чóго.

Достичь всего—осягті, осягну́ти все.

Достичь славы—закі́ти слави, чéсти.

Достигать совершеннолетия —дохóдити (пóвних) літ.

Достиг известной прочности своего положения—став на лад.

ДОСТОИНСТВО—гідність, достóйність; (к а ч е с т в о , ц е н н о с т ь)—вáртість.

С достоинством—повáжно.

Сохранять достоинство—повáгу до себе тримáти.

Чувство собственного достоинства—само-повáга.

Лишить человеческого достоинства—позбáвити людськóї гідности; упослед- (н)ити.

Ценить по достоинству — відда́вати ко́му налéжне; шанувáти ко́го по заслúзі.

По достоинству—по заслúзі.

Поддерживать достоинство—утрímувати гідність.

Достоинства этого проекта следующие—
вартості цього проєкту такі.

ДОСТУП К КОМУ, ЧЕМУ—приступ; доступ
до ко́го, чо́го.

Получить доступ—здобути́ доступ; до-
ступі́тися.

ДОХОД—прибу́ток.

Доход валовой—гуртовий прибу́ток.

Доход годовой—прибу́ток річний, за рік.

Доход чистый—чи́стий прибу́ток.

Доход косвенный—посередній прибу́ток.

Доходность чего—прибу́тки з чо́го.

Доходы увеличиваются—прибу́тки зро-
ста́ють.

Поступать в доход—надхо́дити до при-
бу́тку.

Вносить в доход—вкладáти на прибу́ток.

Приносить доход—давáти прибу́ток.

ДРЕБЕЗГИ—дрі́зки; скалки́.

Разбить в дребезги—розбі́ти на дрі́зки,
скалки́; на га́муз потро́щити.

ДРУГ—друг; прі́ятель.

Друг друга—о́дин (о́дне) о́дного.

Друг другу—о́дин о́дному.

Друг за другом—о́дин по о́дному.

Друг против друга—о́дин проті́ о́дного;
навпроті́ се́бе.

ДРУГОЙ (в т о р о й)—дрі́дий; (и н о й)—
и́нший; ина́кший.

И тот, и другой—і́ той, і́ цей.

Ни то, ни другое—ні́ те, ні́ се.

Другое запел—и́ншої співа́є.

ДРУЖБА—прі́язнь; прі́ятельство; прі́яте-
люва́ння.

Водить с кем дружбу—прі́ятелюва́ти з
ким.

По дружбе—з прі́язни.

Сводить дружбу, вступать в дружбу—заходити в приязнь; заприятелюватися.

ДУМАТЬ—думати; гада́ти; (рассуждать)—міркува́ти про що, над чим; (иметь в мыслях)—в голові покладати́ що; ма́ти на думці; (полагать)—покладати́.

И думать забыл—і га́дки не має.

Нечего и думать—шкода́ й га́дки; нема́ чого́ думати, гада́ти.

И не думает вовсе—і думки не кладє.

Так (он) думает—так (він) гадає; така́ (в нього́) думка; (він) тако́ї думки.

И не думай этого—і в го́лову цього́ не кладі́.

ДУРАК—ду́рень; ду́рник; дури́ло; дурний.

Остаться в дураках—пошитися в ду́рні.

Набитый дурак—дурний як дра́ний чо́біт.

Дурака валять—ду́рника кле́їти, спро́їти.

ДУХ—дух; (запах)—дух; пах; па́хощі.

Не в духе—не по собі щось; в погано́му на́строю.

Не хватило духу (сделать что)—не на́смів; не відва́жився; не нава́жився.

Собраться с духом—набра́тися відва́ги, смі́ливости; нава́житися.

Воспрянуть духом—збадьори́шати.

Перевести дух—відди́хати; дух зве́сти.

Падать духом—занепада́ти ду́хом; упада́ти на ду́сі.

Придать духу—дода́ти ду́ху.

Духом—ми́ттю; вмент; враз.

Захватывает дух—дух заби́ває.

За одним духом—одни́м на́падом.

ДУША—душá.

По-душе—по душі; до серця; до сподоби.
Без души (что делать)—не тямлячи себе.

Отвести душу—спочити душею.

В душу не идет—в душу не лізе.

От души—від щірого серця.

Отдать на душу—віддати на віру.

Сколько душе угодно—до хочу; скільки душа забажає.

С души тянет—з душі верне.

Покривить душею—покривдити; взяти гріха на душу; схибнути; не по правді зробити.

Душа в пятки ушла—на душі похолбло; душа не на місці.

ДУШЕВНО—душівно; щіро.

Душевно вам преданный—душею вам відданий; вам щірий; щіро до вас прихильний.

ДЫХАНИЕ—діхання; подох; віддих; дух.

Переводить дыхание—зводити дух; (у с т а в)—віддихувати; відсапувати.

Спирать дух—забивати дух; захоплювати дух.

Притаить дыхание—затаїти дұха.

Е.

ЕДВА—лédве; залédве; (с т р у д о м, н а с и л у, е л е - е л е) — лédве; насілу; всілу; чéрез сілy; від сіллі.

Едва лишь—тільки-но; тільки-що; скóро.

Едва-едва—лédве-лédве; тільки-тільки; тільки що; (с т р у д о м)—лédве-лédве; сілу-тв-сілу; насілу-сілу; на превеліку сілу.

Едва не (ч у т ь н е, п о ч т и)—лédве не; мáло не; трóхи що не; за малім не; як не.

Едва-едва не—лédве-лédве не; ма́ло-ма́ло не; трóхи-трóхи не.

Едва ли—лédве чи; наврýд чи.

Едва ли (чуть ли не, почти)—лédве не; ма́ло не; чи не; трóхи чи не; ма́-
буть чи не.

ЕДИНИЦА—одини́ця.

Единица измерения—мірни́ча одини́ця.

ЕДИНСТВЕННЫЙ—еді́ний; оди́нокий; од-
ні́м-оди́н.

Единственный в своем роде—сво́го ро́ду
еді́ний; еді́ний се́ред сво́го ро́ду.

ЕДИНЫЙ—еді́ний; оді́н ті́льки.

Вседино—доку́пи.

Наедине—на самоті; самото́ю; (с дру-
г и м)—сам-на-сам.

ЕЖЕГОДНО—що-ро́ку.

Ежегодный—щорі́чний.

ЕЖЕДНЕВНО—щодня; день-у-день.

Ежедневный—щодéнний.

ЕЖЕМЕСЯЧНО—що-мі́сяця.

Ежемесячный—щомі́сячний.

ЕЖЕНЕДЕЛЬНО — щоті́жня; (каждое
воскресенье)—щоне́ділі.

Еженедельный—щоті́жнівий.

ЕСЛИ—ко́ли; я́кби; я́кщо.

Если-бы—я́кби; ко́ли-б.

Если можно—я́кщо мо́жна.

ЕСТЬ—є; е́сть.

Какой ни есть—хоч я́кий; будь-я́кий.

Сколько ни на есть—хоч скі́льки є; хоч
нема́є; ко́ли нема́є.

Как есть (вполне, совсем) — чі́сто;
геть.

То-есть—цеб-то; себ-то; тоб-то.

ЕХАТЬ НА ЧЕМ—їхати чим (кіньми, ав-
том, сáньми, то-що).

Ехать быстро на лошадях—бігти кіньми.

Ехать медленно—їхати повільно; тїпати;
плуганитися.

Ехать верхом—їхати (бігти) вѣрхи; бігти
конѣм.

Ехать голапом—бігти учвал, чвалом; чва-
лувати.

Ехать рысью—їхати тїпки, тїпцѣм.

Ехать шагом—їхати ходю, ступою.

Ехать в гору—їхати на, під гору.

Ехать в направлении к чему—прямувати
до чого.

Ехать по (степи)—їхати чим (стѣпом).

Ехать по железной дороге—їхати заліз-
ницею.

Ехать по морю—пливати морем.

ЕЩЕ—ще; іще.

Еще-бы—ще-б пак; атóж пак; (г д е у ж)
—де-ж пак.

Ж.

ЖАЛОБА—скарга.

Подавать жалобу—подавати скаргу.

Кассационная жалоба—касаційна скарга.

Вносить жалобу—занóсити, подавати
скаргу.

Достигнуть чего жалобой—віскаржити.

ЖАЛОВАНЬЕ (деньгами) — платня;
(деньгами и фазн. припаса-
ми—содержание)—утримання.

**Двойное, тройное, добавочное жала-
ние** — подвійна, потрійна, додаткова
платня.

Прибавлять жалованье — підвіщувати
платню; надбавляти платню.

Жить жалованьем—жити з платні.

Положить жалованье — призначити платню.

Полагающееся жалованье—належна платня.

ЖАЛОВАТЬ КОГО—обдаровувати чим, когò; дарувати кому, що; (к к о м у)—відвідувати когò; бувати в когò.

Добро пожаловать — (милості) прòсимо; прòсимо до госпòди.

ЖАЛОСТЬ—жаль; жáлощі.

Без жалости—без жалю, без жáлющів.

Из жалости к кому—з жáлю; з жáлющів до когò; жаліючи, шкодуючи когò.

Какая жалость—який жаль; якá шкода.

Возбудить жалость в ком — викликати жаль у когò.

Жалость охватывает—жаль берé когò.

ЖЕЛАНИЕ—бажання; хотіння.

По собственному желанию—по своїй волі; з власної волі; своєю охотою, волею; самохіть.

По желанию кого—на бажання чьє; на волю чий

Придавать желания—заохочувати.

Против желания—прòти волі; чéрез силу; неволею.

Выражать желание принять участие в чем—зголюшуватися до чо́го.

Удовлетворить чье-либо желание—вво́лити чий волю.

Исполнять чье-либо желание — чини́ти чий волю.

Возбуждать желание в ком—заохочувати; підохочувати когò до чо́го.

Выражать желание — вислòвлювати бажання.

Обниматься желанием — запалітись ба-
жанням.

**По собственному желанию или по при-
нуждению** — по волі чи по неволі.

Выполнить желание — уволити волю.

ЖЕРТВОВАТЬ — жертвувати; офірувати.

Жертвовать собой — віддавати себе (на
жертву).

ЖИВОЙ — живий; подвижной) — мотор-
ний; меткий; швидкий; (бойкий) —
жвавий.

Оставаться в живых — вижити.

Оставлять в живых — лишати живого; ли-
шати при житті.

Задеть за живое — вразити, дозолити, до-
пекти когось.

На живую руку — на швидку руку; (на)
швидкоруч.

Делаться живее — жвавішати; моторні-
шати.

ЖИЗНЬ — життя.

При жизни — за життя.

Жизнь дорогая, дешевая — прожиток до-
рогий, дешевий.

Вводить, проводить в жизнь (поста-
новление, закон) — переводити в
життя; запроваджувати в життя.

Укоротить жизнь — вкоротити, змалити
віку.

Оканчивать жизнь (доживать) — віку
доживати, добувати.

Влечить жизнь — бідувати животити.

Вести жизнь — провадити життя.

Долгосреченная жизнь — вік довгий.

Пожертвовать жизнью — наложити жит-
тям.

Лишить кого жизни—віку кому збавити;
життя когo позбавити.

Лишить себя жизни—собі смерть запо-
діяти; вкоротити, вма́лити собі віку;
позбавити себе життя.

ЖИТЕЛЬ—мешканець.

Житель предместья—передміщанин.

Житель столицы—столичанин.

Житель приграничный—узгра́нчанин.

Житель лесной местности—лісовик.

Житель степной местности—степо́вик.

Исконный житель—тубілець.

Городской житель—горо́дянин.

Сельский житель—се́лянин.

ЖИТЕЛЬСТВО—житло́; пробу́вання; пере-
бу́вання.

Место жительства—мі́сце пробу́вання,
ме́шкання.

Вид на жительство—па́шпорт; свідо́цтво
на перебу́вання, пробу́вання, про-
життя́.

По жительству (по месту житель-
ства)—на мі́сце, на місці перебу́вання.

ЖИТЬ—жи́ти.

Жить чем—жи́ти з чо́го.

Жить безбедно—жи́ти в достáтку.

Отдельно жить—жи́ти на́різно.

Живущий—той, хто (що) живе́.

ЖИТЬЕ—життя́; животи́ння; (п р е б ы в а-
н и е)—про́буток; пробу́вання.

Нет жителя из-за кого — просві́тку нема́
че́рез ко́го.

ЖРЕБИЙ—жеребо́к.

Метать, бросать жребий—ки́дати жеребо́к.

По жребию—на жеребо́к; за жеребо́м.

ЖУРНАЛ—журна́л.

Еженедельный журнал—тижнёвик.

Двухнедельный журнал—двохтижнёвик.

Ежемесячный журнал—місячник.

Журнал исходящий — журнал вихідних папéрів.

Журнал входящий — журнал вступних папéрів.

По журналу—по журналу (число); за журналом (дóвідка).

3.

ЗА—за; по; на; до; чéрез; пéред; замість.

Сесть за стол—сісти до сто́лу.

Братся за что—брати́ся до чо́го.

Итти, ехать, посылать и т. п. за кем, чем
(что бы принести, взять и т. п.)
—іті, їхати, поси́лати і т. ин. по ко́го,
по що́.

Посылать за себя—поси́лати замість себе́.

Итти за делом—іті́ за ді́лом.

Вскоре за—незаба́ром пі́сля.

За (неделю) перед этим—(ті́ждень) пéред
цим; пéред (ті́жнем).

За неспособностью, несогласием и т. п.—
чéрез незда́тність, незго́ду й т. ин.

За (год) раньше — (рі́к) напе́ред; пéред
(ро́ком).

Записывать за (мною) — запи́сувати на
(ме́не).

За неимением—не ма́ючи; чéрез бра́к; бо
нема́є; коли́ нема́є.

За неполучением—бо не одéржа́но.

Вступаться за кого—обсту́пати за ким, за
ко́го.

ЗАБВЕНИЕ—забуття; забуток.

Предавать забвению—у непам'ять повертати, пускати.

Приходить в забвение—піти в непам'ять.

ЗАБИРАТЬ—забирати.

Забирать все без остатку—вибирати, по-вибирати геть усé.

ЗАБЛУЖДЕНИЕ — помилка; помилкова думка.

Быть в заблуждении—помилятися.

Впасть в заблуждение—помилитися.

Вывести из заблуждения—з'ясувати кому його помилку; очі розкрити кому.

Вводить в заблуждение—збивати на помилку; ошукувати когó.

ЗАБОТА—клопіт.

Взять на себя заботу о чем—взяти на себе клопотання про що; дбати, клопотатися про (за) що.

ЗАБОТИТЬСЯ—дбати; клопотатися про (за) когó, що; піклуватися ким, чим (про когó, що); шльонувати когó, чогó.

Не заботиться о чем—зане́дбувати що.

ЗАБРОНИРОВАТЬ ЧТО ЗА КЕМ—забезпечити що кому, за ким.

ЗАВЕДЕНИЕ—заклад.

Торговое заведение — торговельний заклад.

Учебное заведение—шко́ла.

ЗАВЕДОМО—свідомо; свідома; напевно; наперед знати.

Заведомо (ложный, неправильный и т. п.)
—напевно (брехливий, неправильний).

ЗАВЕДЫВАЮЩИЙ ЧЕМ—завідувач чогó.

ЗАВЕЩАНИЕ—заповіт.

Духовное завещание—духівниця

Нотариальное завещание—нотаріальний
спадковий запис.

ЗАВИДОВАТЬ—заздрити ко́му, на що; ма-
ти заздрість на ко́го.

Завидно делается—завидки беруть.

ЗАВИСИМО—залёжно.

Независимо—незалёжно.

ЗАВИСИМОСТЬ—залёжність.

В зависимости от—залёжно від.

Вне зависимости от чего—незалёжно від
чо́го.

ЗАВИСТЬ—заздрість; заздрощі; завидки.

С завистью смотреть—заздрими очі́ма ди-
ві́тися; заздрим о́ком погляда́ти.

ЗАВОД—заво́д.

Завод винокуренный—гуральня; вінниця.

Завод пивоваренный—броварня.

Завод железный—ру́дня.

Завод восковой—воскобо́йня.

Завод дегтярный—ді́гті́рня.

Завод кожевенный—гарбо́арня.

Сахарный завод—цукроварня.

Бумажный завод—папі́рня.

Завод лесопильный—тарта́к.

Завод мыльный—мило́варня; миля́рня.

Завод кирпичный—цеге́льня.

Поташный завод—бу́да.

Завод силитренный—бу́рти.

Стекланный завод—гу́та.

Завод металлоплавильный—гама́рня.

ЗАВОДИТЬ—запрова́джувати; заво́дити.

Заводить пружину, часы—накру́чувати
пружину, годинника.

ЗАДАВАТЬ—завдава́ти; зага́дувати.

Задать кому гонку—да́ти пе́рцю ко́му.

ЗАДАЧА—завдання.

Входить в задачи чьи—належати до завдань чийх.

ЗАДЕРЖКА — затримання; (промедление) — затримка; загальнення.

Без задержки—негайно.

Вследствие задержки—через затримання, затримку.

ЗАЕМ—позика; позичка.

Делать заем—позичати в ко́го; робіти по́зику в ко́го; бра́ти по́зику.

Давать в заем—позича́ти ко́му; робіти по́зику ко́му; дава́ти по́зику.

Внутренний заем—вну́трішня по́зика.

Внешний заем—зовні́шня по́зика.

ЗАКАЗ—замо́влення.

По заказу—на замо́влення.

Заказы поступают — замо́влення надхо́дять.

ЗАИКНУТЬСЯ О ЧЕМ—почина́ти мо́ву про що.

И не заикнуться об этом—а́ні сло́ва про це; а́ні па́ри з уст.

ЗАКАТ—за́хід.

На закате—навза́ході.

ЗАКЛЮЧАТЬ (содержать в себе)—місти́ти; (давать заключение)—робіти ви́снoвoк; подава́ти сво́ю думку.

Заключат в тюрьму—ув'язнювати; бра́ти до в'язни́ці.

Заключатся (состоят) **в чем**—поляга́ти в чо́му; бу́ти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ (вывод) — ви́снoвoк; (условия, договора) — скла́дан-ня; (книги, счетов)—за́мкнення; (в тюрьму)—ув'язнення.

В заключение (необходимо отметить) — наприкі́нці (тре́ба відзначі́ти).

На (ваше) заключение—(вам) на віснo-
вок.

Дать, сделать (свое) заключение—подати
зробити (свій) віснoвок, подати свою
думку.

Обвинительное заключение — обвинний
віснoвок.

По заключению (сделки, условия)—скла-
вши, підписавши (угóду, умóву).

Сделать заключение—зробити віснoвок;
подати своє міркування.

По заключению чьему—за чім віснoв-
ком.

Согласно заключения вашего — згідно з
вашим віснoвком.

Заключение выводить—виснóвувати; ро-
бити віснoвок.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ — остаточный; кін-
цевий.

Заключительная надпись — кінцевий на-
пис.

Заключительный баланс — кінцевий ба-
ланс.

Заключительные прения — кінцoві ди-
скусії.

Заключительное слово—кінцoве слóво.

ЗАКОН—закóн; прáво.

Нарушать закон — ламати, переступати
закóн, прáво.

Существующий, действующий закон —
чинний закóн.

Жилищный закон—житлóвий закóн.

Противоречащий закону—суперéчний із
закóном.

Вводит в закон в силу, в действие—нада-
вати закóнові сїли, чїнности.

Пренебречь законом, обойти закон — знéхтувати за́кон; (ш у т л.)—розми́ну-ся з за́коном.

Проводить закон в жизнь — переводіти за́кон у житт́я.

Прилагать закон—прикладати, застосóву-вати за́кона.

По закону—по за́кону.

ЗАКРЫВАТЬ (в о о б щ е) — закривати; (д в е р ь, о к н о)—зачиня́ти.

Закрывать рот—затуля́ти ро́та.

ЗАЛОГ—заста́ва.

В залог отдать—заста́вити; відда́ти в за-ста́ву.

В залог брать—бра́ти в заста́ву.

Брать (деньги) под залог—бра́ти (гро́ші) під заста́ву.

Залогом этого является—запору́ка цьо́го є.

Освободить из-под залога—вику́пати з заста́ви.

ЗАМЕДЛЯТЬ (х о д ч е г о)—змéншувати; тамува́ти.

Не замедлим (ответить вам)—не га́ючись (відповімо́ вам).

ЗАМЕНЯТЬ—заміня́ти; переміня́ти.

Заменять кого—засту́пати ко́го; ставати за ко́го.

ЗАМЕСТИТЕЛЬ—засту́пник.

Заместитель председателя, заведывающего — засту́пник голо́ви, завідувача.

ЗАМЕЧАНИЕ — заува́ження; (п о р и ц а н и е)—нага́на, дога́на.

Делать замечание—заува́жувати.

Иметь на замечании—ма́ти на ува́зі, на о́ці.

ЗАМЕЧАТЬ—заува́жувати; поміча́ти; при-міча́ти.

Замечу при этом, что—зауважу до цього, що.

Заметьте себе—затямте собі.

ЗАНИМАТЬСЯ (р а б о т а т ь)—працювати; (како й н и б у д ь п р о ф е с с и е й,—напр., торгівлей, риболовством, ремеслом)—торгувати, рибальчити, ремісничувати...; (у ч и т ь. с я)—вчитися.

Заниматься хлебопашеством—хліборобити; жити з хліборобства.

Он этим занимается—він коло цього ходить.

Он этим не занимается—це не його справа.

Он делом занят—він діло робить.

Он занят этим делом—він працює коло цієї справи.

Заниматься в учреждении—працювати в установах.

С любовью заниматься чем—кохатися в чому, на чому.

Место занято—місце не вільне.

Я занят—мені ніколи, нема коли; мені нема часу; (ч е м)—я працюю коло чого.

ЗАНЯТИЕ—праця; професія.

Промышленное занятие—промисловство.

Занятие хлебопашеством—хліборобство.

Ремесленное занятие—ремісництво.

Торговое занятие—торгівництво.

Личное занятие—особиста праця, професія.

Род занятий—праця; професія.

Часы занятий—урядові години.

ЗАНУМЕРОВАТЬ—занумерувати.

Занумеровано и скреплено печатью—занумеровано й скріплено печаткою.

ЗАПАС—запас; припас.

На запас—про запас.

ЗАПИСКА—цидулка; записка.

Об'яснительная, пояснительная записка—
пояснювальна записка.

ЗАПИСЬ—запис.

Обратная запись—відворóтний запис.

Запись в реестр—запис до реєстру.

Раздельная запись—дільчий лист.

Передаточная запись—уступний лист.

Дарственная запись—дарчий лист.

Первичная запись—первісний запис.

Меновая запись—замінний лист.

Переуступительная запись — відступний,
переписний лист.

ЗАПРАВЛЯТЬ (в о что) — вправляти;
(что)—направляти.

Заправлять кем—верховóдити ким, над
ким.

ЗАПРОСИТЬ—запитати.

Запросить дорого—заправити.

ЗАПРЕЩЕНИЕ—заборóна.

Налагать запрещение—забороняти; накла-
дати заборóну.

ЗАПРОС—запитання; запит.

По запросу о...—на запит про...

Без запроса (ц е н ы)—без торгу.

Входит с запросом—вдава́тися, зверта́-
тися з запитом.

ЗАСВИДЕТЕЛЬСТВОВАТЬ—посвідчити.

Засвидетельствовать свое уважение, бла-
годарность и т. п.—засвідчити свою
пошану, подяку, то-що.

ЗАСЕДАНИЕ—засідання.

Заседание соотоялось—засідання відбу-
лось.

Заседание затянулось—засідання забарі-
лось.

- Открывать заседание**—розпочина́ти, од-
крива́ти засі́дання.
- Закрывать заседание**—закрива́ти засі́-
дання.
- Заседание открытое, при открытых две-
рях**—засі́дання прилю́дне, привсе́людне.
- Заседание при закрытых дверях**—засі́-
дання за за́чиненими дверима.
- Закрытое заседание**—неприлю́дне засі́-
дання.
- Предстоящее заседание**—наступне, черго́-
ве засі́дання.
- Объявляю заседание открытым**—оповіща́ю
поча́ток засі́дання.
- Заседание отменяется**—засі́дання відкла-
да́ється.
- ЗАСТАВИТЬ**—приму́сити.
- Заставить молчать** (п р и к у с и т ь
я в ы к)—замкну́ти вуста́; зав'я́зати
язи́ка.
- Заставлять думать о чем**—завдава́ти
ду́мки ко́му про що.
- ЗАСУХА**—засу́ха; посу́ха.
- Сильная засуха**—вели́ка посу́ха.
- ЗАТЕМ**—да́лі; а да́лі; по́тім; відта́к.
- Затем что**—через те що; тим що.
- Затем, чтобы**—на те, щоб; для того́, щоб.
- ЗАТРАГИВАТЬ**—зачіпа́ти; торка́тися.
- Затрагивать вскользь**—торкну́тися між
іншим.
- ЗАТЯГИВАТЬ**—зволіка́ти, ся; га́ятись з
чим.
- Затягивать взносы**—зависа́ти з уне́сками.
- ЗАТРУДНЕНИЕ**—тру́днощі; перешко́ди.
- Испытывать затруднение**—зазнава́ти
тру́днощі.
- После долгих затруднений**—пі́сля до́вгого
змага́ння.

Это не представляет затруднений—це не становить труднощів.

Поборов большие затруднения—через великі труднощі.

ЗАТРУДНЯТЬ (что)—утруднювати що;
(кого)—заклопотати когось.

Затруднить соглашение—утруднити згоду.

Боюсь вас затруднить—боюся вас заклопотати (чим).

Затрудняться—клопотатися.

Затрудняюсь вам ответить—мені важко вам відповісти.

Не стоит затрудняться—не варт клопотатися.

Выводит из затруднения—виводити з клопоту.

Выйти из затруднения—вирятуватися.

ЗАТРАВИТЬ КОГО—зацькувати.

ЗАХВАТЫВАТЬ—захоплювати; займати.

Захватывать в неволю—зайняти в полон

ЗАХОДИТЬ—заходити.

Заходит спереди—перед займати.

Заходит по дороге—завертати.

ЗАЩИТА—оборона; (прикрытие)—за-
слона; (покровительство)—
захист.

Под защитой—під захистом.

Подниматься на защиту—ставати до обо-
рони.

Вставать на защиту—обставати зі ким,
за чим; вступатися за когось, що.

ЗАЯВЛЕНИЕ—заява.

Заявление внеочередное—позачергова
заява.

Нотариальное заявление—нотаріальна
заява.

Письменное заявление—писана заява.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ.

Обратиться с заявлением—зверну́тися з заявою (до ко́го).

ЗДОРОВЬЕ—здоров'я; здоро́вля.

Находиться в добром здравьи—ма́тися до́бре.

Лишать здоровья—збавля́ти здоро́вля.

Лишаться здоровья—втра́тити, збу́тися здо́ров'я.

Как ваше здоровье—як ся ма́єте.

Ослабевать здоровьем—занепада́ти на здо́ров'я.

Плохое здоровье—лихе́ здо́ров'я.

Слабый здоровьем—кво́лий.

ЗДРАВО—розу́мно; розсу́дливо.

Здравомыслящий—розу́дливий.

ЗИМА—зима́.

Зимой—узі́мку; взи́мї.

Начало зимы—за́зимки.

В начале зимы—на поча́тку зимі́.

В конце зимы—наприкі́нці зимі́.

В течение зимы—про́тягом, на про́тязі зимі́.

ЗЛОУПОТРЕБЛЕНИЕ—зловжива́ння; зло-вжи́ток.

Злоупотребление по службе—службо́ві зловжива́ння.

ЗНАНИЕ—зна́ння.

По (своим) знаниям—(сво́ім) зна́нням.

Приобретать знание—набува́ти зна́ння.

Удовлетворительные знания—доста́тні зна́ння.

ЗНАКОМЫЙ—знайо́бий.

Знакомый (хорошо) с чем—оби́знаний на чо́му.

ЗНАТЬ—зна́ти; віда́ти.

Знать (у м е т ь) делать что—вмі́ти чо́го.

Если бы знать—ко́ли-б знаття́.

Знать толк в чем—розу́мітися, зна́тися на чо́му.

Он не знает усталости—йому́ знемóги нема́є.

ЗНАЧЕНИЕ—значіння; вага́.

Иметь значение—ва́жити; ма́ти вагу́, си́лу.

Большое значение—вели́ке значі́ння; ве-
лика́ вага́.

Это не имеет никакого значения—це ні-
чо́го не ва́жить.

Не утратило нисколько своего значения—
не втра́тило нічо́го з своєї ва́ги.

Придавать мало значения чему—легкова́-
жити що́.

Придавать большое значение чему—на-
дава́ти вели́кої ва́ги чо́му.

Приобретать значение—си́лу бра́ти, взя́-
ти; набува́ти ва́ги.

ЗНАЧИТЕЛЬНЫЙ—значни́й, пова́жний; (по
разме́ру, коли́честву) — вели́-
кий, чима́лий.

Значительно больше—дале́ко бі́льше.

ЗНАЧИТЬ—значити; озна́чувати; (и м е т ь
з н а ч е н и е)—ва́жити.

Что бы это значило—що́ воно́ за знак.

Много значит—бага́то ва́жить.

Значит—тоб-то; о́тже; вихо́дить.

ЗРЕНИЕ—зі́р.

Точка зрения, с точки зрения—с м. Точ-
ка.

Под (этим) углом зрения—під (цим) по-
гля́дом.

Иметь плохое зрение—недобача́ти.

Ослабевать зрением—сла́бшати на о́чі.

И.

ИЖДИВЕНИЕ—утрі́мання; кошт.

На моем иждивении кто—я утрі́мую ко-
го́.

ИЗБАВЛЯТЬ—визволяти; рятувати.

Избавьте нас от своей переписки—не турбуйте нас своїм листуванням.

ИЗБАВЛЯТЬСЯ—збуватися.

Избавиться от кого—здихатися когo.

ИЗБЕГАТЬ—уникати.

Во избежание—щоб уникнути; уникаючи; щоб не.

ИЗБИРАТЬ—обирати.

Избирать кого кем—обирати когo на когo.

Избрать председателем—обирати на голову.

ИЗБРАНИЕ—обрання.

Единоголосное избрание—одноголосне обрання.

ИЗБЫТОК—зайвина.

С избытком—з ліпкою.

ИЗВЕСТИЕ—звістка; вість.

По известиям—за відомостями.

Плохое известие—недобра звістка.

Свежее известие—нова, остання звістка.

ИЗВЕСТНО—відомо.

Неизвестно за что—не знати за що.

Насколько мне известно—скільки я знаю.

ИЗВЕСТНОСТЬ—слава.

Ставить в известность о чем—повідомляти про що; давати до відома що.

Приобрести известность—слави зажити.

Поставить в известность кого—повідомити когo; дати до відома когo.

ИЗВЕСТНЫЙ—відомий.

Известный по (своим трудам) — відомий чим (своїми працями).

ИЗВЕЩАТЬ—оповіщати; повідомляти; подавати звістку.

Своевременно извещать—вчасно повідомляти.

ИЗВЕЩЕНИЕ—повідомлення; звістка.

По извещению—за повідомленням.

ИЗВИНЕНИЕ—вѣбачення; пробачення; перепрошення.

Приноситъ извинение—перепрошувати.

ИЗВИНЯТЬ КОГО—вѣбачати, пробачати, дарувати кому.

Извиняться—перепрошувати.

Извините—вѣбачте; пробачте; вѣбачайте; даруйте.

Извините за выражение—вѣбачте на цім слові; не вам кажучи.

ИЗВЛЕЧЕНИЕ (действие) — витягання; добування; (результат) — витяг; здобуток.

Извлечение из протокола—витяг із протоколу.

ИЗДАВАТЬ—видавати.

Издавать на (чей) счет—видавати (чиїм) коштом.

ИЗДАНИЕ—видання.

Повременные издания — періодичні видання.

ИЗДАВНА—віддавна; здавна; з давнього давна; з давніх давн.

ИЗДЕВАТЬСЯ НАД КЕМ—знущатися з кого; глузувати з кого.

ИЗДЕЛИЕ—вироб.

Домашнего изделия—доморобний; саморобний.

ИЗДЕРЖКИ—витрати.

Издержки производства—витрати на виробництво.

Производственные издержки — виробничі витрати.

Производительные издержки—продукційні, доцільні витрати.

Возлагать издержки—покладати, накладати витрати, видатки на кого.

Путевые издержки—дорóжні, подорóжні
вїтрати, видáтки.

ИЗДЕРЖИВАТЬСЯ—витрача́тися.

Идержаться до копейки—вїтратитися з
гро́шей.

ИЗ-ЗА—з-за, із-за; (п о п р и ч и н е)—че-
рез.

ИЗЛАГАТЬ—виклада́ти.

Письменно излагать что-либо—спісувати
що.

ИЗЛИШЕК—лі́шок.

Излишек при отдаче—передáток.

ИЗМЕНЕНИЕ—перемі́на; змі́на; відмі́на.

Во изменение—змі́няючи; на змі́ну.

До изменения—до змі́ни.

Впредь до изменения—нада́лі до змі́ни;
до да́льшої змі́ни; по́ки не бу́де зміне-
но, скасо́вано.

Изменение в личном составе—перемі́на в
особо́вому скла́ді.

Изменение расписания поездов—змі́на ва-
лізні́чного ру́ху.

Изменение пароходных расписаний—змі́на
паропла́вного ру́ху.

Вносить изменение во что—змі́няти що;
запрова́джувати змі́ну до чо́го.

ИЗМЕНЯТЬ—змі́няти.

Изменять кому—зра́джувати ко́го.

ИЗНАШИВАТЬСЯ—знóсуюватися.

Машина изнашивается—маші́на зужива́-
ється, виробля́ється.

ИЗНЕМОГАТЬ—знемага́ти; знесі́люватися;
ушадáти на сі́лах.

Изнемогать от чего—знемага́ти на що.

ИЗНЕМОЖЕНИЕ—знемо́га; вісна́ження.

Приводит в изнеможение—вїбивáти з
сі́ли; висна́жувати.

Впасть в изнеможение—віснажитись.
ИЗОБРАЖАТЬ—виобра́жувати; змальо́вувати.

Изображать из себя—удава́ти з себе.

ИЗРАСХОДОВАТЬ—ві́тратити; витрача́ти.

Израсходовать весь товар—витратитись із това́ру (кра́му).

ИЗУМЛЕНИЕ—здивува́ння.

Прийти в изумление—здивува́тися.

ИССЛЕДОВАНИЕ—дослі́джування; дослід-
ження; до́слід.

Научное исследование—науко́вий до́слід;
(т р у д)—науко́ва розпра́ва.

На исследование—на до́слід.

По исследованию—за дослідженням; за
до́слідом; після дослідження.

ИМЕЕТСЯ—є.

Не имеется—нема́є.

Если таковые имеются—якщо такі є.

Имелось в виду—була́ думка.

ИМЕННО—а саме.

Именно тогда, такой и т. п.—са́ме тоді,
такий і т. ин.

ИМЕТЬ—ма́ти.

Об этом он понятия не имеет—він на цім
нічо́го не тя́мить.

За неимением—не ма́ючи; че́рез брак; бо
нема́є, коли́ нема́є.

**Не имея до сего времени сведений, за-
требуемых отношением моим от . . .
за № . . .**—не ма́ючи до́сі (до цього ча-
су) відо́мостів, що я за́питував про них
у листі з дня . . . під Ч. . .

ИМУЩЕСТВО—майнó; добро́; ста́тки.

Движимое имущество—рухо́ме майно́; ру-
хо́мість.

Недвижимое имущество—нерухо́ме майно́;
нерухо́мість.

Имущество после отца—батьківщина.

Имущество после матери—матерізна.

Имущество после брата—братівщина.

Благоприобретенное имущество—набуток;
на́дбане майно́, добро́.

Наследственное имущество — спадко́ве
майно́.

Государственное имущество — держа́вне
майно́.

Городское имущество — міське́, комуна́ль-
не майно́.

Частное имущество—прива́тне майно́.

ИМЯ—ім'я́; іме́ння.

По имени—на ім'я́; на йме́ння.

От моего имени—від ме́не.

Имя, отчество, фамилия—ім'я́, по ба́тько-
ві та прізви́ще.

Собственное имя—влас́не ім'я́.

На мое имя—на моє́ ім'я́.

Честное имя—до́бра сла́ва.

Носить имя—зва́тися.

Как по имени—як на ім'я́.

ИНИЦИАТИВА—ініціа́тива.

По (собственной) инициативе—з (власно́ї)
ініціа́тиви.

ИСК—по́зов.

Пред'явить, возбудить иск—заложи́ти по́-
зов на ко́го; позива́ти ко́го.

Встречный иск—стрі́чний, зустрі́чний по́-
зов.

Гражданский иск—циві́льний по́зов.

ИСКАТЬ—шука́ти.

Искать судом—позива́ти; судо́м пра́вити.

Искать ощупью—шука́ти по́мацки.

Искать пропитания—хлі́ба гляді́ти.

ИСКЛЮЧАТЬ—виключа́ти; вишлуча́ти; вира-
ховува́ти.

Исключая—крім; опрі́ч; за ви́нятком.

ИСКЛЮЧЕНИЕ—в́иняток.

За исключением—крім; опріч; за в́инятком.

Представлять собою исключение — стано-
вити в́иняток; бу́ти в́инятком.

За немногими исключениями—з небагать-
ма в́инятками.

Подлежит исключению по §—тре́ба, на-
ле́жить в́иключити за §.

**За исключением воскресений и праздни-
чных дней**—крім неді́ль та свят.

Без исключения—без в́иняток.

В виде исключения—як в́иняток.

ИСПОЛНЕНИЕ—в́иконання.

Во исполнение (предписания)—в́икону-
чи (при́пис).

Побуждать к исполнению (ласк о́й, на-
гра́до́й)—заохóчувати до в́иконання;
(угро́зо́й, нака́зани́ем) — спо-
ну́кати до в́иконання.

Для исполнения—щоб в́иконати; на в́и-
конання.

Плохое исполнение—недола́дне, кéпське
в́иконання.

Предварительное исполнение—поперéдне
в́иконання.

Подлежит исполнению—тре́ба в́иконати.

Приводить в исполнение—в́иконува́ти.

В исполнение не приводить—в́иконува́ти
не тре́ба.

К (неуклонному) исполнению—до (не-
ухи́льного) в́иконання.

Об исполнении донести—в́иконавши, по-
в́ідомте; про в́иконання по́вiдоміть.

Принудить к исполнению—змуси́ти, щоб
в́иконав.

ИСПОЛНЯТЬ—в́иконува́ти; в́iдбува́ти; ро-
би́ти.

Исполнено **будет**—бу́де зробо́лено; (о спектакле)—виставлено́ бу́де.

Исполнять **чем** (мудро́стью)—ви́повнити чим (му́дрістю).

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ—використовування; використання.

По использованию—ви́користавши.

ИСПУГ—переля́к.

От испуга—з переля́ку.

ИСПЫТАНИЕ—іспит.

Подвергнуть испытанию—взя́ти на іспит; підда́ти іспитові.

ИСПЫТЫВАТЬ—випробовува́ти; дізнава́ти.

Испытать что (п е р е ж и т ь)—зажи́ти чо́го; зазна́ти чо́го.

Сам на себе испытал—сам то́му дізнаве́ць.

ИСТЕЦ—позовни́к.

Действовать в качестве истца—виступа́ти позовни́ком.

ИСТЕЧЕНИЕ—скі́нчення.

По истечении (с р о к а)—як ви́йде те́рмін; (в о о б щ е)—по скі́нченні; як ко́ли скі́нчиться.

ИСХОД—кі́нець.

Благоприятный, неблагоприятный исход—щаслі́вий, нещаслі́вий кі́нець.

На исходе (первого года)—наприкі́нці (пе́ршого ро́ку).

На исходе что (деньги) — кінча́ються (гро́ші).

ИСЧИСЛЕНИЕ—обраху́нок; обчи́слення.

В золотом исчислении—зо́лотом; вирахо́вуючи зо́лотом.

По (предварительному) исчислению—за (попе́реднім) обраху́нком.

Не поддаваться исчислению—не надава́тися до обраху́нку.

ИТОГ—підсу́мок.

В итоге—разом.

Окончательный итог — остаточний підсумок.

В конечном итоге—після всього.

Подводит итоги—підсумовувати.

ИТТИ—іти; (о времени)—минати; спливати.

Итти вперед (прогрессировать)—поступати.

Итти впереди—передувати; (предводительствовать)—перед вести.

Итти напрямик—простувати.

Итти к чему (к добру)—іти на що (на добре).

Идет слух—чутка, поголоска йде.

Итти к лицу—лічити.

Итти медленно—іти поволі, повагом, ного́а за ного́ю.

Итти окольным путем—іти манівцями, позавгорідно.

Итти наперекор—на пеню́ ко́му робіти.

Итти по улице, полю, лесу и т. д.—іти вулицею, полем, лісом і т. ин.

Итти сплошной массой—іти ла́вою.

Итти напролом—проббем іти.

Итти по стопам чьим—іти за чи́м при́кладом.

Идет—зго́да; гара́зд.

Идемте—ході́м(о).

Не идет (не подходит)—не лічить.

Ему идет (везет)—йому́ щастить.

Идет к добру—на добре йде́ться.

Идет к тому, что...—іде́, іде́ться до то́го, що...

К чему это идет—до чо́го воно́ йде́ться.

Пошло на несчастье—пішло́ на ли́хо, на го́ре.

Пошло прахом—пішло́ в нівець.

К.

КАЖДЫЙ—ко́жний; ко́жен.

Каждый в отдельности—ко́жен зокре́ма.

Решительно каждый—ко́жнісінький.

КАЗАТЬСЯ—здава́тися; видава́тися.

Казаться странным, удивительным—дів-но здава́тися.

КАК—як.

Как-то—яко́сь; одно́го ра́зу; (пе́ред пе-рече́слие́нием)—а са́ме.

Как-будто (бы)—на́че; ненáче; ні́би; мов; немóв.

Как вдруг—ко́ли це; аж ось.

Как-же—як-же; а як-же; де-ж пак.

Как видно—зна́ти; ма́буть.

Как должно (быть)—як-слі́д, як-тре́ба.

Как-ни-как—як-не-як; так чи сяк.

Как полагается—як слі́д; як годі́ться.

Как бы не так—та-ба.

Как нарочно—як на те; як нави́сно.

Как попало—аби́-як.

Как только, как скоро—ско́ро, ті́льки-но.

Как придется—як бу́де; до чо́го ді́йде-ть-ся; як набі́жить.

Как бы то ни было—хоч-як; хоч-що; хоч-би й що.

Как-нибудь—аби́-як; як-не́будь.

Как-нибудь будет—яко́сь то бу́де.

Как много—яко́го бага́то.

Как есть—зо́всім; ці́лком; чи́сто.

Как угодно (воля ваша)—як собі зна́єте; як собі хо́чете.

Как хочешь—про ме́не.

Как можно скорее, лучше и т. п.—як-най-шви́дче; що-найшви́дче; як мо́га шви́дче; як-найкра́ще й т. ин.

Как-раз (в ме́ру)—як-ра́з; са́ме.

- Как случится—як трапиться.
Как по имени—як на ім'я.
Как следует—як слід; як годиться; гаразд.
Как-раз в это время—саме під цей час.
Как-раз во время—саме в пору.
Как-раз к стати—саме до речі.
Как снег на голову—несподівано.
Как в бездонную бочку—мов у прірву.
Как гора с плеч—як камінь з серця.
Как в воду канул—як водою змив.
Как ни в чем не бывало—наче й не було нічого.
Как например—як от; як ось.
Как говорится—мовляв; сказано.
Как говорят—як то кажуть; мовляв; як той казав.
Как быть?—що робити? що почати?
Как следует поступить?—як слід учинити?

КАКОЙ—який.

Какой-то—якийсь.

Какой-нибудь — абі-який; будь-який; який-небудь.

Какой угодно—хоч який.

КАМЕНЬ—камінь; (ю о б.)—каміння.

Драгоценный камень—самоцвіт.

Камень преткновения—притічина.

Краеугольный камень—кутній камінь.

Подводные камни—кльпті.

Надгробный камень—надгробок.

КАНУН—переддень.

Накануне—напередодні.

КАПИТАЛ—капітал.

Капитал собственный—капітал власний.

Капитал занятой—капітал позичений.

Капитал оборотный—капітал оборотний.

Капитал основной—капітал основний.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

Капитал амортизационный — капітал амортизаційний.

Наличный капитал—готівві гроші; готівка.

КАСАТЬСЯ—торка́тися.

Что касается (этого)—що-до (цього).

Это (меня) не касается—не (менé) не обходиться; це до мене не стосується.

КАССА—ка́са.

Касса неггораемая—вотнетрива́ла ка́са.

Касса взаимного вспомоществования — ка́са взаємно́ї допо́мogi.

Касса ссудо-сберегательная—позичко́во-оща́дна ка́са.

КВАРТИРА—поме́шкання.

Сдавать квартиру—найма́ти кому́ поме́шкання.

Снимать квартиру—найма́ти в ко́го поме́шкання.

Сходить с квартиры—перебира́тися.

КАЧЕСТВО—які́сть; (с в о й с т в о)—вла́стиві́сть.

По качеству (этот материал является)—які́стю (цей матерія́л є).

Плохой по качеству—лихи́й на які́сть.

В качестве кого—як хто; за ко́го.

Испытать качество—дізнава́ти, випро́бувати які́сть.

КВИТАНЦИЯ—квита́нція; квиток.

По квитанции (получать)—на квита́нцію (одержува́ти).

КЛЮЧ—ключ; (и с т о ч н и к)—джерело́.

Бить ключем—джерелом би́ти.

Кипеть ключем—клекоті́ти.

КЛЯТВА—присяга.

Давать клятву—присяга́тися, за́присяг-ти́ся.

КЛОНИТЬСЯ—хили́тися, схили́тися.

К чему это клонится—до чого воно йде, йдеться.

КНИГА—кни́га; кни́жка.

Заключать книги—замика́ти кни́ги.

Книга входящих, исходящих бумаг—кни́га вслу́пних, вихідних попе́рів.

Приходо-расходная книга—кни́га прибу́тків та вида́тків.

Вносить в книгу—заво́дити до кни́ги.

Записная книга—нотатко́ва кни́жка; кни́жка для нотáток; пам'ятко́ва кни́жка.

Открывать книгу—розго́ртати кни́гу; (б у х.)—розпочина́ти кни́гу.

Подворная книга—дворова́ кни́га.

Счетная книга—рахуно́ва кни́га; кни́га раху́нків.

КНИЖНЫЙ—книжко́вий.

Книжный склад—книжко́ва комо́ра.

Книжный магазин—книга́рня.

КОДЕКС—ко́декс.

Кодекс гражданский—ко́декс циві́льний.

Кодекс гражданско-процессуальный—ко́декс циві́льно-процесуа́льний.

Кодекс законов о труде—ко́декс зако́нів про пра́цю.

Кодекс земельный—ко́декс земéльний.

Кодекс уголовно-процессуальный—ко́декс ка́рно-процесуа́льний.

Кодекс уголовный—ко́декс ка́рний.

КОГДА—коли́; як.

Когда-бы—коли́-б; як-би.

Когда бы то ни было—аби́-коли; коли́ припаде́; хоч коли́.

Когда-либо, когда-нибудь—коли́-небудь, будь-коли́.

Когда-то—коли́сь.

Когда еще—ще як.

КОЕ ГДЕ—подікуди; де-не-де.

Кое-как—абі-як; як-небудь.

Кое-когда—де-коли; коли-не-колі.

Кое-кто—де-хто.

Кое-что—де-що.

Кое-куда—де-куди; абі-куді.

КОЛИЧЕСТВО—кількість; число.

Порядочное количество (чего) — чимало (чого).

В достаточном количестве (имеется что)—довільно на що.

По количеству—кількістю; числом.

КОМАНДА—команда; загад.

По команде—з команди; з наказу.

КОМИССИЯ—комісія.

Согласительная комиссия—погоджувальна комісія.

Наблюдательная комиссия—назорча, спостережна комісія.

Межведомственная комиссия—міжурядницька комісія.

Землеустроительная комиссия—землевпорядна комісія; комісія землевпорядкування.

Вносить (план) в комиссию — подавати (план) до комісії.

По комиссии—після комісії.

Комиссия по составлению, по продаже...—комісія для складання, для продажу...

КОМИТЕТ—комітет.

Избирательный комитет—виборчий комітет.

Комитет исполнительный—виконавчий комітет.

КОМПАНИЯ—товариство; спілка; компанія.

Входит в компанию—вступати, приста-
вати до спілки.

КОНЕЦ—кінéць; край.

В конце—наприкінці.

В конце концов—кінéць-кінцém.

Наконец—врéшті; зрéштою.

Положить конец—край покла́сти, да́ти.

Доводить, приводить до конца—довóдити кра́ю; довóдити що до пуття́ до зрóбу, да́ти ра́ду чо́мусь.

Прятать концы—ховáти кінці.

В конце месяца, года—в кінці, наприкінці́ місяця, ро́ку; з кінцém місяця, ро́ку.

К концу—під кінéць; на кінці.

В конец—до кра́ю; до рéшти.

Под конец—наприкінці.

С конца в конец—од кра́ю до кра́ю.

Конец делу—скінчено спра́ву.

На худой конец—в гіршому ра́зі.

КОНТРАКТ—контра́кт.

По контракту — за контра́ктом; з контра́кту.

Заключатъ контракт—бра́ти контра́кт.

КОРЕШОК—корі́нець.

Корешок ордера—орде́ровий ко́рінéць.

КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ—кореспо́нденція; листува́ння.

Заказная корреспонденция — рекомендо́вана кореспо́нденція.

КРАСКА—фа́рба; ба́рва.

Светлые, темные краски — ясні, те́мні ко́льори.

КОРЧИТЬ ИЗ СЕБЯ—удава́ти з себе́.

КРАЙНОСТЬ—кра́йність; (затрудн. положеніе) — скру́та; (излишество)—надмі́рність.

Доводить до крайности (рассердить) —обу́рити, розгні́вити ко́го.

Дойти до крайности (материальной)—ді́йти до скру́ти.

КРАСНЫЙ—червоний; (к р а с и в ы й) —
гарний; красний.

Красная строка—новий рядок.

Красный товар—крам.

КРЕДИТ—кредит.

Давать в кредит—давати в кредит, набір.

Мелкий кредит—дрібний кредит.

Взаимный кредит—обопільний кредит.

КРЕПОСТЬ—міць; міцність; твердість;
(в о е н.)—фортеця.

Купчая крепость—купча; купчий лист.

Закладная крепость—заставна; заставний
лист.

КРИЧАТЬ—кричати; гукати.

Кричать караул—на гвалт кричати; пробі
кричати.

Громко кричать—криком кричати.

Кричать во все горло—кричати на все
горло.

КРОМЕ—опріч; окрім; крім.

Кроме того—до того; до того всього.

Кроме как—окрім.

КРУГ—коло.

В круг (его) обязанностей входит — до
(його) обов'язків належить.

Круг лиц, которым разрешается—кому
саме дозволяється.

Круг дел, обязанностей...—обсяг справ,
обов'язків...

Круг общества—товариство.

В (своем) кругу—поміж (своїми).

Кругом—круг; навколо.

КСТАТИ—доречи.

Не кстати—не до речі.

Кстати случится—нагодиться.

КТО—хто.

Кто-то—хтось.

Кто бы ни был—хоч хто.

Кто-нибудь—будь хто; хто-небудь.

Кто угодно—хто хоч.

Кто-нибудь другой—хтось інший.

Кто-нибудь один—котрийсь.

КУДА—куди.

Куда-либо, куда-нибудь — куди-небудь;
абі-куди.

Куда-то—кудись.

Куда угодно—хоч куди.

Куда там—де-там.

КУРС—курс.

Переменный курс—змінний курс.

По курсу—за курсом.

Поднять курс—підвищити курс.

Курсы по украиноведению—курси українознавства.

Л.

ЛАДИТЬ—лагодити; ладнати.

Не ладят между собой—між ними не лагода, незлагода.

Он со всеми ладит—він з усіма в добрій зладоді.

ЛЕГКИЙ—легкий.

Легок на помине—про вівка помівка, а вовк і в хаті.

ЛЕНЬ—лінощі; ледарства; ледяцтво.

Лень напала—лінощі обсіли.

Лень мне (что сделать)—ліньки мені (щось зробити).

ЛЕТО—літо.

Летом—улітку.

Каждое лето—що-літа.

ЛЕТА—вік; літа.

Ваших лет—вашого віку.

Летами—на літа.

ЛИБО—абб.

Кто-либо—хто-небудь.

Какой-либо, где-либо и т. п.—який-небудь; де-небудь і т. ин.

ЛИСТ—аркуш.

Окладной лист—лист до оплати; податковий, окладний лист.

Исполнительный лист—виконавчий лист.

Заглавный лист—титульна сторінка.

Вводный лист—ув'язчий, ввідний, увідчий лист.

ЛИЦО—обличчя; лице; вид; (о с о б а)—особа; (ч е т о - л и б о)—лице, перед.

Лицо официальное—офіційна особа.

Лицо должностное—урядова особа; урядовець.

Лицо юридическое—юридична особа.

Лицо частное—приватна особа.

К лицу, не к лицу кому—до лиця, не до лиця; лічити, не лічити кому.

Перемениться в лице—змінитися на виду.

Лицом к лицу—лице в лице; око в око; віч-у-віч.

Налицо—(с л и щ е в о й с т о р о н ы)—на лице, спереду.

Быть налицо—бути присутнім

Лицом к селу—обличчям до села.

Открытое лицо—ясне лице, обличчя.

Апеллирующее лицо—особа, що апелює.

Посторонним лицам вход воспрещен—стороннім (особам) входити заборонено.

ЛИЧНО—особисто.

Лично явиться—самому прийти, з'явитися.

ЛИШНИЙ—зайвий.

Лишним быть—у зайві бути.

Сто с лишним—стó з о́ком, з га́ком

ЛИШЬ—ті́льки; лиш; лед́ве.

Лишь только—скоро; залéдвє.

Лишь бы было угодно—аби була ласка.

Лишь бы—аби; аби-то.

ЛУЧШИЙ—кращий; лінший.

Лучше всего—найкраще; за все, над усé
краще.

Как нельзя лучше—як-найкраще.

Лучшим сделаться—покрáщати; поліп-
шати.

ЛЬГОТА—пільга.

Пользоваться льготой—пільгува́тися; ко-
ристува́тися з пільги.

Пользующийся льготой—пільгови́к.

Налоговые льготы—податко́ві пільги.

Давать льготу кому—пільгува́ти ко́го; да-
ва́ти пільгу ко́му.

М.

МАГАЗИН—малазін; крамни́ця.

Магазин хлебный—хлі́бни́ця.

Магазин книжный—книга́рня.

Магазин оптовый—гуртова́ крамни́ця.

Магазин складочный—комо́ра; склеп.

Магазин текущей продажи—крамни́ця бі-
жучого продажу.

Магазин розничной торговли — проздрі́бна́
крамни́ця.

МАКЛЕР—фа́ктор.

Заниматься маклерством—факторува́ти.

МАЛО—ма́ло; (н е м н о г о)—небага́то.

Мало мальски—ма́ло-не-ма́ло; скі́льки-не-
будь; хоч трóшки.

Мало того—бі́льше; ще й бі́льше; наві́ть
бі́льше.

Мало-по-малу—потро́хи; потро́ху; пома́-
лу; пома́лу-ма́лу; повóлі.

Без малого—тро́хи не; ма́ло не.

МАЛОЛЕТСТВО—малолі́ття; недóлі́тство.

С малолетства—змалку; змалечку.

По малолетству—через недоліство.

МАНЕР—манір; взір; спосіб; штиб; кшталт.

Таким манером—отак; таким чином, способом, робом.

На манер—на взір; на штиб; на кшталт.

МАНОВЕНИЕ—помах; миг.

По мановению—з помаху.

МАРКА—марка.

Гербовая марка—гербова марка.

Почтовая марка—поштова марка.

Погашать марку—перекреслювати, шкодити марку.

МАСТЕР—майстер.

Старший мастер — головний (старший) майстер.

Золотых дел мастер—злотяр, золотяр.

Портняжный мастер—кравець.

Сапожный мастер—швець.

Часовых дел мастер—годинникяр; годиняр.

На все руки мастер—до всього здатен.

Горе мастер—пошсуймайстер; партач.

МАСТЕРСКАЯ—майстерня.

Слесарная мастерская—слюсарня.

Столярная мастерская—столярня.

Кузнечная мастерская—кузня.

Сапожная мастерская—швальня; шевня.

Ткацкая мастерская—ткальня.

Малярная мастерская—малярня.

Портняжная мастерская—кравецня.

МАТЕРИАЛ—матеріал.

Испытывать материал — випробовувати матеріал.

Материал строительный—матеріал будівельний.

Оберточный материал—обгортний матеріал.

Сырой материал—сировина.

Материал горючий—матеріал палкий.

Материал отопительный — паливо; паливина.

Материал смазочный — шмаровидло; мастиво.

МАШИНА—машіна.

Пишущая машина—друкарська машіна; писальна машіна; машіна до письма.

Машина паровая—машіна парова.

Высокого, низкого давления машина — машіна високого, низького тиснення.

Шить на машине—шити на машіну.

МЕЖДУ—між; поміж; межи; серед; посеред.

Между прочим—між іншим.

Между тем—протé; а протé; тим часом.

Между собой (выбирать) — з-межи себе, з-посеред себе (вибирати).

Между собой (говорить) — проміж себе (розмовляти).

Между нами будь сказано—хай по нас річ.

МЕЛОЧЬ—дрібниця; (о деньгах)—дрібні гроші; дрібняки.

По мелочи—дрібницями.

МЕНЕЕ—менш.

Менее всего—як-найменше; що-найменше; менш над усе.

Тем не менее—з усім тим;; однак; протé; усе такі; а в тім.

МЕНЯТЬ, СЯ—міняти,-ся; зміняти,-ся; мінитися.

Меняется к лучшему—повертає на краще.

МЕРА—міра; (мероприятие)—заходи.

Изыскивать меры—добирати спосіб.

Меры предосторожности — заходи проти небезпеки.

- Предупредительные меры**—запобіжні заходи.
- Принимать зависящие меры**—вживати належащих заходів.
- По мере, в меру того как**—в міру, як.
- В меру**—до міри.
- Не вмеру**—занадто; через край.
- Употреблять меры**—вживати заходів.
- По мере, в меру возможности**—по змозі; яко-мога.
- По мере получения и т. п.** — в міру як одержувано і т. ин.
- Снимать мерку**—брати міру.
- По мере сил**—по спроможі.
- По крайней (меньшей) мере**—що-най-менше.
- Сверх меры, через меру**—над силу; через силу; над міру.
- В большей (меньшей) мере**—більшою (меншою) мірою.
- В равной мере**—однаково; а так само.
- В полной мере**—цілком.
- Меры, принятые вами, нецелесообразны**—засоби, що ви вжили, недоцільні.
- Прибегать к мерам**—вдаватися до заходів.
- О мерах, вами принятых, надлежит донести**—про заходи, що ви вжили, треба (належить) повідомити (до відома подати).
- Принудительные меры**—примусові заходи.
- Меры пресечения**—заходи до припинення.
- Мерою выдавать**—видавцем давати.
- МЕРЯТЬ**—міряти.
- Мерять на свой аршин**—на свою мірку міряти.

МЕСТО—місце; місци́на; (д о л ж н о с т ь)—
поса́да; (в в е щ а х)—паку́нок.

В одно место (с к л а д ы в а т ь)—до кúпи;
до гу́рту.

В другом месте—де-й́нде.

В другое место—куди́-й́нде.

Во всех местах—скрізь; по́ всіх усю́дах.

До этого места—до́сі; до цього́ місця.

На видном, открытом месте—на видно́ті.

К месту (п р и й т и с ь, с к а з а т ь)—до
ре́чи.

Местами—де-де; де-не-де; поде́куди.

Лишить места—ски́нути з поса́ди.

Не у места—не до ре́чи; не до сла́дú.

Ни с места—а́ні руш; а́ні з місця.

По местам—на місце.

Больное место—болю́че місце.

Усадебное место—гу́нт; сади́ба.

Место для лежания—місце лежа́ти.

Место для сидения—місце сиді́ти.

Место жесткое—місце тверде́.

Место спальное—місце спа́льне.

Место платежа—місце ви́плати.

Иметь место (о с о б ы т и я х) — бу́ти;
ста́тися; відбу́тися.

Собрание имело место в...—збо́ри відбули́-
ся в...

С места в карьер—з ко́пита в скач.

Поступить на место—діста́ти поса́ду;
ста́ти на поса́ду.

Лишиться места—збу́тися поса́ди.

МЕСЯЦ—місяць.

В конце месяца—з кінце́м місяця; напри-
кінці́ місяця.

Каждый месяц—що-місяця.

МЕТАЛЛ—ме́тал.

Металл благородный—ме́тал доро́гоці́нний.

МЕТОД—ме́то́да.

Метод двойной записи—метода подвійного запису.

По методу—за мето́дою.

МИЛОСТЬ—ла́ска; ми́лість.

Милости просим—про́симо (до господа́).

Искать, добиваться чьей милости — запо-
бі́гати чи́єї ла́ски.

По милости (чьей)—з ла́ски (чи́єї); че́рез
ко́го.

Сделайте милость—бу́дьте ласка́ві; будь
ла́ска.

Из милости—з ла́ски.

МИНУТА—хви́лина.

Без (стольких) минут (столько-то) часов—
за (сті́льки) хви́лін (така́) го́дина.

Столько-то минут такого-то часа—сті́льки
хви́лін на таку́ (годи́ну).

На минутку—на хви́лінку; на часи́нку

В хорошую минуту— під до́бру ру́ку.

За (столько-то) минут—за (сті́льки) хви-
лі́н.

Каждую минуту—що-хви́лини.

За (столько-то) минут—за (сті́льки) хви-
(сті́льки) хви́лін.

Ежеминутно, поминутно—раз-у-раз; що-
хви́лини.

С минуты на минуту (о ж и д а т ь)—ко́ж-
но́ї хви́лини.

В ту же минуту—ті́єї-ж хви́лини.

Сию минуту—цю-ж ми́ть.

МИР—мир; (в се л е н н а я)—світ.

Заключать мир—замі́рюватися; підпи́су-
вати мир.

МИРНО—ми́рно.

Жить мирно с кем—жи́ти в зла́годі з ким.

Мне все равно—про ме́не; мені ба́йду́же;
да́рма; одна́ково.

МНЕ—мені.

Мне и невдомек—я й не туди; мені й на думку не спало; мені й невятмкі.

По мне—про мене.

МНЕНИЕ—думка.

По (моему) мнению—на (мою) думку; на (мій) погляд; як (я) гадаю.

Укрепиться во мнении — зміцнити на думці.

Общественное мнение—промадська думка.

Поддерживать мнение—підпирати думку.

Придерживаться какого мнения—додержуватись якої думки.

Оставаться при своем мнении—липіатися з власною думкою; держатися, додержуватися своєї думки; обстоювати свою думку; стояти на своєму.

Особое мнение—окрема думка; окремий погляд.

Соглашаться с чьим мнением—приставати на чію думку, гадку.

Обмен мнений—обмін думок, думками.

МНОГО, МНОГИЙ—багато; багачко; багачо хто.

Не особенно много—не як багато.

Во многом (не согласны)—багато в чому (не погоджуємось).

Очень много—дуже багато; сила; страх.

Довольно много—чимало; багатенько.

Многие так думали—багато хто так гадав.

Многим (кажется)—багатьом, багачо кому (здається).

Многое о себе думать—вісоко нестися; вісоко гадати про себе.

МНОЖЕСТВО—багато; сила.

Бесчисленное множество—бездіч.

Многое множество—сила-силінна.

МОЛВА—помовка; поголос; слава.

Дурная молва—поговір; неслава.

МОЛОДОЙ—молодій.

В молодые годы—віку молодого; за молододу; за молодощів.

МОЛОДОСТЬ—молодість; молоді літа; молодощі.

По молодости лет—через молоді літа.

По молодости—з молодощів.

МОЛЧАТЬ—мовчати.

Молчи, молчите—мовчи; мовчіть; цить; ційтьте.

Молчи, молчите—мовчи, мовчіть; цить;

МОМЕНТ—момент.

В настоящий момент—тепер.

К настоящему моменту—на цей час.

Моментально—вмент; умить; дұхом.

МОНЕТА—монета.

Той же монетой (отплатить) — тими-ж грішми (віддати).

МОЧЬ—міць; сила; (глагол) — мотти; змотти; здужати; здоліти; спромоттиса.

Не в мочь, мочи нет—не сила; не спромоба; не під силу.

Со всей мочи, что есть мочи—що-сили; чим-дужч.

МУЖЕСТВО—мужність.

Внушать мужество кому—осміляти когo.

Гражданское мужество — громадянська відвага.

МЫСЛЬ—думка, гадка.

И в мыслях не было—і на думку не спало; і думки не було.

Собираться с мыслями—збирати думки.

Приходить на мысль—на думку спадаєти, навертатиса на думку.

Не допускать и мысли—і думки не допускати; і в голові не покладати.

При (одной) мысли об этом—на (саму) думку, згадку про це.

Отчетливость мысли—с м. Отчетливость.

С такими мыслями—у таких думках.

Наводит на мысль—дати на розум.

По мысли (автора)—на думку (автора).

Вертится мысль—роїться гадка.

Иметь в мыслях—мати на думці.

Намечать в мыслях кого—закидати на ко́го.

Постичь чью мысль—збагнути думку чий.

Образ мыслей—напрямок думок.

Узнавать образ мыслей—ума вивідувати.

Н.

НАБЛЮДЕНИЕ — спостереження; (на д-с м о т р)—догляд.

Под наблюдением—під доглядом.

По наблюдениям — як спостережено; за спостереженнями.

По данным наблюдения—за даними спостереження.

Иметь (неослабное) наблюдение за кем, чем—доглядати (пильно) ко́го, що.

НАГРУЗКА—навантаження.

В порядке нагрузки—як навантаження.

По нагрузке—для навантаження.

НАВЫК—вправа; звичка.

Приобрести навык—набути вправи.

НАДВИГАТЬСЯ—насуватися.

Надвигается что—заходить що; заходитъ-ся на що.

НАДЕЖДА—надія; сподівання; сподіванки.

Поддерживать надежды—гріти надії.

Слабая надежда—мала надія.

Питать надежду—держати, мати, покладати надію.

Потерять надежду—втрáтити надію.

Быть в надежде—мáти надію.

Полагать, возлагать надежды—покладáти надію на кóго, на що.

Лстить себя надеждой—мáти мíлу надію на що.

Оправдывать надежды—спрáвджувати, здійснювати надії, сподівáння.

Твердая надежда—пéвна надія.

НАДЗОР—нáгляд; дóгляд.

Надзор тщательный—дóгляд нíльний.

Прокурорский надзор—прокурóрський дóгляд.

Под надзором—пíд дóглядом.

НАДОБНОСТЬ—потрéба.

По мере надобности—в мíру потрéби; як до потрéби.

Смотря по надобности—колі трéба; як трéба; скíльки трéба.

Явилась надобность—с м. Являться.

По миновении надобности—колі минé потрéба.

По встретившейся надобности—звáжáючи на (такó) потрéбу; чéрез те, що трапи́лась (вíникла) потрéба.

НАДПИСЬ—нáпис.

Поручительная надпись—дорúчний, доручáльний нáпис.

Передаточная надпись—передáтний, передавáльний нáпис.

Доверительная надпись—вірчий нáпис.

Бланковая надпись—блáнковий нáпис.

Путем надписи—с м. Путь.

НАЗВАНИЕ—нáзва.

Носить название—звáтися; мáти нáзvu.

По названию, под названием—пíд нáзвою.

НАЗНАЧАТЬ—признáчати.

Назначать кем—призначати, настановляти на ко́го.

НАКАЗАНИЕ—ка́ра.

Подлежит наказанию—підлягає ка́рі.

Под страхом наказания—під загрозою ка́ри.

Налагать наказание—накладати, наложити ка́ру.

Нести наказание—відбувати ка́ру.

Жестокое наказание—люта ка́ра.

Высшая мера наказания—найвища ка́ра.

В виде наказания—замість ка́ри.

Подвергаться наказанию—підпасти, підпадати під ка́ру.

Подвергнуть наказанию—накласти ка́ру на ко́го; віддати на ка́ру ко́го.

НАКОНЕЦ—наре́шті; зрешто́ю; (в конце)—наприкінці; (при перечислении)—кіне́ць-кінце́м.

НАЛИЧИЕ, НАЛИЧНОСТЬ (фактов)—наявність; (людей)—присутність; (кассы)—готівка.

В наличии, наличности—присутній; в.

Платить наличностью—с м. Платить.

В виду наличия чего—зважаючи на те, що є що; зважаючи на присутність.

В случае наличия чего—в разі, коли є що.

Свободная наличность—гуля́нця готівка.

НАЛОГ—податок.

Облагать налогом—оподатковувати.

Обложение налогами—оподаткування.

Освободить от налогов кого—звільнити від податків ко́го; зняти податки з ко́го.

Налог прямой—податок прости́й.

Налог косвенный—податок посере́дній.

Налог поземельный—поземе́льне.

Налог уравни́тельный — подáток вирівня́льний.

Прогрессивно-подоходный налог — від-прибутко́вий подáток.

Облегчение налога—зме́нення подáтку.

Налог квартирный—подáток житло́вий.

Налог помольный—подáток на ме́ливо.

Распределять налоги—розклада́ти подáтки, ви́прáви.

Налог подоходно-поимущественный—по-дáток прибутко́во-майнóвий.

Внесение налога за что—опла́та чо́го.

Обременительные налоги—тяжкі подáтки.

НАМЕК—на́тяк.

Делать намеки—на́тяка́ти.

Намекать на что—на́тяка́ти на що; гну́ти куди́, на що; закида́ти на здо́гад.

НАМЕРЕНИЕ—на́мір; за́мір.

Иметь намерение—бра́ти, взя́ти на́мір.

Тая намерение—хова́ючи за́мір.

С намерением—навми́сно; уми́сно.

НАПРАВЛЕНИЕ—на́прямок; на́пря́м.

По направлению к...—в на́пря́мі до.

Противоположное направление — проти-ле́жний на́прямок, на́пря́м.

Итти по направлению к..—прямува́ти до.

Сохранять какое-либо направление—до-де́ржувати яко́го на́пря́му.

НАРУШЕНИЕ—пору́шення.

Нарушение обязательного постановления, закона—пору́шення обов'язко́вої поста-но́ви, зако́ну; (о зако́не, крoме то́го)—пересту́пство.

Нарушение договора—злама́ння до́говора, умо́ви.

Нарушение владения—порушення володіння.

НАСЕЛЕНИЕ—людність.

Население города—міська людність.

Население государства—людність держави.

НАСЛЕДОВАТЬ КОМУ — брати спадок, спадщину по ко́му; (п о д р а ж а т ь)—наслідувати ко́го, що.

НАСЛЕДСТВО—спадщина, спадок.

Получать наследство—одбира́ти, дістава́ти спадок, спадщину.

Доставшийся по наследству—спадко́вий; спáлий; припа́лий на спадщину.

НАСТОЙЧИВО—ду́же; упе́рто; насті́рливо.

Крайне настойчиво—невідступно.

Настойчиво просить—с м. **Просить.**

НАСТАВЛЕНИЕ—на́ука; на́пра́ва; нагу́чення.

По наставлению—з пора́ди; з на́пра́ви.

Давать наставления—дава́ти пора́ди, ра́ди.

НАСТОЯЩИЙ—спра́вжній; (э т о т) — цей; (о драгоце́нных металлах) — щи́рий.

Настоящим удостоверяется, что...—цим сві́дчимо, що...

НАСТУПАТЬ — насту́пати; (о сро́ках, вре́мени, дня́х, дата́х и т. п.) —настава́ти, надхо́дити, захо́дити.

НАТЯЖКА—на́тяг; на́тяга́ння.

С натяжкой (мо́жно предполо́жит ь)—че́рез си́лу, від си́ли (мо́жна прину́сити).

НАУЧАТЬ ЧЕМУ—навча́ти чо́го; на ро́зум наво́дити.

НАУЩЕНИЕ—намо́ва; на́пра́ва.

По наущению—з намо́ви; з на́пра́ви.

НАХОДИТЬ—знаходити, надходити, здібувати що; натрапляти на що; вбачати що.

Находит случайно—надібувати.

Находит при чтении, в книге и т. п. (не ища специально) — здібувати, натрапляти, бачити, читаючи, в книзі, то-що.

Находит хорошим, плохим — визнавати за добре, лихе.

Нахожу нужным, возможным—уважаю за потрібне, за можливе.

Находит поличное—витрусити крадене.

Я нахожу что...—я вважаю, що...

Нашел (в заключение чего)—прийшов до висновку.

Нашел его за работой и т. п.—застав його при роботі, то-що.

Нашел кому поверить—було кому повірити.

НАХОДИТСЯ ГДЕ—бути де; перебувати де.

Находиться в (полной) зависимости от кого, чего—(цілком) залежати від кого, чого.

Находиться на военной службе—служити у війську.

Находиться в беспамятстве—непритомним бути.

Находясь—бувши.

НАЧАЛО—початок.

Сначала—спочатку.

С начала существования работы, учреждения и т. п.—відколи існує, працює установа і т. ин.

В начале (года, книги)—на початку (року, кни́ги).

Начала (знания)—початки (знанія).

На началах (хозрасчета)—на підставі (госпрозраху́нку).

На паритетных началах—на паритетних підставах.

НАЧИНАТЬ—почина́ти.

Начинать говорить—зніма́ти, зня́ти го́лос.

Началось (лето, празники, дожди и т. д.)

—зайшло́ (лі́то, святки, дощі і т. ин.).

НЕБРЕЖНОСТЬ—недба́льство; недба́йли-вість.

По небрежности—че́рез недба́льство.

Явная небрежность—виді́ме недба́льство.

Преступная небрежность—злочи́нне недба́льство.

НЕВДОМЕК—невтя́мки.

НЕГОДНОСТЬ—неприда́тність.

За негодностью—че́рез неприда́тність.

Приводить в негодность—з'у́жати, зі́псу-ва́ти.

НЕГОДНЫЙ—неприда́тний; него́дний.

Негодные средства—ші́кче́мні за́соби.

НЕГОДОВАНИЕ—обу́рення.

Возбуждать негодование в ком—обу́рю-ва́ти ко́го.

НЕДЕЛЯ—ті́ждень.

На прошлой, на той неделе—ми́ну́лого ті́жня.

Неделю назад—пе́ред ті́жнем.

На следующей неделе—на ті́м ті́жні.

На ближайшей неделе—найбі́жчого ті́жня.

Неделю тому назад—ті́ждень то́му.

Через неделю—за ті́ждень.

Недельный—ти́жне́вий.

НЕДОВЕРИЕ—недо́вір'я; неймо́вірливість.

По недоверию к...—че́рез недо́вір'я до ко́го.

Высказывать недоверие—висло́влюва́ти недо́вір'я.

Обнаруживать недоверие—викривати не-
дові́р'я.

НЕДОВЕС—неп'я́вна вага́.

НЕДОРАЗУМЕНИЕ—непорозу́міння.

По недоразумению—че́рез непорозу́міння.

Вышло, получилось недоразумение—
ста́лося непорозу́міння.

НЕДОСТАВАТЬ—бракува́ти.

Мне недостает—мені браку́є.

НЕДОСТАТОК (поро́к, дефе́кт)—хі́ба;
ва́да; (отсу́тствие чего-либо)—
брак; неста́ча.

По недостатку чего (вре́мени,
сре́дств)—че́рез брак; бо бракува́ло
(часу́, ко́штів).

Недостаток в чем—брак чо́го, на що́.

Скрывать недостатки—личкува́ти хі́би.

Упрекать за недостатки—карта́ти ва́ди.

НЕДОСУГ—недозві́лля; ніко́льство; гаря́чий
час.

Мне недосуг—мені ні́коли.

НЕДОЧЕТ—недо́лік.

Недочет в работе—хі́ба в робо́ті.

НЕИЗВЕСТНО—неві́домо.

Неизвестно за что—не зна́ти за що́.

НЕКСТАТИ—не дола́ду; не до ре́чи.

Некстати прийти—невча́сно прийти́.

НЕЛЬЗЯ—немо́жна; не ві́льно.

До нельзя—до кінця́; до кра́ю; до оста́н-
ку; че́рез край; за́надто.

Нельзя-ли—чи не мо́жна (бува́, ча́сом).

НЕМНОГИЕ—ма́ло-хто; небага́то.

Немноего—ма́ло-що; ма́лість.

Для немногих—для, про небагато́х.

Немногим—ма́ло кому́; небагато́м.

За немногим остановка—дрі́бниці бра-
ку́є.

НЕМНОГО—тро́хи; небага́то; щось із.

Немного не—мало не.

Немного спустя—трохи згодом; незабаром після; невдовзі.

НЕНАВИСТЬ—ненависть.

По ненависти (ко мне)—з ненависти (до мене).

НЕОБХОДИМЫЙ—потрібний; неодмінний; неминучий.

Крайне необходимый—конець потрібний.

Необходимо—треба.

НЕОБХОДИМОСТЬ—потреба; неодмінність; неминучість.

Нет необходимости—не треба.

Крайняя необходимость—конечна потреба.

НЕОДНОКРАТНО—не раз; кількаразово.

Неоднократно замечено нами...—не раз помічали ми...

НЕПРИКОСНОВЕННОСТЬ—недоторканість.

Сохранять неприкосновенность—зберігати недоторканість.

В неприкосновенности—непорочно.

НЕПРИГОДНОСТЬ—непридатність.

По непригодности—через непридатність.

НЕПРИЯТНОСТЬ—неприємність; прикрість.

Доставить неприятности—завдати прикрости, жалю.

Сделать неприятность—справити неприємність.

Иметь неприятности—мати неприємності.

Без всяких неприятностей—без аніякої прикрости.

НЕРАДЕНИЕ—недбалість.

По нерадению—через недбалість.

НЕРЕШИТЕЛЬНОСТЬ—нерішучість.

Быть в нерешительности—вагатися.

НЕСКОЛЬКО—кілька; де-кілька.

Несколько отличаться и т. п.—трохи різнитися і т. ин.

НЕСМОТРЯ НА ТО, ЧТО—хоч; дарма що;
не вважаючи на те, що.

НЕСОГЛАСИЕ—незгода.

Произошло несогласие—незгода повстала.

Пошли несогласия—пішло на розлад.

По несогласию, вследствие несогласия —
через незгоду.

НЕОСНОВАТЕЛЬНОСТЬ — неспроможність.

По несостоятельности—через неспромож-
ність.

НЕСТИ—нести; відбувати.

Нести высоко себя, нестись — пишатися;
заноситися; високо літати; (и р о н.) —
кірпу тнути.

Он все свое несет — він своє провадить,
товче, торочить.

НЕСЧАСТЬЕ—нещастя; лихо.

Внезапное несчастье—нагле лихо; лиха
напасть.

Случилось несчастье с кем—ліхо спіткало
кого.

К несчастью—на жаль.

По несчастью—через нещастя.

НЕТ—ні; (не имеется) немає.

Да нет—та ні.

Так нет же—так же ні.

На нет сойти—звестися ні на що.

НЕУДАЧА—невдача.

Постигла неудача—невдача спіткала.

Потерпеть неудачу—зазнати невдачі.

НИКОГДА—ніколи.

Никогда еще этого не было—з роду, з
віку цього не було.

НИЧЕГО — нічого; (восклицание)—
дарма.

Ничего себе—нічогенький; незгірший.

Решительно ничего—нічогісінько.

НОВОСТЬ—новина.

Свежие новости—останні новини.

НОСИТЬСЯ—носитися; (бегать)—метатися; метушиться; (парить)—шугати.

Носится с кем, с чем—п'янькатися, цяцькатися з ким, з чим.

НОМЕР—число; нóмер.

За № таким-то (бумага)—чísло такé (листа); під таким числóм (лист).

Один, два... номера (газеты)—один, два... примірники (газети).

НОЧЬ—ніч.

Ночью—уночі.

Доброй ночи—добрáніч; на-добрáніч.

Каждую ночь—щó-ночи; ніч-у-ніч.

По ночам—ночáми.

В ту (темную, дождливую и т. п.) ночь—тієї (тémної, дощовóї і т. ин.) нóчи.

В ночь под (вторник)—вночі проти (ві-вторка).

Перед наступлением ночи—прóти нóчи.

Наступает ночь—надхóдить, знахóдить ніч.

Глухая, темная ночь—глухá ніч.

Глубокая ночь—глу́па ніч.

В полночь—о півночі.

НУЖДА (неообходимость в чем)—потреба чогó, на щó; (материальная)—нестáтки; злідні.

Жить в нужде—бідувáти; жити в злід-нях.

Крайняя нужда—гóстра потреба.

Кровная нужда—на́гла потреба.

Нужды нет—ба́йду́же; дарма́; ні гáдки; і гáдки нема́.

По нужде—з потреби.

НУЖДАТЬСЯ В ЧЕМ—потрибувáти чогó.

О.

О (или ОБ) ЧТО—об що; (о ко м, че м)—про, за ко́го, що.

Опереться о стол и т. п.—спёртися на стіл і т. ин.

Дом о двух этажах—будінок на два по-верхи.

ОБВИНЕНИЕ—обвинув́ачення.

Ложное обвинение—на́клеп; обвинув́ачен-ня обд́, дне.

Взводить обвинение на кого—обвинув́а-чувати ко́го; (пе ред су до м)—ос-ка́ржувати.

Пред'являть обвинение кому в чем—об-винува́чувати ко́го за що, в чо́му; при-вину́ювати, вс́уджувати ко́му що.

Судить по обвинению в...—су́дити, обви-нува́чуючи за...

Дело по обвинению в...—спра́ва про об-винува́чення за ..

Свидетели со стороны обвинения—сві́дки з поводі́вої сторо́ни.

Встречное обвинение,—стрі́чне, зустрі́чне обвинув́ачення.

ОБВИНЯТЬ КОГО В ЧЕМ—ви́нїти, винува́-тити. обвинув́ачувати ко́го за що, в чо́-му; привину́ювати ко́му що; (пе ред су до м)—оска́ржувати ко́го, за що; вс́уджувати ко́му що.

Обвинять во лжи кого—винува́тити за брехню. на́клеп; брехню́ завдава́ти ко́му.

Обвинять кого напрасно—наво́ліка́ти пеню́ на ко́го.

ОБДЕЛЫВАТЬ—обро́бляти; (о б мо ш е н-ни ча́ть)—обша́храти; обмахля́рува́ти; (об де лы в а́ть че м)—оправля́ти.

Обделывать дело—с м. Дело.

ОБЕДНЕТЬ—збідніти, збіднішати; зубо́жати; занепа́сти.

Совершенно обеднеть—звестися, перевестися ні на що; зійти на зли́дні, на пси.

Несколько обеднеть—прибідніти; підупа́сти.

ОБЕЗУМЕТЬ—збожево́лити; зду́рити; оду́рити.

Обезуметь от боли и т. п. — збожево́лити, оду́рити з бо́лю і т. ин.

ОБЕСПЕЧИТЬ КОГО ЧЕМ — забезпе́чити ко́го чим.

Обеспечить кого в чем—забезпе́чити ко́му що.

Обеспечить себя запасами — зафундува́тися.

ОБЕСПЕЧЕНИЕ—забезпе́чення.

Имущественное обеспечение—ма́йно́ве забезпе́чення.

Для обеспечения — щоб забезпе́чити; на забезпе́чення.

ОБЕССИЛИВАТЬ—знеси́люватися; занепа́дати на си́лі.

Обессиловать от работы—ви́робитися.

ОБЕЩАНИЕ—оби́цянка; оби́цання.

Давать обещание кому—оби́цати ко́му.

Письменное обещание—пи́сана оби́цянка.

Исполнить обещание—спра́вдити оби́цянку; всто́яти на сло́ві; доде́ржати сло́ва.

Не сдерживать обещания—схи́бити оби́цянку; відско́чити сло́ва; не доде́ржати сло́ва.

По обещанию—як оби́цяно.

ОБЖАЛОВАТЬ—оска́ржити.

Обжаловать куда (в комиссию)—оска́ржити де (в комісії).

ОБЗОР—о́гляд.

- Беглый обзор**—побіжний огляд.
- ОБИДА**—образа; кривда.
- Кровная, жестокая обида**—тяжка образа, кривда.
- Наносить обиды**—кривду чинити.
- Выносить обиды**—кривду терпіти.
- В обиду не давать**—не давати скривдити.
- Не в обиду будь вам сказано**—не ображаючи вас сказати.
- ОБИНЯКИ**—манівці; (в разговоре) — підступці.
- Без обиняков**—навпростець; без сорому казка.
- Обиняками**—навздогад; манівцями.
- ОБИХОД**—ужиток; потреба.
- Для своего обихода**—собі на вжиток; для власного вжитку.
- Пустить в обиход**—пустити до вжитку; запровадити в вжиток.
- ОБЛЕГЧЕНИЕ** — полєгчення; полєгкість; пільга.
- Получить облегчение**—діставати пільги, полєгкості.
- ОБМАН**—ошуканство; ошук; облуда.
- Без обмана**—без ошуку.
- Обман зрения**—омана.
- Обман чувств**—мана.
- Вводит в обман кого**—дурити, обдурювати когó.
- Впасть в обман**—заходити в облуду, в ошук.
- Явный обман**—видима облуда, брехня.
- ОБМАНЫВАТЬ, -СЯ**—ошукувати, -ся; обманювати, -ся.
- Обманутся в ком, чем**—помилитися на ко́му, чо́му.
- ОБМЕН**—обмін; замін, заміна.
- В обмен**—на заміну; на обмін; міньма.

- Торговый обмен** — торговельний обмін; торговельна міньба.
- Выданный в обмен**—обмінений.
- ОБНИМАТЬСЯ**—обніматися; обійматися.
- Обниматься огнем**—братися вогнем.
- ОБОРОТ**—обіг; оборót; оберта́ння; (о б р а т - н а я с т о р о н а)—зворіт; (в ы р а ж е - н и е)—зворіт.
- Пускать деньги в оборот**—пущати гроші в обіг.
- Смотри на обороте**—дивись на зворóті, на зворóтньому боці.
- Дать делу другой оборот** — поверну́ти справу іна́кше.
- Дело приняло хороший, дурной оборот**—справа повернула на добре, на лихе.
- Разговор принял такой оборот** — розмо́ва звернула на та́ке, в такий бік.
- Денежные, кассовые, торговые обороты**—грошові, ка́сові, торго́ві (торговельні) оборо́ти.
- Оборот вокруг чего-либо**—оберт.
- ОБРАЗ**—образ; (р е л и г.)—іко́на.
- Образ жизни**—спосіб житт́я.
- Главным образом**—найбільше; найго́товніше; (п р е и м у щ.)—перева́жно.
- Каким бы то ни было образом**—бу́дь яки́м спосо́бом; за вся́ку ціну.
- Образ мыслей**—с.м. Мысль.
- Надлежащим, достойным образом** — як слід; як тре́ба; нале́жно; як нале́жить.
- Решительным образом**—рішуче.
- Тесным образом**—щільно, тісно.
- Каким образом**—як; яки́м спосо́бом, чи́ном, ро́бом.
- Никоим образом (нельзя)**—аж нія́к (не мо́жна).
- Никаким образом**—жа́дним спосо́бом.

Равным образом—а так само.

Внешним образом—на о́гляд; на о́ко; зо-
ко́ла; з по́гляду.

Таким образом (и так, следовательно)
но)—о́тже; о́тосж; вихо́дитъ; (так)—
так; та́ким спо́собом; та́ким чи́ном.

ОБРАЗЕЦ—зразо́к; взіре́ць.

По (такому) образцу—на (такий) зразо́к;
на (такий) взіре́ць.

Брать за образец—бра́ти на, за зразо́к,
взіре́ць.

По образцу выбирать—до зразку́ виби-
ра́ти.

ОБРАЗОВАНИЕ (с о з и д а н и е) — утвóрю-
ваннѣ; (п р о с в е щ е н и е) — о́світа,
на́ука.

Получать образование—о́свічува́тися; здо-
бува́ти, дістава́ти о́світу; дохо́дити
о́світи, на́уки.

Образование начальное—о́світа поча́ткова.

Образование среднее—о́світа се́редня.

Образование высшее—о́світа ви́ща.

Образование общее—о́світа за́гальна.

ОБРАЗОВЫВАТЬ—утвóрювати; скла́дати;
стано́вити.

Образует что—стано́вить що; в що.

ОБРАЗОВЫВАТЬСЯ—утвóрюватися; (в о з-
н и к а т ь)—повстава́ти.

Образуется складка—набі́гає бри́жа.

ОБРАЩАТЬ (в о ч т о) —о́бєрта́ти, повер-
та́ти на що.

Обратить в бегство—поверну́ти на вті́ки.

Обратить в ничто—поверн_ти в ніве́ць.

ОБРАЩАТЬСЯ К КОМУ—зверта́тися, вда-
ва́тися до ко́го.

Обращаться с кем—пово́дитися з ким;
ста́витися до ко́го.

Обращаться за чем—зверта́тися по що.

Обращаться в бегство—кидатись тікати;
пускатись навітки.

Обращаться вокруг—обертатися коло чо-
го; колувати.

Обращаться во что — переходити в що;
обертатися, повертатися на що; (во
что-либо худшее)—сходити на
кого, що; переводитися на що.

ОБРАЩЕНИЕ—обертання.

Денежное обращение—обіг грошей.

Обращение с кем—поводження.

Обращение к кому—звертання, вдавання.

Изъять из обращения—відлучити з обігу.

ОБСЛЕДОВАНИЕ—обслідування; досліджу-
вання.

Делать обследование — обслідувати; до-
сліджувати.

ОБСТАНОВКА—обстано́ва; обста́вини.

Неблагоприятная обстановка—шесприятли-
ві умови, обста́вини.

При (такой) обстановке (работать и т. п.)
—в (таких) умовах (працювати і т. ин.).

ОБСТОЯТЕЛЬСТВО—обста́вини.

**При каких (теперешних, благоприятных,
плохих и т. д.) обстоятельствах** — за
яких (цьогочасних, сприятливих, лихих
і т. ин.) обста́вин.

При хороших обстоятельствах—в доброму
разі.

Тяжелые обстоятельства—скрутні обста́-
вини; скрута.

Попасть в тяжелые обстоятельства — с м.

Попадать.

Выбиться из тяжелых обстоятельств—
—піднястися з біди.

Сопровожающие обстоятельства — супро-
відні обста́вини.

Поправить обстоятельства — поліпшити справи, долю.

Поправить свои обстоятельства—підмогтися.

По личным, домашним, независящим и т. п. обстоятельствам—з особистих хатніх, незалежних і т. ин. причин; через особисті, хатні, незалежні і т. ін. обставини.

Учесть, взвесить обстоятельства—зважити обставини; взяти на увагу обставини.

Обстоятельства, увеличивающие или уменьшающие вину — обставини, що збільшують чи зменшують вину.

Поступать сообразно обстоятельствам — чинити, зваживши обставини.

Сообразно обстоятельствам, смотря по обстоятельствам—як до обставин, зважаючи на обставини.

По непредвиденным обстоятельствам—з причин непредбачених.

ОБСУЖДАТЬ—обмірковувати; розмірковувати; зважати; розважати що.

Обсуждать всесторонне—обмірковувати з усіх боків, усіма сторонами.

Обсуждать совместно—радитися про що; обговорювати що.

ОБУСЛОВЛИВАТЬ — зумовлювати.

Обусловливать собой что—спричинятися до чого.

Обусловленный—зумовлений; умовлений; (чем)—залежний від чого.

ОБУЧАТЬ ЧЕМУ—учити, навчати чого.

Обучать чтению, письму—навчати читати, писати.

Обученный чему — вивчений, навчений чого.

ОБХОДИТЬ—обходити.

Обходити кого чем-либо—минати, обминати когó чим.

Обойти молчанием—поминути мовчки.

Обойти (о б м а н у т ь)—о(б)дурити.

Обойти кого лестью—злестити когó.

ОБОХОДИТЬСЯ—обхо́дитися; (о б р а щ а т ь с я)—пово́дитися.

Обошлося в (сто руб.)—ста́ло за (сто крб.); ко́штувало (сто крб.).

ОБЩЕПРИНЯТИЙ—загальновживаний.

Общепринято—звичайно.

ОБЩЕСТВО — грома́да; громадя́нство; суспі́льність; суспі́льство.

Быва́ть в обществе—бува́ти на лю́дях, у товари́стві.

Общество потреби́телей—спожив́че товари́ство.

Страховое общество—страховé товари́ство.

Ученое общество—науко́ве товари́ство.

ОБЩИЙ—загальний; (с о в м е с т н ы й) — спі́льний.

В общем—загалом; у ціло́му.

ОБЪЕМ—обсяг, обшир; (м а т е м)—об'єм.

В полном объеме—в ціло́му обсягу.

ОБЪЯВЛЯТЬ — сповіща́ти; оголо́шувати; об'явля́ти.

Объявить кому-либо свою волю, желание и т. п. — з'ясува́ти ко́му́ свою во́лю і т. ин.

Объявлять чем (неприкосновенным)—оголо́шувати за що (за недотóркане).

Объявить себя кем—назва́тися ким.

ОБЪЯСНЯТЬ—з'ясо́вувати; по́яснювати.

Нам надо об'ясниться—нам тре́ба поро́зумітися.

ОБЫКНОВЕНИЕ—звичай; поведі́нка.

По обыкновению—(як) зви́чайно.

По своему обыкновению—сво́ім зви́чаєм.

Сверх обыкновенія—над звичай.

Такое сбыкновеніе—так ведётся; такий звичай.

Иметь обыкновеніе—брати звичку.

Войти в обыкновеніе—повестися.

Выйти из обыкновенія—вивестися.

ОБЫКНОВЕННЫЙ—звичайний; звичний.

Самый обыкновенный—звичайнісінький.

Обыкновенным образом—звичайно.

Обыкновенно—звичайно.

ОБЫСК—обшукування; трус.

Найти при обыске—витрусити.

Домашний обыск—трус у господі.

Производящий обыск—трусій.

ОБЫЧАЙ—звичай.

Быть в обычае—вестися.

Войти в обычай—повестися.

Для обычая—для звичаю; для годітися.

По обычаю—по звичаю.

ОБЯЗАН КТО—повінен, мусить хто.

Обязан кому, чему—зобов'язаний перед ким; має дякувати кому, чому; сталося кому через що.

Своим упадком учреждение обязано беспхозяйственности—установа занепадала через негосподарність; до занепаду установи спричинилась негосподарність.

ОБЯЗАННОСТЬ—обов'язок; повинність.

Считать, полагать своею обязанностью—мати, вважати за свій обов'язок; мати собі за обов'язок.

Слагать обязанности—скидати обов'язки.

Исполняющий обязанности—заступник в обов'язках.

Исполнять, нести обязанности—виконувати обов'язки.

Отправлять обязанности—відбувати обов'язки.

Возлагать обязанность—накладати обов'язок.

Обязанности по службе—службові обов'язки.

Вменять, ставить в обязанность—зобов'язувати когось; ставити за обов'язок кому.

Ставить себе в обязанность—брати собі за повинність.

Вмененный в обязанность—поставлений за обов'язок.

Вменено (ему) в обязанность—на (нього) покладено обов'язок, повинність.

По обязанности—з повинності: з обов'язку.

ОБЯЗАТЕЛЬСТВО—зобов'язання.

Обязательство письменное—зобов'язання на письмі (писане); умова на письмі; присяжний лист.

Обязательство долговое, денежное—зобов'язання боргове, грошове.

Обязательства взаимные—зобов'язання обоюсторонні.

Принимать на себя обязательства по отношению к кому—брати на себе зобов'язання проти когось.

Обязывать подпиской кого—зобов'язуватися.

По обязательству уплатить—сплатити зобов'язання.

ОБЯЗЫВАТЬ—зобов'язувати.

Обязать подпиской кого—зобов'язувати когось на письмі.

Обязывать себя словом—в'язатися словом.

ОВЛАДЕВАТЬ КЕМ, ЧЕМ—опановувати когось, що.

Овладеть производством, вниманием и т. п.

—опанувати виробництво, увагу і т. ин.

Овладеть собою—опанувати себе; запанувати над собою.

Нами овладело отчаяние—нас оторнув розпач.

ОГЛАСКА—розоголошення; опублікування; розголос.

Давать огласку, придавать огласке—розголошувати; давати розголос.

Получить огласку—набути розголосу.

Для избежания огласки—щоб не було розголосу; щоб уникнути розголосу.

ОГЛЯДКА—огляд.

С оглядкой (о с т о р о ж н о)—обережно.

Без оглядки—безоглядно; не оглядаючись.

Бежать без оглядки—тікати неоглядки, без очей, не озираючись.

ОГОВАРИВАТЬ (делать оговорку)—застерігати; зазначати; (о клеветать)—обмовляти; ослаблювати; обгуджувати.

ОГРАНИЧИВАТЬСЯ—бути обмеженим чим; обмежуватися чим, на чому.

Этим делом и ограничилось—на цьому все й стало, скінчилося.

Я ограничиваюсь (этою сумою)—я обмежуюсь на (цій сумі); задовольняюсь (цією сумою).

ОДЕРЖИВАТЬ ВЕРХ НАД КЕМ—брати гору над ким.

ОДИН, ОДНА, ОДНО—один, одна, одне; сам, самий, сама, саме.

Одно из двух—однó з двох.

Один единственный—одним однісінький.

Все до одного—всі до одного; геть усі.

Ни один—жаден; жадний.

Один только (о л ю д я х)—сам за себе.

То одно, то другое—то те, то те.

Совершенно один—сам-одін, сам-самі-сінський.

Один на один—сам-на-сам; віч-на-віч.

Один в один—голова в голову.

Один за другим—один по одному.

Один и тот-же—той самий.

Один другому (за другим, к другому и т. п.)—один одному (за одним, до одного и т. ин.).

В один присест—одним нападом.

Одним один раз—раз-разом.

ОДИНАКОВО—однаково; нарівно.

Совершенно одинаково—однаковісінько.

ОДИНОЧЕСТВО—самота; самотина; самотність.

В одиночестве—на самоті; самотою; в самотині.

ОДНАЖДЫ—раз; одного разу; одного дня; якось.

Однажды утром, вечером, в воскресенье и т. п.—одного ранку, вечора, однієї неділі і т. ин.

ОДНОВРЕМЕННЫЙ — одночасний; рівночасний.

Одновременно — одночасно; одночасово; рівночасово; разом.

Одновременно с этим (пересылаем)—разом із цим (пересилаємо).

ОДНООБРАЗНЫЙ—одноманітний.

Сделать однообразным—зодноманітнити.

ОДОБРЕНИЕ—хвала; похвала; (решение)—ухвала.

Заслужить одобрение—заробити хвали, похвали.

Он пользуется одобрением—його хвалять.

С общего одобрения (сделать)—за спільною ухвалою (зробити).

С одобрения кого—ухвати́в хто; за ухва́лою ко́го; чи́єю.

ОДОЛЖЕНИЕ—ла́ска, по́слуга.

Сделайте одолжение—зро́біть ла́ску; б́удьте ла́скаві; бу́дь ла́ска.

Просить об одолжении—про́сити по́слуги.

Сделай одолжение, скажи—скажи́ на ми́лість.

ОЖИДАНИЕ—чека́ння; дожида́ння; очікува́ння; (с о́ттенком на́дежды)—сподіва́ння.

После (долгого) ожидания—по (до́вгим) чека́нні.

Обмануть ожидания—не справді́ти сподіва́нки.

В ожидании (вашего распоряжения)—чека́ючи ва́шого розпо́рядження.

В ожидании (в надежде)—сподіва́ючись.

Сверх (всякого) ожидания—нал (у́сяке) сподіва́ння; нега́дано; (ці́лком) несподіва́но.

ОЖИДАТЬ—чека́ти; жда́ти; очікува́ти; (на́деятьс́я)—сподіва́тися.

Ожидать очереди—с м. Оче́редь.

Ожидать удобного времени—жда́ти (до́брої) наго́ди; ча́су ви́глядати.

Ожидать беды—начува́тися бі́дї.

Нет основания ожидать (надеяться)—шко́да сподіва́тися.

ОЗЛОБИТЬСЯ ПРОТИВ КОГО—узя́ти злобу́ на ко́го.

ОКАНЧИВАТЬСЯ—кінча́тися; докінчува́тися.

Оказывается, что...—виявля́ється, що...

Оказывается—вихо́дить.

Он оказался (годным)—вия́вилос́я, що він прида́тний.

ОКАНЧИВАТЬСЯ—кінчатися; докінчуватися; (истека́ть)—виходити.

Оканчиваться благополучно, неблагополучно—виходити на добре (на добро́), на зле (на ли́хо).

Етим оканчивается (книга)—на цьому й кінець (кни́зі).

ОКЛАД—утримання; по́ложена платня́; (о с бо ра х)—окла́д.

ОКОЛЕСИЦУ НЕСТИ—тереве́ні пра́вити; ку́лі літи.

ОКОЛО (в о к р у г)—ко́ло; навко́ло; довко́ла; окру́г; навкру́г; (в о з ле, по д ле)—ко́ло; біля; кра́й; по́біч; обі́к ко́го, чо́го; (п р и б л и з и т е л ь н о)—тро́хи не; ма́ло не; під що́; бли́зько чо́го; з що́.

Около двух часов (сейчас) — бли́зько дру́гої годи́ни (за́раз).

ОКОНЧАНИЕ—скі́нчення; закі́нчення; (к о н е ц)—кі́нець.

Перед окончанием чего—наприкі́нці чо́го.

Окончание следует—кі́нець бу́де.

По окончании года, срока—по закі́нченні ро́ку, те́рміну; як рік, те́рмін ви́йде; (по о ко н ча н н и ч е го - ли бо)—по чо́му.

ОКОНЧАТЕЛЬНО—оста́точно; доко́нечнo; (с о в с е м)—ці́лком; ці́лковито; до по́слідку; до ре́шти; до кра́ю; вкра́й.

Окончательно отказываюсь—рішуче відмовляю́сь.

Окончательно разориться—вкра́й зруйнува́тися.

ОПАЗДЫВАТЬ—спі́знюватися; спі́знятися; запі́знюватися; припі́знятися.

Опаздывать к началу чего—спі́знюватися на поча́ток (чо́го).

ОПАСЕНИЕ—опáска; побóювання; страх; по́страх.

Без опасений—безпéчно.

Возникает опасение—захо́дить непéвність.

Под опасением—під стра́хом; під опáскою; під загро́зою.

ОПАСНОСТЬ—небезпéка.

Находиться в опасности—бу́ти, перебува́ти в небезпéці.

Предупреждать, предвелять об опасности—перестеріга́ти ко́го.

Подвергать опасности—наряжа́ти на небезпéку.

Подвергаться опасности—наряжа́тися на небезпéку, підпада́ти під небезпéку.

Возникает опасность—захо́дить небезпéка.

Вне опасности—по-за небезпéкою.

Оставляют в опасности—лиша́ти в небезпéці.

ОПИСЬ—о́пис.

Инвентарная опись—інвентáрний о́пис.

ОПИСЫВАТЬ—спі́сувати що; опи́сувати що; (ю р и д.)—цінува́ти; опи́сувати; перепі́сувати.

ОПОМНИТЬСЯ — стя́митися; (о б р а з у м и т ь с я)—схамену́тися.

Не успеть опомниться как—не зчу́тися, не стя́митися, не зогля́дітися як.

ОПРАВДАНИЕ—ви́правдання.

В оправдание кого — щоб ви́правдати ко́го.

В свое оправдание—щоб ви́правдатись.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ — ви́значення; (с у д е б н о е)—ві́рок; ухва́ла; (на до л ж н о с т ь)—настанóвлення; при́значення (на поса́ду).

Определение действия — ознáчення дії, чини́у.

ОПРЕДЕЛЕННО—визначено; напевно.

Определенно выраженный—виразний

ОПЫТ—проба; спроба; досвід; дослід.

В виде опыта—як спроба; на спробу.

Узнать по опыту—досвідчитися; перевіритися.

Умудренный опытом—добре досвідчений.

Приобретать опыт—набувати досвіду.

По (своему, личному) опыту, на опыте—з (свого, особистого, власного) досвіду; на собі; по собі.

Сделать опыт—спробувати.

Производить опыт—знімати спробу; робити досвід, дослід.

ОПЫТНОСТЬ—досвідченість; виправність.

Сколько не велика его опытность—хоч який він досвідчений.

ОРИГИНАЛ—оригінал; первіпис; (о чело-веке)—дивак.

Верно с оригиналом—згідно з оригіналом, з первіписом.

ОРДЕР—ордер.

По ордеру (получать)—на ордер (одержувати).

ОРУЖИЕ—зброя.

Братся за оружие—братися, ставати до зброї.

Поднять оружие—взятися до зброї.

С оружием в руках—збройно.

Во всеоружии (знания)—(добре) узброєний (знанням).

ОСВЕЩЕНИЕ (действие)—освітлювання; (свет)—освітлення; світло.

Искусственное освещение—штучне освітлення, світло.

Газовое, керосиновое, электрическое освещение—газове, гасове, електричне освітлення.

- Достаточное освещение**—до́сити світла.
Освещение вопроса—вісвітлення пита́ння.
ОСВОБОЖДАТЬ, -СЯ—визво́ляти, -ся; звіль-
 ня́ти, -ся.
Освобождаться от рабства—скида́ти ярмо́;
 визво́лятися з нево́лі, з-під корми́ти.
ОСВОБОЖДЕНИЕ—звільнення; визво́лення.
Для освобождения—щоб звільни́ти, ви-
 зво́лити; на звільнення.
По освобождении—звільни́вши; ви́зволити-
 ши; ко́ли звільнено, ви́зволено.
ОСЕНЬ—о́сінь.
Осенью—в-осе́ні; по о́сені.
ОСКОРБЛЕНИЕ—обра́за; на́ру́га; знева́га.
Оскорбление чести—обра́за для че́сти.
Наносит оскорбление—обража́ти.
Подвергнуться оскорблению—зазна́ти об-
 ра́зи; упа́сти в обра́зу.
Подвергнуть оскорблению—обра́зити.
Оскорбление словом, действием—обра́за,
 знева́га сло́вом, чи́ном.
**Оскорбление при исполнении служебных
 обязанностей**—обра́за під час вико́нан-
 ня службо́вих обов'язків.
Публичное оскорбление—при́людна об-
 ра́за.
Личное оскорбление—особи́ста обра́за.
ОСЛАБЕВАТЬ—сла́бнути; сла́бшати; (ф и-
 з и ч е с к и)—знеси́люватися; висна́жу-
 ватися.
Дисциплина ослабевает—дисциплі́на
 сла́бшає.
ОСМЕЯНИЕ—осмія́ння; по́сміх; глум.
Подвергать осмеянию—виставля́ти на
 по́сміх.
Подвергаться осмеянию—на по́сміх зда-
 ва́тися.

ОСМАТРИВАТЬ—оглядати; озирати; обдивлятися.

Осматривать с ног до головы—оглядати від голови до п'ят.

Осматривать со всех сторон—оглядати на всі боки.

ОСМОТР—огляд; розгляд; оглядання; розглядини.

Производит осмотр—оглядати; обдивлятися.

Осмотр на местах—огляд на місці.

Беглый осмотр—побіжний огляд, розгляд.

ОСМОТРИТЕЛЬНЫЙ—обачний; обачливий; обережний.

Быть осмотрительным—матися на бачності; ходити сторожко коло чого.

ОСНОВАНИЕ—заснування; (з а ж л а д к а з д а н и я)—закладина; (о с н о в а)—основа; підвалина; (п р и ч и н а)—підстава; рація; (ш о ч в а)—ґрунт; (п о в о д)—прівід; (н а у ч.)—засада.

Основание для предположения—підстава гадати.

Иметь основание—мати ґрунт, підстави; (б ы т ь п р а в ы м)—мати рацію.

Брать за основание—засновувати на чому.

До основания—до краю; до щенту.

Первое (г л а в н о е) основание—первopідстава.

Нет основания—немає підстави.

Есть основание (думать)—є підстави (гадати).

Без основания—безпідставно.

Без всяких оснований—без жадних підстав.

На каком основании—з якої рації; з якої причини.

Послужить основанием—стати за підставу до чого.

На (этом) основании—на (цій) підставі.

Признать основание за кем—визнати рацію кому.

Достаточное основание—достатня причина.

ОСНОВЫВАТЬСЯ—засновуватися; закладатися; (о с н о в ы в а т ь с я н а ч е м)—засновуватися чим, на чому; спиратися на що, на чому; виходити з чого.

Основываться на фактах—спиратися на фактах, на факти.

ОСОБА—особа.

Важная особа—важна, велика, значна особа.

ОСОБЕННО—особливо; зокрема; (в о с о б е н н о с т и) — особливо; найбільше; надто; докінче.

Не особенно—не надто; мало що.

Не особенно хороший (умный и т. п.)—не який добрий (розумний і т. ин.).

Не особенно давно—нещо-давно.

Не особенно долго—нещо-довго.

Эти факты, особенно первый...—ці факти, зокрема (найбільше) перший..

Из всех дел это особенно запутанное—з усіх справ це найзаплутаніша.

ОСОБЕННОСТЬ—особливість; (о т л и ч и т. с в о й с т в о)—відмінність.

В особенности—особливо; зокрема; найбільше.

ОСТАВАТЬСЯ—зоставатися; лишатися; залишатися.

Оставаться вакантным—пуляти; вакувати.

Оставаться должным—завиніти кому; заборгувати кому.

Оставаться в накладе—утратити.

Оставаться непричастным—зоставатися у боці, з боку; виметним бути.

Продолжать оставаться—надалі лишатися.

Счастливо оставаться—зоставайтеся, бувайте здорові, щасливі.

ОСТАВЛЕНИЕ—залишення.

Оставление дела—облішення справи.

С оставлением в должности—залишаючи на посаді.

С оставлением должности—уступивши з посади.

По оставлении чего—залишивши що.

ОСТАВЛЯТЬ—зоставляти; лишати; валишати; полишати; кидати.

Оставляют кого в покое—давати спокій кому.

Не оставьте (меня) без уведомления (ответа)—не відмовтеся (мені) повідомити (мені відповісти).

Оставит без последствий—залишити без наслідків.

Оставь, оставьте—обліш, обліште.

Оставим это—облішмо це; облішмо про це.

Оставляют свое намерение—покинути свій намір.

Оставляют без рассмотрения—залишати без розгляду, не розглянувши.

Оставьте это—не руйте цього.

ОСТАЛЬНОЕ—решта.

В остальном—в іншому.

Из остальных (присутствующих)—з решти (присутніх).

ОСТАНОВКА—зупинка; припінка; припін.

- Небольшая остановка—коротка зупинка.
 Без остановки ехать, итти и т. п.—їхати, ітти без зупини, спїну, приїну.
 Остановка в выдаче жалованья—затаїка в виплаті платні.
 Остановка (только) за кем—за ким (тільки) і (діло) стало.
ОСТАТОК—остача; останок; решта; залишок.
 Остаток жизни—решта життя.
 Остаток старины—забуток старовини.
 Остаток материи—обрізок; окривка.
 Остаток еды—недоїдки.
 Остаток питья—недопитки.
 В виде остатка (сумм)—як решта (сум).
 Без остатка—все цілком.
 До остатка—до останку; до решти.
ОСТРАСТКА—пострах.
 Для острастки—на пострах.
ОСУЖДЕНИЕ—засудження; засуд; осуд.
 Условное осуждение—умовний засуд.
 Достойный осуждения (п о р и ц а н и я)—вартий догани.
ОСУЩЕСТВИМЫЙ—здійснений.
 Это вполне осуществимо—це річ цілком здійснена.
 Осуществимо ли это — чи здійснена це річ.
ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ—здійснення.
 Получать реальное осуществление—справді здійснитися.
ОТ—від; з чого.
 От радости, счастья, боли и т. п.—з радості (радощів), з щастя, з болю й т. ин.
ОТВЕТ—відповідь.
 Удовлетворительный ответ—достатня відповідь.
 Дельный ответ—доладня відповідь.

- Утвердительный ответ**—згідна відповідь.
Отрицательный ответ—негативна, заперечна відповідь.
В ответ на...—відповідаючи на...
Уклончивый ответ—ухильна відповідь.
ОТВЕТСТВЕННОСТЬ—відповідальність.
Брать на себя ответственность—брати на себе відповідальність.
Нести ответственность—відповідати за що.
Слагать ответственность—скидати з себе відповідальність.
Привлекать кого к судебной ответственности—позивати до суду (в суд) когось; подавати до суду на когось.
Ограниченная ответственность—обмежена відповідальність.
На (полной) ответственности—під (цілковитою) відповідальністю.
Имущественная ответственность—майнова відповідальність.
Взаимная ответственность—кругова відповідальність.
Ответственность личная—особиста відповідальність.
ОТВЕЧАТЬ—відповідати; відказувати.
Отвечать письменно—відписувати; на письмі відповідати.
ОТВОД—одвід.
Заявлять отвод кому—одводити когось.
ОТВРАЩЕНИЕ—огіда.
Возбуждать отвращение—викликати огиду.
ОТГОВОРКА—відмówka; (у в е р т к а)—вікрутка.
Без отговорок—безсуперечно; не сперечаючись.
ОТДАВАТЬ—віддавати.
Отдавать назад—повертати.

Отдавать на посмеяние—на глум відда-
вати.

Отдавать в наймы—наймати.

ОТДАВАТЬСЯ—віддаватися; (о звуке)—
лунати; бити(ся) луною; (преда-
ваться чему)—вдаватися в що.

Отдаваться на суд, волю, милость и т. п.
—здаватися на суд, волю, ласку (чию),
то-що.

Отдается в наем—наймається.

ОТДЕЛЫВАТЬСЯ ОТ ЧЕГО — викручувати-
ся; відкараскуватися.

Счастливо отделаться—дешево відбутися.

ОТДЕЛЕНИЕ—відділення; відокремлення;
(учреждения)—філія; (отдел)—
відділ, виділ.

Отделение счетное—відділ рахунковий.

Отделение для курящих, некурящих —
переділ для (про) курців (куріїв); для
(про) некуріїв.

ОТДЕЛЬНОСТЬ—окремість; окремішність.

В отдельности—зокрема.

ОТДЕЛЬНЫЙ—окреміий; (взятый по-
рознь, в одиночку)—поодинокий.

Отдельные факты, явления, люди и т. п.—
поодинокі факти, явища, люди, то-що.

ОТДЫХ—відпочинок; спочин(ок).

Без отдыха — не спочиваючи; без спо-
чинку.

Во время отдыха—спочиваючи; під час
спочинку.

ОТЗЫВ (кого откуда) — відкликання,
відклик; (мнение о ком, чем) —
думка про ко́го, що; (заключение
о чем, ком)—здання; висновок; (от-
вет)—відповідь; відпис; (юрид.) —
відзів.

Дать отзыв о ком, чем—сказати (подати) свою думку про ко́го, що

ОТКАЗ (к о м у в ч е м)—відмова; відмовлення ко́му чо́го; (ч е й о т ч е г о)—відмовлення від чо́го; зречення чо́го.

Отказ (в своей просьбе) получить—відмову (на своє прохання) одержати, дістати.

Отказ от места кому — відмова посади ко́му; звільнення з посади ко́го.

ОТКАЗЫВАТЬ (к о м у в ч е м)—відмовляти ко́му, чо́го, в чо́му; (з а в е щ а т ь)—відписувати.

Отказывать кому (о т р е ш а т ь о т д о л ж н о с т и)—звільняти (з посади).

Наотрез отказать—цілком відмовити.

ОТКАЗЫВАТЬСЯ ОТ ЧЕГО—відмовлятися від чо́го; (о т р е к а т ь с я)—зрікатися чо́го, ко́го.

Отказываться от своих слов, мнений и т. п.—зрікатися, зректися своїх слів, думок, то-що; відмовлятися, відмовитися від своїх слів, думок.

ОТКЛАДЫВАТЬ—відкладувати.

Откладывать рассмотрение дела — с м. Рассмотрение.

Откладывать в долгий ящик—відсувати на б́езрік.

ОТКРЫВАТЬ — відкривати; (ч то-ли бо з а т в о р е н н о е) — відчиняти; (н е м н о г о)—відхиляти; (и з о б р е т а т ь)—винаходити.

Открывать тайну—виявляти таємницю.

Открывать деятельность — розпочинати діяльність.

Открывать лавку—закладати крамницю.

Открывать сообщника—визначувати спільного.

Открывать кампанию—розпочинати кампанію.

ОТКРЫТЫЙ—відкритий; роз'яснений; відхилений; (книга)—розгорнута; (изобретенный)—винайдений; (откровенный)—щирий.

Банк (магазин) открыт от, до—банк відчинений (крамниця відчинена); банк (крамницю) відчинено від, до.

ОТКУДА—звідки; відкіля.

Откуда-то—звідкільсь; звідкись.

Откуда бы ни было—хоч-би звідки; хоч відкіля було, буде.

Откуда не возьмись—де не взявся.

ОТЛАГАТЕЛЬСТВО—зволікання; відволічка; відклад.

Дело не терпящее отлагательства—пільна, негайна, нагальна справа.

Без малейшего отлагательства—ніяк не відкладаючи; негайно.

ОТМЕНА—скасування; знісання.

В отмену (приказа)—замість (наказу); касуючи (наказ).

ОТМЕЧАТЬ—значити; відзначувати.

Как (нами) уже отмечалось—як (ми) вже зазначали.

ОТНОСИТЕЛЬНО (этого)—що до (цього).

Относительно новый, крепкий и т. п.—порівнюючи новий, міцний.

Относительно этого дела обратитесь к...—в цій справі зверніться до...

ОТНОСИТЬСЯ—відноситися; (относиться куда, к чему)—стосуватися; (к кому)—ставитися до кого.

Относящийся к чему—належний до чого; що стосується до чого.

Относящийся к делу—належний до справи.

Не относящийся к делу—сторонній.

Это (ко мне) не относится—це (до мене) не стосується.

Относиться хорошо—ставитись добре.

Относиться к кому, к чему с уважением—шанувати когo, що; ставитися з пошаною (повагою) до когo.

Относиться пренебрежительно — нехтувати когo, що.

Относиться легкомысленно—легковажити що.

Относиться хладнокровно—ставитися спокійно до чогo; холодним оком дивитися на що.

Относиться несправедливо к кому—кривдити когo.

Относиться враждебно к кому—ворогувати на когo, проти когo; вороже ставитися до когo.

Враждебно относящийся к кому—ворожий до когo.

К вам относятся как к людям—вас за люде́й ма́ють.

Это к вам не относится—це до вас не стосується.

ОТНОШЕНИЕ (к кому, чему)—відно́сини; стосу́нки; ста́влення до когo, чо́го; (м а т е м.) — відно́шення; (к а н ц е л я р с к о е)—завідо́млення; лист.

Благожелательное отношение к кому—ла́ска, прихильність до когo.

При хорошем отношении—за до́брих відно́син; га́рно ста́влячись; ко́ли гара́зд ста́витися.

Почтительное отношение — ша́ноба до когo.

Непочтительное отношение—непова́га до когo; непоша́на.

- Несправедливое отношение** — кривда ко́му.
- Взаимные отношения**—взаємні відно́си-ни; стосунки́; взаємини.
- Враждебные отношения**—ворожнеча́.
- Быть в хороших отношениях**—в до́брості жити́ з ким.
- Иметь к чему отношение**—стосувáтися до чо́го.
- Отношения между событиями, явлениями и т. п.**—за́ле́жність.
- Высказывать свое отношение к чему-либо**—висло́влювати свій по́гляд на що.
- В отношении кого, чего**—що до ко́го, що до чо́го; (в сравненні́ с кем, че́м)—про́ти ко́го, чо́го.
- В этом отношении**—з цьо́го по́гляду; цією сторо́ною.
- Во всех отношениях**—з ко́жного по́гляду; всі́ма сторо́нами.
- Процентное отношение**—ві́дсотко́ве відно́шення.
- В процентном отношении**—ві́дсотко́во.
- В отношении количественном, качественном**—з бо́ку кі́лькостного, я́костного.
- Ответное отношение**—ві́дпис.
- На ваше отношение имею честь уведомить**—на ва́шого листá маю́ за честь по-відо́мити.
- ОТНЮДЬ НЕ**—жа́дним спо́собом; жа́дною мірою.
- ОТПРАВЛЯТЬ** (кого́ куда́)—ви́ряджа́ти; (почто́й, жел. дор.)—пересила́ти; (обяза́нности и т. п.)—ві́дбува́ти, ви́ко́нувати; (и ро́з. ю́ком)—спро-ва́джувати.
- ОТРАСЛЬ**—па́рость; га́лузь; діля́нка.

Во всех отраслях знания, промышленно-
сти и т. п.—в усіх галузях (на всіх ді-

лянках) знання, промисловости й т. ин.

Книги по всем отраслям—книжки з усіх

галузів.

ОТСТАВКА—відставка.

Выходит в отставку—виходити на від-

ставку.

Давать отставку кому—відстановляти ко-

го (від посади).

ОТСТАВЛЯТЬ—відставляти; (от долж-

ности)—відстановляти.

ОТСТУПАТЬ—відступати.

Отступать от истины—ухилиятися від

правди.

ОТСУТСТВИЕ—відсутність; (недоста-

чего)—брак, нестача.

В (моем, твоєм и т. п.) отсуствии—за

відсутности (моєї, твоєї і т. ин.); не

при мені й т. ин.

На время отсуствия кого, чего—поки не

буде когó, чогó.

В виду отсуствия—через відсутність

(кого); через брак (чогó); (в конце

фразы)—бо (чогó) немає.

Благодаря отсуствию (о вещах)—через

брак; (о людях)—через відсутність.

Отсуствие денег—безгрошшя.

Находиться в отсуствии—не бути (тут).

За отсуствием (доказательств)—через

брак, відсутність (доказів).

В случае отсуствия—якщо немає; якщо

не буде.

Отсуствующий безвестно—безвісний.

ОТСЮДА—звідци, звідціль; звідціля.

Вон отсюда—геть звідци.

Отсюда следует, что...—з цього вихо-

дить, випливає, що.

ОТТОГО—того; тому; тим; через те.

Оттого-то—тим-то.

Оттого что—того (тому, тим, через те), що

ОТЧАЯНИЕ—розпач; розп'юка; відчай.

Приходить в отчаяние—впадати в розпач.

Приводить в отчаяние—доводити (призводити) до розпачу когось.

Я в отчаянии, что не могу — мені аж розпач беріє, що не можу.

Полный отчаяния—розп'ячливий.

Под влиянием отчаяния—з розпачу.

С отчаянием—розп'ячливо.

ОТЧЕТ—звіт, звідомлення про (за), що; справовідання про що (з чого).

Годичный отчет — звіт, звідомлення за рік; річний звіт.

Денежный отчет—звідомлення, справовідання грошові.

Давать, сдавать отчет кому, перед кем—давати, складати звіт, звідомлення ко-мусь, перед ким.

Давать себе (полный) отчет о чем, в чем—здавати собі (цілком) справу з чого, про що; (цілком) усвідомлювати собі що.

Представлять (немедленно) отчет—подавати (негайно) звіт, звідомлення, справовідання.

Поступать, не давая себе отчета—чинити несвідомо.

Давать, брать под отчет—давати, брати, на звіт.

ОТЧЕТЛИВОСТЬ—виразність; чіткість.

Отчетливость мысли—ясність думки.

ОТЧЕТНОСТЬ—звітність.

Отчетливость денежная — звітність грошові.

ОТЧИСЛЯТЬ (в чью пользу)—відраховувати (на ко́го, на чію ко́ристь); (удерживать)—вивертати; (кого куда)—переводити, відряджати ко́го, куди, від чо́го.

ОТЪЕЗД—від'їзд.

Быть готовым к отъезду—бути на від'їзді.

За отъездом, по случаю отъезда—з причини від'їзду, виїзду.

Накануне отъезда—напередодні від'їзду.

ОТЫСКИВАТЬ—відшукувати.

Отыскивать путем расспросов—напитувати ко́го, що.

Отыскивать один другого—зшукуватись.

Отысканный — відшуканий; зна́йдений; (судом)—ви́позиваний, ви́правлений судом.

ОХВАТЫВАТЬ—охоплювати; обіймати; (о чувствах)—по́німати; обгортати.

Период (этот) охватывает—доба́ (ця) обі́ймає.

Мыслью охватывать (постичь)—збагну́ти, засягти́ що.

ОХОТА (желание)—охо́та; бажа́ння.

По (своей) охоте—з (своє́ї) во́лі, охóти.

С охотой—зало́бки; охóче.

С большой охотой—з доро́гою душе́ю.

Нет охоты—не охóта.

Если есть охота—як охóта.

Пришла охота—спала́ охóта ко́му.

Почувствовать охоту—заохóтитися до чо́го.

Выражать охоту — охóтитися; заохóтитися.

Возбуждать охоту в ком — прозохóчувати ко́го.

Потерять охоту к чему—знеохóтитися до чо́го.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

Охота пуще неволи—охота гірша від неволі.

ОХОТНО—залюбки; радо; охоче.

Охотнее—радіше; радше.

Охотнее всего—найрадіше; найрадше.

Очень охотно—від щирого серця; з доброю душею; залюбки.

ОЦЕНКА (действие)—оцінювання; цінування; (результат)—оцінка.

Согласно с оценкой—відповідно до оцінки.

ОЧЕВИДНО—очевидно; видимо.

Совершенно очевидно—видіма річ.

ОЧЕРЕДЬ—черга; черед; ряд.

На очереди—на черзі.

По очереди—чергою; по черзі; по чережно.

Вне очереди, не в очередь—без черги; безчережно; по-за чергою.

В порядке очереди—за рядом; що ряду черги.

Очередь за кем—черга кому.

Соблюдать очередь—пильнувати, додержувати черги; тримати чергу.

В первую очередь—у першу чергу; передусім; насамперед.

В свою очередь—і собі; своєю чергою.

Очередь наступила—прийшла черга.

Попасть в очередь—під чергу прийти; в ряд прийти.

Быть на очереди (о делах, вопросах)—бути, стояти на деннім порядку, на черзі дня.

Ставить вопрос на очередь—ставити справу на порядок денний.

Пришла очередь за кем, чем—прийшла черга на кого, що, кому, чому.

Придет очередь—дійдеться ряд.

Ожидать очереди—застоювати (засиджувати) чергу.

И тебе придет (наступит) очередь—і до тебе ряд дійде.

ОЧУТИТЬСЯ—потрапити; опинитися.

Очутиться в (другом месте)—потрапити до (іншого місця).

ОШИБАТЬСЯ—помилятися.

Если не ошибаюсь—коли не помиляюсь.

ОШИБКА—помилка; похибка.

По ошибке—помилково.

Вкралась ошибка—трапилася помилка.

Исправлять ошибку—виправляти помилку.

Впадать в ошибку—допускатися помилки.

Вводить в ошибку—призводити когось до помилки.

П.

ПАЛЕЦ — палець; (к о н е ц п а л ь ц а)—пучка.

Большой палец—великий палець.

Указательный палец—вказівний палець; вказівець.

Средний палец—середній палець.

Безымянный палец—підмизинний палець.

Мизинец—мизінок.

Считать по пальцам—лічити на пальцях.

Смотреть сквозь пальцы—дивитися на що крізь пучки, пальці.

Пальцем не пошевелит—і пальцем не кивне; і за холодну воду не візьметься.

ПАЛКА—ціпок; палиця.

Из-под палки—з примусу.

ПАМЯТЬ—пам'ять; (в о с п о м и н а н и е)—пам'ять; пам'ятка; згадка; спомин.

Память к чему—пáм'ять на що, до чо́го.
Память притупилась — пáм'ять притѣр-
 лася.

Твердая память—дóбра пáм'ять.

Память ослабевает—пáм'ять сла́бне.

В здоровом уме и твердой памяти—в дóб-
 рій пáм'яті і при фóзумі.

Врезаться в память—в тѣмкѣ вбѣитися; в
 тѣмку вдѣтися.

Оставаться, запечатлеться в памяти—в
 пáм'ять ушáсти ко́му.

Держать в памяти—мáти на пáм'яті, в
 тѣмці; держáти в голо́ві.

Лишиться памяти—втрáтити пáм'ять.

Удержать в памяти—запáм'ятáти.

Удерживаться в памяти—держáтися го-
 лові.

Изглаживаться, выпадать из памяти—
 вихóдити, випадáти, зникáти з пáм'яті.

Приходить в память, в себя—до пáм'яті
 прихóдити.

Без памяти—не пáм'ятáючи; не тѣмлячи;
 (с о з н а н и я)—непритóмно.

Плохая, короткая память—ледáча пá-
 м'ять.

По памяти (говорить)—по пáм'яті; з
 голо́ви.

Для памяти—на пáм'ятку.

По старой памяти—за дáвньою звѣчкою.

Приводить что на память кому—нагáду-
 вати, пригáдувати ко́му що.

Памятный—пáм'ятний, пáм'ятко́вий.

Приходить на память—навертáтися на
 думку; спадáти на думку; на пáм'ять
 прихóдити.

ПАРА—пáра; двóе; (с у п р у ж е с к а я)—
 подру́жжя.

По парам—пáрами; по пáрі.

Пара слов—кілька слів; дві слóві.

Разрознять пару—розпарóвувати що.

Один из пары—допáрок.

Под пару—до пáри.

Подбирать пару—добирáти до пáри.

ПАРАЛЛЕЛЬНЫЙ — паралéльний; рівно-
біжний.

Параллельно с чем—паралéльно, рівно-
біжно чому́, до чо́го.

ПАРНЫЙ (с о с т а в л я ю щ и й п а р у) —
парістий; пáрний; до пáри.

Не парный—непáристий; не пáра; не до
пáри.

Не парные предметы—рóзпáри; рóзпáрки.

ПАСТЬ—ушáсти; полягти.

Пасть на кого (о т р а з и т ь с я н а
к о м)—позначітися, окошітися на ко-
му; склáстися на ко́му.

ПЕНЯТЬ НА КОГО—нарі́кати, рéмствувати
на ко́го.

ПЕРВЫЙ—пéрший.

Первое основание—первоосно́ва.

ПЕРЕВОД (н а д р у г о й я з ы к)—перé-
клад; (д е й с т в и е)—перекладáння.

Перевод по службе—перемі́щення.

Перевод по почте, телеграфу — перéказ
поштовий, телеграфний.

Перевод банковый, почтовый — перéказ
бáнковий, поштовий.

Перевод стрелки—пересу́в стрілки.

По переводу—перéказом.

Перевод на (украинский язык)—перéклад
українською мовою, на українську мову.

Не поддается переводу—не нада́ється до
перéкладу.

ПЕРЕВОДИТЬ (п о п о ч т е , т е л е г р а ф у)
—перéказувати, пересилáти (по́штою,
телеграфом); (к н и г и)—перекладáти.

Переводить на (украинский язык) — переклада́ти українською мовою, на українську мову.

ПЕРЕВОДНОЙ (вексель, билет)—переказовий (вексель, білет); (о книгах)—перекладний; (о бумаге) — копіювальний.

ПЕРЕГОВОРЫ—перемовини.

Вступить в переговоры—розпочати перемовини; стати до перемовин.

Вести переговоры с кем—провадити перемовини з ким; трактувати з ким.

Сорвать переговоры—зірвати перемовини.

Сорвать переговоры—зірвати перемовини.

ПЕРЕД—пéред.

Перед наступлением вечера—на підвечір; над вéчір.

Перед сумерками—прісмерком.

Перед рассветом—удосвіта.

ПЕРЕДАВАТЬ ЧЕРЕЗ КОГО—передавати ким.

Передавать на словах—переказувати.

ПЕРЕНОС—перенéсення.

К переносу (40 рублей)—до перенéсення (40 карб.).

ПЕРИОД—період; добá.

Предыдущий период—поперéдня добá.

ПЕРЕПИСКА ЧЕГО — перепісування; (с кем)—листува́ння.

Излишняя переписка—за́йве листува́ння.

Вести переписку с кем—листува́тися з ким.

Переписка продолжается — листува́ння трива́є.

ПЕРЕПИСЫВАТЬ — перепі́сувати; копіюва́ти.

- Переписываться**—листува́тися.
- ПЕРЕРЕЗЫВАТЬ** — перерізувати; перетина́ти.
- Перерезать пополам**—перекра́яти; переполови́нити.
- ПЕРЕРЫВ**—перерва.
- Обеденный перерыв**—перерва на обід.
- ПЕРЕСТАВАТЬ**—перестава́ти; вгава́ти; покида́ти; (о ветре, шуме, дожде и т. д.)—ущука́ти.
- Перестать болеть, сердиться и т. п.**—перестати́, пересерди́тися і т. ін.
- Не переставая**—не перестаючи́; не вгава́ючи; безперестанно́; без перестанку́; одно́ в одно́.
- Перестань, перестаньте**—го́ді тобі, вам.
- ПЕРЕЧЕНЬ, ПЕРЕЧЕТ**—перелі́к.
- Наперечет**—наперелі́к.
- Ограничительный перечень**—обме́жний перелі́к.
- Исчерпывающий перечень**—по́вний перелі́к.
- Примерный перечень**—зразко́вий перелі́к.
- ПЕЧАТЬ**—печа́ть; печа́тка; (п р е с с а) — друк; шпéса; (к л е й м о)—тавро́.
- Наложить печать**—наложити, накла́сти печа́тку.
- С приложением печати**—з прити́сненням (з відтиском) печа́тки.
- Приложить печать к чему**—прити́снути печа́тку до чо́го; відти́снути на чо́му.
- Подписью и приложением печати свидетельствую**—підпи́сом і відтиском печа́тки сви́дчу.
- Взлом печатей**—пору́шення, зірва́ння печа́тей.
- Отдавать (книги) в печать**—віддава́ти, здава́ти (кни́ги) до дру́ку.

Одобрить к печати—ухвалити до друку.
 Появиться в печати—з'явитися друком.
 Выходить из печати—виходити друком.
 Мелкая печать (ш р и ф т)—дрібний друк.
 Убористая печать—тісний (густий) друк.
 Крупная печать—бу́йний друк.

ПИЛИТЬ КОГО (и н о с к а з.)—го́лову ко́му їсти, жува́ти.

ПИСАТЬ—писати.

Писать на (украинском языке)—писати (українською мо́вою).

Писать под диктовку—писати з го́лосу.

Писать до востребования—писати до за-
 пита́ння.

ПИСЬМО—лист.

Ответное письмо—ві́дпис.

Поздравительное письмо — приві́тальний
 лист.

Просительное письмо—проха́льний лист.

Письмо до востребования—лист до запи-
 та́ння.

Заказное письмо—рекоме́ндований лист.

Рекомендательное письмо—рекоме́ндацій-
 ний лист.

Сноситься письмами—листува́тися.

Денежное письмо—грошо́вий лист.

Письмо со вложением (100) руб.—грошо-
 вий лист на (100) карб.

Доверочное письмо—ві́рчий лист.

Очень нужное письмо—пи́льний лист.

Открытое письмо — одве́ртий лист;
 (п о ч т.)—листі́вка, листо́вна ка́ртка.

В ответ на ваше письмо—ві́дповіда́ючи
 (ві́дписуючи) на ва́шого листа́.

Получать письма—ві́дбира́ти листи́.

Вскрыть, распечатать письмо—розлі́шити
 листа́.

По (при) получении (этого) письма — одѣржавши (діста́вши, одібра́вши) цього листа́.

ПЛАН—план.

Составить план—скла́сти план.

Начертить, наметить план—накресли́ти, назначи́ти план.

Строить планы—планува́ти; уклада́ти плáни; снува́ти в голо́ві.

Снимать план—спланóвувати.

Ввести поставить в план—запланува́ти.

Отойти на второй план—поступи́тися на́за́д; лиши́тися на (у) бо́ці.

По плану—за плáном; з плáну.

ПЛАТА—плáта; платня́.

Заработная плата — заробі́тня платня́, плáта.

Плата вперед—плáта згорі́.

Наемная плата—наймовé.

Арендная плата—орéнда; чинш; ра́та.

Поденная, помесечная плата—подéнне, мі́сячне.

Годовая плата—роківщи́на.

Плата с персоны—плáта від осóби.

Пословная плата—відслівне.

Повременная плата—часовé.

Поштучная плата—відштúчне.

Сдельная плата—відрядна плáта; відрядне; зарóбне.

Плата за квартиру—плáта за помéшкання; ко́мірне.

ПЛАТЕЖ—платі́ж; ви́плата.

Платеж в рассрочку—ви́плат.

Платеж по (векселю, счету)—оплáта (векселя, раху́нка).

Срок платежа—платі́жний тéрмін, рéчинець.

Наложный платеж—післяплáта.

- Суммы наложных платежей—с м. Сумма.
 Просроченный платеж--зада́вна виплата.
 Выкупной платеж—викупне́.
 Рассрочить платеж—розкла́сти виплату.
 Просрочить платеж—зада́внити виплату.
 Отсрочить платеж—відкла́сти виплату.
 Платежеспособный—платі́жеспромо́жний.
ПЛАТИТЬ—платі́ти; ви́пла́чувати.
 Платить наличными—платити го́тівкою.
 Платить по частям—ви́пла́чувати части́нами.
 Платить в рассрочку—платі́ти в ро́зкладку.
 Платить вперед—платі́ти впе́ред; зго́рі платі́ти.
ПЛЕЧО—плече́; раме́но.
 Плечо с плечом—о́пліч; по́пліч; плече́-в плече́; плі́ч-о-плі́ч.
 По плечу (по силам)—під си́лу; до си́ли; до снаги́.
 Пожимать плечами—низа́ти, зни́зувати плечі́ма.
ПЛОЩАДЬ—пло́ща; майда́н.
 Площадь Карла Маркса—майдáн Ка́рла Ма́ркса.
 Жилая площадь—житло́ва пло́ща.
ПО—по; на; з; за; че́рез; для.
 По (где?) учреждениям, городам и т. п.—по установа́х, міста́х і т. ин.
 По мнению, убеждению и т. п.—на думку (по́гляд), на переко́нання і т. ин.
 По распоряжению, приказу и т. п.—з розпо́рядження, з на́казу і т. ин.
 По исчислениям, предположениям и т. п.—за обраху́нком, припу́щенням і т. ин.
 По недоразумению, по болезни и т. п. (по причине)—через непорозу́міння, че́рез недугу́ і т. ин.

Учебник по счетоводству, по торговому праву и т. п.—підручник рахівництва, торгового (торговельного) права і т. ин.

По своей величине, по своей силе и т. п.—своїм розміром, своєю силою і т. ин.

По Марксу, по Ленину и т. п.—за Марксом, за Леніним і т. ин.

Агент по получению, комиссия по составлению и т. п.—агент для одержання, комісія для складання і т. ин.

По закону, по праву—по закону, по праву.

По мне, по тебе и т. п.—по мені, по тобі і т. ин.

ПОБУЖДЕНИЕ—спонукка; спонукання; заохота.

По собственному побуждению—з власної волі.

Из корыстных побуждений—з корисливого наміру.

ПОВЕДЕНИЕ—поведінка; поводження.

По поведению—поведінкою; поводженням.

Плохое поведение—недобра, лиха поведінка.

ПОВЕРЕННЫЙ—повірений.

Поверенный по делам—повірений у справах.

ПОВЕСТКА—повістка; оповістка.

Повестка дня—порядок денний.

ПОВИННОСТЬ—повинність.

Повинность воинская—військова повинність.

Повинность натуральная—натуральна повинність; відбúток.

Повинность общественная—громадська повинність, обов'язок.

Денежные повинности—оплатки.

ПОВИНОВЕНИЕ—послух; слухнянство; покора.

- Быть в повиновении**—підлягати кому.
- ПОВОД**—привід; причина; зачіпка.
- По (этому) поводу**—з (цього) приводу.
- Без всякого повода**—без ніякої причини.
- Послужить поводом**—спричинитися.
- Кассационные поводы**—причини до касації.
- ПОВРЕЖДЕНИЕ** — пошкодження; ушкодження.
- Сильное повреждение**—велике пошкодження.
- Причинять повреждение** — шкодити; ушкоджувати.
- ПОГАШАТЬ**—сплачувати; виплачувати.
- Погасить гербовые марки**—перекреслити, пошкодити гербові маркі.
- ПОДАРОК**—шодарунок; дарунок.
- В подарок**—на дарунок.
- ПОДВЕРГАТЬ ЧЕМУ**—наражати на що; віддавати на що.
- ПОДДАБРИВАТЬСЯ К КОМУ**—упадати коло ко́го; підлабу́знюватися до ко́го.
- ПОДДАВАТЬСЯ**—піддаватися.
- Не поддается переводу исчислению и т. п.**
—не надається до перекладу, обрахунку, то-що.
- ПОДДЕРЖКА**—підтримка; (п о м о щ ь) — підмога; допомога.
- Оказывать (всемерную) поддержку кому**—(всебічно) допомагати кому; підтримувати ко́го.
- При (его) поддержке** — за (його) допомогою.
- ПОДКАПЫВАТЬСЯ**—підкопуватися.
- Подкапываться под кого** — копати яму кому, під ким.
- ПОДЛИННЫЙ**—справжній; правдивий.
- С подлинным верно**—з оригіналом згідно.

ПОДНИМАТЬ—підіймати; (руку, ногу, глаза)—підводити; (тяжесть) — підважувати.

Мы (этого дела) не поднимем—нам (ця справа) не по силі.

ПОДНИМАТЬСЯ—підводитися; (о буре, ветре)—схоплюватися, зніматися.

Подниматься на ноги—зніматися на ноги.

Подниматься в чьих глазах—підноситись у чийх очах.

Подниматься против кого—повставати на кого.

ПОДОБАЕТ—годиться; слід; лічить.

Не подобает—не подоба; не лічить.

ПОДОБИЕ—подоба; подібність.

На подобие—на взір.

ПОДОБНЫЙ—подібний.

И тому подобное—то-що.

Подобные явления наблюдаются — такі явища трапляються.

ПОДОЗРЕВАТЬ КОГО—думати на кого; підозру мати на кого.

ПОДОЗРЕНИЕ—підозра; непевність.

Возбуждать подозрение—викликати підозру.

По подозрению—з підозри.

ПОДПСКА—підписка.

Подписка на (газеты, журналы)—передплата на (газети, журнали).

По подписке—з передплати; передплатно.

Подписка принимается—передплату приймають, приймається.

По подписке собирать средства—підпискою збирати кошти.

ПОДПИСЬ—підпис.

За подписью кого—за підписом чийм.

За надлежащей подписью—за належним підписом.

Скрепить подпись—ствѣрдити підпис.

Засвидетельствовать подпись—посвідчити підпис, руку.

ПОДПИСАНИЕ—підписування.

При подписании условия — підписуючи умову.

По подписании сделки — підписавши угоду.

ПОДРАЖАТЬ КОМУ, ЧЕМУ — наслідувати когось, що.

ПОДРОБНОСТЬ—подробниця.

До малейшей подробности—до цяті.

Входит в подробности — розбиратися в дрібницях; вдаватися в дрібниці.

ПОДТВЕРЖДЕНИЕ—потвѣрдження; ствѣрдження.

В подтверждение чего—ствѣрджуючи що.

В подтверждение этого—на доказ цього.

Являются, быть подтверждением чего—ствѣрджувати, доводити що.

ПОДХОДИТЬ — підходити; (приближ а т ь с я)—наближатися; (о времени)—надходити.

Подходит хитро к кому—підвертатися до когось.

Подходит ближе к делу—братися ближче до справи.

Подходит обиняком—кружляти.

Подходит вплотную к чему—тісно підходити до чого.

Это нам не подходит—це нам не годиться.

ПОДЧАС—інколи; часом.

ПОДЧИНЯТЬ (п о к о р я т ь)—скоряти.

Подчинять кому-либо (п о с л у ж б е) — підпорядковувати комусь.

ПОЕЗД—потяг, поїзд.

Товарный поезд—вантажний поїзд, поїзд.

ПОЖАЛУЙ—відай; чого доброго; нехай так.

По мне пожалуй—про мене.

ПОЗВОЛЕНИЕ—дозвіл.

Спрашивать позволения чьего — дозволятися в ко́го.

По позволению—за дозволом.

ПОИСКИ—шукання; шукання.

В поисках чего—шукуючи чого́.

Безрезультатные поиски—шукання без наслідків; даремна шуканина.

ПОЙТИ—іти; сходити.

Пойти в учреждение, банк—іти до установи, до банку.

Пойти за ведомостями—іти по відомості.

Пойти в прок—у руку іти.

Пойти за течением чего—віддатися на волю чому́.

Пошли несогласия—пішло в нелад, у рózлад.

Пошло на несчастье—в лихо пішло.

Пошло наоборот—пішло навпакі; пішло на переверт.

Пошло по прежнему—повелóся по старóму.

Пошло прахом—пішло в нівець; пішло за вітром.

Пойти, куда глаза глядят—світ за очі іти.

ПОКА—поки; доки.

Пока светло—завидна.

Пока везет—поки щастить.

ПОКАЗАНИЕ — свідчення; свідкування; (термометра, счетчика)—показ.

Показания на суде—свідчення; зізнання.

По показаниям очевидцев—із свідчень самовидців; як самовидці свідчать.

Давать (ложные) показания — (кріво) свідчити на ко́го.

Ложные показания—кривосвідчення.

Отбирать свидетельские показания—ви-
слухувати свідків.

ПОКОЙНЫЙ—спокійний.

Покойный характер—лагідна вда́ча.

Покойный экипаж—вигідний екіпа́ж.

Покойное течение дел—спокійний пере-
бі́г, ро́звиток справ.

Покойный (у м е р ш и й)—небіжчик.

ПОКОРНЫЙ—покірний; слухня́ний.

Покорно благодарю—щі́ро дя́кую.

Ваш покорный слуга—ві́дда́ний вам.

Покоршнейше прошу—про́шу ду́же.

ПОКОРЯТЬ—ско́ряти; підби́вати; підго́р-
та́ти.

Покорить своему влиянию—підби́ти під
свою́ ру́ку.

ПОКРЫВАТЬ, -СЯ—покрива́ти, -ся; застиля́-
ти, -ся; (д о л г)—спла́чувати.

Покрываются пылью и т. п.—припада́ти
по́рохом.

Покрывать себя славой—важива́ти собі
сла́ви.

Покрываются плесенью и т. п.—бра́тисся
цві́ллю.

ПОКУШЕНИЕ—за́мах.

Покушение с негодными средствами—за́-
мах із нікче́мними за́собами.

ПОЛ—ста́ть.

Обоего пола—однієї і дру́гої ста́ти.

ПОЛАГАТЬ (п р е д п о л а г а т ь)—гада́ти;
припу́ска́ти; (с ч и т а т ь)—вважа́ти.

Полагаются на кого—покла́да́тися, здава́-
тися на ко́го.

Полагать надо, что...—ма́бу́ть, що...; тре́-
ба гада́ти, що...

Положим что...—припустімо, що...; (б у-
дем считать)—вважати́мо що;
вважа́ймо що...

Полагаю выехать сегодня—гадаю виїхати
сьогодні.

Полагаю его за хорошего работника—маю
його за гарного робітника.

Полагаю своей обязанностью—вважаю за
свій обов'язок.

Полагаться кому (о деньгах)—нале́жа-
ти ко́му.

Полагаться на кого—звіря́тися; ушевня-
тися на ко́го.

Так полагается—так треба; (так при-
нято)—так годі́ться.

Как вы полагаете—яка́ ваша думка; як ви
гада́єте; як вам зда́ється; як на вашу
думку.

ПОЛЕЗНЫЙ—корисний.

Полезным быть кому—в пригоді ста́ти
ко́му.

ПОЛИЧНОЕ—довідне.

Поймать с поличным—злові́ти на гаря-
чому вчи́нку.

ПОЛНЫЙ—повний; цілковитий; цілий.

**Полная (ответственность, неосведомлен-
ность...)**—цілкови́та (відповідальність,
необізнаність...).

**Полный (рабочий день...), полная (сум-
ма...)**—цілий (робітний день...), ціла
(сума...).

ПОЛОЖЕНИЕ—становище; (состояние)
—стан; (положение доклада
и т. п.—утверждение)—тве́рджен-
ня; (устав)—ста́тут; (о законе)—
поло́ження.

Основные положения—засади.

Оставаться в одном положении—пробувати в тому самому стані.

Положение изменилось к лучшему, худшему—становище повернулось на краще, гірше.

Бедственное положение—бідування; злидіні; лиха година.

Быть в бедственном положении—бідувати.

Безвыходное положение—безпорадне становище.

Критическое, затруднительное положение—скрута; скрутне становище.

Выходить из затруднительного положения—вирятуватися із скрути.

Твердое положение—півне, мічне становище.

Положение о налогах—положення про податки.

Имущественное положение—майнове становище; достаток.

По положению (своему)—із (свого) становища; через становище (своє).

Высокое положение (в обществе, по службе)—значне становище.

Выжидательное положение—становище вичікування.

Входить в чье положение—ставати на чие місце.

По положению (согласно закона)—згідно з положенням, статутом, законом.

Очутиться в безвыходном положении—опинитися в безпорадному стані.

Находиться в странном положении—перебувати в чудному стані.

Попасть в неловкое положение—с м. Попадати.

Поставить в глупое положение кого — завда́ти ду́рня ко́му.

Поставить в затруднительное положение кого—завда́ти скру́ти, кло́поту ко́му.

Человек с положением—с м. **Человек.**

Спаси положение—врятува́ти ста́новище.

ПОЛОЖИТЕЛЬНО (у т в е р д и т е л ь н о)—позити́вно; (р е ш и т е л ь н о)—рі́шуче.

Положительно все—гесь усе́, все.

Положительно никого, ничего—ні́когісінько, ні́чогісінько.

ПОЛОЖИТЬ—покла́сти; скла́сти.

Положить оружие—скла́сти збро́ю.

ПОЛУЧАТЬ—оде́ржувати; дістава́ти; відби́рати; отрі́мувати.

Получаемый—оде́ржуваний.

Получить перевес—го́ру взя́ти.

ПОЛУЧЕНИЕ—оде́ржання; оде́ржування.

С получением, по получении (сего)—оде́ржавши, відібра́вши (це).

ПОЛЬЗА—ко́ристь; (б а р и ш)—зиск.

В пользу кого, чего—на ко́ристь ко́му, чо́му.

Располагать в свою пользу—приверта́ти до се́бе.

Высказываться в чью пользу—с м. **Высказываться.**

В свою пользу—со́бі на ко́ристь.

Извлекать пользу—використо́вувати що́; ма́ти ко́ристь із чо́го.

Приносить пользу—дава́ти ко́ристь, по́жїток.

Послужить в пользу, на пользу—пі́ти на ко́ристь.

Обратить в (свою) пользу—на по́жїток, на ко́ристь (со́бі) поверну́ти.

Иметь пользу—ма́ти зиск.

С пользой употреблять — вживати на добро.

ПОЛЬЗОВАНИЕ — користування.

Находиться в пользовании — бути на користуванні.

ПОЛЬЗОВАТЬСЯ ЧЕМ — користуватися з чого, чим; тішитися з чого.

Пользоваться плохой репутацией — бути в неславі.

Пользоваться (расположением, любовью) — тішитися з (прихильності, любови).

ПОМЕХА — перешкода.

Служить помехой — стояти на перешкоді, на заваді.

ПОМИНАЙ КАК ЗВАЛИ — шукай вітра в полі.

ПОМНИТЬ — пам'ятати; запам'ятовувати, тямити; затямлювати.

Будет он это помнить — далось це йому в знакі.

Мне что-то не помнится — мені щось не в тямкі.

ПОМОЩЬ — допомога; поміч.

При помощи — за допомогою; за поміччю.

Вид помощи — форма допомоги.

Оказывать, подавать помощь — допомагати; давати допомогу.

Прийти на помощь — стати на допомогу, у поміч.

Умолять о помощи — благати на допомогу.

Скорая помощь — швидка допомога.

Единовременная помощь — одноразова допомога.

Прибегать к помощи кого, чего — брати на допомогу когь, що.

Скорая помощь — швидка допомога.

ПОМЫКАТЬ КЕМ — коверзувати з когь.

ПОНИМАНИЕ—розуміння.

Взаимное понимание—порозуміння.

ПОНИМАТЬ—розуміти що; (знати толк в чем)—розумітися, знатися на чому; (взаимно)—порозумітися.

Я немного в этом понимаю—я де-що на цьому знаюся.

ПООЩРЕНИЕ—заохочення; заохота.

Для поощрения—на заохоту.

ПОПАДАТЬ—влучати; потрапляти.

Попасть в тон—узяти в лад.

Попасть в просак—у дурні пошйтися, вклепатися.

Попасть в неловкое положение—не знати на яку ступіти; опинитися на льоду.

Попасть в тяжелые обстоятельства—по-трапити в тяжке становище.

ПОПАДАТЬСЯ—попадатися; подібуватися; (случаться)—траплятися.

Попадаться в лапы—пійматися в лабети.

ПОРА—час; поря.

На первых порах—по-первах.

С тех пор, как—відтоді, як; з того часу, як.

С тех пор—з того часу.

С которых, каких пор—з якого часу; від-ко́ли.

Об эту пору—під цю пору; на цей час.

До сих пор—до́сі.

Теперь настоящая пора—тепер саме час.

Пора домой—час додому.

До тех пор, пока—до́ти, по́ки; аж до́ти, по́ки.

Порой—часом.

До поры, до времени—до якого́сь часу; тим часом; по́ки-що.

ПОРАБОТАТЬ НАД ЧЕМ—рук докла́сти до чо́го; попрацюва́ти ко́ло чо́го, над чим.

ПОРИЦАНИЕ—догана.

Достойный, заслуживающий порицания
—вартий догани.

Заслужить порицание — заслужити на догану.

ПОРУЧАТЬ,-СЯ — доручати; припоручати;
ручитися; поручитися.

ПОРУЧЕНИЕ—доручення.

Возлагать поручение на кого—припору-
чати комú що.

По поручению—з доручення.

ПОРУЧИТЕЛЬСТВО—порúка.

Поручительство по (векселю) — порúка
на (вéкселі).

Имущественное поручительство — майно-
ва порúка.

ПОРЯДОК—порядок; (с т р о й)—лад; (о ч е-
р е д ь)—чёрга.

По порядку—по чёрзі; по ряду; (№ по
п о р я д к у)—черговé число.

Порядок дня—порядок дéнный.

В обычном порядке — звичайним по-
рядком.

Учреждать порядок — запрова́джувати
лад.

В порядке (назначения, нагрузки...)—як
призначення, як наванта́ження.

Приводить в порядок, наводить порядок
—впорядко́вувати; лад да́вати, робити.

Изменить порядок—поверну́ти лад.

Смотреть за порядком — вести́ порядок;
догляда́ти ла́ду.

Вводить порядки—заво́дити, запрова́джу-
вати лад.

Соблюдать порядок — доде́ржувати по-
рядку.

Установленный, существующий порядок
—заве́дений лад.

Все в порядку—все гаразд.

В порядку очереди—с м. **Очередь.**

В спешном порядке—негайно; спішно.

В бесспорном порядке—безсуперечно.

В административном порядке—адміністративно; адміністративним порядком.

Судебным порядком—судовно.

Число по порядку—порядкове число.

Считать по порядку—лічити з ряду, від ряду.

В надлежащем порядке (держать)—як слід, як годиться, як треба, як належить (тримати).

В надлежащем порядке (проводить)—(переводити) установа́ним порядком.

ПОСВЯЩАТЬ КОГО ВО ЧТО—присвячувати ко́го до чо́го.

Посвятить в подробности дела—доклада́но з'ясува́ти справу.

ПОСЛЕДНИЙ—оста́нній; (оконча́те-
ль-
ный)—оста́точний.

Последнее обстоятельство, факт, явление и т. п.—ця обста́вина, цей факт, це я́вище, то-що.

Срок последнего платежа—те́рмін оста-
то́чної ви́плати.

ПОСЛЕДСТВИЕ—на́слідок.

Вести за собой последствия—тягти́ за со-
бо́ю що; спричиня́тися до чо́го.

По (своим) последствиям—(своїми) на-
слідками.

ПОСЛУЖИТЬ—послужіти.

Послужить причиной—спричиня́тися до
чо́го.

ПОСОБИЕ—допомо́га; (учебник)— під-
ру́чник.

Денежное пособие—підсо́бні гро́ші; гро-
шо́ва допо́мога.

Единовременное пособие—одноразова до-
помога.

ПОСТАВИТЬ—поставити.

Поставить на своем—довести (до) свого.

Поставить вертикально — вертикально,
прямцём поставити.

Поставить ребром—поставити рѣба.

Поставить на ноги—довести до розуму,
до пуття; зняти на ноги.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ—постанова.

Обязательное постановление — обов'яз-
кова постанова.

Делать постановление — постановляти,
ухвалювати.

Принять постановление — ухвалити по-
станову.

ПОСТОРОННИЙ—сторонній.

Посторонние заработки, доходы—сторон-
ні заробітки, прибутки.

Посторонним лицам вход воспрещается—
стороннім (особам) входити заборонено.

ПОСТУПАТЬ—чинити; діяти; (вести
себя)—поводитися; (куда)—вступати;
(о деньгах)—надходити.

Поступать (плохо)—робити, чинити (зле).

Поступать наперекор — на пеню кому
робити.

Поступать по правде—ходити по правді.

Поступать на должность—с м. Должность.

Поступать по своему, по иному—ходити
своім робом, іншим робом.

Поступать справедливо (дурно)—ходити
правим (лихим) робом.

Как бы ты поступил—як-би ти повівся,
як-би ти зробив.

ПОСТУПЛЕНИЕ КУДА—вступ до чого;
(о деньгах)—надходження.

Прочие поступления—інші внески.

ПОСТУПОК—вчинок; дія.

Бессмысленный поступок — безглуздий учинок.

Подлый поступок — ганебний учинок.

ПОСЫЛКА (действие) — поси́лання;
(вещь)—паку́нок.

Посылка без цены—паку́нок прости́й.

Посылка ценная—паку́нок коштовний.

ПОТЕРПЕТЬ—потерпіти.

Потерпевший—скривджений.

ПОТЕРЯ—втрата.

Нести потери—втрачати що; ма́ти втра́ти.

Довести до потери—довести до втра́ти.

Сожалеть о потере кого, чего—жалкува́ти за ким, чим.

ПОТЕРЯТЬ—загуби́ти; (иметь убытки)
—втра́тити; (время) — змарнува́ти;
зага́яти.

ПОТРЕБЛЕНИЕ—спожива́ння.

Предметы широкого потребления — речі загального спожива́ння.

ПОТРЕБНОСТЬ—потреба.

Жгучая потребность—нагальна потреба.

ПОУЧАТЬ (вообще)—навча́ти розуму; на
добрий розум навча́ти.

Поучать чему—навча́ти чо́го.

ПОЧЕМ—що за йо́го; що́ чім.

ПОЧИНКА—лагодження; попра́ва; (о де-
ды)—лата́ння.

Взять, дать в починку—взя́ти, да́ти до
напра́ви.

ПОЧТЕНИЕ—ша́на; пова́га; поша́на.

С почтением—з поша́ною; з пова́гою.

Внушать почтение—імпонува́ти ко́му.

Мое почтение—моє шанува́ння.

Глубочайшее почтение—найви́ща поша́на.

ПОЧТИ—ма́йже; ма́ло не; тро́хи не.

Почти нигде—ма́ло де.

Почти что—мало що; мало не.

Почти даром—мало не дурно.

ПОЧТА—пошта.

Отправлять по почте—пересилати поштою.

Спешная почта—швидка пошта.

По почте—поштою.

Воздушная почта—повітряна пошта.

Возвратная почта—поворотна, зворотна пошта.

ПОШЛИНА—мито.

Ввозная пошлина—довозове; привозове; мито за привіз.

Судебная пошлина—судове; судовé мито; оплата судовá.

Гербовая пошлина—гérбове; гérбове мито.

Облагать пошлиною—накладáти мито на що; обмі́тити що.

ПОЯСНЕНИЕ—по́яснення.

Исчерпывающее пояснение—по́вне по́яснення.

Для пояснения—щоб з'ясувати.

ПРАВИЛА—пра́вило; при́пис.

Соблюдать правила—доде́ржувати пра́вил.

По всем правилам—доде́ржавши всіх пра́вил; (ш у т л.)—на всіх підста́вах.

По правилу—за пра́вилом.

ПРАВО—пра́во; (а в т о р с к о е)—а́вторське п.; (в е щ н о е;—речове п.; (г о с у д а р с т в е н н о е)—держáвне п.; (з а с т р о й к и)—п. забудува́ння; (м е ж д у н а р о д н о е)—міжна́родне п.; (н а с л е д с т в е н н о е)—спадко́ве п.; (о б я з а т е л ь с т в е н н о е)—п. зобов'язання; (п р о ц е с с у а л ь н о е)—процесуа́льне п.; (п у б л и ч н о е)—публі́чне п.; (с е м е й н о е)—ро́динне

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

п.; (собственности) — право власности; (торговое)—торговельне п.; (уголовное)—карне п.; (частное)—приватне право.

Терять, утратить право—відпадати права.

Приобретать право—здобувати право.

Преимущественное право — переважне право.

Восстанавливать в правах кого — повертати, відновлювати права кому.

Лишение прав—позбавлення прав.

По праву давности—с м. **Давность.**

Защищать свое право—достоювати права.

Лишить прав—позбавити прав когось; (судом)—від права відсудити.

Предоставлять, присваивать право кому—надавати, давати право кому.

Быть в праве—мати право; (основание)—мати рацію.

По праву—по праву.

Пользоваться правом—мати право; користуватися з права.

Право голоса, слова—право на голос, на слово.

Уступить кому право—поступитися когось правом; відступити право когось.

Предоставляется вам право—ви маєте право; вільно вам.

Располагать своими правами—користуватися з своїх прав.

Лишаться прав—позбутися прав.

Лишить права слова—відібрати слово в когось; позбавити слова когось.

Обладать всеми правами—мати всі права.

Оговаривать себе права, оставлять за собой право—застерігати собі право.

Ограничивать в правах—обмежувати з правах.

ПРЕБЫВАТЬ—лишáтися; жити; мешкати.

Пребываю к вам слагосклонный — лишáюся до вас прихильний.

ПРАВЛЕНИЕ (действие)—керува́ння; урядува́ння; (о ргáн)—упра́ва; правлі́ння.

Бразды правления—стерно́ вла́ди.

ПРЕВОСХОДСТВО—перева́га.

Добиваться превосходства над кем—допевня́тися, перева́ги над ким.

ПРЕВРАЩАТЬ, -СЯ—перетворювати, -ся на що; оберта́тися на що; поверта́тися на що.

Превращать в ничто—перевóдити, поверта́ти на нівець.

Товар при перевозке превратился в щепки—товáр підча́с перевóзу потро́щівся.

ПРЕДЕЛ—межа́; грань.

В пределах—в ме́жах.

Вне пределов—по-за ме́жами.

Выйти из пределов—перебра́ти міри; перейти́ за ме́жі; зайти́ за край; перейти́ че́рез край.

Положить предел—ме́жі покла́сти; край покла́сти; бе́рега да́ти.

ПРЕДЛАГАТЬ—пропонува́ти.

Предлагаю приступить к исполнению обязанностей—пропону́ю взя́тися до ви́конання обов'язків.

ПРЕДЛОГ—приві́д.

Искать предлога—шукáти приво́ду, зачі́пки.

Под предлогом—на́че-б то на що.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ—пропози́ція; (то ва́ра)—постача́ння.

По (моему) предложению—на (мою́) пропози́цію; з (моє́ї) пропози́ції.

Входить с предложением—запропонувати; робіти, ставити пропозицію.

Предложение падает—постачання спадає, міншає.

Предложение превышает спрос—постачання перевищує попит.

Вводное предложение, слово — вставне речення, слово.

Внести предложение—подати пропозицію.

ПРЕДМЕТ—річ; (у ч е б н ы й)—дисципліна.

На предмет (получения) — щоб (одержати).

Предметом договора является...—умову складається (складено) про...

ПРЕДОСТАВЛЯТЬ КОМУ ЧТО—давати; (р а з р е ш а т ь)—дозволяти.

ПРЕДОСТЕРЕЖЕНИЕ—пересторога; застереження.

Для предостережения — в пересторогу; щоб застерегти проти чого; щоб запобігти чому.

ПРЕДПОЛАГАТЬ—припускати; гадати.

Предположим, что—припустімо, що; даймо на те, що.

Предполагать что-нибудь делать—мати на думці що робити.

Основательно предполагать—слухно гадати.

Предполагается что-нибудь сделать — є думка що зробити.

ПРЕДПОЛОЖЕНИЕ—гадка; припущення.

По предположению—з припущення.

Сметное предположение — кошторисне припущення.

ПРЕДПОЧИТАТЬ ЧТО (чему)—давати перевагу чому (перед чим); вважати за краще що.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

Предпочитаю не вмешиваться—маю за краще не втручатися.

ПРЕДПОЧТЕНИЕ—перевага.

Оказывать (отдавать) предпочтение—віддавати перевагу.

ПРЕДПРИИМЧИВОСТЬ — підприємливість; західливість; заміристість.

Предприимчивый—підприємливий; західливий; заміристий.

ПРЕДПРИЯТИЕ—підприємство.

Промышленное, торговое предприятие—промислове, торговельне підприємство.

Рискованное предприятие — непевна справа; непевний намір.

Коммунальные предприятия—комунальні підприємства.

Мелкое предприятие—дрібне підприємство.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ,-НИЦА—голова.

Быть председателем—головувати; за головою бути.

Председателем избрать — на голову обрати.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬСТВО—головування.

Под председательством — за головуванням.

ПРЕДСТАВЛЕНИЕ—подання; (в о б р а ж е н и е)—уявлення; уява; (т е а т р а л ь н о е)—вистава.

По представлении—на подання; (с о г л а с н о с п р е д с т а в л е н и е м)—за поданням; після подання.

По представлению кого—з чийого подання; з подання когось.

Входит с представлением—звертатися з поданням.

Неправильное представление (о деле)—хибне уявлення (про справу).

Отчетливое представление—ясне уявлення.

Составить себе (отчетливое) представление о чем—(ясно) здіти собі справу з чого, про що.

ПРЕДСТАВЛЯТЬ (з я я в л е н н и е и т. п.)—подавати; (в м ы с л я х) — уявляти; (п р е д с т а в и т е л ь с т в о в а т ь) — репрезентувати; (с о с т а в л я т ь ч т о) —становити.

Представляя при сем—надсилаючи, подаючи при цьому.

Живо представлять — виразно, ясно уявляти.

Представлять собою, из себя—являти, становити собою; бути.

Представьте себе—уявіть собі.

Что он собой представляет—що вонó за людина.

ПРЕДСТОЯТЬ—стояти перед ким; бути на меті; мати; мусити; наставати.

Мне предстоит поездка—я маю їхати.

Предстоит (большой труд)—буде (багато роботи).

Предстоящий—наступний; черговий.

ПРЕДУПРЕЖДАТЬ КОГО — попереджати, перестерігати когó.

Предупреждать что (несчастье)—запобігати чому (лихові).

Предупредить заблаговременно—заздале́-годи, загодя повідóмити.

ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ КОГО—попередження когó.

Предупреждение чего—запобігання чому.

Делать предупреждение—попереджувати.

ПРЕДУСМАТРИВАТЬ—передбачати.

Предусмотренный—передбачений.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

- Предусмотренный законом**—передбачений у законі.
- ПРЕДУСМОТРИТЕЛЬНОСТЬ**—обачність.
- Предусмотрительный**—обачний.
- ПРЕДШЕСТВЕННИК**—попередник.
- Предшественник по должности**—попередник на посаді.
- ПРЕДЫДУЩИЙ**—попередній.
- На предыдущей (неделе)**—того (тіжня).
- ПРЕД'ЯВЛЕНИЕ**—подання; подавання; показування.
- По пред'явлении**—після подання; на подання; подавши; показавши.
- ПРЕЖДЕ**—перш; раніше.
- Прежде чем**—перш ніж.
- Прежде всего**—насамперед; передусім, поперед усього.
- Преждевременно**—завчасно.
- ПРЕИМУЩЕСТВО**—перевага.
- Иметь преимущество**—переважати.
- ПРЕКРАЩЕНИЕ**—припинення.
- По прекращении**—колі кінчиться; коли припинено буде.
- ПРЕМИЯ**—премія.
- Страховая премия**—страховá виплата.
- ПРЕНЕБРЕЖЕНИЕ**—зневага; погорда; гордування.
- Оставлять в пренебрежении**—занехати що.
- С пренебрежением**—гордуючи; зневважливо; погордливо.
- Смотреть с пренебрежением**—дивитися з погордою.
- ПРЕПОДАТЬ УКАЗАНИЯ**—дати навід, вказівки.
- Преподавать руководящие указания**—дати вказівки до керування.

ПРЕСЛЕДОВАНИЕ—переслідування; пересліди.

Возбуждать преследование—розпочинати переслідування.

ПРЕПРОВОЖДАТЬ—надсилати; слати.

При сем препровождаю—при цьому надсилаю.

ПРЕПЯТСТВОВАТЬ—перешкоджати; на перешкоді, на заваді ставати, бути; (мешать)—заважати.

ПРЕПЯТСТВИЕ—перешкода; переп'я.

Препятствий нет, не встречается—перешкод немає.

ПРЕРЕКАНИЕ—суперечки.

Входит в пререкания—заходити, вдаватися в суперечки.

ПРЕСТУПЛЕНИЕ—злочин; злочинство.

Вовлечь в преступление—втягати в злочин, до злочину.

Совершить преступление—зробити, вчинити злочин.

Признаваться в преступлениях—см. Признаваться.

Признаки преступления—ознаки злочину.

Обнаружить, откыть преступление—відкрити злочин.

Уличить кого в преступлении—спіймати когось на злочині; довести злочин когось.

Преступление по службе, должностное преступление—службовий злочин.

Вменить в преступление—ставити за провину; привинювати когось; (по суду)—всуджувати когось.

Преступление вменяемое кому-либо—злочинство привинене когось; (по суду)—всуджене когось.

На месте преступления—на гарячому вчинку.

ПРЕТЕНЗИЯ—претєнзія.

Быть в претензии—нарікати, ремствувати на ко́го.

ПРЕУВЕЛИЧИВАТЬ—прибі́льшувати.

Преувеличенный—прибі́льшений; (с л и ш к о м)—перебі́льшений.

ПРИ—при; за; в.

При жизни, при помощи...—за життя, за допомогою...

При борьбе, при обстоятельствах...—в боротьбі, в обста́винах...

При взыскании, при обложении—стягаючи, оподаткову́ючи...; під час стяга́ння оподаткува́ння...

При ком, чем (с о с т о я т ь, н а х о д и т ь с я) — при ко́му (бу́ти).

При всем том—не вважаючи на все те; по́-при все те.

При всем этом—протє; а протє.

ПРИБЛИЖАТЬСЯ—наближа́тися до чо́го; (о в р е м е н и)—надхо́дити.

ПРИБОР—при́лад.

Измерительный прибор—вимі́рний при́лад.

Письменный прибор—прила́ддя до пи́сьма.

ПРИБЫЛЬ—прибу́ток; зиск.

Извлекать прибыль—зі́скувати; ма́ти зі́ск, прибу́ток.

Валовая прибыль—гуртові́й прибу́ток.

Чистая прибыль—чи́стий прибу́ток.

ПРИВЕТ—привіта́ння; приві́т.

С товарищеским приветом—з товари́ським привіта́нням, приві́том.

Передавать привет—перека́зувати привіта́ння.

ПРИВЛЕКАТЬ—притяга́ти; приви́блювати; (и н т е р е с о в а т ь)—ціка́вити.

Привлекать к (ответственности, уплате и т. п.)—притятати до (відповідальності чи права, виплати, то-що).

ПРИВЫЧКА—звічка.

Усвоить привычку—взяти звичку; узяти натуру.

При привычке—від звички; через звичку.

ПРИВЫЧНЫЙ—звичний; (привыкшии к чему)—звіклий до чого.

ПРИГОВОР—вірок; присуд.

Приговор исполнен—присуд виконано.

Отмененный приговор—скасований вірок.

Оправдательный приговор—визвольний присуд.

Обвинительный приговор—засуд.

Смертный приговор—осуд на смерть.

По приговору (суда)—за (судовим) віроком.

ПРИГОДНЫЙ—придатний; здатний; годящий.

Пригодный к чему—придатний на що.

ПРИДЕРЖИВАТЬСЯ—додержуватися.

Придерживаться (не оставлять)—не кидалися чого.

ПРИЕМ КОГО, ЧЕГО—приймання когo, чогo; (образ действия)—спосіб; (о лекарствах)—закживання.

Прием (посетителей) производится—відвідувачів приймають, приймається..

Сейчас нет приема—зараз, тепер не приймають.

В два, три приема—за два, три рази; двомá, трьомá, заходами, нападами; (о лекарствах)—даваннями.

ПРИЗНАВАТЬ—визнавати.

Признавать необходимым—визнавати за (кóнче) потрібне.

ПРИЗНАК—ознака; прикмета; (свойство)—властивість.

Отвечать признакам каким—ма́ти озна́ки
які.

Отвечающий (определенным) признакам—
що ма́є (пéвні) озна́ки.

ПРИЗЫВАТЬ—кликати, прикли́кати.

Призывать к чему—заклика́ти до чо́го.

ПРИКАЗ, ПРИКАЗАНИЕ—на́каз.

Исполнить приказание—ви́конати на́каз.

Дать приказ—да́ти на́каз.

Отдавать приказ—нака́зувати.

По приказанию—з на́казу; (с о г л а с н о
с п р и к а з о м)—за на́казом.

Долать по чьему приказанию—ро́бити,
чинити з чийо́го на́казу.

Объявить приказ—опові́стити на́каз.

ПРИЛАГАТЬ—додава́ти; долуча́ти; (п р и
м е н я т ь)—прикладáти; застосóвувати.

Прилагать старания—докладáти, додава́-
ти ру́к, пра́ці до чо́го.

При сем прилагаю—до цьо́го додаю.

ПРИЛОЖЕНИЕ—додава́ння; (п е ч а т и) —
відті́снення; (п р и м е н е н и е)—при-
кладáння; застосува́ння; (п р е д м е т)
—дода́ток.

ПРИМЕНЕНИЕ—прикладáння; застосува́н-
ня; вжива́ння.

В применении к кому—прикладáючи до
кого́.

ПРИМЕР—при́клад.

По примеру—за при́кладом.

На ряде примеров—см. Ряд.

Показывать пример—приві́д, при́клад да-
ва́ти.

Делать по чьему примеру—і́ти за чийм
при́кладом; іти у чий слі́д.

ПРИМЕРНЫЙ—зразко́вий; (с л у ж а щ и й
д л я о б р а з ц я)—взі́рцевий; (п р и-
б л и з и т е л ь н ы й)—приблизни́й.

ПРИНАДЛЕЖНОСТЬ (п р и б о р)—прилад;
(с в о й с т в о)—властивість; (к к о м у,
к ч е м у)—приналежність.

Канцелярские принадлежности—канцелярське приладдя.

Письменные принадлежности—писемне, писальне приладдя; приладдя до письма, писання.

По принадлежности—кому, куді належить.

ПРИНИМАТЬ—прийма́ти.

Принимать кого за кого—вважа́ти, ма́ти, визнава́ти ко́го за ко́го.

За кого вы меня принимаете—за ко́го ви мене́ ма́єте.

ПРИНИМАТЬСЯ ЗА ЧТО—бра́тися до чо́го.

ПРИНУЖДАТЬ—приму́шувати; нево́лити; си́лувати.

Принужденный — си́луваний; приму́шений.

Принуждаю себя—че́рез си́лу.

ПРИНУЖДЕНИЕ—приму́с.

По принуждению—з приму́су.

ПРИПОМИНАТЬ—прига́дувати.

Припомниться—на па́м'яті ста́ти.

ПИСОЕДИНЯТЬ, -СЯ — прие́днувати, -ся; прилу́ча́ти, -ся.

Присоединяться к чему—прие́днуватися до чо́го; зго́лошуватись до чо́го.

ПРИСТУПАТЬ—підсту́пати до чо́го; (п р и н и м а т ь с я з а ч т о)—бра́тися до чо́го; захо́джуватись ко́ло чо́го.

Приступать ко взысканию—почина́ти праві́жку.

Приступать к исполнению, изложению и т. д.—почина́ти викона́увати, викла́дати і т. ин.

ПРИСУТСТВИЕ—прису́тність.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

В его, вашем... присутствии—при ньому, при вас...

ПРИСЯГА—присяга; (действие)—присягання.

Приводить к присяге—брати присягу.

Нарушить присягу—зламати присягу.

ПРИХОД—прибуток.

Записать на приход—заприбуткувати; записати на прибуток.

Наименование приходов — назва прибутків.

ПРИХОДИТСЯ—випадати; припадати; доводитись.

Приходится отсрочить платеж—доводиться відкласти виплату.

Пришлось ехать лесом—випало їхати лісом.

На вашу долю приходится—на вашу частку припадає.

Приходится отдуваться—доводиться на собі терпіти.

ПРИЧИНА—причина; привід.

По причине (чего)—через (що).

Основательные причины—поважні, слушні причини.

По (основательным, уважительным) причинам—з (поважних, важних) причин.

По (той) причине—з (тієї) причини.

Без видимой причины—не знати з якої причини; (и р о н.)—з доброго дива.

По многим причинам—з багатьох причин.

Стать, быть причиной чего—спричинити що; спричинитися до чого.

ПРИЧИТАТЬСЯ — належати; (приходит с я)—припадати.

Причитается (вам)—належить (вам).

ПРОГРАММА—програма.

По программе—за програмою.

Предположительная программа—попередня програма.

ПРОДАВАТЬ—продавати.

В розницу продавать—продавати в роздріб.

Оптом продавать—продавати на гурт; гуртом продавати.

С торгов продавать—продавати з торгів.

Продавать с убытком—продавати втратно.

Продавать дешево—дешево продавати; здешевіти; продешевіти.

ПРОДАЖА—продаж.

В продаже (имеется)—в продажі (є).

В продажу (поступать)—на продаж іти.

Для продажи (имеется)—на продаж (є).

Оптовая продажа—гуртовий продаж; продаж на гурт.

Розничная продажа—роздрібний продаж; продаж у роздріб.

Прибыльная продажа—вигідний продаж.

Публичная продажа—публічний продаж.

С публичной продажи—з торгів.

Пускать в продажу—пускати в продаж.

ПРОДОЛЖАТЬ—продовжувати.

Продолжать что-либо делать—далі робити що.

Продолжить срок—відкласти термін.

Продолжай, продолжайте (говорить) — далі (кажі, кажіть).

Продолжаться—тривати.

Переписка продолжается — листування триває.

Продолжительный—тривалий.

ПРОДОЛЖЕНИЕ—продовження.

Продолжение будет, следует—далі буде.

В продолжение—протягом, на протязі (чого).

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТЬ — довгість, довгота.

Продолжительность времени — протяг часу.

Продолжительность (событий, рабочего дня) — тривалість.

ПРОЖИТОЧНЫЙ МИНИМУМ — прожиттєвий мінімум.

ПРОИЗВОДИТЕЛЬ — виробник.

Производитель работы — виконавець роботи.

ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ (труда) — продукційність (праці); (машин, завода) — видатність.

ПРОИЗВОДСТВО — виробництво.

Отрасль производства — галузь виробництва.

Орудие производства — знаряддя виробництва.

ПРОИЗВОЛ — сваволя.

На произвол судьбы — на призволяще.

ПРОИЗНОШЕНИЕ — вимова.

Свободное произношение — легка вимова.

ПРОИСКИ — підступи, домагання.

По проискам кого — з підступів, домагання чийого.

ПРОИСХОДИТЬ — відбуватися; (возникать) — повставати; виникати; (вести начало, род) — походити.

Заседание происходит в учреждении — засідання відбувається в установі.

Произошло — сталося (що).

Произошло неожиданное обстоятельство — сталася несподіванка.

ПРОИСХОЖДЕНИЕ — походження.

По происхождению — родом; з роду; з походження; походженням.

ПРОК—пуття; пожіток.

Что в этом проку—яка з того ко́ристь; який з того пожіток.

В прок (готовить)—надáлі, на схов (го-тува́ти).

ПРОМЫСЕЛ—про́мисел; ремесво́.

Торговый промысел—торгівни́цтво.

Горный промысел—гірни́цтво.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ—промисло́вість.

Добывающая промышленность—копа́льна промисло́вість.

Обрабатывающая промышленность—об-ро́бна промисло́вість.

С.-хоз. промышленность — сі́льсько-гос-подáрська промисло́вість.

ПРОСИТЬ—проси́ти; проха́ти.

Убедительно, настойчиво просить—ду́же проси́ти; (у м о л я т ь)—благáти.

Просить пожаловать—проси́ти прибу́ти.

ПРОСТОЙ—про́стий.

Проще всего—найпроті́ше.

ПРОСЬБА—проха́ння.

Уступить просьбе — ува́жити проха́ння.

По (моей) просьбе—на (мо́є) проха́ння.

ПРОТЕКЦИЯ—протéкція.

Составить протекцию — зроби́ти про-тéкцію.

По протекции — з протéкції; на протéк-цію.

ПРОТИВНЫЙ — супро́тивний; (н е п р и - я т н ы й)—огі́дний; гидкі́й; бри́дкий.

Противный чему—суперéчний з чим.

ПРОТИВОРЕЧИЕ—суперéчність.

Не допускать противоречий—не допусká-ти спереча́тися; не попусkáти спере-ча́нь.

В противоречии с чем—всупереч чо́му.

Классовые противоречия — класові протівенства.

В виду противоречия (показаний)—зважаючи на суперечність (свідчень).

ПРОТОКОЛ—протокол.

Вносить в протокол—вписувати до протоколу.

Зачитать протокол — прочитати протокола.

ПРОХОДИТЬ—проходити; (с л у ж б у) — відбувати; (о в р е м е н и)—минати.

Проходит мимо чего (без внимания оставлять)—минати що.

Это так ему не пройдет—це (йому) так не минеться.

ПРОЦЕНТ—відсоток.

Учетный процент—дисконтівий відсоток.

ПРОЧИЙ—інший.

И прочее—і інше.

ПРОЧЬ—геть.

(И я) не прочь—(і я) не від того.

ПРОШЕНИЕ—прохання.

По прошению—на прохання.

Вследствие прошения—зважаючи на прохання.

ПРОЩАТЬ—прощати; пробачити; дарувати.

Простите—даруйте; пробачте; вибачайте.

Прощай, прощайте — бувай здоров, бувайте здорові; прощавай, прощавайте.

ПУНКТ—пункт.

Пункт (в у с л о в и и)—пакт.

Наблюдательный пункт — спостережний пункт.

ПУСКАТЬ, -СЯ—пускати, -ся.

Пуститься на авось—піти навмання.

ПУТЬ—путь; шлях; дорога; (ж е л. д о р.) —колія.

- Пути сообщения**—см. **Сообщение**.
Верный путь (показать) — правдівий шлях (показа́ти).
Законным путем—пра́вним спосо́бом.
Наводит на путь—дава́ти на́від .
Проторенный путь—бі́тий шлях.
Двинуться в путь—ру́шити, ві́рушити.
Обратный путь—доро́га, шлях наза́д.
На обратном пути—верта́ючись.
По пути—по доро́зі; з ру́кї.
Вступить на скользкий путь—на слизьке ста́ти.
Попутно—шрина́гідно.
Путем авансирования, расследования...—авансу́ючи, розсліду́ючи; авансу́ван-ням, розсліду́ванням.
Путем надписи—напи́суючи; че́рез на́пис.
ПУЩЕ ПРЕЖНЕГО—гірше як пе́ред тим.

Р.

- РАБОТА**—пра́ця; робо́та.
Ставить кого на работу—ста́вити ко́го на робо́ту, до робо́ти; заставля́ти діло ким.
Срочная работа—нега́йна, пи́льна пра́ця.
Работа исполнена до конца—робо́ту до-ве́дено до зро́бу.
Поручать кому работу—дору́чати ко́му спра́ву, пра́цю.
Принудительные работы — примусова́ пра́ця.
Отвлекать от работы—відрива́ти від ро-бо́ти, пра́ці.
Бесплатная работа—непла́тна робо́та.
Исполнить (окончить) работу—відо́бу-ти пра́цю; дове́сти що до зро́бу.

- Сверхурочная работа**—надурочно праця,
робота; перероб.
- Заниматься работой**—працювати.
- Упорство в работе**—завзятість.
- Приняться за работу**—стати до праці.
- Вести работу**—провадити роботу.
- Далась мне эта работа!**—увірилась мені
ця праця!
- Взваливать работу**—накидати працю, ро-
боту.
- Работа к спеху**—негайна робота.
- Избегать работы**—ухилятися від праці.
- Работа гужем**—тягловá робота.
- Прекратить работу**—припинити, покину-
ти працю, роботу.
- Приниматься за работу**—братися, ставá-
ти до роботи, до праці, до справи.
- Следить за работой**—пильнувати роботи,
праці; стежити за роботою, працею.
- Отчитываться в работе**—звітуватись за
працю; давати звіт про працю.
- РАБОТАТЬ**—працювати; робити.
- Не работается**—не берé робота.
- Работать без остановки, отдыха**—робити
без перестанку (без упину), без відпо-
чинку.
- Не расположен работать**—не має охоти
до роботи; не берé когó робота.
- Работать с наслаждением**—працювати з
уподобою.
- Работать медленно, не спеша**—пóвагом
робити.
- Не способен работать**—не здатний до ро-
боти; не здатний працювати.
- РАБОТНИК**—робітник; (т р у ж е н и к) —
працівник.
- Плохой работник**—поганий, ледáчий ро-
бітник.

РАВНОВЕСИЕ—рівновага.

Потерять равновесие—схитнѹтися.

РАВНЫЙ—рівний; однаковий.

Равно (стольким-то) — дорівнюється (стіл'кóм); станóвить, винóсить (стіл'ки).

Равно как и...—а так сáмо й...

Все равно—про мéне; байдужé; однаково.

РАДОСТЬ—радість; радіщі.

Быть вне себя от радости — з радіщів себе не чути.

Доставляют радость кому—радувати когó; дава́ти радість ко́му.

От радости—з радіщів.

РАЗ—раз.

Раз (к а к - т о)—одного́ ра́зу; я́кось; ко́лись.

В другой раз—іншим ра́зом.

В первый, второй, третий раз—вперше, вдруге, втрéтє.

В последний раз—в-остáннє.

Как раз—як-раз; сáме враз.

Каждый раз—щó-ра́зу, раз-у-ра́з.

Разом—ра́зом; відрáзу; зара́зом; (в м е с т е)—вкúпі.

Сразу—відрáзу; зра́зу.

РАЗБОР—розбі́р; ви́бір; (д е й с т в и е) — розби́рання.

Без разбора—не розбира́ючи.

РАЗБЕГ—розбі́г; розгін.

С разбега—з розгóну.

РАЗБРОД (в ф р а з е «в разброд») — врó-стіч; різно.

РАЗВЕ—хіба́; невжа́є.

Разве что—хіба щó.

Разве это впервые—хіба це пер́шина.

РАЗВИТИЕ — рóзвій; рóзвиток; (дей-
ствие)—розвива́ння.

В развитие (постановления)—на рóзви-
ток (постано́ви).

РАЗВЕШИВАТЬ — розвішувати; (на ве-
сах)—розва́жувати.

Развесить уши—розпустити вуха.

РАЗГАР—розпáл.

В разгаре—в розпáлі; на розпáлі.

РАЗГОВОР—розмо́ва.

Разговор идет о...—мо́ва мо́виться за...

Вмешиваться в разговор — впа́дати в
мо́ву.

Возобновлять разговор—зніма́ти (знóву)
розмо́ву.

Прерывать разговор—перепина́ти, ури-
ва́ти розмо́ву.

Разговор касается чего—мо́ва захо́дить
про що.

Разговор принял такой оборот—см. Обо-
рот.

Разговор продолжается—розмо́ва йде, то-
читься да́лі.

Вести разговор—провáдити мо́ву, розмо́-
ву, ре́чі.

Прекратить разговор—урва́ти розмо́ву.

Разговор не клеится—мо́ва не мо́виться.

Вдаваться в разговоры—в ре́чі (в балач-
ки) захо́дити, ввіхо́дити.

Вступать, пускаться в разговор—захо́ди-
ти в розмо́ву, в бе́сиди, в бала́чки; за-
во́дити розмо́ву; ставáти на розмо́ву.

Разговор вертелся — розмо́ва в'язáлася
(ко́ло чо́го).

Крупный разговор—га́ряча розмо́ва.

Заводит разговор — почи́нати розмо́ву;
зніма́ти сло́во.

РАЗЛИЧИЕ—відмінність.

Без различия (формы)—не зважаючи на (форму).

Без различия (относиться)— — байдуже (ставитися).

РАЗМЕР—розмір.

По размеру—розміром.

В половинном размере — на половину менше.

РАЗНИЦА—різниця.

Существенная разница — ґрунтовна різниця.

РАЗОРЯТЬ ЧТО — руйнувати; (край, страну)—плюндрувати; (кого) — збивати з стану; зводити з господарства.

РАЗОРЕНИЕ—руїна.

Привести в разорение—зруйнувати.

РАЗРЕШЕНИЕ—дозвіл; (вопроса, задачи)—розв'язання; розв'язка.

Разрешение испрашивать—просити дозволу.

Нужно истребовать разрешение — треба виправити дозвіл.

Без разрешения—без дозволу.

С разрешения—за дозволом.

РАНЬШЕ—раніше.

Приходить, делать и т. д. раньше кого—приходити, робити і т. ин. перед ко́го.

РАСПИСКА—розписка.

Задаточная расписка—завдатковий лист.

Платежная расписка—платіжний квиток; платіжна розписка.

По расписке—на розписку; під розписку.

РАСПОЛАГАТЬ,-СЯ—розкладати,-ся; розташовувати,-ся.

Располагать к чему—злосхочувати до чо́го.

Располагаю завтра выехать—маю, гадаю завтра їхати.

Расположиться с вещами, с товарами — розташуватися з речами, з крамом.

Располагать в свою пользу—прихилити до себе когo.

РАСПОЛОЖЕНИЕ — розклад; розпорядок; розташування; (к кому)—прихильність, ласка до когo; (желание)—охота, хіть.

Расположение духа—настрій.

Расположение к чему—нахил, здатність до чоgо.

Расположение слов—порядок слів.

В хорошем, плохом расположении духа—в добромu, поганомu настрої.

Приобрести расположение—дістати прихильності.

Потерять расположение—стратити прихильність; відбїти ласки.

РАСПОРЯЖЕНИЕ—наказ; розпорядження.

Быть в распоряжении—бути до чийогo розпорядження; бути до чийх послуг.

По распоряжению—з наказу.

Предоставлять в чье-либо распоряжение что—передавати до чийогo розпорядження щo.

Сделать распоряжение—зробити розпорядження.

Согласно распоряжения—згідно з розпорядженням.

Завещательное распоряжение—спадковe розпорядження.

Циркулярное распоряжение—обїжне розпорядження.

РАСПРОСТРАНЕНИЕ — розповсїдження; поширення; (действие) — розповсїджування; поширювання.

Распространение тепла, света, звука—передача теплa, свїтла, звукy.

РАСПРОСТРАНЯТЬ — розповсюджувати; шірити.

Распространять молву—пускати славу.

РАССВЕТ—світання; досвіток.

На рассвете—удосвіта; на світанні; на світанку.

С рассветом—по видноті; як задніє (задніло).

РАССМОТРЕНИЕ—розгляд.

Оставлять без рассмотрения—залишати без розгляду, не розглянувши.

К рассмотрению и исполнению—до розгляду і виконання.

Подлежит рассмотрению—треба розглянути.

Рассмотрение и проверка чего—розгляд і перевірка чого.

Не подлежит нашему рассмотрению по причине—не можемо розглядати з причини.

Представлять, вносить на рассмотрение—подавати на розгляд.

По рассмотрении—розглянувши.

Откладывать рассмотрение дела — відкладати розгляд справи.

Предполагать к рассмотрению—призначати на розгляд.

РАССРОЧКА—розклад; виплат.

В рассрочку, с рассрочкой—на виплат, розклад.

Платить в рассрочку—с м. Платить.

РАССТОЯНИЕ—віддаль; відстань; віддалення.

На некотором расстоянии—трохи віддалік.

Дальнее расстояние—велике віддалення.

На таком же расстоянии, как и...—так завдальшки, як і...

В расстоянии пяти километров отсюда—
за п'ять кілометрів звідци.

За дальностью расстояния—через велику
далечінь.

РАССТРОЙСТВО — нелад; неспокій; не-
згода.

Вносить расстройство—виклика́ти, спри-
чиня́ти нелад, рózлад.

РАССУДОК—рóзум; глузд; т́яма.

Лишиться рассудка—збожево́лити; обез-
глуздіти; (и р о н.)—з глúзду эсунути́сь.

РАССУЖДЕНИЕ—міркува́ння.

Без рассуждений—нега́йно; не сперечаю-
чись.

В рассуждении (сего)—що до (цього).

Пускаться в рассуждения—вдава́тися в
міркува́ння.

РАССЫПАТЬ, -СЯ—розсіпати, -ся, розтру-
сити, -ся.

Рассыпаться в благодарностях—роздяку-
ватися.

Рассыпаться мелким бесом—нізько сла-
тися, стелі́тися пе́ред ким.

РАСТВОР—рóзчин.

Слабый раствор—легкий, неміцний рóз-
чин.

РАСХОД—видáток.

Накладные расходы—накладні видáтки.

Наименование расходов—на́зва видáтків.

В расход—на видáток.

Записать в расход—завидаткува́ти; за-
писа́ти на видáток.

Хозяйственные расходы —господарські
видáтки.

Сносить в расход —спісувати на ви-
дáтки.

Текущие расходы—потóчні, біжучі ви-
дáтки.

Возвращаемые расходы—зворотімі видатки, витрати.

Возвратные расходы—видатки до повернення.

РАСЧЕТ—порахунок; обрахунок.

Взять, принять в расчет—взяти на увагу; мати на увазі.

Покончить расчеты—розрахуватися.

До расчета—до порахунку.

Обмануться в расчете—пролічити; прорахувати.

Ошибиться в расчете—пропадати; схибити.

Окончательный расчет—поквитування.

В окончательный расчет—на поквитування.

Нет расчета (что делать)—невигідно, нема рації (що робити).

С таким расчетом, чтобы...—так, щоб...

РАСЦЕНКА—розцінка; (действие)—розцінювання; цінування.

По расценке—за розцінкою.

Повышать, понижать расценку—підвищувати, знижувати розцінку.

РАСЧИТЫВАТЬ—розраховувати; (расчислять)—облічувати; обраховувати.

Расчитывать на что-либо—сподіватися на що; вважати на що.

Расчитывать служащих—звільняти службовців.

РЕДКО—рідко; не часто; вряди-годи; коли-не-коли.

Нередко—почаству.

Редко кто—мало хто.

Редко где—мало де.

Хоть редко, да метко—хоч раз, та гаразд.

РЕДКОСТЬ—рідкосна річ; рідкощі.

На редкость—на диво.

РЕЗУЛЬТАТ—наслідок; результат.

Это является результатом—с м. Являться.

Не получилось никакого результата—наслідок вийшов ніякий.

РЕПУТАЦИЯ—репутація; слава.

Составить себе репутацию—заявити репутації.

РЕШИТЕЛЬНО—рішуче; (совсем)—зовсім; цілком; (окончательно)—остаточно.

Решительно ничего—а нічого ніяк.

Решительно никого—нікого ніяк.

Я решительно не понимаю—я зовсім не розумію.

Он решительно ничего не делает — він зовсім нічого не робить; ні за холодну воду не береться.

РЕЧЬ—промова; (разговор)—розмова; мова.

Речь произносит — виголошувати промову.

Речь вести—вести мову; провадити мову, розмову.

О чем речь—про що мова.

Речь идет о...—мова мовиться за...

Речь кому прерывать, перебивать—перебивати мову; (своими словами)—упадати в мову.

Обвинительная речь—обвинне слово.

Защитительная речь—оборонне слово.

РЕШАТЬ—розв'язувати; вирішувати; постановляти.

Решать в один голос—одноголосно ухвалювати.

Решил сделать—поклав зробити.

Так он решил—так він поклав.

РЕШАТЬСЯ—наважуватися; зв'ажуватися; пускатися на що.

Не решаться — вата́тися; **не** нава́жувати-
тися.

Не решил на этот шаг—не нава́жився,
не зва́жився на що.

РЕШЕНИЕ (действие) — вирі́шування;
(результат)—постано́ва; ухва́ла.

Выносить решение—вирі́шувати, ухва́лю-
вати що; ухва́лювати постано́ву.

Единогласное решение—одноголо́сна ух-
ва́ла; одноголо́сне ви́рішення.

Принять решение—ухвалі́ти, постано́ви-
ти що, про що.

Состоялось решение—ухва́лено.

Узнать решение—допита́тися постано́ви.

По решению—за постано́вою; з поста-
но́ви.

РОД—рі́д; (в и д)—порі́док; відмі́на; (о то-
ва́р е)—гату́нок.

Такого рода явления—такі я́вища.

В этом роде—щось поді́бне.

От роду не видал—з ро́ду не ба́чив.

Род занятий—фах, профе́сія.

Род операций—фо́рми опера́цій.

Всякого рода (сделки)—рі́зні (уго́ди).

РОВНО—рі́вно; як-раз.

Ровно в (два) часа—са́ме о (дру́гій) го-
ди́ні.

Ровно ничего (не понимать)—нічо́гисінько
(не ті́мити).

Читает ровно—чита́ти рі́вно, пла́вно.

РОСТ—зрі́ст.

Ростом—на зрі́ст.

По росту (становиться)—під зрі́ст (ста-
ва́ти).

РУКА—рука́.

Взять в руки кого—узяти в шіри когò.
Взять себя в руки (овладеть собою)
 —опанувати себе.

Набивать в чем-либо руку—наважувати
 руку до чого.

Держать чью руку—тягти за ким.

Навострить руку—наламати руку.

Собственной рукою, собственноручно (под-
 писался)—рукою власною, власноручно
 (підписався).

Не дается в руки (не спорится) —
 не йметься (мені).

Руку приложить—рукою власною розпи-
 сатися.

Рука об руку—побіч; поруч; руч-об-
 руч.

С пустыми руками—впорожні.

С легкой руки—в добрий час.

С руки—під руку.

На скорую, легкую руку — на швидку
 руч, руку; прихашцем; абі-як.

На все руки—до всього здатен.

Сбивать с рук—позбути, спекатися
 чогò.

К рукам прибрать—до рук прибрати.

Наложить на себя руки—смерть собі за-
 подіяти.

От руки написано—рукою писано.

Сошло с рук—з рук збулося.

Обеими руками—обіруч.

Из рук в руки—з рук до рук; з рук на
 руки.

Опытная рука—вправна рука.

Под сердитую руку—під гарячу руч-
 руку.

Под рукою (иметь)—на похваті (мати).

Из рук вон плохо—зовсім погано.

Узнавать из чьих рук—с.м. **Узнавать**.

По правую, левую руку—праворуч; ліворуч.

Ударить по рукам, разнимать руки (при сделке, пари)—руки перебивати.

Показывать рукой на кого, что—скидати рукою на ко́го, що.

Рукою подать—близесенько.

Холодно рукам—холодно в руки.

Рука руку моет—рука руку мие; злодій злодія крїе.

РУКОВОДИТЬ—керувати; давати провід.

РУКОВОДСТВО—керування; (учебник)—підручник.

К руководству—до керування; щоб керуватися.

Под (чьим) руководством—за (чийм) про́водом.

РУКОВОДСТВОВАТЬСЯ—керуватися.

Руководствоваться указаниями центра—керуватися вказівками з центру.

РЫТЬ—ріти; копати.

Рыть кому яму—підкопуватися під ко́го.

РЯД—ряд; нїзка; шерєга.

В рядах противника—у ворожих лавах.

Ряд за рядом—ряд по ряду.

Целый ряд товарищей—багачько товаришів.

Это замечается в целом ряде учреждений—це помічено по багатьох установах.

Ряд (вопросов)—нїзка (питань).

На ряде (примеров)—нїзкою (прикладів); з багатьох (прикладів).

Итти рядом—іти поруч, попліч.

Сплошь и рядом—скрізь і всеюди.

С.

САДИТЬСЯ—сідати; (о п а д а т ь)—осіда-
ти; (о т к а н я х)—зсідатися; збігати-
ся; (о с о л н ц е)—сідати; заходити.

Садиться (за стол)—сідати до (сто́лу).

САМ—сам.

Сам не свой—як не свій (ходить).

САМЫЙ—са́мий.

Самый большой, лучший и т. д.—що-
найбільший, що-найкращий; як-най-
більший, як-найкращий і т. ин.

СБОР—зби́рання; збір.

Гербовый сбор—ге́рбове.

Судебный сбор—судо́ве.

Весовой сбор—ваго́ве.

Подушный сбор—поду́шне.

Валовой сбор—ціле́ве.

Питейный сбор—вино́ве.

Налоговый сбор—стяга́ння пода́тків.

Денежный сбор—зби́рання гро́шей.

Кружечный сбор—карна́вочний збір.

СБЫТ—збу́т.

Для сбыта, на сбыт— на збу́т.

СВЕДЕНИЕ—відо́мість; (с о о б щ е н и е)—
зві́стка.

К сведению—до відома; щоб зна́ти.

Удовлетворительные сведения—доста́тні
відо́мості.

Сведения о деятельности—відо́мості про
дія́льність.

Доводит до сведения—доводи́ти до ві-
дома, в'ясо́вувати ко́му.

Ежемесячные сведения—щомісячні ві-
до́мості.

Доводит до всеобщего сведения—пода-
ва́ти до загально́го (вселю́дного) ві-
дома.

Секретные сведения—таємні відомості.

Принимать к сведению—брати до відома, до уваги; брати на розум.

Доходить до чього-либo сведения—доходити до ко́го; доходити до чийого відома.

По сведения—за відомостями; з відомостей.

По имеющимся у нас сведениям—як нам відомо.

Сведущий в чем—знаючий на чо́му.

СВЕРХ—над; по-над.

Сверх того—до то́го ще й...

СВЕТ—світло.

Проливать свет—висвітлювати.

Выпустить в свет—випустити в світ.

Издавать свет—світитися.

СВИДЕТЕЛЬ—свідок.

Быть свидетелем, в качестве свидетеля—за свідка бути.

Выступать в качестве свидетеля—виступати за свідка.

Отводить свидетелей — відсторонювати свідків.

СВИДЕТЕЛЬСТВО—свідощтво.

Свидетельство о бедности—свідощтво про бідність, про незамобжність.

Свидетельство медицинское — лікарське свідощтво.

Свидетельство метрическое—мétrica.

Свидетельство о внесении податей—квиток податко́вий.

Залоговое свидетельство — заставне свідощтво; заставний лист.

Ввозное свидетельство—довозо́вий лист.

СВОБОДНО—вільно.

Свободно (по собственному, желанию) **сделать** — волею своєю, з власної волі зробіти.

СВОБОДНЫЙ—вільний.

Свободный для прохода—прохідний.

СВОЙСТВО—властивість.

По (своим) свойствам—(своїми) властивостями.

СВЫШЕ—над; більше як.

Свыше моих сил—над мої сили.

Свыше (пятидесяти)—за (п'ятдесят); над (п'ятдесят).

Свыше (пяти) лет—більше, як (п'ять) років.

СВЯЗКА—в'язка; (бумага)—жмут, пачка; (веще й)—клубок; пакунок; (дров)—в'язанка.

СВЯЗЬ—зв'язок.

В связи с тем, что...—в зв'язку з тим, що...

Вне всякой связи—без ніякого зв'язку.

Вступать в связь—заходити в зв'язок.

Преемственная связь—наступний зв'язок.

СДАВАТЬ—здавати.

Сдавать квартиру—наймати помешкання.

СДЕЛАТЬ—зробіти.

Сделать как следует—довести до пуття; зробіти як треба, як слід.

Сделать вопреки чему—зробіти наперекір.

Сделать по своему—зробіти своїм робом, по-своєму.

Сделать невпопад—не до ладу зробіти.

В состоянии сделать—с м. **Состояние.**

Сделать обладателем чего—настановити на володіння над чим.

Сделать по чьему желанию—учинити чий волю.

- Сделаться сильным**—убитися в силу.
СДЕЛКА—угода.
Виды сделок—форми операцій.
Вовлечь в невыгодную сделку—втягати в утратну справу.
Предварительная сделка—попередня угода.
Совершать сделку—складати угоду.
СДИРАТЬ—здирати.
Сдирать кожу (и носк.)—лупити.
СЕРДИТЬСЯ—сердитися; гніватися; гнів на ко́го покладати, ма́ти; дивитися на ко́го злим, лихým о́ком; ва́жко ди́хати на ко́го; серди́то ко́му (зробилося).
СЕРДЦЕ—серце.
От всего сердца—від щірого се́рця ; з до́рогою душе́ю.
Не по сердцу—не до ми́сли.
СЕТЬ—сіть; сітка.
Сеть телефонная, телеграфная, учрежденный и т. п.—мере́жа телефо́нна, телегра́фна, устанóв і т. ин.
СИЛА—си́ла.
Приобретать силу, входит в силу (делаться сильным)—набирати си́ли; убива́тися в си́лу, в поту́гу.
Вступать, входит в силу (о законе)—набува́ти си́ли; ставати чинни́м.
Употреблять (все) силы—доклада́ти (всіх) си́л.
Сколько хватит сил—скі́льки ста́не снагі́.
Выбиться из сил—знемогті́ся на си́ли.
Собораться с силами—змогті́ся; поєднати си́ли.
Ослабевать силами—підупада́ти на си́лах.
В силу (закона)—си́лою (зако́ну).

В силу этого—через це.

Истратить силу (на работе)—виробитися з сили.

Изо всех сил—що-сили; чим-дуж; щодуху; як-мога.

Нет сил—не сила; не спромога; не підсилу.

Терять силу—знесилюватися; (о законах)—втрачати силу, чинність.

Свыше (моих) сил—с м. **Свыше.**

Сверх сил—над силу; через силу.

По мере сил—в міру сил; як посилля.

По силам—під силу.

Сила сопротивления—відпорна сила.

Рабочая сила—робітня, робоча сила.

Лошадиная сила—кінська сила; паровий кінь.

Центростремительная сила—центротяжна сила.

Центробежная сила—відбіжна сила.

Собственными силами—на власні сили, самотужки.

Движущая сила—сила тяговá.

Вооруженною силою (подавать помощь)—збройно (допомагати).

Чувствовать себя в силах—братися, чутися, почуватися на силу.

Общими силами—спільно; пуртом.

Насколько сил хватит—скільки буде снаги.

Быть в силах—здужати.

Взять силой—здобути; опанувати.

СИЛЬНО—міцно; дуже.

Сильно допекать—до живого допикати.

Сильно изумляться—дивом дивуватися.

СИСТЕМА—система.

По системе—за системою.

СКАЗАТЬ—сказати; мовити; промовляти.

Сказать невпопад—не до ладу сказати; не до речі мова; (ш у т.)—утяти до гапліків.

Сказать нечто—сказати де-що.

Сказать с ударением—сказати з притиском.

Сказав эти слова, он ушел—по цій мові він пішов.

Короче сказать—коротко кажучи.

СКВОЗНОЙ—скрізний; кризний.

Сквозной ветер—протяг; проруд.

Сквозное отверстие—отвір наскрізь.

СКОЛЬКО—скільки.

Сколько просиш, просите (ш р и п о к у п к е)—що прайши, прайте.

Сколько следует—скільки належить.

Сколько дали (з а п л а т и л и)—що дали.

Скольконибудь—хоч скільки; скільки небудь; будь-скільки.

Сколько раз—скільки раз; скільки разів.

Сколько мне известно—оскільки я знаю.

Сколько угодно—скільки хоче; до схочу.

Сколько сил хватит—с м. Сила.

СКОРО—швидко; хутко.

Скоро уже—незабаром.

Ступай скорее—рушай мерщій.

Скорее всего он не согласится—найпевніше, що він не згодиться.

Скорее мошенничество, чем серьезное предложение—певніше шахрайство, ніж серйозна пропозиція.

Скорее прекращу сношения с вами, чем соглашусь—радіше з вами припиню зносини, ніж погоджусь.

СКОРОСТЬ—швидкість, хуткість.

Начальная скорость—початкова швидкість, хуткість.

Предельная скорость—крайня швидкість, хуткість.

Наибольшая скорость—найбільша швидкість, хуткість.

С наибольшей скоростью—як найшвидче.

Большой, малой скоростью (отправить) —(великою, малою швидкістю, хуткістю) (пересилати).

СЛАВА—слава.

Приобретать славу, войти в славу—слави зажити.

Славиться чем—бути славним чим, з чого.

Завод славится своими изделиями—завод слашний своїми виробами.

СЛЕД—слід.

Чтобы и следа твоего у меня не было—і на очі мені не шавертайся; щоб і ногá тво́я в мене не була.

Следом—слідом, слідком.

Напасть на след—натрапити слід.

Следом ходит—услід (за ким) ходити; слідком іти.

И след его простыл—і сліду його́ нема́.

СЛЕДИТЬ ЗА ЧЕМ (присматривать)—доглядати чого; наглядати що; пильнувати чого; (выслеживать)—стежити за ким.

СЛЕДОВАТЬ ЗА КЕМ—іти за ким; (кому причитаться)—належати.

Из (этого) следует—з (цього) випливає, виходить; отже.

СЛЕДСТВИЕ—слідство.

По материалам следствия—із матеріалів слідства; за матеріялами слідства.

Производит следствие—чинити, переводити слідство.

СЛЕДУЮЩИЙ—дальший; (вовремени)

наступний; (перед переліс-
ненням, поясненням)—такий.

Следующее — таке; ось що.

СЛИШКОМ—надто; занадто.

Слишком мало, много и т. д.—замало,
забагато і т. инш.

СЛОВО—слово.

Сдержать, исполнить слово—додержати
слово; стати на слові; справдити своє
слово.

Давать на слово—давати на віру.

Давать слово в чем—давати слово на
чому.

Поймать на слове—зловити на мові.

Не изменять (своему) слову — на (сво-
йому) слові стояти; не ламати (свого)
слово.

Передавать на словах—с м. **Передавать.**

Слово предоставляется—слово належить.

Лишние слова—зайва мова.

К слову (сказать)—до речі (мовити).

Право слова—див. **Право.**

Слово вернуть—прикинути слово.

Честное слово—слово чести.

Объяснительное слово—з'ясувальне слово.

Заключительное слово—прикінцеве слово.

Лишать слова—позбавляти слова когось.

Слово за слово—слово по слову.

В немногих словах—кількома словами.

Нарушить слово—зламати слово.

Вклеить, вернуть слово—вкинути, при-
кинути слово, слівце.

При первом слове—на першому слові.

Верный слову—на слово вірний; певний
на слові.

Отказываться, взять назад свое слово —
зректись свого слова; відмовитися від
свого слова.

СЛОЖНОСТЬ—складність.

По (своей сложности)—(своєю) складністю.

В общей сложности—загалом; вкупі; гуртом.

СЛОМАТЬ—зламати.

Сломать (себе) шею—скрутити, звернути (собі) в'язи.

СЛУЖАЩИЙ—службовець; (чиновн.) — урядовець.

Расчитывать служащих—с м. Расчитывать.

Банковый служащий—банковик.

Железнодорожный служащий—залізничник.

Служащий в сахарном производстве, торговле—цукровик.

Таможенный служащий—митник.

Наличный состав служащих—с м. Состав.

СЛУЖБА—служба; посада.

Сослужить службу—прислужитися ко-мү; зробити послугу ко-мү.

Служба казенная, частная—служба урядова, приватна.

Состоящий на службе—с м. Состоять.

Упущение по службе — служба про-вина.

Служба движения—служба руху.

Служба тяги—возова служба.

Служба пути—дорожна служба.

Освобождать (отрешать) от службы—звільняти з посади.

Оставлять службу—кидати службу, служити; уступатися з служби.

Не в службу, а в дружбу—з приязни, а не з неволі.

СЛУЖИТЬ—служити за ко́го; бу́ти за ко́го, ким.

Служить чем—бу́ти за що; пра́вити за що.

Служить к чему—бу́ти на що.

Членский билет служит удостоверением—чле́нський біле́т пра́вить за по́свідку.

Служить препятствием, помехой—бу́ти на зава́ді, на перешко́ді; става́ти на зава́ді, на перешко́ді, перешкоджа́ти.

Он служит счетоводом—ві́н служи́ть за рахівника́.

Это послужило нам основанием—це ста́ло нам за підста́ву.

СЛУХ—чу́тка; поголо́ска.

Пошел слух—пі́шла поголо́ска, чу́тка.

Носится, идет слух—поголо́ска, чу́тка йде́.

Распространять слухи—ши́рити чу́тки.

По слухам—чу́тки йду́ть, що...

СЛУЧАЙ—ві́падок; (в о з м о ж н о с т ь)—наго́да.

В большинстве случаев—здебі́льшого; здебі́льше.

В случае—якщо́; як бува́.

В случае чего, на случай чего—в ра́зі чо́го; на ві́падок чо́го.

В случае (несоответствия, необходимости)—в ра́зі є, бу́де; ко́лі є, бу́де (невідо́повідність, потре́ба).

В случае (неявки, отказа)—в ра́зі, ко́лі (не з'явля́ться, відмо́вляється).

Искать случая—шука́ти наго́ди.

Во всяком случае—у вся́кому, в ко́жному ра́зі.

В положительном случае—ко́лі так.

В отрицательном случае—ко́лі ні.

В противном случае—в противному разі.

В подобном случае—в такому разі.

На (всякий) случай—про (всякий) випадок.

По случаю чего—з нагоди чого; з приводу чого.

По случаю (купить)—з okazji (купити).

Пользоваться случаем—користуватися з нагоди, з okazji.

Случай приключился—сталась притода.

При случае—при нагоді.

Представился (удобный) случай—трапилась, випала (добра) нагода.

При первом удобном случае—при першій нагоді.

Благоприятный случай—добра нагода; okazia.

Несчастный случай—нещастя; нещасливий випадок; лихий випадок.

Нередки случаи, когда—часто трапляється, що...

СЛУЧИТЬСЯ—трапитись; випадати; (о людях)—нагодитись.

Случается—випадає; трапляється.

Случилось весной—прийшло по весні.

Случилось несчастье с кем—с м. Несчастье.

Случаться кому быть—нагодити когось.

Случились как раз представители центра—саме нагодились представники центру.

СЛУЧАЙНОСТЬ—випадковість.

По несчастной случайности—з лихого нагоди.

По счастливой случайности—з доброї нагоди.

СМЕКАТЬ ЧТО—добирати розуму в чому; вхопити тропи в чому.

СМЕЛОСТЬ—смільйість.

Придавать смелости—додавати відваги, смільйости.

СМЕРТЬ—смерть.

Спаси от смерти—визволити від смерті.

Насильственная смерть—не своя смерть.

Внезапная смерть—нагла смерть.

Мнимая смерть—завмертя.

СМЕСЬ—мішанина; (жидкостей)—ау-міш; (думок)—плутанина.

Смесь различных понятий—плутанина різних розуміннів.

СМЕХ—сміх.

Возбудить смех в ком—розсмішити когось.

Разразился смехом—зайшовся від сміху.

СМЕШИВАТЬ—мішати.

Не следует смешивать с другими случаями—не можна плутати з іншими випадками.

СМОТРЕТЬ—дивитися; глядіти.

Смотреть за кем, за чем—доглядати когось, що.

Косо смотреть—кривим оком поглядати.

Смотреть резко—прикро дивитись, поглядати.

Смотреть растерянно—поглядати збентежено; дивитись спантеличено.

Смотреть букой—вовком дивитись.

Смотреть в оба—взяти очі в руки; пильнувати; бути на осторозі; матися на обережності.

Вдоволь насмотреться—напасти очі.

Смотря по—як до; вважаючи на; з огляду на.

Смотрите-ка—диві пак; дивісь лишень.

Смотри—гляді-но.

На это нечего смотреть—на це нема чого вважати.

СМЫСЛ—розуміння; значіння; рація.

Без смысла (делать)—безглуздо (робити).

В смысле чего—що до чого.

В смысле—в розумінні.

Смысл буквальный—дослівне розуміння.

В буквальном смысле—буквально.

В отрицательном смысле—непозитивно.

В положительном смысле—позитивно.

В широком смысле—широко розуміючи.

В узком (тесном) смысле—вузько розуміючи.

Смысл природный—простий розум.

По смыслу (статьи)—за значінням (статті).

Здравый смысл—здоровий розум.

Смысл прямой, собственный—властиве розуміння.

Нет смысла (так поступать)—немає рації (так робити).

Нет смысла (в этом решении)—немає глузду (в цій постанові).

Извлекать смысл—з'ясовувати.

Добраться до смысла—дорозумітися.

СМЫСЛИТЬ В ЧЕМ—розумітися в чому, на чому.

Он в этом ничего не смыслит—він на цьому нічого не тямить.

СНАБЖАТЬ КОГО ЧЕМ—постачати комусь.

Снабжать город хлебом—постачати місту хліб.

СНАРЯЖАТЬ—устатковувати.

Снаряжать в дорогу—виряжати в дорогу.

СНАЧАЛА—спочатку; (с п е р в а)—попереду; спершу; перше; (н а п е р в ы х п о р а х)—по-первах.

СНЕГ—сніг; (т о л ь к о ч т о в ы п а в ш и й)—пороша.

Глубокий снег—завальний сніг.
СНИСХОЖДЕНИЕ—ласка; (матеріаль-
но е)—полéгкість.

Окажите снисхождение—зробіть ласку.

СНОШЕНИЕ—знóсини.

Вести (торговые) сношения—прова́дити
(торгóві) знóсини.

Внешние сношения—зовнішні (закордо́н-
ні) знóсини.

Вступать в сношения—захо́дити в стó-
сунки.

Налаживать сношения—нав'язувати знó-
сини́.

Иметь сношения с кем—ма́ти знóсини з
ким.

СОБИРАТЬСЯ—збирáтися.

Собираться со средствами для чего —
скла́сти ко́шти на що; збивáтися на
що; спромага́тися на що.

Собираться вместе—збирáтися докúпи.

Собирается буря, дождь—на бóрю, на
дощ занóситься, кладéться.

СОБЛАЗН—спокúса.

Вводит в соблазн—спокуша́ти когó; ве-
сти когó до спокúси.

СОБРАНИЕ—збо́ри; (сочинений, за-
конови т. п.)—зібрання; збірка.

Общее собрание—загáльні збо́ри.

Закрывать собрание—закривáти збо́ри.

Состоялось собрание—відбу́лись збо́ри.

Предвыборное собрание — передви́борчі
збо́ри.

Вести собрание—керува́ти збо́рами.

Открывать собрание—ро́зпочина́ти, від-
кривáти збо́ри.

СОБСТВЕННОСТЬ—власність.

В собственность—на власність.

Приобретать в собственность—набувати на власність.

В пожизненную собственность—на власність до життя.

Собственность городская—міська, комунальна власність.

Собственность государственная—державна власність.

Собственность частная—приватна власність.

СОБЫТИЕ—подія.

Это событие имело место в...—ця подія відбулася (сталася) в...

Внешние события—зовнішні події, обставини.

СОВЕРШЕНИЕ—виконання.

Совершение акта—складання акту.

СОВЕРШЕННО (вполне)—цілком; зовсім; геть чісто; до рѣшти.

Машина совершенно износилась—машинна зовсім виробилась; машинну геть чісто вужито.

Совершенно неожиданно—нагло.

Совершенно один—сам один.

Совершенно похож—достеменно похóжий.

СОВЕСТЬ—сумління.

По совести—щиро.

У меня чистая совесть—у мене душа чиста.

СОВЕТ—рада; (помощь)—рада; порада.

По совету—за порадою; з поради.

Совет держать—раду радити.

Дельный совет—доладня рада.

Благоразумный совет—с м. Благоразумный.

Совет получить—узяти раду.

Последовать чьему совету—іти за чиєю порадою.

Совет собирать—ста́вити ра́ду.

Советовать кому—ра́дити, ра́яти ко́го, ко́му.

СОВЕЩАНИЕ—нара́да.

Частное совещание—прива́тна нара́да.

СОВОКУПНОСТЬ—сукку́пність.

По совокупности—в сукку́пності.

Все в совокупности—все гурто́м; все загалом.

СОГЛАСИЕ—зго́да.

По (общему) согласию — за (спі́льною) зго́дою.

Из'являть согласие—дава́ти зго́ду; зго́джуватися.

Взаимное согласие—обо́спільна зго́ді.

СОГЛАСНО ЧЕГО, ЧЕМУ—згі́дно з чим.

Согласно работать—односта́йно пра́цюва́ти.

СОГЛАШЕНИЕ—порозу́мння; зго́да.

По соглашению с кем—порозу́мівшись з ким; за зго́дою, за поро́зумінням з ким.

Предварительное соглашение—поперéдня зго́да.

Прийти к соглашению—порозу́мітися; пого́дитися; поєдна́тися; дійти́ зго́ди.

Входить в соглашение—учиня́ти зго́ду.

СОДЕЙСТВИЕ—допомо́га; по́міч; (благоприя́тствованіе)—сприя́ння.

При содействии—за допомо́гою.

Содействовать кому—помага́ти, допомага́ти ко́му; сприя́ти ко́му.

Содействовать чему—спричина́тися до чо́го.

Оказывать содействие—става́ти лу́ приго́ді, в допомо́зі ко́му.

СОДЕРЖАНИЕ (жа́люванье)—плати́я; утри́мання; (кни́ги)—зміст.

- Содержание конторы, отделения и т. п.**—
кошти на контору, філію і т. ин.
- Содержание кого производится кем**—
утримує когó хто.
- По содержанию**—змістом.
- На (своем) содержании**—на (своім) кош-
ті, утриманні.
- Содержать кого**—утримати когó; (в се-
бе)—містити.
- СОЖАЛЕНИЕ**—жаль.
- К (крайнему, величайшему) сожалению**—
на (превеликий) жаль.
- Без сожаления**—безжально; без жалу.
- Достойный сожаления**—жалю гідний.
- СОЗНАНИЕ**—свідомість.
- Терять сознание**—непритомніти; шадати
в нестяму.
- Быть в сознании**—притомним бути.
- Приходит в сознание**—приходить до
пам'яті; опритомніти.
- СОЗНАВАТЬСЯ В ЧЕМ**—признаватися до
чого.
- Сознаваться в преступлениях**—признава-
тися злочинами.
- СОЗРЕВАТЬ**—стигнути.
- Созревать умственно**—до розуму дохо-
дити.
- СОЛИДАРНОСТЬ**—солідарність.
- По солидарности (с кем)**—із солідарности
(з ким).
- СОМНЕНИЕ**—сумнів; непевність.
- Без сомнения**—напевно; безперечно; пев-
на річ; що й казати.
- Это подлежит сомнению**—це річ непевна.
- Возбуждать сомнение**—викликати, сум-
нів.
- Сомнение является**—насувається сумнів.

Не подлежит сомнению, вне всяких сомнений—безперечно; по-за всякими сумами; понад усякі сумніви.

Сомнению подвергнуть—піддати в сумнів.

СООБРАЖАТЬ—міркувати.

Он ничего не соображает—він нічого не тямить.

Он тупо соображает—він важко думає.

Сосбразить никак не могу—ніяк розуму не доберу.

СООБРАЖЕНИЕ—міркування; розважання.

По (моим) соображениям—на (моє) міркування.

По соображении всех обстоятельств—розміркувавши всі обставини.

СООБРАЗНО С ЧЕМ—відповідно до чого.

СООБЩАТЬ—повідомляти.

Сообщать письменно—листово повідомляти.

Сообщите известие—подати звістку.

Сообщите о принятых вами мерах—повідоміть, яких засобів ви вжили.

СООБЩАТЬСЯ—мати стосунки; (о сосудах)—сполучатися.

СООБЩЕНИЕ—повідомлення; (объявление)—оголошення; (чего с чем)—сполучення; (с кем)—стосунки; зносини.

Пути сообщения—шляхи (сполучення).

Сообщение прервалось—немає звязку.

Пригородное сообщение—приміське сполучення.

Местное сообщение—місцеве сполучення.

СООТВЕТСТВИЕ—відповідність; згідність.

В соответствии с чем—відповідно до чого.

СООТВЕТСТВУЮЩИЙ—відповідний.

Соответствующий действительности—правдивий; згідний з дійсністю.

СОПРИКАСАТЬСЯ—стикатися з чим; доторкатися до чого; (о земельних володіннях)—суміжжити з чим; прилягати до чого.

Соприкасающийся—суміжний.

СОПРОТИВЛЕНИЕ—опір.

Оказывать сопротивление—опір чинити; іти в опір; опиратися проти чого; опір кому ставити.

СОСТАВ—склад.

В полном составе—в цілому складі.

Личный состав—особовий, персональний склад.

Наличный состав (служащих) — дійсний склад (службовців).

Подвижной состав поезда — рухомий склад поїзду; рушні вагони.

По составу—складом.

Состав преступлений—склад злочину.

Состав суда—склад суду.

Весь состав членов—цілий склад членів.

СОСТАВЛЯТЬ—складати.

Составлять часть чего, предоставлять что — становити.

СОСТОЯНИЕ—стан; ста́ток; спромо́жність.

Составить большое состояние — збіти значне майно.

Терять состояние—нищитися.

Быть в состоянии—здолати; мати змо́гу, спромо́жність.

По состоянию (здоровья)—ста́ном (здо́ровля).

Состояние денежных средств—грошовий стан.

В состоянии сделать—ду́жий зроби́ти; здужати зроби́ти.

Приводить в (какое) состояние—доводи́ти до (яко́го) ста́ну.

- Приводить в хорошее состояние что—до-
водити до пуття що.
- Удрученное состояние—пригнічення.
- СОСТОЯТЬ из чего—складатися з чого.
- Состоять кем, где—бути за ко́го, ким, де.
- Состоящий на службе в...—що працює на
посаді в...
- СОТРУДНИК—співробітник; супрацівник.
- Деятельный сотрудник—старанний спів-
робітник.
- СОЮЗ—спілка; (государственный)
—союз.
- Быть в союзе—спілкувати з ким.
- Вступать в союз—входити в спілку; при-
ставати до спілки.
- СПЕЦИАЛИСТ—спеціаліст; фаховець.
- Специалист по (внутренним болезням)—
спеціаліст (внутрішніх недуг).
- СПЕХ—поспих; халання.
- Мне не к спеху—мені не пильно.
- СПЛЕТНИ—поговір.
- Сплетни распускать—поговір пускати.
- СПЛОШЬ—уряд; скрізь.
- Сплошь и рядом—скрізь і всюди.
- Сплошь покрыть—крийма вкрити.
- СПИСОК—спис.
- По списку—за списком.
- Послужной список—службовий спис.
- Избирательный список—виборчий спис.
- Исключить из списка—вікреслити, випи-
сати із списку.
- Заводить в список—заводити до списку;
записувати.
- СПОР—суперечка; змагання.
- Спор по вопросам—суперечкі в справах;
суперечка про питання.
- Поднимать спор—знімати суперечку.
- Спору нет—безперечно; відома річ.

Об этом спору нет—про це нема що змагаться.

Вступить в спор—зазмагаться.

СПОСОБ—спосіб; (с р е д с т в о)—засіб.

Способ исправления, взыскания и т. п.—спосіб виправити, стягти і т. ин.

По способу—способом.

Способ изыскивать, находить—добирати способу.

Таким способом—таким способом; (таким образом)—отже; отож.

СПОСОБНОСТЬ—здібність; здатність; хист.

Иметь способность к чему—мати здібність, здатність, удачу, хист до чого.

Покупательная способность—купівельна спроможність.

Пропускная способность—перепускна спроможність.

За неспособностью (по неспособности)—через нездатність.

Способный к чему—здібний, здатний до чого, на що.

Не по твоим способностям—тобі не в хист; не до твого хисту.

СПРАВКА—довідка.

Наводит справки—довідуватися про що; довідки брати.

Давать справки—подавати довідки.

СПРАВЛЯТЬСЯ О ЧЕМ—довідуватися; (с чем)—давати раду чому.

Справиться (окончить)—упоратися з чим.

СПРОС—попит.

Без спросу—не спитавшись.

Спрос и предложение—попит і поставання.

Спрос падает, возрастает—попит спадає, зростає.

Спрос не дыба—спіток не збиток.
СПУСТЯ (некоторое время) — по (якійсь годіні).

Несколько лет спустя—кілька літ потім; по кількох роках.

Немного спустя—трохи згодом; незабаром; згодивши тріхи.

СРАВНЕНИЕ—порівняння.

В сравнении с кем, чем—проти, супроти ко́го, чо́го.

Вне сравнений—по-за порівнянням; над порівнянням; над усім.

При сравнении (чего) обнаружено (что)—порівнювавши (що), виявлено, виявили, відкрито, відкрили (що).

СРАВНИТЕЛЬНО—порівнюючи.

Сравнительно с кем, чем—проти ко́го, чо́го.

СРАЗУ—відразу; зразу; за одним замахом.

Сразу стало ясно (ему)—як світло свіну́ло (йому́).

СРЕДА (день) — середá; (вещество, тело)—середовище; (общество)—товариство; (окружение)—оточення.

Из среды кого (рабочих)—з-поміж ко́го (робітників).

В (такой) среде—посеред (тако́го).

В среде кого—посеред ко́го.

СРЕДНИЙ—середній; (умеренный)—помірний; (арифм.)—пересічний.

Средняя температура—пересічна температура.

Средних лет—середнього віку.

Средний слой—середній шар.

В среднем—пересічно.

СРЕДСТВО—засіб; спосіб; (денежніє)
—кошти.

Средства изыскивать, находить—способу,
способів добира́ти; (о деньгах)—
вишукувати коштів.

Платежное средство—виплатний засіб.

Большие средства—великі кошти.

Негодные средства—с м. **Негодный.**

При хороших средствах—з добрими за-
собами; (о деньгах)—коштами.

Собираться с средствами на что—с м. **Со-
бираться.**

Отсутствие средств—брак засобів; (де-
неж.)—коштів.

Средства к жизни—засоби до життя.

Уделять, отпускать средства—давати, ви-
давати кошти.

Употреблять (всевозможные) средства —
способу (всякого) вживати.

Средства на издание газеты—кошти на
видання газети.

Изыскивать всевозможные средства —
усякого способу добира́ти.

Образовать средства—скласти кошти.

Изыскав все средства—добравши всіх
способів.

СРОК—термін; річинець.

На срок—на термін; на певний час.

К тому (определенному) сроку—на той
(визначений) термін.

В возможно скорый, кратчайший срок—
як-найшвидче.

В двухмесячный срок—за два місяці;
протягом двох місяців.

В определенные сроки—певними термі-
нами.

Наступление срока—настання терміну.

Оканчивать срок (с л у ж б ы)—стро́ку добува́ти.

По наступлении срока—як наді́йде те́р-
мін.

Срок платежа—с м. Платеж.

Срок истек—війшов те́рмін.

Истечение срока—скінчення те́рміну.

По истечении срока—як вийде, скінчи́ть-
ся те́рмін.

Обозначить срок—ви́значити, призначити
те́рмін; нате́рмінува́ти.

ССОРА—сва́рка.

Возникает ссора—бе́ре́ться сва́рка.

Поднять ссору—зби́ти коло́тнечу.

ССЫЛАТЬСЯ—покли́кати́ся; поси́лати́ся.

Ссылаясь на—поси́лаючися на; покли-
ка́ючись на.

СТАВИТЬ — ста́вити; (п ь е с ь у)—виста-
вля́ти.

Ставить на очную ставку—ро́бити зводи-
ни; зводи́ти ві́ч-на́-ві́ч; ста́вити на́-ві́ч.

Ставить ударения—наго́лошувати.

Ставить в тупик—за́ганяти в безви́хідь,
у слі́пий ку́т.

Ставить ребром—ста́вити ру́ба.

Ставить в пример—ста́вити за зразо́к.

Ни во что ставить—бра́ти ні́ за що́; ма́-
ти ні́ за що́.

Он меня ни во что не ставит—ві́н мене́
ні́ за що́ ма́є.

СТАВКА—ста́вка.

Очная ставка—зводи́ни.

Давать очную ставку—ро́бити зводи́ни
ко́му; зводи́ти на о́чі ко́го з ким.

СТАНОВИТЬСЯ—става́ти; робі́тися.

Становится грустно, радостно и т. п.—
сум, жу́рба, жа́ль, ра́дість бе́ре, обій-
ма́є.

Становиться более красным, черным и т. п.—червонішати, чорнішати і т. ин.

Положение становится тяжелее—становище важчає.

Становиться ровными рядами—ряд-у-ряд ставати.

СТАРАНИЕ—дбання.

Употреблять старание—докладати рук.

Жаль стараний—шкода заходу.

СТАРАТЬСЯ О КОМ, О ЧЕМ—дбати про ко́го, що.

Стараться узнать образ мыслей—вивідувати розуму.

СТАРИНА—старовина.

Глубокая старина—да́вня давнина́.

По старине—по-старо́му.

СТАРОСТЬ—ста́рість.

За старостью—з причин ста́рости; че́рез ста́рість.

Достичь старости—ді́йти, дожи́ти старо́го ві́ку, стари́х літ.

СТАРШИЙ—старший; (г л а в н ы й)—головний.

СТАТЬ (в выражении: с какой стати)—з яко́ї ре́чи.

СТАТЬ—ста́ти.

Стать на дыбы—ді́бки ста́ти.

Стать на якорь—об'якори́тися.

Стать чем—ста́ти за ко́го, за що; зроби́тися ким, чим.

Я не стану возражать...—я не бу́ду заперечува́ти, не заперечува́тиму.

СТАТЬЯ—стаття́.

Это особая статья—це и́нша річ.

По статье—за статте́ю.

Доходная статья—прибутко́ва стаття́.

Вводная статья—вступна́ стаття́.

Передовая статья—прові́днa стаття́.

СТЕПЕНЬ—ступінь.

В гораздо большей степени—далеко більше.

СТИРАТЬ—стирати; (б е л ь е)—прати.

Стирать с лица земли—із світу згладити.

СТЕЧЕНИЕ—стікання; сплив; збіг.

Стечение обстоятельств—збіг обставин.

Стечение народа—стовпище; натовп.

СТИСКИВАТЬ—стискати.

Стискивать зубы, руки—зціплювати зуби, руки.

Стигнуть в тисках—узяти в лещати.

СТОИМОСТЬ—вартість.

По стоимости—вартістю.

Выше своей стоимости—над своєю вартістю.

Стоимость не превышает—вартість не пере­реходить, не перевищує.

СТОИТЬ—коштувати.

Стоящий—вартий.

Стоит рубль—коштує карбіванця.

Не стоит—не варт; не варто.

Стоит вам только приказать—треба вам тільки наказати.

Ничего не стоит—ні по чому бути.

СТОЛ—стіл.

Адресный стол—адресове бюро.

Письменный стол—писемний стіл; стіл до письма.

СТОЛЬ—такий; так.

Столь большой—отакій.

СТОРОНА—бік; (ю р и д.)—сторонá.

Быть в стороне—бути в боці, на боці.

В стороне—осторонь.

По левую сторону—лівобруч.

По правую сторону—праворуч.

Оставляя в стороне что—полишаючи, поминаючи що.

Держаться в стороне—сторонитися; триматися осторонь.

Переходить на чью сторону—перекидатися на чий бік.

В разные стороны—різно.

С обеих сторон—з обох боків; обіруч.

Лицевая сторона (документа) — звёрхній бік (документу).

Лицевая сторона дома—чоло будінку.

Узнавать стороною—від людей дізнаватися.

Обратная сторона—зворót.

На обратной стороне—на зворóті.

По обеим сторонам—обáбіч; по обідва боки.

По сторонам—по бока́х; з боків.

Осматривать со всех сторон—с м. Осматривать.

Принимать, брать чью сторону—ставати за ко́го; бра́ти чий бік; прихилятися до ко́го; приста́ти до ко́го.

Окрестная сторона—окóлиця.

Склонять в свою сторону—залуча́ти, привертáти, прихиля́ти на свій бік.

Стоять на чьей стороне—тягти́ за ким.

Договаривающиеся стороны — договóрні сторони.

На все четыре стороны—на чо́тірі ві́три.

Мое дело сторона—мо́я ха́та скра́ю.

СТОЯТЬ—стоя́ти.

Спрос стоит—по́пит трива́є.

Стоять за кого—обста́вати за ким.

Стоять на часах—стоя́ти на ва́рті; чатува́ти.

Стоять горсю за кого—розпина́тися за ко́го.

Стоять на своем—правити своє.

Стоять, ожидая очереди—застоювати чергу.

СТРАХ—страх; ляк; переляк.

Со страху—з ляку.

Страх как много—страшенно багато.

Страх наказания—загроза кари.

Внушать, наводить страх—завдавати страху кому.

СТРЕМИТЬСЯ К ЧЕМУ—прагнути до чого, чого.

Стремишься к науке—поривався до науки.

Стремишься заглянуть, взять—поривати очі, руку.

СТРОИТЬ—будувати.

Строить дом—класти будинок.

Строить козни—лиху думку мати.

Что он там строит—що мудрує; що він на думку взяв.

Строить воздушные замки—химіри гаяти; думкою багатіти.

СТРОКА—рядок.

Красная строка—новий рядок.

СТЫД—сором.

От стыда—з сорому.

К стыду—на сором.

Вводит кого в стыд—сорому завдавати кому.

СУД—суд.

По суду—після суду.

Вести суд с кем—позиватися з ким.

Искать по суду—правити судом; позивати.

Уголовное, гражданское отделение суда—карний, цивільний відділ суду.

Подвергать, предавать суду—віддавати під суд.

ФРАЗЕОЛОГІЯ ДІЛОВОЇ МОВИ

Подвергаться суду—підпадати під суд.

Привлекать к суду—притягати до права; позивати когось.

Состав суда—с м. **Состав.**

Судопроизводство уголовное, гражданское—судівництво кárне, цивільне.

СУДЬБА—дóля.

На произвол судьбы—на призволяще.

Судьба благоприятствует кому—дóля слýжить кóмусь.

Судьба играет—дóля жартує.

СУЖДЕНИЕ—сúдження; суд; рóзсуд; думка.

Представлять на чье суждение—здаватися на суд чий.

СУММА—сúма; (и т о г)—підсумок.

Причитающаяся сумма—налéжна сúма.

Должная сумма—потрїбна сúма; налéжна сúма.

Переходящие суммы—перехідні сúми.

Суммы наложных платежей—пїсляплатні сúми.

По сумме—сúмою; в сúмі.

Вся сумма—цїла сúма.

Значительная сумма—повáжна сúма.

В сумме это составляет—загалом, загáльною сúмою це станóвить.

СУЩЕСТВО—їстóта; суть.

Высказываться по существу—вислóвлюватися до дїла.

СУЩЕСТВОВАНИЕ—їснування.

Влачить существование—животїти, нїдїти.

СУТКИ—добá.

Круглые сутки—цїлу добóу, чéрез цїлу добóу.

СУЩНОСТЬ—суть.

В сущности—по суті; властїво.

СХОДИТЬ ЗА КЕМ, ЧЕМ—сходити по ко-
го, що.

Сходи за бумагами—сходи по листі.

Сходить за кого, что—правити за ко-
го, що.

Сошел за начальника—справив за на-
чальника.

Сходить с ума—божеволіти.

СХОДИТЬСЯ—сходитись.

Сходиться мыслями—збігатися думками.

Сходиться (в деле)—погодитись; поед-
натись.

СЧАСТЬЕ—щастя.

Счастье твое, что—маєш щастя, що.

К счастью, на счастье—на щастя.

СЧЕТ—лічба; (документ)—рахунок.

Текущий счет—біжучий рахунок.

Лицевой счет—особовий рахунок.

Личный счет—особистий рахунок.

Активные счета—активні рахунки.

Счет депозитов и невыплаченных сумм—
рахунок депозитів та несплачених сум.

Вносить (суммы) на текущий счет—вкла-
дати (суми) на біжучий рахунок.

**Счет имущества, вновь поступившего в
отчетный период**—рахунок майна, що
надійшло за звітний період.

В счет (жалованья)—на рахунок (платні).

В счет будущих платежей—у платіж на-
даль.

Счет (случайных) прибылей и убытков—
рахунок (випадкових) прибутків і ви-
трат.

За чей счет исполнено, издано и т. п.—
кóштом чийм виконано, видано і т. и.

На чей (чужой) счет жить—чийм (чужим)
кóштом жити.

На казенный счет—урядовим кóштом.

На чей счет (говорить, намекать)—на чий карб (закидати, натякати).

На счет этого—що до цього.

На счет этого говорить—про це (говорити).

На счет этого я спокоен—це менé не турбує.

Счет расходов по непосредственному обслуживанию рабочих и служащих—рахунок видатків на безпосереднє обслуговування робітників та службовців.

Счет специальных текущих счетов под обязательства и процентные бумаги—рахунок спеціальних біжучих рахунків під зобов'язання та відсоткові папери.

Сводит счеты—обраховуватися; робити обрахунок; закінчити рахунок; облічитися з ким.

Сведение счетов—обрахунок.

По счету первый и т. д.—числом перший і т. ин.

На хорошем, плохом счету быть—добру, лиху славу мати.

По моему счету (и х ст о л ь к о т о)—на мій лік.

Счетом выдавать—видавцём давати.

Без счета, без числа—без міри, без ліку.

Принимать без счета—брати не лічивши.

По счету (принимать, сдавать)—(прийма-ти, здавати) під лік.

По счету (документу)—на рахунок.

В конечном счете—наприкінці; кінць-кінцём.

Остается счетом—лишається ліком.

Поставить в счет—залічити; записати на рахунок.

Сложить со счетов—виключити з рахунків.

Заклю́чать счета́—замика́ти раху́нки.

Не в счет—не в число́.

Прийма́ть на (сво́й) счет—бра́ти на (сво́й) раху́нок; (и н о с.)—бра́ти на сво́й карб.

Отно́сить на че́й счет—за́лічува́ти на чий раху́нок; (и н о с к.)—бра́ти на чий карб.

На сво́й счет при́ня́ть (о де́ньгах)—взя́ти на сво́й ко́шт; взя́ти ко́шти на се́бе; (пе́рено́сно)—взя́ти на сво́й карб.

Открыва́ть счет—ві́дкрива́ти раху́нок.

По счету́ полу́чать—оде́ржува́ти на раху́нок.

Бы́ть на счету́—бу́ти під лі́ком.

СЧЕ́ТЫ—рахі́вни́ця.

Кла́сть на счета́—ки́дати на рахі́вни́цю.

СЧИ́ТАТЬ—лі́чити, раху́ва́ти.

Счита́ть кого́ кем, что́ чем—вважа́ти, ма́ти ко́го за ко́го, за що́.

Счита́ть по порядку́—с м. **Поря́док.**

Счита́ть вру́ченно́й—вважа́ти за вру́чену. за да́ну до ру́к.

Счита́ть необхо́димым—вважа́ти за по́трі́бне.

Счита́ть что́-ли́бо хоро́шим, ду́рным—ма́ти що́сь за до́бре, за зле́.

Счита́ться с кем, чем (п р и н и м а т ь в о в н и м а н и е)—вважа́ти на ко́го, що́.

Т.

ТА́ЙНА—та́ємни́ця.

Сохраня́ть та́йну—перехо́вувати та́ємни́цю.

Откры́ть та́йну—ви́явити та́ємни́цю.

Остави́ть что́ в та́йне—по́лиши́ти що́сь та́ємни́м.

Выдать тайну—зрадіти таємницю.

В тайне—таємно.

ТАК—так.

Так как—а що; а як; тому, що; тим, що; того, що; (в серед предл.)—бо; через те, що;

Так-ли—чи так.

Так-сяк—аби-як; сяк-так.

Так называемый—так званий.

Так много—такого багато.

Так и быть—нехай згода.

Так вот—так от; так ото.

Так куда—де там.

Так-то—отож; он як.

Так сказать—мовляв; так мовити-б.

Так точно—достойно; так самісінько.

Так что-ж—то що-ж.

Так или иначе—чи так, чи инак(ше).

Также—так само; також; теж.

ТАРИФ—тариф.

По тарифу—за тарифом.

Тариф по поясам—смутовий тариф; тариф посмужно.

ТВЕРДО—твёрдо.

Твердо знать—добре знати, тямити.

ТЕЛЕГРАФ—телеграф.

По телеграфу—телеграфом.

ТЕЛЕФОН—телефон.

По телефону—телефоном.

ТЕМА—тема.

Больная тема—пекуча тема.

По теме—на тему; за темою.

ТЕОРИЯ—теорія.

По (моей) теории—на (мою) теорію; (согласно)—за (моєю) теорією.

ТЕПЕРЬ—тепер.

Теперь настоящая пора—тепер саме час.

ТЕРПЕНИЕ—терпіння.

Выводить из терпения—позбавляти когось терпіння; уривати терпець ко́му.

Не в терпеж стало, терпение лопнуло, вышел из терпения—терпець увірвався (кому).

ТЕЧЕНИЕ—течія.

Против течения—проти води, течії.

По течению—за водою.

С течением времени—с м. **Время.**

ТОВАР—товар.

Товар всегда имеется—товар (крам) завжди є; товару не збуває.

Товар мануфактурный, красный, галантерейный, мелкий—крам.

Раскладывать товар—розташовувати товар, крам.

Покупной товар—збутий товар, крам.

ТОВАРИЩЕСТВО—товариство.

Товарищество на вере—товариство на вірі.

Ссудо - сберегательное товарищество — ощадно-позичкове товариство.

Паевое товарищество—пайове товариство.

Акционерное товарищество—акційне товариство.

Потребительское товарищество—споживче товариство.

ТОЛК—тяма; глузд; розум.

Без толку—без пуття.

Понимать, знать толк в чем—розумітися, знатися на чому.

Взять в толк—добрати (розуму).

Добиться толку—допитатися.

Сбивать (ся) с толку—збивати (ся) з пантелику; затуркати когось.

ТОЛКОВАНИЕ—тлумачення.

Распространительное толкование — поширене тлумачення.

ТОЛЬКО—тільки.

Только бы—абі.

Только что—допіру; щó-йно; оцє зараз.

ТОРГОВЛЯ—торгівля, торг.

Оптовая торговля—гуртовá торгівля.

Розничная торговля—роздрібна́ торгівля.

Внутренняя торговля—внутрішня торгівля.

Заниматься торговлей—торгувати.

ТОТ—той.

Тот именно—той саме.

И тот, и другой—с м. Другой.

ТОЧКА—крáпка; (м а т е м.)—то́чка.

Точка зрения—по́гляд.

С точки зрения—з по́гляду.

Точь в точь—точнісінько; достемнісінько.

ТРЕБОВАНИЕ—вимо́га; (д е й с т в и е)—ви-
мага́ння.

По требованию кого делать что—на вимо́-
гу чию́ чиніти, робити що.

Пред'являть по (первому) требованию —
показувати, подавати на(пéршу) ви-
мо́гу.

По требованию отпустить товар—за вимо́-
гою давати това́р.

По всем требованиям (науки, зако-
нов)—за всіма́ вимо́гами.

Исковые требования—позовні домага́ння.

ТРЕБОВАТЬ—вимага́ти; (н у ж д а т ь с я в
ч е м)—потрибува́ти чо́го.

Требуется—треба.

Потребуется много времени—візьме ба́гато
ча́су.

Дело требует рассмотрения—спра́ву трé-
ба розглянути.

Требовать настойчиво—упéрто вимага́ти.

ТРЕВОГА—триво́га.

Ударить, бить тревогу—дзвоніти, біти на спóлох, на гвалт.

ТРУД—пра́ця.

С большим трудом—на превели́ку си́лу; си́лу-в-си́лу.

Дать себе труд—завда́ти собі пра́ці.

Наемный труд—на́ймана пра́ця.

Пользоваться (чужим) трудом—вжива́ти (чужо́ї) пра́ці.

ТЮРЬМА—в'язни́ця.

Попасть в тюрьму—потрапити до в'язни́ці.

Посадить в тюрьму—завда́ти до в'язни́ці.

ТЯЖБА—по́зов.

Вступить в тяжбу—запозива́тися.

У.

УБИРАТЬ,-СЯ—убира́ти,-ся; прибира́ти-ся; опоряджа́ти; (у к р а ш а т ь)—чепу-ри́ти,-ся; (у х о д и т ь)—забира́тися.

Убирайся, убирайтесь—геть, гетьте.

Убираться по-добру, по-здорову—тіка́й, забира́йся, по́ки ці́лий.

УБЫТОК—втра́та.

Продавать с убытком—с м. Продава́ть.

Причинять, наносить убытки—завдава́ти втра́ти; призво́дити до втра́ти.

Возмещать убытки—верта́ти, покрива́ти втра́ти; відшкодо́вувати втра́ти.

Потерпеть, понести убытки—ма́ти втра́ту; зазна́ти, набра́тися втрат.

УВАЖЕНИЕ—пова́га; ша́на; шанува́ння.

Питать уважение к кому—шанува́ти; ма́ти на пова́зі ко́го; ма́ти пошáну до ко́го.

Засвидетельствовать уважение — с м. **За-свидетельствовать.**

Оказывать уважение, неуважение—дава-ти, віддавати пошану, зневагу.

Внушить к себе (большое) уважение—на-дати собі (великої) пошани, поваги.

УВЕКОВЕЧИВАТЬ—увічнювати.

Чтобы увековечить память о нем—на віч-ність його пам'яті.

УВЕРЕННЫЙ—півний; певен; упівнений.

Быть уверенным в чем — бути чого пев-ним.

УВОЛЬНЕНИЕ—звільнення.

Представить к увольнению—подати до звільнення.

УГОДНИЙ—уподібний.

Как вам угодно—як собі знаєте; воля ва-ша.

Сколько угодно—скільки хочете; доволі.

Что вам угодно—чого ви бажаєте.

Не угодно ли вам—чи не дозволите; чи не бажаєте ви.

УГОЛ (внутренний) — кут; (внеш-ний) — ріг.

На углу (улицы)—на прозі (в'улиці).

Иметь свой угол—свій куток мати.

Во главу угла—на чолі; на чільне місце.

УГРОЗА—загроза; погроза.

Создавать угрозу—загрожувати; ставити під загрозу.

УДАВАТЬСЯ—щастіти; фортунити.

Это мне удалось—це мені пощастило зро-бити.

УДАРИТЬ—ударити.

Ударить в грязь лицом—набратися соро-му; дійти сорому.

Он не ударит лицом в грязь—він не осо-ромиться.

УДАЧА—щастя; талáн; уда́ча.

Наудачу—на щастя; навмання; на осліп.

Ему во всем удача—все йому йде в руку.

УДИВЛЕНИЕ—здивува́ння; диво́; дивина́; дивови́жа.

На удивление—на диво́; напро́чуд; на вдивови́жу.

УДИВЛЯТЬСЯ ЧЕМУ—дивува́тися з чо́го, на що.

Удивляемся вашему молчанию—диву́ємося з ва́шої мовча́нки.

УДОВЛЕТВОРЯТЬ—задово́лювати.

Всех не удовлетворишь—на всіх не ви́стачиш.

Это не может быть удовлетворено—це́го не мо́жемо задово́лювати.

УДОВОЛЬСТВИЕ—ути́ха, при́ємність.

К (великому) удовольствию—на (превели́ку) вті́ху, задово́лення.

С удовольствием—злюбкí; з охото́ю; з при́ємністю; (дуже) ра́до.

Для (своего) удовольствия—(собі) на вті́ху.

Доставляют удовольствие кому—ті́шити ко́го; дава́ти вті́хи, при́ємності ко́му.

Находит удовольствие в чем—коха́тися в чо́му.

В удовольствие—до сподо́би.

Сделайте мне удовольствие—зробі́ть мені при́ємність, ла́ску.

УДОСТОВЕРЯТЬ (документ)—посві́дчувати (доку́мента).

Удостоверяться в чем—впевня́тися чо́го, в чо́му.

УДРАТЬ—утекти́; (и ро́з.)—п'я́тами на́кива́ти.

Удрать штуку—ви́кинути шту́ку.

УЗНАВАТЬ—пізнавати; признавати; довідуватися.

Узнавать что из (верных) рук—довідатись про що з (певного) джерела.

Узнать о чем—дізнатись про що.

Мы поздно об этом узнали—ми пізно про це довідались.

УКАЗАНИЕ—вказівка.

Дать указания—давати навід.

По указаниям—за вказівками.

УКАЗАТЕЛЬ—показчик.

Алфавитный указатель—абетковий показчик.

УКАЗЫВАТЬ—указувати; показувати; зазначати.

Это указывает, что—це показує, що

Это указывает на—це свідчить про, за.

УКРЕПЛЯТЬ, -СЯ—зміцняти, -ся.

Укрепляться (входит в силу) — вбиватися в силу, в потугу.

УЛИКА—доказ.

Вещественная улика—речовий доказ.

Живая улика—наочний свідок.

УЛИЧАТЬ—доводити; спіймати.

Уличать кого в причастности к делу—визнати причетність когось до справи; довести причетність когось до справи.

УМ—розум.

В уме ли ты—чи при розумі ти.

С ума не идет—з думки не сходить.

Светлый ум—ясний розум.

Ограниченный ум—тісний розум.

Угловатый ум—дуга голова.

Взяться за ум—за розум увзятися; схамінутися; стямитися.

Навести на ум—на розум навести.

Мало ли что на ум приходит—чого на думку не спадає.

Быть на уме—на думці стояти.

Напрягать ум—напружувати думку.

Быть в своем уме—при розумі бути.

Быть не в своем уме—не сповна розуму бути.

Лишиться ума—з розуму спасти; розуму рінитися.

Себе на уме—хитрий.

Из ума вон—зовсім забув.

Приходить на ум—спадати на розум, на думку.

Сходить с ума—божеволіти; (и р о н.)—з глузду з'їздити.

Умом дойти—розумом добрати.

Умом не зрелый—розумом не дійшлий.

Задним умом крепок—мудрий по шкоді.

У него не то на уме—у нього не те на думці.

Взбрести на ум—впасти в голову; набрести в голову.

Что на ум взбредет—що в голову влізе.

Ума не приложу—не зберу думки; розуму не приберу; ради не дам.

Ума набираться—розуму набиратися.

На уме вертится—на думці крутиться.

И на уме не было—й на думку не спадало.

УМИРАТЬ—умирати; конати.

Умирать от чего—умирати з чого.

УМУДРЯТЬСЯ—добирати, прибирати розуму; добрати хисту.

УМЫСЕЛ—намір; замір.

С умыслом—навмисно.

УНИЖЕНИЕ—приниження; наруга.

Вынести унижение—дізнати наруги.

УПАДОК—занепад.

Приходить в упадок—занепадати.

- Приходить в совершенный упадок**—зводитися ні-на-що; сходити ні-на-що.
- Находящийся в упадке**—підупа́лий.
- УПЕРЕТЬСЯ В ЧЕМ**—затя́тися в чо́му.
- УПЛАТА**—ви́плата; спла́та.
- Причитается к уплате**—нале́жить ви́платити; нале́жить до ви́плати.
- Уплата по счету, по векселю**—опла́та раху́нка, ве́кселя.
- Производить оплату**—спла́чувати.
- УПЛАЧИВАТЬ**—ви́пла́чувати; спла́чувати.
- Уплачивать по частям**—ви́пла́чувати ча́стинами.
- УПОЛНОМОЧЕННЫЙ КЕМ (союзом)** — уповно́важений від ко́го (від спі́лки).
- УПОЛНОМОЧИЕ**—уповно́важення.
- По уполномочию**—з уповно́важення.
- УПОТРЕБЛЕНИЕ**—вжи́вання; вжи́ток.
- Выходить из употребления**—виво́дитися.
- Из'ять из употребления** — ви́тучити з ужитку.
- Бывший в употреблении**—вжи́ваний.
- Годный к употреблению**—с м. Годный.
- При употреблении**—вжи́ваючи.
- По употреблении**—вжи́вши.
- Для (домашнего) употребления** — для (ха́тнього) вжитку.
- Целесообразное употребление**—доці́льний ужи́ток.
- УПОТРЕБЛЯТЬ**—вжи́вати; (в пи́щу) — спожи́вати.
- Употреблять во что**—оберта́ти, поверта́ти на що.
- Употреблявшийся**—вжи́ваний.
- УПРАВЛЕНИЕ**—керува́ння; урядува́ння; порядкува́ння; (учре́жд.)—упра́ва.
- Общий ход управления**—зага́льне керува́ння.

УПРАВЛЯТЬ—керувати; урядувати.

Управлять государством—державувати.

УПРЕКАТЬ—дотану давати.

Упрекать кого за что—дорікати комусь чим.

Упрекать самого себя—на себе самого жалкувати.

УСВАИВАТЬ—засвоювати.

Усвойте это себе хорошенько—затямте це собі добре.

УСЕРДНЫЙ—щирий; запопадливий; чинкий.

Усердно работать—руки прикладати; щиро працювати.

УСИЛИЕ—зусилля; праця; труд.

Стоило больших усилий—стало труда великого.

УСЛОВИЕ—умова.

Добиться лучших условий—виговорити кращі умови.

Предварительное условие—попередня умова; вступна умова.

Согласно условия—згідно з умовою.

Необходимое условие—невідмінна умова.

По условию—за умовою.

Выполнять условие—виконувати, додержувати умову.

Условия пользования—умови користування.

Вносить (в договор) новые условия—запроваджувати (до договору) нові умови.

УСЛУГА—послуга.

К вашим услугам, готовый к услугам—до ваших послуг (готовий).

Оказывать услугу—прислужитися комусь; стати в пригоді, в послугі комусь.

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ—удоскона́лення.

Технические усовершенствования — тех-
нічні поліпшення.

Существенные усовершенствования — іс-
то́тні поліпшення.

Усовершенствование аппарата — поліп-
шення апа́рату.

УСМОТРЕНИЕ—ро́згляд; о́гляд; ро́зсуд.

Делайте по своему усмотрению—зробіть,
як вам здається краще; робіть по сво-
їй во́лі.

По (вашему) усмотрению—на (вашу) дум-
ку, во́лю.

Предоставлять, передавать на усмотрение
чье—ві́дда́ти на ро́зсуд чий; здава́ти
на думку, во́лю чію.

Отдавать на чье усмотрение—здава́тися
на ко́го.

УСТАНОВЛИВАТЬ—устанóвлювати; уста-
вляти; (о п р е д е л я т ь) — визнача́ти;
(в в о д и т ь) — запрова́джувати; впро-
ва́джувати.

УСПЕХ—у́спіх.

Полный успех—ці́лковитий у́спіх.

С успехом—успі́шно.

УТВЕРЖДАТЬ (п р и г о в о р)—затве́рджу-
вати; (п р о т и в н о е)—тве́рдити.

УТВЕРЖДЕНИЕ—затве́рдження.

Вносить на утверждение — подава́ти на
затве́рдження.

УТЕШЕНИЕ—розра́да.

Плохое утешение—невели́ка розра́да.

Доставлять утешение кому—розра́джува-
ти ко́го; дава́ти розра́ду ко́му.

УТРО—ра́нок.

Утром—ра́нком; ура́нці.

Каждое утро—що-ра́нку.

На другое утро—дро́того ра́нку.

Рано по утру, рано утром—зрана; рано-вранці.

С утра—зранку.

Доброго утра—добрий ранок; добрий-ранок.

С раннего утра—спозаранку.

Утром и вечером—рано й вечір.

УХО—ухо; вуха.

Наострить уши—насторожити, напорошити вуха.

Крепок, туг на ухо—недочуває.

УЧАСТОК—ділянка; ділянка.

Участок земли (вакантный)—одруб (гулящий).

УЧАСТИЕ—участь.

Принять (живое) участие—взяти (пильну жваву) участь.

Деятельное участие—діяльна, старанна участь.

Привлекать к участию—притягати до участі.

При участии—з участю.

УЧЕТ (товара)—облік; (векселя) — дисконт.

Брать на учет—брати на облік.

Снять с учета—списати з обліку.

Производить учет (товара)—облічувати товар; робити, переводити облік (товару).

Строгий учет—пильний облік.

Вести учет—обраховувати; провадити облік.

Учитывать — облічувати; обраховувати; (векселя)—дисконтувати.

Учитывать трудности, обстоятельства...—зважати на труднощі, обставини...

УЧИТЬ—учи́ти; вчи́ти.

Учить кого чому—учи́ти, навча́ти ко́го чо-го́.

Учиться делопроизводству—учи́тися діло-вóдства.

УЩЕРБ—шкóда; утра́та.

В ущерб—на шкóду.

Причинить ущерб—роби́ти, чини́ти шкó-ду; шкóдити; ушкóджувати.

Ф.

ФАМИЛИЯ—прізви́ще.

Имя, отчество и фамилия—ім'я, по ба́ть-кові та прізви́ще.

По фамилии—на прізви́ще.

ФОРМА—фо́рма.

В денежной форме—прош́има; грі́шми.

В форме обязательств, росписок—зобов'я-занн'ями, розписками...; як зобов'язан-ня, як розписки...

По своей форме—фо́рмою (своєю).

ФОТОГРАФИЯ—фотографі́я.

Снимать фотографию—фотографува́ти.

Сниматься на фотографии—фотографува́-тися.

ФРОНТ—фронт; чоло́.

Ставить во фронт—шикува́ти.

Переменить фронт — перешикува́ти,-ся;
(и р о н.)—иншо́ї заспи́вати.

Х.

ХАРАКТЕР—хара́ктер; (у чело́века)—удáча; нату́ра.

Характером—на вда́чу.

Сильный характер—мі́цна вда́ча.

По характеру—хара́ктером, вда́чею.

ХВАТАТЬ—хашати; (быть достаточным)—вистачати; ставати; (доставать, достигать)—сягати; досягати.

Не хватает денег—не стає грошей.

ХЛЕБ—хліб; (в зерне)—збіжжя.

Снимать хлеб—збирати збіжжя.

ХЛОПАТЬ—дяскати.

Хлопать в ладоши—плéскати в долóні.

ХЛОПОТАТЬ—клопотáтися; піклувáтися; (о документах)—виправляти докумéнти.

Хлопотать о чем—клопотáтися про що; журі́тися чим.

ХЛОПОТЫ—кло́піт; кло́поти; за́ходи.

Причинять хлопоты—завдава́ти кло́поту; кло́потáти го́лову (кому́).

Будет вам с этим хлопот—ма́тимете з цим кло́поту.

Избавиться от многих хлопот—бага́то кло́поту з го́лови ски́нути.

ХОД—хі́д; рух; перебі́г.

По ходу (дела)—з ро́звитку спра́ви.

Умерить ход—приде́ржати ході́; зме́ншити ході́.

В большом ходу (товар, изделие)—ду́же уживаний (това́р, ви́роб).

ХОДАТАЙСТВО — кло́потáння; засту́пни-
цтво.

По ходатайству—на кло́потáння; з кло́потáння.

Входит с ходатайством — вдава́тись із кло́потáнням.

Возбуждать ходатайство — пору́шувати кло́потáння.

Вследствие ходатайства — зважа́ючи на кло́потáння.

ХОДИТЬ—ходіти.

Ходить за чем—ходіти по що.

ХИТРОСТЬ—хитрість; хитрощі.

Употреблять хитрости—братися на хитрощі.

ХОЗЯЙСТВО—господарство.

Коммунальное хозяйство — комунальне господарство.

Вести хозяйство—господарювати.

ХРАНЕНИЕ—схов; сховок; ховання.

На хранение (давать)—на схов, до схову, на схованку (давати).

ХУЖЕ—гірше.

Хуже всего—найгірше.

Как можно хуже—як-найгірше.

Ц.

ЦЕЛЬ—метя.

С целью—з метою.

В целях (получения и т. п.)—щоб (одержати й т. инш.).

Ставить себе целью—ставити собі за мету.

Задаться целью—узяти, забрати в голову що; завзятися на що; поставити собі мету.

Достичь (определенной) цели — досягти (певної) мети; осягнути (певну) мету.

Цель достигнута—мети осягнено.

Употреблять для (другой) цели—вживати на (іншу) потребу.

Иметь целью—мати на меті.

ЦЕНА—ціна.

Цена номинальная—ціна номінальна.

Твердая цена (определенная)—ста-
ла ціна; (устойчивая)—станівка
ціна.

Цена рыночная—ціна ринкова.

Цена падает—ціна спадає, знижується, ніжчає.

Цена подписная—передплата.

Заготовительная цена—собівартість.

За бесценок—за безцінь.

Вздуть, нагнуть цену—нагнати ціну.

Ломить цену—гнути, загинати ціну.

Определить, назначить цену—скласти, покласти, визначити, призначити ціну; нарядити ціну.

Сбивать цену—збивати ціну.

Ошибаться в цене—процінувати, процінити; помилитися на ціні.

Падать в цене—в ціні спадати; з грошей виходити.

Повышать цену—підвищувати, підбивати ціну.

Подниматься в цене—в гроші йти; дорожчати.

Указать цену—зазначити ціну.

Раскладывать цены (на товар)—значити ціну; цінувати.

По (какой) цене—по (якій) ціні; за (яку) ціну.

Понизить, снизить цену—спустити в ціні.

Справляться в цене—розпитувати про ціну; допитуватись ціні.

Сойтись в цене—погódитися на ціні.

Справочная цена—торгова ціна.

Подходящая цена—поцінно.

Действительная цена—справжня, правдива ціна.

Цены без запроса—ціни без заправки, без торгу.

ЦЕНТР—центр, осередок.

Центр города—середмістя.

Ч.

ЧАС—година.

В час, два, три и т. д.—о першій, другій, третій і т. д. годині.

С часу на час—от-от; що-години; кожного часу.

Час от часу—що-раз; вряди-годи.

В пол пятого—о пів на п'яту; о пів до п'ятої.

В пять часов ровно—саме о п'ятій годині.

В четверть пятого—в четверть на п'яту.

Без четверти пять—за четверть п'ята; четверть до п'ятої.

ЧАСТО—часто.

Очень часто—часто-густо.

ЧАСТНОСТЬ—окремість.

В частности—зокрема.

ЧАСТЬ—частина; (отделение в учреждении)—відділ.

Уплачивать по частям—с м. Уплачивать.

Частью—почасти.

Учебная часть—навчальна частина.

Большей частью, по большей части — здебільшого; переважно.

Остальная часть—решта.

ЧАСЫ—годинник.

По часам—за годинником; від години.

Часы впереди—годинник показує наперед; поспішає.

ЧАЩЕ—частіше.

Чаще всего—найчастіше.

ЧЕГО ДОБРОГО—бува; часом; хто-зна.

Чей—чий.

Чей-то—чийсь.

Кое чей—де-чий.

Чей нибудь—чий-небудь.

Чей бы то ни было—хоч чий; аби чий.

ЧЕЛОВЕК—люди́на.

Сколько человек—скільки душ.

Наблюдательный человек—спостережлива люди́на.

Представительный человек—ста́вна люди́на.

Подозрительный человек (кото́рому не́льзя до́верять)—непéвна люди́на; (по ха́рактеру)—підозрілива люди́на.

Понимающий человек—тяму́ча люди́на.

Порядочный человек—порядна люди́на.

Сделать человеком—на люди́ну настано́вити.

Почтительный человек—шанóблива люди́на.

Основательный человек—статéчна, пова́жна люди́на.

Человек с положением—люди́на на ста́новищу.

ЧЕМ—чим.

Чем далее, тем—де-да́лі то; що-да́лі, то.

Чем-то—чимсь.

Чем скорее, тем лучше—що-шви́дче, то краще.

Чем... тем—що... то.

ЧЕРЕД—черга́.

Придет черед—ді́йдеться я́ряд.

ЧЕРЕЗ—че́рез; за.

Через кого (передать)—ким (переказáти, передáти).

Через (посредство)—за (посере́дництвом).

ЧЕРНОВЫЙ—чернові́й.

Черновая—черне́тка.

ЧЕРТА—ри́са.

В черте города, оседлости—в ме́жах мі́ста, осі́длости.

В общих чертах — загальною; загальними рисами.

ЧЕСТЬ — честь; (уваженіє) — шанa пошана.

В честь — на честь.

Имею, считаю, почитаю за честь — маю за честь.

Затрагивать честь — ущербити честь ко́му.

Оказывать честь — робити, давати честь.

Оскорбить честь — покривдити на честь;
порушити честь.

Блюсти свою честь — класти честь на собі.

Покушаться на честь — важити на честь.

Быть в чести — бути в пошані.

ЧИСЛО — число; день.

Средним числом — пересічно.

Из числа (членов) — поміж (членів).

От такого то числа — з дня такого.

ЧИСТЫЙ — чистий; (аккура́тний) — охайний.

Чистое золото, серебро — щире зóлото, сріблó.

ЧИТАТЬ — читати, зачитувати.

Приговор читался пять часов — присуд читано п'ять годі́н.

Читать громко вслух — читати го́лосно, вго́лос.

ЧТЕНИЕ — чита́ння.

Беглое чтение — швидко́е чита́ння.

ЧТО — що.

За что — за́ що; за віщо.

Чтонибудь — щось; що-небу́дь; аби́-що.

Что-то — щось.

Что бы ни — хоч що.

Во что бы то ни стало — за вся́ку ці́ну.

Что касается меня — що до ме́не; як на ме́не.

- Что (есть) мочи—що-сіли; чим-дуж.
 Что касается этого вопроса—що-до цієї справи.
 Что в этом проку—яка з того користь; який з того пожиток.
 Что с тобой—що тобі такé.
 Что-то не так—щось не те.
 Вот что—он що.
 За что—за що; за вiщо.
 Ни к чему—ні на що; ні до чого.
 ЧУВСТВО—чуття; почуття.
 Лишиться чувств—зомліти.
 Привести в чувство—очутити; одволати.
 Прийти в чувства—очуняти; очутитись; стямитись.
 С чувством сказать—до душі сказати.
 Иметь неприязненное чувство к кому — вiажко дiхати на когo.
 ЧУВСТВОВАТЬ—почувати.
 Чувствовать себя (хорошо, плохо)—матися, почувати себе (добре, эле).
 Чувствовать себя в силах—чутися; братися на силу; почуватись на силу.
 Дать себя почувствовать—датися в знакi.
 Чуть не—трохи не.
 Чуть-чуть—трішечки.
 Чуть-чуть не—мáло ще не.

Ш.

- ШАГ—крок; ступiнь.
 Шагом—ступою; ходою.
 Тихим шагом—тихою ходою.
 С каждым шагом—на ко́жному ступні; що-кроку.
 Умерить, убавить, замедлить шаг—придérжати ходу́; вкоротити ходу́; змéншити ходу́.

Предприимать шаги—вживати заходів.
Решиться на этот шаг—с м. **Решаться.**
Делать большие шаги—широко ступати.
Шаг за шагом—ходою; поступом; нога за ногою.

ШИРИНА—ширинá; широчінь.

В ширину, шириною—завширшки.

ШКАФ—ша́фа.

Книжный шкаф—ша́фа на книжки.

Несгораемый шкаф—вогнетривáла ша́фа.

ШОВ—шво.

По шву (рваться)—по шитому (дёртися).

ШТРАФ—штраф; пеня́; ка́ра.

Денежный штраф—грошовий штраф; грошовá ка́ра.

ШУТИТЬ—жартувати; (много)—розжартувáтися.

Шутить над кем—брати на жарт когó.

Не шути с огнем—з вогнем не жартуй.

Шутя—жартуючи; жартом; жартомá; у жарт; з жарту.

ШУТКА—жарт.

В шутку—жартомá; жартом: у жарт.

Шутки в сторону—без жартів; покиньте жарти.

Сказать в шутку—сказати на жарт, на сміх.

Обратить в шутку—на жарт, у жарт обернути.

ШУМ—го́мін; гам; га́мір; гармі́дер; (от голосов)—га́лас; тук; (от сновров)—бу́ча; калатне́ча; (громыхание)—гу́ркiт; гуркотне́ча.

Поднять шум—зб́йти бу́чу; зчиніти гвалт.

Наделать шуму—наробити шéлесту.

Унять шум—уга́мувати.

Много шуму из ничего—бага́то га́ласу з ніче́в'я.

Я.

ЯВЛЯТЬСЯ—з'явля́тися; станові́ти; бу́ти.

Являются кем, чем—бу́ти ким, за ко́го; бу́ти чим; пра́вити за що.

Явилась надобность—є потре́ба; зайшла потре́ба.

Явиться (за деньгами)—прийти́ по (гро́ші).

Явиться лично—само́му прийти́.

Явиться на службу, на работу—прийти́ на поса́ду, на робо́ту, на пра́цю.

Это является (результатом)—це є (на́слі-док).

Являются подтверждением чего—с м. Под-тверждение.

Является невозможным исполнить—що-мо́жливым ста́є ви́конати.

Являются причиной чего—спричиня́тися до чо́го.

Основной предпосылкой является—основ-ну́ передумо́ву стано́вити.

Является собственностью государства—є держа́вна вля́сність.

Это является материалом для—це стано́-вить (є) мате́ріял до.

Должно явиться (доказательством)—ма́є бу́ти (до́казом; за до́каз).

ЯВЛЕНИЕ—я́вище.

Подобные явления—такі я́вища.

ЯЗЫК—я́зык; (ра з го во р н.)—мо́ва.

Язык иностранный—мо́ва чужозе́мна.

На (украинском) языке—(украї́нською) мо́вою.

Язык преподаванія—викладова м'ова.
ЯРОСТЬ—ліхтість.

Приходить в ярость—розлютуватися; розлютітися.

ЯРМАРКА—ярмарок.

На ярмарке—у ярмарку.

ЯЩИК—скринька; (в ы д в и ж н о й)—шухляда.

Денежный ящик—грошовá скринька.

Почтовый ящик—пошто́ва скринька.

Ящик для писем—скринька на листі.

Ящик для жалоб—скринька на ска́рги.

ВИДАННЯ Т-ва „ЧАС“

Київ, вул. Короленка 38.

БІБЛІОТЕКА „ЧАС“.

Серія книжок вибраних творів українських письменників. Кожна книжка містить 10 друкованих аркушів в художній папці:

1—2. Т. Шевченко. КОБЗАР—2 т. 2 крб. — к.	
3. Т. Шевченко. Вибрані твори	— „ 60 „
4. Марко Вовчок. Вибрані твори	— „ 90 „
5. А. Тесленко. Вибрані оповідання	— „ 80 „
6. Анатоль Свидницький. Любодорацькі	1 „ 35 „
7. Ів. Франко. Вибрані твори. Кн. I	— „ 90 „
8. Ів. Франко. Вибрані твори. Кн. II	— „ 90 „
9. В. Винниченко. Вибрані твори. Кн. I	— „ 90 „
10. В. Винниченко. Вибрані твори. Кн. II	— „ 90 „
11. М. Коцюбинський. Вибрані твори. Кн. I	— „ 80 „
12. М. Коцюбинський. Вибрані твори. Кн. II	— „ 80 „
13. Ів. Котляревський. Твори (Повне зібрання)	1 „ 30 „

Цін

№ 40.

4619

8,82 (1986)

Гуртова комора та книгарня Видавничого Т-ва „ЧАС“
Київ, вул. Короленка, 38

8.2

4619

РА 7

Фразеологія

ділової
мови

участі.

Стигматизаційний

Технік